

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 18

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Super symbolum apostolorum quam plurimorum orthodoxorum tractationes cum ceteris de fide tractantibus diuerso modo explanationibus

[urn:nbn:de:bsz:31-1718](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1718)

INCIPIT SYMBOUUM UT FIDIS APOSTOLORUM

PEIR
 IOHAN
 IACOB
 ANDR
 PHILIP
 THOM
 BARTH
 MATH
 IACOB
 IUDAS
 I THOM

Credo in dnm patrem omnipm creatorē celi & terre.
 Et in ihm xpm filium ei unicum dnm nrm.
 Qui conceptus est de spu sco natus ex maria uirgine.
 Passus sub pontio pilato. crucifixus mortuus & se-
 descendit cecum inferna. pulsus.
 Tertie die resurrexit amor tuus.
 Ascendit ad celos sedet uel dextera di patris omnipotentis.
 Inde uenturus iudicare uiuos & mortuos.
Credo in spm scm. SIM. Scm ecclesie catholice.
 Scm comunione. Remissionem peccatorum.
Carnis resurrexerunt. uitam adleserunt.

EXIMPLAR II DII NICEINI CONCILII

Credimus in unum dnm patrem omnipm. omniu uisibilium necnon & inuisibilium factorem. Et in unum dnm nrm ihm xpm filium di. natu ex patre unigenitum. hoc est ex substantia patris. Dm ex do. lumen & lumine. Dm uerum & deo uerū. Nctū non creatum. Omouision. hoc est eiusdem cu patre substantie. Per quem omnia facta sunt celestia & terrena. Qui propter nos homines. & propt nram salutem descendit. & in carnate. & homo factus. Passus & resurrexit tertia die. Ascendit in celum. uenturus inde iudicare uiuos & mortuos. Et in spm scm. Cos cui quidam erant tempus quando non erat. & prius que nasceret non erat. Et quia & nullis subsistentibus factus. Aut ex alia substantia ut essentia. dicunt esse. **EPHESION.** Hoc est conuictibilem aut mutabilem filium di. Hos anathematizat catholice & apostolice ecclia.

POST CONCILIUM NICEINUM IN URBE ROMA CONCILIUM CONGREGATUM EST A CATHOLICIS EPIS. ET AD DIDIRUNT DE SPUS SCO. ET QUIA POST IAHIC ERROR INQUIUIT UT QUIDAM ORI SACRI LEGA DERENT DICERE SPM SCM FACTUM ISSI PER FILIUM

Anathematizamus eos qui non totaliter bestate p-
 cleman. cu cu patre & filio unius potestatis esse atq; substantie. Anathematizamus quoque eos qui ab illis secuntur eisdem eandem dicentes esse patrem quem & filium. Anathematizamus animum atq; eunomiu qui p- in p- d- l- e- s- h- m- ne dissimili. filium & spm scm. asserunt esse creaturam. Anathematizamus macodonianos qui de consubstantia uenienter. n- p- fidie mutauere sed nomen. Anathematizamus fortium. qui ebionitheysem in staurant. dnm nrm ihm xpm tantu ex maria confitetur. Anathematizamus eos qui duos filios asserunt unu ante seta. & alteru p- ad sup- tionem ceteris ex uirgine. Anathematizamus eos qui p-

hominis anima rationali & intellegibili dicunt di uerbum in humana carne ueratum. cu ipse huius sit uerbum di & in anima rationali & intellegibili in suo corpore fuerit ueratur. sed nam id rationabilem & intellegibilem sine peccato anima suscepit atq; saluauerit. Anathematizamus eos qui uerbum filiu di extensione aut col- latione & ceptate separatam. & in substantia & finem habituram esse contendunt. Cos quoque quide ecclesie ad ecclesiam migrauer. tadia uo- munione nra habent alienos que diu ad ecclesie hnt ciuitates in quibus sunt p- m- tur constituti. Quos si alio transmigrato in loco uiuunt e ordinatur. tedia uacua & a cor docti dignitate qui sua deserunt ciuitatem. que diu successore eius quiescat in dno. Siquis non dixerit semp p- tyē. semp filiu. semp spm scm anathematiz. Siquis non dixerit filium natum de patre id est de substantia ipsius diuina anathematiz. Siquis non dixerit uerum dnm filium di sic & dnm uerū patre ei. & omnia posse & omnia nosse & p- tyē equalē. anathematiz. Siquis dixerit quod in carne constitutus filius di cu esset in tra in celis cum patre non erat anathematiz. Siquis dixerit qd in passione crucis dolorem sentiebat filius di dr. & in carne cu anima que induerat formā serui que sibi acceperat sic ait scriptura anathematiz. Siquis non dixerit qd in carne quā adsumpsit sed & ad dexterā p- tyē. in qua uenturus ē iudicare uiuos & mortuos anathematiz. Siquis non dixerit spm scm de patre esse uerū ac p- prio sicut filius de diuina substantia & dnm uerū. anathematiz. Siquis non dixerit spm scm omnia posse omnia nosse. & ubique se sic filium & patrem anathematiz. Siquis dixerit spm scm facturū esse aut p- filiu factu anathematiz. Siquis non dixerit omnia p- filiu & spm scm patre fecisse. id est uisibilia & inuisibilia anathematiz. Siquis non dixerit patre & filiu & spm scm una diuinitatem potestate maiestate potestate una glorie dominatione. unū regnum atq; unā uoluntate ac ueritate anathematiz. Siquis non dixerit tres personas uerū patre & filiu & spm scm. equaliter semp uiuentis. omnia continentis uisibilia & inuisibilia. omnipotentis omnia iudicantis. omnia uiuificantis. omnia facientis. omnia que sunt saluanda saluantis. anathematiz. Siquis non dixerit adorandum spm scm ab omni creatura sic filiu & patrem anathematiz. Siquis de patre & filio benesenserit. de spu au sco non fletu habuerit hereticū. Quod om hereticū de filio di & de spu sco male sentientes impudica iudea & gentium multantur. Quod si quis patiat

dm patrem dicent & dm filium ei & dm spm scm
 deos dicere & non dm ppt unam diuinitatem & po
 tentiam qua credim esse & scim patre & filio &
 spm sci. subtrahentes aut filium aut spm scm. ite
 ut solum est im & esse dm patre dici aut credi unu
 dm anathema sit. Omnib; immo iudeis qd nom
 deoy in angelis & scis omnib; ad o positum & do
 natum. De patre cu & filio & spu sco ppt unam
 & equalen diuinitatem non nom deoy sed dinob
 ostenditur. ut quid dicitur. ut credim quia in patre
 & in filio & in spu sco solum bepti sumur. & non
 in cercha angeloy nomib; aut angeloy quomo
 do her & iei. aut iudei. ita aut & iam gentiles dem
 ter faciunt. **I**te ergo e salus xpianoy ut creden
 ter thnitate. id pecty & filio & spu sco in excen
 ueram sola diuinitatem & potentiam & substn
 tiam eidem hce sine dubio credemus.

EXPOSITIO HUIUS CONSTANTINOPOLITANAE CONCILII

Credim in unu dm pectem om p m. factose celi
 & terre. uisibilem omnium & inuisibilem
 Et in unu dm ihm xpm filium di. Natu ex pa
 tre ante omnia seclia. Om uey de do uey natum
 non factum. consubstantialem patri. p que om
 nia facta sunt. Qui propt nos homines & salute
 nram descendit de celo. Et in carnate de spu
 sco & in uirgine. Et homo natus. & cruci
 fixus e p nobis sub pontio pilato. & sepultus e.
 Et resurrexit tertia die. Ascendit in celos. se
 det ad dexteram patris. Iterum uenturus e cu
 gloria iudicare uiuos & mortuos. Cuius regni
 erit finis. Et in spm scm dm & uiuificantem
 se patre procedentem. cum patre & filio adoran
 dum & conglorificandum. Qui locutus e p scos
 pphetas. Et unam catholicam & apostolicam
 ecclesiam. Confitemur unu beptisma in remis
 sione peccatorum. Ex p & tecum resurrexione
 mortuoy. uitam futuri seculi. amen.

REGULA HUIUS CATHOLICE CONCILII

Credim in unu dm uey & filiu & spm scm. uisibi
 lum & inuisibilem factoyem. p que creatus
 omnia in celo & in terra. Quom dm. & unu esse di
 uine substantie thnitate. Patrem au non esse
 ipse filiu. sed habere filium qui p. ut non sit. filiu
 non esse patrem. sed filium di de patre esse natu.
 Spm quoq; esse paractam. quine pect sit ipse nce
 filius. sed de patre filioq; procedens. Est ergo in
 genitus pater. genitus filius. non genitus paract
 tur. sed de patre filioq; procedens. Pater cuius uox
 hacten audit de celo. hic e filius m in quo bene con
 placui. ipse uocatus. Filius e qui ait. ego a patre ex
 iui & ad ueni in hunc mundum. Paractus sps
 de quo filius ait. nisi abies ego ad patrem. paract
 tur non ueni &. Hanc thnitate psonis distinc
 tam. substantiam unitam uisibile & potestate
 & inuestate. indiuibilem indifferente. Pre
 ter hanc nullu credimus diuina esse naturam.
 ut angeli ut spiritus. ut uirtutes alicuius que dr
 esse credetur. Hunc igit filium di. dm natu a pa
 tre ante omne omnino principium. sci ficasse
 ut ex uirgine. atq; ex ac uey hominem
 sine uirgine generatum semine. suscipisse duab;
 dum uoxat naturis. Id est di tatis & ceptis ma
 na conuenientib; omnino psonam. id dm nm
 ihm xpm. Nec in coenarium corpus. ut factus
 matris alicuius in eo fuisse. Ad solium atq; uey hunc
 & seruisse & sitisse & doluisse & fleuisse. & omis
 corpus in uicis ptulisse. Postremo uideri cru
 cifixum & sepultum. & tertia die resurrexisse.
 Et uersatu p modum cu discipulis suis. quadragen
 tima die post resurrexione ad celum ascendis
 se. Hunc filiu hominis & uem di filium. dm omnis
 creature appellare. Resurrexione uey fut
 uram manere credimus omnis castis. Animam
 autem non diuina esse substantia. sed creature
 dicimus diuina uoluntate creatam.

IN REGULA CONCILII

Confitemur & credimus scdm atq; ineffabile
 thnitate. patrem & filium & spm scm. u
 num dm naturalit esse. unius substantie. uni
 us nature. unius quoq; maiestatis atq; uirtutis.
 Et patrem quoq; non genitum. non creatu sed in
 genitum profitemur. Ipse tni. anullo origine du
 cit. de quo & filius natiuitatem & spm sci pectio
 nem accepit. Non ergo ipse & long o totus diu

nitate. Ipse quoque pater essentis. quidem ineffabilis sub
 stantia filium ineffabiliter genuit. nec tamen aliud
 quam quod ipse genuit. dicitur in lux lucem. Ab ipso or
 go omnis creatura in celo & in terra. Filium quoque
 de substantia patris sine initio ante secula natum. nec
 tamen factum esse fatemur. Quia nec pater sine filio.
 nec filius aliquando sine patre. Et tamen non sic filius
 de patre. ut pater de filio. Quia non pater a filio. sed filius
 a patre generationem accepit. Filius ergo dicitur de patre.
 pater autem dicitur non de filio. ille autem filius patris. & dicitur de pa
 tre. Equales tamen pater & filius deo patri. quia nec
 nasci coepit aliquando nec desit. Hic & illic unus est
 patre substantie creditur. propter quod & omnia
 patris dicitur. hoc est eiusdem substantie. Omne enim gre
 ce unum. usque uere substantie dicitur. Quod utique con
 iunctum sonat. una substantia. Nec enim de nihilo ne
 que aliqua alia substantia. sed de patre utroque id est de
 substantia ei idem filius generatur ut naturae esse creden
 dum est. Semper tamen est filius. quod si semper pater fuit.
 semper habuit filium cui pater esset. Et ob hoc filium
 de patre natum sine initio confitemur. Nec enim
 eundem filium de patre quod de patre sit generatur de se ipse
 nature postquam culicem nominamus. Sed perfectus
 pater perfectum filium. sine diminutione. sine de se ipse
 ne genuisse asserimus. quia solius diuinitatis est in
 qualem filium non habere. Hic & illic filius. diuinitas
 est filius non adoptione. Quem dicitur pater. nec uolun
 tate nec necessitate genuisse credendum est. Quia nec
 ulla in deo necessitas capit. nec uoluntas sapientia
 preuenit. Spiritum quoque semper quod testatur in trinitate
 persona. unum utique. equalem cum deo patre & filio credi
 mus esse deum. Unius substantie. unius quoque esse na
 ture. Non tamen genitum ut creatum. sed ab utroque
 que procedente amborum esse spiritum. Hic & illic spiritus sanctus
 nec ingentus nec genitus creditur. Ne autem si inge
 nitum dixerimus duos patres dicemus. aut si geni
 tum duos filios predicare monstramus. Qui tamen
 nec patris tantum nec filii tantum. sed simul patris
 & filii spiritus dicitur. Nec enim de patre procedit in fi
 lium ut de filio procedit ad se faciendam creaturam.
 sed simul ab utroque procedisse monstrat. quia a patre
 siue scitur. unum esse cognoscitur. Hic igitur spiritus sanctus
 missus ab utroque sicut filius creditur. sed minor a pa
 tre a filio & filio non habetur. Sicut filius propter ad
 sumptionem carnis minoris de patre & spiritu sancto esse ter
 tatur. Hic est sancte trinitatis uelata narratio. que
 non triplex sed trinitas se dicitur & credi debet. Nec uere
 te dici potest. ut in uno deo sit trinitas. sed unum de
 trinitas. Intellectus uero personarum nominibus. pater
 ad filium. filius ad patrem. spiritus sanctus ad utrumque. refertur.
 Quae cum uelate uel personae dicuntur. unum tamen
 uerum existit. Anathema est qui eos qui p

natura ut substantia creditur. Nescit tamen personae
 naturae. ita tamen substantia creditur predicatur. sed una sub
 stantia. tres autem personae. Quod enim pater est non ad
 se sed ad filium est. & quod filius non ad se sed ad pa
 trem est. Similiter & spiritus sanctus non ad se. sed ad patrem
 & filium uelate refertur. in eo quod spiritus patris
 & filii predicatur. Item cum dicimus deum. non ad al
 quid dicitur sic pater ad filium ut filius ad patrem ut spiritus
 sanctus ad patrem & filium. sed ad se specialiter dicitur deum.
 Nam de singulis personis in trinitate gemur. deum necesse
 fatemur. Ergo pater dicitur filius dicitur spiritus sanctus sin
 gulariter dicitur. nec tamen tres diuinitates sed unum deum.
 Item & pater omnipotens. & filius omnipotens. & spiritus sanctus omni
 potentissimus dicitur. nec tamen tres omnipotentissimus
 sed unus omnipotens. sicut & unum lumen. unumque principium
 predicatur. Singulariter ergo & unaqueque personae
 non unus dicitur confiteri & creditur. una illis ut indiui
 sis. utque equaliter deitas maiestatis siue potestatis.
 Nec minoratur in singulis nec augetur in tribus. quia
 nec minoratur aliquid habet & cum unaqueque personae dicitur
 singulariter dicitur. Nec amplius cum toto tres
 personae. unus dicitur enuntiatur. Hic ergo sancte trinitas
 que unus & uerus est deus. nec refertur. unum esse. nec ce
 pitur numero. In uelatione enim personarum numero
 creditur. In diuinitate uero substantia quidem nu
 meratum sit non comprehenditur. Ergo hoc solu
 numero insinuat quod ad inuicem sunt. & in hoc nu
 mero uidentur quod ad se essent. Nam ita huius sancte trini
 tatis unum naturalem conuenit nomen. ut tribus
 personis non possit esse plurale. Ob hoc ergo credimus
 illud in sacris litteris dictum. magni dicitur & mag
 na uisus est & sapientia eius non est numerus. Nec qui
 tres has personae esse diximus. unum deum eundem esse
 patrem quem filium. uel & esse filium quem patrem.
 aut & esse spiritum sanctum ut patrem & filium dicitur po
 testamus. Non enim ipse est pater. nec spiritus sanctus ipse qui
 est ut pater ut filius. cum tamen ipsius sit pater quod
 filius. ipsius filium quod pater. ipsius pater & filius
 quod spiritus sanctus. id est natura unus deus. Cum enim dicimus
 non ipsum esse patrem quem filium. ad personarum dis
 tinctionem refertur. Cum enim dicimus ipsius esse
 patrem quod filium. ipsius filium quod patrem. ipsius
 spiritum sanctum quod patrem & filium. nec natura quadam
 ut substantiam personae monstratur. quia subst
 antia unus sunt. personae enim distinguimus. non diuinitatem
 separamus. Trinitatem igitur in personarum distinctio
 nem agnoscimus unitatem. propter naturam ut sub
 stantiam non personam. In hoc ergo istae unum sunt na
 tura scilicet & non persona. nec tamen tres istae personae
 sepeccabiles est in an de sunt. Cum nullo ante aliam
 nulla uel aliam. nulla sine alia. ut ex se ipse ut quis
 se & quod filium monstratur. Quod si quis

piam operasse aliquando creditur. In separabi-
 lerem inueniunt. & in eo quod sunt & in eo quod faciunt.
 Quia inter generationem patrem & generationem filii.
 ut procedentem spiritum sanctum nullum fuisse creditum tempo-
 ri interuallum. quo autem generatur generatum aliquando
 peccatorem. aut generatur generatum deest. aut procedens spiritus
 patris ut filio postior apparet. Ab hoc ergo in separabi-
 bilis & inconfusa haec trinitas. uobis & predicatur.
 Veri igitur personae istae dicuntur. iuxta quod maiores de-
 finiunt ut agnoscentur. Nam si ad idem illud
 quod scripturae dicit de sapientia. splendor est lucis et
 ne. Sicut splendor lucis uidentur inseparabiliter in ho-
 yere. sic confitemur filium a patre separari non posse.
 Veri illae unius atque inseparabilis naturae personae sic
 non confunduntur. ita separabilis nullatenus predicantur.
 Quando quidem ita nobis hoc dignatae ipsa dignatae
 ipsa trinitas euidenter ostendit. ut & licet in somni-
 bus; quibus uoluit singillatim personae agnosci. unam sine
 altera non permittat intellegi. & cum patre ubique filio
 cognoscit. nec sine patre filius inuenitur. Relatio
 quippe ipsa uocabuli personae personae separari ue-
 rit. Quia licet non simul nominat. simul insinuat
 Nemo autem audere potest unum quodque istorum nominum
 in quo non tollegere cogatur & alterum. Cum igitur
 haec tria sint unum. & unum tria est tamen unicuique
 personae manens sua propria. Pater enim & filius
 ueritatem habet & in aeternitate. filius & in aeternitate
 cum aeternitate. spiritus uero & in processionem sine aeterna-
 te. De his tribus personis. solum filii personam libera-
 tione humani generis hominem uerum sine peccato
 de se & immaculata matris uirgine creditur adsum-
 pisse. De qua nouo ordine. noua quoque aeternitate est
 generatus. Nouo ordine quia inuisibilis diuinitate.
 uisibilis monstratur in carne. Noua uero aeterna-
 tate est generatus. quia in talia uirginis & uirginem
 coitum nesciuit. & secundam personam spiritum sanctum
 mater uero ministravit. Qui pater uirginis. nec
 ratione colligitur. nec exemplo monstratur.
 quod in ratione colligitur. nec exemplo est singularis.
 Nec tamen spiritus pater esse creditur & filius. pro quod
 in eadem eodem spiritu obumbrante concepit. nec du-
 os patres filii uideamur ad se uere. quod utique in se
 dicit. In quo mirabili conceptu. aedificati sibi sapi-
 entia domum. uerbum uero factum est & habitabit
 in nobis. Nec tamen est uerbum ipsius in carne con-
 uersum atque mutatum est ut dicitur & dicitur esse qui ho-
 mo esse uoluit. Ut non tantum ibi sit uerbum dei &
 hominis anima. ut dicitur propter deum. & homo
 propter hominem. In quod filio dicitur creditur esse na-
 turam unam diuinitatis. alteram uero humanitatis. Quae
 ita in se una christi personae. ut nec diuinitas ab huma-

nitate nec humanitas ad diuinitatem possit aliquan-
 do se iungi. Unde profectus dei profectus & homo in uni-
 tate personae. nec tamen qui ad uas diximus in filio esse
 naturae. dicitur causabimur in eo esse personae. Nec tamen
 totum quod dicitur accedere uideatur quae trinitas. Dr
 enim uerbum non accepit personam hominis sed natu-
 ram. & in deum personam diuinitatis temporale
 accepit substantiam carnis. Item. unius substantiae
 creditur esse eundem patrem & filium & spiritum sanctum. non
 tamen dicimus ut huius trinitatis unitatem magis uirgo
 genuit. sed tantummodo filium. qui solus naturam
 nostram in unitate personae suscipit. In incarnatione
 quoque huius filii dei. tota trinitas operata est. quia
 inseparabiliter sunt operata trinitatis. Solum tamen
 filius formam serui accepit in singularitate personae. non
 in unitate diuinae naturae. in id quod est proprium filii.
 non quod commune trinitati. Quae forma illi unitate
 personae coaptata est. id est ut filius dei & filius hominis
 unum sit christus. Item. idem christus in his duabus naturis. tribus ex-
 stitit substantiis. uerbi. quod ad solius dei essentiam re-
 ferendum est. corporis. & anime. quod ad uerum hominem
 pertinet. Haec & igitur in se geminam substantiam di-
 uinitatis sui. & humanitatis sui. Tunc tamen per hoc
 quod deo patre sine initio producit. naturam tantum.
 nam neque factus neque praedestinatus accipitur. Per
 hoc tamen quod de matre uirgine naturae. & naturae
 & factus & praedestinatus esse creditur est. Ambe-
 tamen in illo generationes mirabilis. quia & de patre
 ante secula sine matre est generatus. & in fine saeculorum de
 matre sine patre est generatus. Qui tamen secundum
 quod dicitur est excauit meretriciam. secundum quod homo cre-
 atus est meretricia. Ipse pater matris mater est filius.
 Idem per hoc quod dicitur est equalis patri. per hoc quod homo
 minor est patri. Item. & maior & minor se ipso esse
 creditur est. Informa enim dei. & licet ipse filius se
 ipso maior est propter humanitatem adsumptam
 quae ad diuinitatem maior est. Informa autem serui. ipse mi-
 nor est. id est humanitate quae minor diuinitate
 accipitur. Nam per adsumptam carnem. non tantum
 patrie sed se ipso minor accipitur. Itaque secundum diuinita-
 tem coequalis patri. & ipse & pater maior est homi-
 ni. quae solum filii personam adsumpsit. Item. in eo quod
 queritur. utrum possit filius sic equalis & minor esse
 spiritui sancto. sic nunc equalis nunc minor creditur esse
 respondemus. Secundum formam dei equalis patri
 & spiritui sancto. secundum formam serui minor est & a patre
 & a spiritu sancto. Quia nec spiritus nec deus pater. sed sola filii
 persona suscepit carnem. per quam minor esse creditur
 illis personis duabus. Item. hic filius ad patrem & a
 spiritu in separabiliter dicitur esse creditur esse personae ab
 homine cum adsumptam naturam. Item. cum homine esse

psona cum patre uero & spū scō naturā diuinitatē suā
 substantiā. **M**issus tamen filius non solum a patre
 sed et spū scō missus esse credendus. In eo quod p p̄d
 phēlēm dicit. & nūc dñr missus me & sp̄s sc̄i. **A**scipio quo
 q; missus accepit. pro eo quod inseparabilis non solum
 uoluntatē sed operatio totius trinitatis cognoscitur.
Hinc enim quia in secula unigenitus ē uocatur. tempo
 ralius p̄mo genitus scilicet ē unigenitus propt̄ dita
 tē substantiā. **P**rimo genitus p̄d̄t adsumptam
 carnem. in qua suscepti hominis formā iuxta euangelicā
 uentitatem. sine peccato conceptus. sine peccato natus.
 sine peccato mortuus exeditur. **Q**ui solus pro nobis &
 peccatis nr̄is. & tūc p̄missionē ipsam saluandi unctō
 suae p̄d̄licis nr̄is sustinuit. mortuus ē iudicatus & exu
 citus. am carnem mortem accepit. tertio quoq; die uictu
 te propria suscitatus a sepulchro surrexit. **H**oc ergo
 exemplo capitis nr̄i confitemur ueram fidei resurrex
 tionem carnis omnium mortuorum. **N**ec in uera ut
 qualibet alia carne ut quidam delibentur surrēditur
 nos credimus. sed in ista qua uiuimus consistimus & in
 uemur. **P**er alio huius sc̄i resurrexerunt exemplo.
 idem dñr nr̄ atq; saluator patet hūc ascendendo sedē
 sep̄dit. de quantum quam p̄ diuinitatem discessit.
Illuc ad dexteram patris sedens expectatur in fine
 seculorum iudex omnium uiuorum & mortuorum.
Inde cum sc̄i angelis & hominib; ubi & ad iudicandū
 iudiciū. sed dōtē unicuiq; mercedis proprie debitum.
 put quisq; gesserit in corpore positus siue bonū siue ma
 lum. **E**cclēsiā sc̄ie catholice p̄ticio sui sangu
 nis conp̄tatione cum eo credimus in p̄p̄tū regna
 tura. **I**ntra cuius gremiū constituti. unū baptisimā
 credimus & confitemur in remissionē omnium pec
 catorum. **S**ub quac fide. & resurrexerunt & tione mortuorum
 ueraciter credimus. & futuri sc̄i gaudia & p̄p̄tū.
Hoc tantū nobis oriendum ē & p̄d̄ndum. ut tū per
 alto finitōq; iudicio t̄cedidit filius regnū dō &
 patris. p̄t̄cip̄ nos efficiat regnū sui. ut p̄ hanc fi
 dem qua illi in hōsimus cū illo sine fine regnemus.
Hac est confessio nr̄e fidei exposita. p̄ quam
 omnium hereticorum dogma perimitur. per
 quem fidelium corda mundantur. p̄ quem dñm
 uel dñm gloriose ascenditur in secula. **S**ecundū. **A**n.

EXEMPLAR HUIUS THOUICIS SCALAE

NASTI EPI . . .

Quia q; uult saluus esse ante omnia opus ē ut te
 neat catholicam fidem. **Q**uia nisi quisq; in te
 inuoluetamq; seruauerit. absq; dubio in dō hū
 perbit. **F**ides cū catholica hęc. ut unū dñm in trini
 tate & trinitatem in unitate ueneremur. **N**eq;
 confundentur p̄sonae. neq; substantiæ separantur.
Alicē enim p̄sona patris. alia filii. alia & sp̄s sc̄i.
Sed patris & filii & sp̄s sc̄i unā diuinitatē. equalit̄
 gloria & dō hūc maiestatis. **Q**ualis p̄t̄ talis filius.
 talis & sp̄s sc̄i. **I**n exeat̄ p̄t̄er in exeat̄ filius. mox
 at̄ & sp̄s sc̄i. **I**n mensur̄ p̄t̄er in mensur̄ filius. in
 mensur̄ & sp̄s sc̄i. **A**d dñm p̄t̄er. ad dñm filius. & ad
 dñm & sp̄s sc̄i. **E**t tamen non t̄t̄er dñm. sed unū dñm.
Sicut non t̄t̄er in exeat̄ nec t̄t̄er in mensur̄. sed unū
 in exeat̄ & unū in mensur̄. **S**imiliter om̄p̄s p̄t̄
 om̄p̄s filius. om̄p̄s & sp̄s sc̄i. **E**t tamen non t̄t̄er om̄
 nipotent̄. sed unū om̄p̄. **I**tē d̄r p̄t̄er d̄r filius. d̄r
 & sp̄s sc̄i. **E**t tamen non t̄t̄er dñm. sed unū est d̄r. **I**tē
 d̄r p̄t̄er dñm filius. dñm & sp̄s sc̄i. **E**t tamen non
 t̄t̄er dñm. sed unū ē dñm. **Q**uia sicut singillatim
 unā quamq; p̄sonam. dñm & dñm confiteor. **S**icut
 uentitē compellimur. **I**tē t̄t̄er deos. aut dominos
 dico. **C**atholica religione prohibemur. **P**at̄er
 a nullo ē factus. nec exeat̄ nec genitus. **F**ilius. a
 t̄e solo ē. non factus nec exeat̄ sed genitus. **S**p̄s sc̄i
 a p̄t̄e & filio. non factus nec exeat̄ nec genitus
 sed procedens. **U**nus ergo p̄t̄ non t̄t̄er p̄t̄er. unus
 filius non t̄t̄er filii. unus sp̄s sc̄i non t̄t̄er sp̄s sc̄i. **E**t
 in hac trinitate nihil prius aut post̄erius. nihil
 maius aut minus. **S**ectō t̄t̄er p̄sonē. & dō hūc
 sunt & coequales. **I**tē ut p̄ omnia sic uem su p̄dic
 tum ē. & trinitatē in unitate & unitatē in trinitate
 ueraciter sentiat. **Q**uia uult ergo saluus esse. t̄t̄er d̄
 nitate sentiat. **S**ed nec̄ s̄iōnē ad d̄ hūc salu
 tem. ut in confessione quoq; dñm nr̄ ihū xp̄i fidei
 credat. **E**st ergo fides recta ut credim̄ & confitea
 mur. quia dñm nr̄ ihū xp̄i d̄ filius d̄r & homo ē. **D**īe
 ex substantia patris ante secula genitus. & homo est
 ex substantia matris in seculo natus. **P**er se d̄r d̄r
 p̄ factus homo secundum animā ratiōnālē & hūm. uel carne
 substantiā. **A**equalis p̄t̄er sc̄m diuinitatē. minor
 p̄t̄er sc̄m hūm. uirtutē. **Q**uia licē d̄r d̄r & homo.
 non duo tamen sed unū ē xp̄s. **U**nus t̄t̄er non conuē
 sione diuinitatē in carne. sed ad assumptionē hūm
 nitatē in dñm. **U**nus omnino non confusione substan
 tiæ. sed unitate p̄sonē. **N**am sic animā ratiōnālē
 & caro unū ē homo. itē d̄r & homo unū ē xp̄s. **Q**ui
 passus ē p̄ salutē nr̄a descendit ad inferos. t̄t̄er d̄r

resurrexit a mortuis. Ascendit ad celos sed & ad
dexteram dei patris omnipotentis. Inde uenit iudicaturus
iudicare uiuos & mortuos. Ad cuius aduentum omnes
homines resurgere habent cum corpore suis. Et cred
ditur sunt defectus propriis rationem. Et qui bene
egerunt ibunt in uitam & gloriam. qui uero male
in ignem & gehennam. Hanc est fides catholica quae
nisi quisque fideliter firmiterque crediderit saluus
esse non poterit.

FIDES SCI AMBROSII EPISCOPI:

Nos patrem & filium & spiritum sanctum unum deum con
fitemur. Ita ut in trinitate perfecta & pleni
tudo diuinitatis sit. & unitas potestatis. Sic pater
deus dicit quid ueritatem separet trinitatis. Pa
ter deus & filius deus & spiritus sanctus deus. Et tres unum sunt.
Tres itaque personae secundum potestatem. Ergo diuinitas
tres plures facit. Unitas uero potestatis exclu
dit numerum quoniam trinitas quia unitas numerus non est.
Sic itaque unus deus una fides unum baptisma. Siquis
uero haec fides non habet catholice non potest dici.
Qui catholice non tenet fidem. alienus est. profe
nus est. aduersus ueritatem uolens. AD DAMASII PAP.

FIDES BEATI HIERONIMI PRBII:

Credimus in unum deum patrem omnipotentem. & in
unum deum natum ihesum christum filium dei & spiritum sanctum
non patrem deum. sed patrem & filium & spiritum sanctum.
Unum deum colimus & confitemur. Non sic unum deum
quasi solitatem. Nec eundem qui ipse sibi pater sit
ipse & filius. sed patrem esse qui genuit. filium esse
qui genitus est. Spiritus uero sanctum non genitum neque in
genitum. non exortum neque factum. sed de patre & filio
procedentem. Patrem & filium coeternum & coequalem
& cooperantem. quia secundum primum. Verbo domini coeli
firmati sunt. id est filio dei. & spiritu sancto ei omnis uirtus
eorum. Et alibi. emitte spiritum tuum & creabuntur. & cre
nauabis faciem terrae. Ideoque in nomine patris &
filii & spiritus sancti. unum confitemur deum. Quia nomen
potestatis deus non proprium dicitur. Proprium nomen est
patri pater. & proprium nomen filio filius. & proprium
unum nomen spiritus sancto spiritus sanctus. Et in hac trinitate unum deum
credimus. quia ex uno patre quod est unum cum patre. na
tura est. uniusque substantiae & unius potestatis.
Pater filium genuit non uoluntate nec necessitate
sed natura. filius uero ultimo tempore uenit ad nos saluati
dor & ad implendum scripturas distendit a patre. qui
numquam desinit esse cum patre. Et conceptus est
de spiritu sancto & natus ex uirgine uirgine. Cuius anima
& sensum. hoc est perfectum suscepit hominem. nam amicum
quod erat. sed coepit esse quod non erat. Ita uero ut per

fectus insurrexit & uictus uictis. Nam quid dicitur ho
monatus operatur ut dicitur. Et qui operatur ut dicitur. ut
homomortuar. Et qui ut homo moritur. ut dicitur
surgit. Quid uero in isto impono diaboli cum eae caesio
quantur & pater & filius & spiritus sanctus fuerit. & resurrexit
testis adie. Ascendit ad patrem sed itaque ad dexteram
eius in gloria quam semper habuit. habet & in huius mor
ti & sanguine. Sed in uisum munditor nos ab eo resurre
tionis deus nouissimum in hac caesio quam nunc uiuimus
& habemus. Hanc securus ab ipso aut uictorem & gloriae
premium bonorum. aut poenae propter peccata & gloriae
supplicium. De lege habet & in hunc fides animam tuam
subiuga christo domino & uictorem consequetur & premium.

**ITEM EXPLANATIO FIDEI SCHEERNI
MI PRBII AD AGUSTINUM ITALIUM IPSO MISSA.**

Credimus in deum patrem omnipotentem. cunctorum uisibili
um & inuisibilium conditorem. Credimus & in
deum natum ihesum christum pro quo creata sunt omnia. ue
rum deum unigenitum. & uerum dei filium. Non factum
aut adoptatum in seculum. & unum cum patre sub
stantiae. Atque ita per omnia aequalem deo patri. ut nec te
pore nec gradu nec potestate esse possit inferior.
Tantumque esse confitemur illi qui genitus. quantum
est ille qui genuit. Non autem qui adicimus genitum a patre fi
lium diuinae & ineffibilis generationis. aliquod tempus
ad se habemus. sed nec patrem aliquando coepisse nec
filium. Non enim aliter confitemur possumus & gloriae patrem.
nisi confiteamur & gloriae coeque filium. Ex filio enim
pater dicitur. & qui semper pater fuit. semper habuit fi
lium. Credimus & in spiritum sanctum deum uerum ex patre pro
cedentem. aequalem per omnia patri & filio uoluntate po
testate & gloriae substantiae. Hanc est professus aliquis
in trinitate gradus. nihil quod inferior superius uel dici
possit. Sed tota dicitur sui perfectione aequale ut &
ceptus uocabatur. que proprii & ueritatem personarum indicant
Quid quid de una persona dicitur. de tribus dignissimo
possit intellegi. Atque ut confundentes. uerum unum
eandemque dicimus trinitatis esse substantiam. Et unum
in tribus personis fatemur deum. Ita impudenter sic bellu
declinantes tres personae expressas. sed proprietas
distingui. Non ipsum sibi patrem. ipsum sibi filium.
ipsum sibi spiritum sanctum esse dicentes. sed aliter patrem aliter filium.
aliter spiritum sanctum esse personam. Non enim nomina tantum mo
do. sed etiam nomina propria dicitur id personam. uelut
greci & primunt episcopi. hoc est substantias conf
temur. nec pater filii aut dei spiritus personam aliquando ex
cludit. Nec uisus filius aut spiritus patris nomen personam
quae accipit. sed pater semper pater est. filius semper filius
spiritus sanctus semper spiritus sanctus. Itaque substantia unum sunt. personae
ac nominibus distinguuntur. Ipsum autem dei filium quibusque

intrae & loquitur eum cum patre & spiritu sancto possidet. **D**i
 cum in fine speculorum perfectum naturam in homine susce-
 pit & in carne sempiternam. & uerbum carnis esse factum
 adsumendo hominem in partem dicitur. Non ut qui-
 dam scolasticissime opinantur spiritum sanctum dicimus fuisse personam
 ne. sed potius a ciuitate exercitorum operatum. Sic autem
 confitemur in christo unum filium esse personam. ut dicimus
 diuinitatem & quae in tegeter esse substantiam. id est deitatem
 & humanitatem. quae secundum a continentur & corpore.
Atque ut condemnemus formam. qui solus & nuda homine
 confitetur in christo. Ita anathematizamus appollinarianum
 & eius similes. quid dicunt de filio minus aliquid de humana natura
 cepisse naturam. Et uel in carne ut in anima ut in sensu
 adsumptum hominem hinc propter quod adsumptum fuisse
 dissimilem. Quae abique solae peccati macula quae natura
 lis non est nobis confitemur fuisse conformem. **I**llorum quoque
 similes & execramur blasphemiam qui nouo sensu adse-
 serere conantur. ad potestatem susceptam carnis omnia quae erant
 deitatis in homine demigrasse. Et rursum quae erant
 humanitatis in deum esse transfusa. **U**t quod nullam
 quam hereticus dicebat causa esse uideat. hac confusione
 utique & in unita substantia deitatis scilicet & hu-
 manitatis. etiam proprio statu in aliud esse mutata.
Quia cum deum imperfectum in filio. quae hominem confitentur.
 ut nec deum uere nec hominem tenere credunt. **N**os autem
 ita dicimus susceptum ad filium passibilem in. ut deus
 in passibilis personam. **P**ater enim filium non putatque
 sed uere omnia quae scriptura testatur. id est ueritatem si-
 tum laetitiam dolorem mortem. & cetera huius
 modi. **S**ecundum illud. pater suus quod pater poterat.
 Id est non secundum illam substantiam quae adsumptum. sed se-
 cundum illam quae adsumptum est. **I**psae enim dei filius secundum
 deitatem suam in passibilis ut pater. in comprehensibilis
 ut pater. inuisibilis ut pater. in conuersibilis ut pater.
Et quia uis propria persona filii. id est uerbum susceptum
 passibile hominem. ita tamen ei habitatione secundum
 suam substantiam deitatis uerbi nihil patitur. ut de-
 itatem tamen quae quae in passibile necesse confiteri.
Mortuus ergo dei filius secundum scripturas. iuxta id quod
 mori poterat. **R**esurrexit tertia die. ascendit in ce-
 lum. sed et ad dexteram dei patris. in uento et natu-
 ra carnis in quantum & patris in quantum dicitur resur-
 rexit. **N**on enim & in unitate humanitatis substantiam
 a sed glorificata & in deum cum deitate mensura.
Accepit ergo a patre omnem potestatem quae in celo sunt
 & in terra. **U**bi tamen est ad iudicium uiuorum ac mortuorum.
 Et dicitur remunerat & puniat peccatores. **E**t resur-
 rectionem carnis credimus. ut dicimus nos in eadem in
 qua nunc sumus uenturae membris esse reprobandos.
 Quia quod semel post resurrectionem fuerit effectus.
 in passibile mensura. **N**unc esse uitam seculorum. sed

premia pleboye diuinitate. **E** contra modo delictis
 rum peccatorum quoque esse supplicia. **B**eptisma autem
 tenemus. quod idem sacramenta uerbis in infirmis
 quibus & in meo in b; esse celebrandum hominem. **S**i
 post beptismum lapsus fuerit. per penitentiam credimus
 posse saluari. **N**ouum & uetus testamentum & scriptura
 in eo libere & numero que se catholice & ete tradit
 auctoritas. **A**nimeas cetero deori credimus. quae ab ip-
 so facta dicimus. **A**nathematizamus eos qui an-
 mee quae si peccandi diuinitate dicunt esse substantiam
 eorum quoque condemnari errorem. qui ecclesiam pe-
 catisse ut in celis conuersitatis fuisse dicunt quam con-
 parant terent. **E**xecramur & sic eorum blasphemiam
 quid dicunt impossibile aliquid homini adesse
 preceptum. & in eadem ad non a singulis sed ab om-
 nibus in comune posse seruari. **N**el qui pythias nup-
 tias cum anicheo. aut secundum cum cetera fides dom-
 nant. **A**nathematizamus & sic illorum quid filium
 necesse sitate carnis mentitum esse dicunt. **E**tiam pro-
 pter adsumptum hominem non omnia facere potuisse
 que uoluit. **I**ouiniano quoque de necemur heresim qui
 dicit nullum in futurum mentem esse distantiam. **N**os
 quae sibi habitus esse uisum quae hic habere ne-
 glexerimus. **L**ibere sic confitemur. arbitrium. catho-
 licum ut nos semper diuinitate auxilio. & sic illorum
 quae cum anicheo dicunt hominem peccatum uere
 non posse. quae illorum quae cum iouiniano cedunt
 hominem non posse peccare. **U**terque enim tollit ar-
 bitrium libertatem. **N**os uere dicimus hominem semper
 peccare & non peccare posse. ut semper nos libere con-
 fitemur esse arbitrium. **I**ta & fides patris beptismatis.
 quae in catholica & dicitur. quae semper tenuimus.
 In qua si minus perire aut peccare in caritate. aliquid for-
 te positum emendari cupimus. ut qui perire &
 fidem & sedem tenet. **S**in ea haec nostra confessio ap-
 tolletur tui iudicio conprobetur. quicquid mem-
 calceare uoluerit. semper ut malum uolunt. uel
 & in catholica non me hereticam conprobabit.

**ITEM DEFINITIO IN DUISYMBOLICIS
 NICENSI CONCILII BEATI HIERONIMI PRÆRI**

Credimus in unum deum patrem omnipotentem omnium
 sibilium & inuisibilium exercitorum. **E**t unum
 deum nostrum ihesum christum filium eius. nec unum de sub-
 stantia dei patris. ipse quoque & de deo genitus. om-
 nium uision. **O**mni deo lumen de lumine. cum uere deo uere
 nec unum non factum. sicut heretici dicunt. **P**erque
 omnia uisibilia & inuisibilia facta sunt. tam modo
 & in terra. **Q**ui propter nos homines & nostram salutem
 in carnate homo factus peccatis iherusalem tertia
 die. **A**scendit in celos ut uent in celo iudicare uiuos

non intelligentes in sup^{er}bia iudicio moysi & homine
 estimantes eundem ^{et} ignorantie & impotenti
 te participantem iudicantes. Quia iudei quod n^{on} diuinitas
 naturaliter patiebatur sed ^{et} ipse ostendit iudeis di
 centi soluto hoc templum. & in tribus diebus ego suscitabo
 eum. Et cui hoc dubium est quod dicitur hoc dicebat. id est
 filius dei & eius uerbum ueniens patris. & seipsum
 diuinitatem & eius uerbum & semper uerbum. Et imago diuini
 sibilis ab inuisibili. natus non factus. **I**udicia uero est uerbum
 & plura in qua dicitur. quia & indutus erat pater
 ter inuisibilitatem impossibilitatem uisionis n^{ost}re.
Neq^{ue} enim in th^{ese}secus erat solum sed ex th^{ese}secus & in
 th^{ese}secus & in celis & in terra & omnia continent im
 plens sicut nihil. Nihil ergo in p^{er}fectum in filiis dei.
 nihil in equale. nihil in potens. nihil in tempore. nihil
 in incognitum. Omnia uero omnia possibilis. omnia
 in gentia. omnia equalis a patre dicens se filium uerbum.
Nemo nouit filium nisi pater. & nemo nouit patrem
 nisi filius. & cui uult filius reuelare. uideri equali
 tatem filii ad patrem. **C**um ergo patrem nouit
 filius inenarrandum & in comprehensum. dicitur nescit
 & horum que ipse fecit. absit a sensibus n^{ost}ris.
Hoc uerbum ipse saluator dicit. **D**e illis pater uerbum
 n^{ost}re filium sicut honorificum patrem. **A**equalis
 igitur deo est filius dei uerbo dicente apostolo. qui
 cum in forma dei esset. uerbum non arbitratu se cum
 esset equalis deo. **S**ed semetipsum ex inaniuit. for
 mam serui accipiens. humiliavit se usque ad mor
 tem. mortem autem crucis. **U**ideri quod uerbum scriptura
 non abnegat in filiis dei. & quod deus uerbum. & om
 ni potens. omnia scientis. omnia completis. om
 nia continentis. omnia habentis. omnia aduentis. iu
 dicantis. saluentis. exentis. **E**t quod exente nature
 est. id est uerbum & pater & plerumque & quae
 sine scientis & quasi non potens. omnia quasi sub
 iecti. & cetera huius similia. **N**on ergo debet esse con
 fusio uerbi. quomodo conuincit in moysi dicitur. uerbum mor
 talem conuincit propter n^{ost}ram salutem exentur.
Et post passionem corporis in quo apparuit. in eo & uerbum
 am p^{er} uerbum in p^{er}fectum. ut & illi qui crucifixum
 eum aspiciant. **E**t impossibilem suis ei nature di
 uine p^{er} materem conspicibilem sustinentur.
 & iudicium uisibiliter testimonia. **E**t mysterium
 seculi scientia reuelatur. & potentis ei maiest^{as}
 & bonitas acunthi hominibus cognoscatur. **Q**uid
 quod & ipse semetipsum in uerbum in scriptura
 & de patre proprie esse. & cum filio & patre
 semper. **S**ed & uerbum & uerbum & ubique esse.
 & saluare & uerbum & p^{er}fecta dimittere.
 & omnia completere. & seipsum & iudicare & doce
 re & omnia scire & in habitare. **E**t que admodum

filius dei. ita & ipse persona testis. sicut filius & pater
Item p^{er}sonae sunt quibus exedmi uere equalis diu
 ne unius substantie. id est de patre filius & ipse proprie
 & uerbum de patre qui pater. **P**rimo igitur accipe quod de pa
 tre est proprie ipse. dicente scriptura. uerbum de celo sum
 dicitur & ipse oris ei omnis uerbum eorum. **E**t saluator
 ut. cum autem ueniret paraclitus ipse uerbum qui de pa
 tre p^{er}cedit ille de meo accipiet. quod ipse me glorificabit
 & ueniens adnuntiabit uobis. **E**t statim soluit in p^{er}te
 uerbum dicit ostendens p^{er} uerbum quod persona sit ipse
 dicens ille de meo accipiet. **E**t tunc sicut seruus uerbum
 uerbum aut pater non est. pater non p^{er} soluit in p^{er}te
 uerbum & dicit. **I**deo autem uobis dixi quod ille de meo accipiet. & quia
 omnia que pater sunt mecum. **S**urgit & que que
 patris & filii sunt. & omnia que filii sunt ex omnia ipse
 se sunt. nihil ergo in omnibus deo filio quod non ad eum
 nec potestate. **N**ihil quod non ab eo factum sit. & in uerbum
 ac moderamine negat. **C**um ergo omnia habeat filius
 in potestate in omnibus. nihil id est omnium horum. igitur
 omnia habet potestate & ipse seruum quorum & filius. **S**icut
 dicit de p^{er}fecto saluator. ille iudicabit mundum & conuincit.
 & docebit de peccato & de iustitia & de iudicio.
De peccato quidem quod non exediderit in me. de iustitia
 autem quod uado ad patrem meum. de iudicio autem quod p^{er} uerbum
 huius mundi iudicaturus. **U**ideri igitur quod ipse ad
 nuntiat filium. & docet de filio & de patre & de ipse
 ipse docet de patre & de filio. **T**unc igitur quia uerbum
 in enarranda inuisibilis omnipresens seipsum predicat
 seipsum adnuntiat dignitate. **A**ut nec uerbum aut in uerbum
 aut comprehendere aut inuestigare. aut que admo
 dum est humanis sensibus occupate. **C**onstat igitur
 in firmari hominem. se uenerandeque trinitatis in
 narrantur de gloria maiestatis aut potentiam. **C**ui
 uis igitur trinitatis narratio gloria si excedit quibus
 mecum frustrabunt qui uident interpretari & fili
 um & ipse semetipsum aut locum aut tempus. aut aliqua uerbum
 semet humana potens. **Q**ui non solum quod sit deus intellexit
 erit. quia & deus quod sit homo ad tendere potuerunt.
Nihil ergo in trinitate substantia. nihil in primu. nihil
 in temporale. nihil in potens. nihil in minor. nihil in
 quale. **T**riniter ueneranda de peccando. trinitas
 in enarranda. inuestiganda. in comprehendenda.
Et quod inuisibilium uerbum fideri nobis. dicit aposto
 lus. est uerbum fideri sperandis substantia. **I**n hac enim testimonium in
 runt seniores. **E**t iterum in euangelio. dicitur non uerbum
 uerbum. & iterum. ipse uerbum fiat. & uerbum ei uerbum
 nescit unde uerbum & quomodo uerbum. **Q**uod dicitur ipse dicit
 pater beatus apostolus. ut quid mentitur et ipse
 seo. **A**nania non mentitur hominibus. sed deo. non dicit
 patrem aut filium. sed ipse seo. **U**ideri igitur quod deo ipse

Et quod ubiq; e dicit ser prophetic. quo fugiee aspū tuo
 dñe. aut a facie tua quo uacdam. Et quod omnia cō
 pleat dicit sicut filius. ut p̄ d̄ phēe. sp̄ dñi impleuit
 orbem terrarū. Et ita in altis apostolorū. hęc dicit
 sp̄ iubens. Separatē mihi bechhebeen & p̄culū celo
 put quod uocauit eos mit tōye. Et itōy cepostolu.
 placuit sp̄ s̄cō & nobis. Et in liby8 yegnoy die d̄
 in uideit. Regnauit non p̄ me neq; p̄ sp̄m meū. Et
 in p̄phēat ite. ^{hic} it̄ concitauit sp̄m dñi. Et qd̄ habi
 tē in homine sp̄ ser. quomodo filius dicit & ap̄stot.
 quō corpora unū templumē s̄cī sp̄ qui habet. et mo
 bis. Et itōy nescit quō templū dī est. & sp̄ dī
 habet in uobis. Et qd̄ nouerit omnia sp̄ dī ap̄
 tolus ser ite. Aliquidē datur p̄ sp̄m uerbu8 ap̄stō
 tye. alii uerbu8 scientie in eodē sp̄. alii gub̄stō. tō.
 Hęc cō omnia operatur unus. atq; idē sp̄. diu
 dens omnib; sicut uult. Non dicit sicut iubetur. sed
 sicut uult ostendit non cōtatur. un. sed uerū sp̄m
 dedō esse. & omnia posse sicut filium. Unde ait s̄c̄
 tim ap̄stolus. que admodum nemo nouit homi
 nū que sunt in homine. nisi sp̄ hominis que in meo.
 Sic & que sunt dī nemo nouit nisi sp̄ quidē dōe. sp̄
 enim dī per ser uatur & iam altē dī. Uider que
 admodum omnia sciente sp̄m s̄c̄m. & omnia ap̄tē
 tem. & ubiq; esse. & omnia cōtēse & omnia saluē
 s̄cī nobis scriptura adnūtiat. Unde & s̄c̄la actor
 in euangēlio blasphemice sp̄ s̄cī neq; hic neq; in fu
 tūy8 hominib; s̄c̄t ut dimit tē dī dicit. Ideo
 uobis dico. quod omnis blasphemia & omne p̄c̄ca
 tū dimit tē d̄ur hominib; blasphemia uē sp̄ s̄cī
 neq; hic neq; in futūy8 dimit tē d̄ur hominib;.
 Non utiq; blasphemice dicebat alie sp̄ s̄cī iudeis.
 nisi hoc aut d̄ non erat. aut de dō propriē non ē.
 Hęc in uerū qd̄ iudei non audent denegare sp̄m.
 quod iudeis in scripturis sic ubi se legent. aut cōtē
 tur am accipiunt sic angelū. aut ipsū pat̄re existi
 māt. & testē p̄sonē accipiunt. Aut cōpositū
 arbi trantur d̄m pat̄rem. cum sit p̄prienaturē
 sp̄ pater. ex his sp̄m & uerū altēy8 putant & cō
 sistere & uerbo. Cum sit hoc cōpositiōe & cōtē
 lit que uerū diuine in cōspore ac simplicis que solē
 au d̄s̄ hoc sic intellegi & p̄c̄gionis interdum.
 Nobis igit̄ unus pater. & unus filius ei uerū d̄r. & u
 nus sp̄ ser uerū d̄r. & hii tres unū sunt. unū diuini
 t̄er & potētia yegnum. Sunt aut̄ tres p̄sonē non
 due. non una. non s̄c̄m yā electiōnē aut collēctiō
 nem. aut cōfusiōnē p̄sonis diuini. Hęc ū fides
 datur de b̄pt̄isma ab his & yemissū dicit̄ p̄c̄ca
 t̄. & ita & s̄c̄m sine aliqua dubitātiōe sperat̄
 huic t̄nitate cōcedent̄. hęc s̄cī & beāt̄ pat̄r arche
 p̄phēe & ap̄stoly & in a s̄t̄yror. & in c̄st̄yru gratia

menterunt. & tempore penitentia adoptisunt. &
 yegni celoy hereditatiōe n̄ ambigunt s̄c̄t̄i.

ITIM HER NIMI ADREM DAMSUDI
 FIDE CUI IN ANTI OCHIA COMMUNICARI DEBERET.

Quoniam uelut onerant inter se populorum fides conlitis.
 in dicit s̄c̄m dñi tunice & desup̄ t̄e t̄em. minu
 tatim p̄ frust̄a dicit̄ c̄p̄t̄. & sp̄m uerū & c̄st̄m in an
 uulper. In lacus cont̄ytor qui aqua non habent. diffici
 le ubi font̄ signatur & loy tur ille concludat̄ sit possit
 intellegi. Ideo mihi c̄c̄thedrūn p̄l̄ri & fidem ap̄sto
 lico oye laudat̄ c̄ntū cōsulendū. In denunc mee
 anime postulat̄ cibum. unde olim x̄pi uerū t̄mē
 suscepi. Neq; uerū t̄mē uerū t̄mē t̄mē liquēt̄.
 & in t̄ iacēt̄ longitudo terrarū. m̄c̄ p̄c̄c̄ose m̄c̄
 ḡc̄t̄e potuit inquisitione p̄hibere. ubi fuit cor
 pus. illuc congregabuntur aquile. Profligato a s̄o
 bole mala pat̄ymonio apud uos solor incorrupte pa
 ty8 seruatur auctoritas. **I**bicorpore terra fecundo
 dominici seminis p̄nt̄t̄em cōt̄m̄a fructu refest.
 Hic obruta sulcis frumentū lolium auenasq; de ḡne
 r̄ent. Nunc moecidente sol iustit̄e oytur. in oyt̄e
 aū lucifer ille qui c̄c̄iderat sup̄ sidera posuit th̄y8
 nū suū. Uos estis lux mundi. uos sal terre. uos uisū
 auyere & uerū t̄mē. **H**ic testē cō uerū aū lignū uir
 ḡe ferre & & loy num op̄t̄c̄t̄ in c̄ndium. Quam
 quā igitur tu me t̄er̄at magnitudo. t̄mē in
 uitat humanitas. **A** sacerdotē uerū saluē. a
 p̄c̄stoye p̄s̄dium. ouis flagito facer̄at inuidia.
 s̄c̄m̄i calminis ȳcedat arbit̄o. Cum successor
 p̄s̄c̄toris & discipulo x̄pi loquor. Ego nullū p̄
 mum nisi x̄pm sequor. b̄c̄t̄udm̄i tue id est c̄c̄th
 d̄y p̄l̄y cōmuniōne cōs̄t̄oy. sup̄ illā p̄l̄t̄omē
 d̄ficatā & c̄c̄l̄icē s̄c̄o. Quicumq; ex t̄r̄ch̄anē domū
 agnū comedēt̄ profanus est. si quis in noe archa
 non fuerit p̄s̄bit̄. yegnat̄e diluuiō. Et quia p̄o
 ficinonib; meis ad eam solitudinē cōmigrāui.
 que syriam iuncto b̄er b̄c̄r̄e fine de t̄m̄m̄a.
Ne possim sem dñi tot int̄ uerū t̄mē. sp̄t̄m̄ a s̄c̄m̄o
 n̄a tua sem p̄ exp̄l̄y. Ideo hic collegas tuos p̄ḡy
 t̄os cōf̄s̄oy ser sequor. & sub onerāy n̄c̄ub; par
 uo nauicula del̄t̄y s̄c̄o. Non noui uerū t̄mē. milesū
 ȳsp̄uo. ignoy8 p̄culinam. quicūq; t̄c̄m̄ n̄ colli
 git sp̄c̄rgit. hoc ē qui x̄pi non ē. uerū x̄p̄o. Nunc igit̄
 tur prodolor post nicenā fidem post alexan
 d̄num iuncto p̄c̄yter occidentē d̄c̄y s̄c̄m̄. t̄m̄
 ȳpost̄c̄s̄on ab c̄m̄yanoy p̄s̄ule c̄m̄p̄t̄ib;.
 nouellum aue hominē s̄c̄m̄o nomen exigitur.
 Quis ista que s̄o apti prodidit̄e quis nouit̄ magis
 gentium p̄culis hęc docuit. Inter s̄c̄m̄ quid̄ t̄er
 ȳpost̄c̄is posse arbit̄yent̄ intellegi. t̄er p̄sonē

substantia sunt. Respondemus nos ita credere non suffi-
 cientes: ipsum nomen efflagrant. qui anescio quid dicit
 nisi illud licet. Cuiusmodi si quis tyer ypostatis. ut
 tria ypostatis. hoc est ut tyer substantia ter personae non con-
 fitetur. anathematizet. & quia uocabula nō educimus he-
 xelici iudicemus. Siquis uero ypostatis. usum intelle-
 git non tyer; personis unam ypostatis dicit. alieni ce-
 xpo ē. & sub hac confessione uobiscū p̄sentē eū uero un-
 onis murmurat. Discessite obsecro si placeat non timebo
 ypostatis dicere. si uobis condatur noua p̄niconā fides.
 & similibus uerbis cū ceteris confiteamur orthodoxi.
 Totā seculorum lit̄ terax scilicet nihil aliud ypostatis
 nisi uiam nouit. Et quis quicūq; o se seculo lego tyer
 substantia ter predicabit. una ē di solā natura que a se
 ē. ad id enim qd̄ subsistit. non habet aliunde sed suam ē.
 Colere que exerce sunt dicit si uident esse nō sunt. quia
 aliquando non fuerunt. & potest rursus nō esse qd̄ nō
 fuit. Dicit solus qui a se nō ē. hoc est qui & ordiū non
 habet & essentiae nomen a se tenet. Idcirco & ad moy-
 sen derubo loquitur. ego sum quisum. & rursus. qui
 ē misit me. Erant utiq; tunc angeli. celum terre ut
 meeria. & quomodo cōmune nom̄ essentiae p̄p̄riū sibi
 iudicatur. Sed quia ille p̄fectae naturae. & in tyer
 p̄sonis dei uerū p̄sistit. que & uerū uerū natura est.
 Quisq; triuē esse hoc ē tyer ypostatis dicit. sub nom-
 ne p̄fectae tyer naturae conat̄ sed se esse. Et si tūc.
 cur ab armo p̄teritib; separamur p̄fectae copulati.
 Iungamur cum beatitudine tuā uerū sinu. cū ambid
 suo sociatur uerū sinu. Absit hoc a d̄m̄ cona fide se-
 culo legum. tantum selegiosa corda non hanc uent.
 Sufficiat nobis dicere unā substantiam tyer p̄so-
 nec substantia ter p̄fectae. equales copulati. In-
 ceantur tyer ypostatis si placeat. & una tenetur.
 Non bone suspitionis ē cū in eodem sensu uerba dis-
 sentiant. Sufficiat nobis memorata credere.
 Aut si ystūm putatis tyer ypostatis cū interpre-
 tationib; suis debentur dicere non negamus. sed
 mihi credite uerū sinu sub melle lacte. tēns figura
 bit se angelus sic tēns in angelū lucis. Bene inter-
 presentur ypostatis. & cum id qd̄ ipsi exponunt
 habere medicant hereticis iudicor. Quid tūc anxie
 unū uerbum tēns. quid sub ambiguo sermone lu-
 titant. Sicut excedunt ut in p̄sentur. nō clamno
 qd̄ ystūm. Sicut exedo ut ipsi sentit se simulcent.
 p̄mittant mihi meis uerbis suū sensum loqui.
 Quā obrem obsecro beatitudine tuā per uerū xū
 mundi salutem. p̄ amouerit trinitate. ut mihi e-
 pistulis tuis suis tacendax si uerū dicendax ypor-
 tation dōlar cultoriter. Et ne forte ne obsecrat
 in quod ego luci fallat uerū sinu. Ad eua-
 grum p̄tūm quē obtemerit. dignare se p̄tū

trinitate te. simul & uerū cū cepud antiochie
 debent cōmunicare significet. Quia cōm p̄nter
 cūc t̄ter sensib; hereticis copulcent. Nihil aliud con-
 biant. quō ut uerū t̄ter cōmunionis uerū sub. tyer
 ypostatis. cum antiquo sensu predicent.

**EXEMPLAR IDIOTHOLICE SANCTI
 AUGUSTINI EPISCOPI :**

Clementis trinitas. unadivinitas. Pater itaq; &
 filius & sp̄s s̄c̄s. unus fons. unce substantia. una
 Quisq; unce potestas ē. Pater d̄m̄. & filium
 d̄m̄. & sp̄m̄ s̄c̄m̄ d̄m̄. Non tyer deos esse dicimus. sed
 unum p̄sime confitemur. Nam tyer mān̄ ter p̄-
 sonas. unam esse substantiam catholicā atq; aposto-
 licā profitemur uerū. Itaq; pater & filius & sp̄s s̄c̄s
 & tyer unum sunt. Nō tyer confusi nō diuisi. nō
 distincti. sed coniuncti. Uniti substantia. sed disce-
 ti nominibus. Coniuncti natura. distincti personis.
 Equales diuinitate. consimiles māestate. Conce-
 der trinitati. p̄ctici p̄ctici t̄ter. Qui t̄cū
 sunt. ut tyer quoq; non dubitamus. Itaq; tyer sunt.
 ut se p̄ctici nō posse se t̄ter. Docent si
 dei n̄s sc̄m̄ & angelicam & apostolicā dōct̄nā
 principē d̄m̄ n̄m̄ ih̄m̄ x̄pm̄ & di filium ap̄t̄e.
 nō honores confusionis. nō uerū potestate. nō
 substantia diuinitate. nō inter uallo temporis se
 p̄ctice. Et ideo si quis filium quis sic uerū itaq;
 homo. absq; p̄ctico dum t̄ctat. Unde humeni t̄ct
 aliquid uel dei t̄ctē minus dicit habuisse. p̄d̄ fieri
 & uerū ab eccl̄sia catholica atq; apostolicā iu-
 dicandus est.

**ITEM DEFINITIO IDIOTHOLICE SANCTI
 AUGUSTINI EPISCOPI IN LIBRO XI. DE CIUITATE DI.**

Credimus & tenemus & fideliter predicamus.
 quod dicit pater genuerit uerbum. hoc est p̄ctici
 p̄ quod facta sunt omnia. Unigenitum filium.
 unum unum. ab eo n̄s uerū. sum me bonum. &
 quod dicit bonum. Et quod sp̄s s̄c̄s simul pater & fi-
 lius sp̄s. & ipse cōs substantia c̄lis & eo n̄s uerū ambo-
 bus. Atq; hoc totum. & trinitas sit p̄d̄ p̄t̄ p̄t̄ p̄t̄
 tem p̄sonax. & unū d̄ p̄d̄ p̄t̄ in se p̄ctabilem di-
 uinitatem. Sicut unū om̄ p̄t̄ p̄d̄ p̄t̄ in se p̄ctabile
 omnipotentem. ita t̄cū d̄cū cum de singulari que-
 ritur. unū quisq; eorū & d̄r & l̄m̄ p̄t̄ se p̄t̄ p̄t̄.
 Cum uerū de omnib; simul non tyer d̄i ut tyer omni-
 potentes. sed unū d̄r om̄ p̄t̄. tanta ibi est in tyer m̄
 se p̄ctabilem unū t̄ct que solā p̄ctice. Itaq; cū
 boni pater & boni filii sp̄s s̄c̄s. quia cōmunit̄ ambo-
 uerū boni t̄ct d̄i possit ambo- n̄cū deo temerū
 p̄ctice p̄ctice sententia. Tyer t̄cū ambo- am cū

dicere se tractem facilius. aut si fuerit. non ambox quasi
 quilibet. sed ipsum quoque substantiam. & totum in
 trinitate personam. Ad hoc enim me probabilius
 dicit. quodcum sit & pater sps. & filius sps. & pater ser
 & filius ser. proprie tamen ipse uocatur sps ser. tamen
 que ser ter substantia est. & con substantia est. ambo
 ram. Sed si nihil e. aliud bonitas diuina que ser ter.
 pfecta & illa diligentia. ratione non presumpti
 onis. uel dicta. Ut in operibus di ser xlo quod loq
 di modo quo nra exerceatur in trinitate. eadem nobis
 insinuat intellegat trinitas. Unam queq; crea
 turam quis fecerit. per quid fecerit. propt quid fe
 cerit. pater quippe intellegitur uerbi quid dixit.
 ut fiat. Quod au illo dicente factum e. proculdubio
 per uerbum factum est. In eo uerbo quod dicitur. ui
 di dicitur quia bonum e. facti significatur dm nullane
 cessitate nullate cuiusq; uti uerbi indigentia. sed
 sola bonitate fecisse quod factum e. id qui. ab omne.
 Quod ideo postea quam factum e dicitur. uter quo
 factus est congrue bonitate propter quam factus
 indicatur. Que bonitas si sps ser factum intellegitur.
 unius ser nobis trinitas in suis operibus intymatur.

REGULA FIDEI SECUNDUM GREGORIUM

Huius die principium. pater uerbi uisus sapi
 entie subsistentia. & uisus sup pfectus. pfecti
 genitor. pater filii unigeniti. Unus dm solus
 & solo do. figura & imago deitatis. uerbu p p rans.
 sapientia comprehendens omnia. & uisus que
 tota creatura fieri potuit. Filius uerus de u
 yd p a t r e. inuisibilis ex inuisibili. incorruptibi
 lis & incorruptibilis. immortalis ex immortalis.
 & sempiternus ex sempiterno. Et unus sps ser &
 do substantiam habens. & qui p filium apparuit.
 imago filii pfectus. pfecta uisus que
 ser ter ser ficationes pfecta trix. Per quem di su
 per omnia. & in omnib; cognoscitur & filius. p
 omnes trinitas. & pfectus in ueritate & semp
 ternityte. & regnum minime diuidet. neq; ab
 alienat. Neq; factum quid aut seruabit in tr
 tate. neq; sup indultum tate quam antea quidem
 non subsistent. postea uerbo super ingressum.
 Neq; enim defuit unquam filius a patre. neq; fi
 lio sps ser. sed incorruptibilis & immutabilis e
 dem trinitas semper.

CONFESSIO FIDEI IUSTINI PRIBI

Uere fidei quam byxanter scribi & tibi trant
 miti iussit theodosius imperator sufficie
 bat fides conscripta apud niceam aduersus
 hezsim arrianam. Sed quia prauo ingenio qui

diam sub illius fidei confessione impia uerba comen
 dant. nobis in iudicium faciunt. quod uelut hezsim
 scellu tue. amur pauer ut contra quibus sub nomine
 ce tholicę fidei impia uerba defendunt. Dicent
 tyer esse substantia. cum semp ce tholicę fidei
 unam substantiam patris & filii & sps ser confessione sit.
Nos patrem credimus qui non sit filius. sed habeat fi
 lium de se sine inigo genitum. non esse factum. Et
 filium credimus qui non sit pater. sed habeat patre.
 de quo sit genitus non factus. Et spm sem credim
 quisit uere filius di. Unde & diuine trinitatis un
 substantiam confitemur. Quia quilibet pater
 factum substantiam. talem genuit & filium. Et sp
 ser non creatura existens. sed sps di. non e alienus
 a substantia patris & filii. Sed est & ipse eiusdem
 substantie cum patre & filio. sicut & eiusdem deita
 tis. Neem qui nos putant esse apollineos. sc
 ant quod non minus apollineos hezsim exerce
 mur quem arrianam. Miramur cu illos ce tho
 licos probare posse. qui pater & filii & sps ser
 substantia confitentur. Sed & si dicunt non se ex
 de se filium di aut spm sem. creaturam tamen e
 tre piam fidem sentiunt cum dicunt tyer esse
 substantia. Consequens enim ut tyer deos con
 fiteantur. Quic uocem ce tholicę p exerceant sunt.

DE REGULA FIDEI SECUNDUM ISIDORUM

Habes est post ceptolicum symbolum ce tholi
 ca fides. quem doctores nri tradiderunt.
Ut confitemur patrem & filium & spm sem unius
 essentie eiusdemq; potestatis sem p rati tatis u
 num dm inuisibilem. Itic ut in singulis psonis p r
 pri & lecte seruata. ne substantia est trinitas diu
 di. ne psonaliter debeat omnino confundi. P
 trem quoque confiteri in genitu. filium genitum.
 spm cu sem ne genitum in genitum. sed & patre
 & filio procedentem. Filium a patre nec seculo p
 cedere. spm uerbo sem procedendo non nec se. Ipsi
 quoque filium ex uirgine sine peccato hominem
 suscepisse. Ut quem sola bonitate exerauerat. spon
 telapsu miser corditer reperceret. Quom uera
 citer crucifixum & tertia die resurrexisset. cum
 eadem ipse ce tholice glonificata. ascendisset in celum.
 in qua & iudicium uiuox & mortuox ex p dicitur
 uenturus. Et quod diuina. unumq; subst
 tiam in utroq; pfectus. unice xpi psona ges
 tauerit. Quia ne geminauit utroq; substantie
 integritate psonam. ne confundit geminam uni
 tate psonę substantiam. Aliter quippe neuter
 exclusit. quia utrumq; unum in temerato iure ser
 uauit. Quod noui & uelens testamto scilubri

comendatur auctoritate. Ille per prophetice ista
 phistoriam uera citat per soluta. Et quod neq; de
 do neq; de exco tura scti sit cum peccator. aut cu he
 xelicit. aliquid sentiendum. in his quib; auentate dis
 sentunt. Sed quid miry dqi; testem b rto diuina p r
 testentur eloquia hoc tantu modo sentiendum.
 Quod si uo hominem siue amice siue nulla necessitate
 d r exco t. Nullum esse omnino uisibilem inuisibile
 q; substantiam. nisi aut que d r sit. aut ab oncto exco
 te sint. Sed d r summe & in com d tabilitate bonus. exa
 tura uo d r infetur & in uicibiliter bona. & quod anime
 on go ince tate sit. Et quod angelor; nec tura uel con
 m p. non sit p r diuine substantie. sed d r exco tura
 ex nihilo conditae. ideoq; in co s p o r e. quia ad im agi n e
 di exco tae. Depi & lacremor; sine que fidelis diuine cal
 tur otiosa r o s p e r e. & cum que integritate d r i n g u l
 tur perficitur. Et unis quisq; d m p r d x i m u ut in do
 diligenti usq; ad dilectionem quoq; inimicor; p r i n d i
 do p r f i c i e t. ut p r d f i c i e n d o p u n i a t. Al ter; quoq; al
 ter; pollui non posse peccato. ubi p u o l u n t a t e r non
 t e n d u r c o n s e n s i o. Legem ac nupter n e x e d i d e n u n
 dar. h e d e x e n t q u o q; o r g i n a l i p e c c a t o o b n o x i a e x e d e t
 n a c t i p o s t e r n a t. e i s q; i u x e f i d e l i u m u i r g i n u u t c o n
 t i n d r t u m p r e f e r e n d a d o c e a t i n t e g r i t a t e. Ne unum
 t h n i t a t e r b e p t i s i m a q u o d n e f i c i e r e t e r e d u r. ne que
 p d i u e s t i t a t e t r i c l e n t i u m m i n i s t r u m s i n g u
 l i s p u t e d u r q u i b; q; c o n f e r r o. Sed ad d m s i n g u l a t e
 p o t e s t a t e d o n a r d e q u o d i l t u m l e g i m u s. S u p q u e
 u i d e r i s s p m d e s c e n t e m & i n c o n o n t e m s u p e u m.
 h i c e q u i b e p t i a t i n s p u s e o. E t e g o u i d i & t e s t i m o
 n i u p h i b u i. q u i c h i c e s t f i l i u s d i. E t n o p e n i t e n t i e
 f e m o d u s n o n e g e r e p u t e m. p r d c o t i d i c e n s h u m a
 n e f r a g i l i t a t e r e x c e s s i b; s i n e q u i b; i n h a c u i t e e s s e
 n o n p o s s u m u s. I t e u t p e n i t e n t i e f r u l t u o s e u n i
 u e s t i e f i c i e m u r d e l e n p e c c a t u. s i c u t s e n p t u m e s t.
 B e a t i q u o r; f e m i s s e s i n t i n q u i t a t e r. & q u o r; t e e
 t a s i n t p e c c a t a. B e a t u s u i r c u m i m p u t a u i t d n r p e
 c c a t u m. N u l l u m q u o q; s i n s u i n b; s e d p d i u i n a g r a t i a
 c a p i t e x p o s u b i u n g i. a t q; i n d i s r u p t e p e c c i s p s e u e r h
 t i e m i n i t a t e d e c t e i p s i u s s o l i d i e r i. N e h u m a n e u o
 l u n t a t e r a r b i t r o b o n i q u i c q u i d e p u t a n d u e x i s t i m a
 s e. s e d s e c u n d u m p r d p o s i t u m u o l u n t a t e r d i o m n e m
 n u m e r; o l d t o r u m c a l q u i r i. B o n e o q u o q; t e m p o
 r a l i t e b o n i s. m e l i s q; c o m m u n i a a d o e x e r e n. e i q; d i s
 p e n s i o n e s i n g u l i s q u i b; q; u t t h b u i a t n e g e r i.
 Q u o r; b o n o r u m i n u o q u o q; f i d e l i u m n h a b i t u r s e d
 u n u s. a u t i n p r o b a n d u r e a u t p r o b a n d u r. C e s t i c u s d
 & e y n a q; b o n e s o l o r p o s s e b o n o r i n f e t u r d c o n s e q u i. q u o
 r u m p i g n o r e & e l e s i e n u n c i n f o r m a t e e x e d i m d e l i n e
 r i. H i c h a b e n t e p r i m i t i e s s p r. i n f e t u r d p f e l t i o n e.
 h i c s u s t e n t a t e i n s p e. p o s t e a p o s t e a p a s c i m y e q u i e.

Hic uideat p speculum monigmate. in futuris aut
 facie ad faciem. cum ad speciem fuerit p d u l t e p r
 dem. quod donec p f i c i e t u r. U t s u m m i d i b o n i s f r u
 amur & e y n i s. f r u e n d u m i n d o n o u o r m a t & p r o x i m i s.
 E t e m q u o q; n o s s p e m y e s u r r e l t i o n i s h a b e r e. u t e o
 dem ordi n e i n e c c l e m q; f o r m e c i n q u e i p s e d n r y e s u r
 y e r t. a m o s t u r. n o s q u o q; y e s u r y e l t a y d e r e s e e y e d a
 m u s. I n e o d e m c o s p o r e i n q u o s u m u s u t u i u i m u s. n o n
 n a t u r a m a u t s e x u m m u t a n t e s. s e d t i e n t u f r a g i l
 t i e m & l i t t a d e p o n e n t e s. I p s u m q u o q; f i c i e n t i o n
 c u m c e n g e l i s s u s. a t q; c u l t o r b;. S e s t h o m e n d i o c o n
 d e m n a n d u m. N e q; s e c t m q u o r u n d i e m s e c e n l o g e m
 d i s p u t a t i o n e m a d p r i s t i n e m. i e t a n g e l i c e d i g n i
 t a t e m. e x q u e p r o p r i a m a l i g n i t a t e e c c i d i t y e
 d u c e n d u m. B e c e s t c o t h o l i c e t r a d i t i o n i s f i d e s
 u e r a i n t e g r i t a t e. d e q u e s i u n u m q u o d l i b e l y e s p u a t.
 t o t i e f i d e s e y e d u l t a t e s a m i t t u r.

ITEM DE SANCTA TRINITATE SANCTI AUGUSTINI

IN LIBRO XI. CAPITULO III.

Sed quo discerendi & tractandi necessitate p quatu
 Sordicim liby d r multac nos con pulit d i c o s e. que c u m i t a
 simul c o s p i c e r e n o n u e d e m u r. U t c e d i d q u o d c o n p r e h e
 d e r e u o l u m u s. e c c e l e n c o g r i t a t i o n e y e f e r e m u s. f a
 c i e m q u a n t u m d n o c o d i u i n t e p o t u i s s e. U t q u e q u i d
 i n s i n g u l i s u o l u m i n b; a d c o g n i t i o n e m d i s p u t a t i o n e
 p d u x i t. y e m o t a d i s p u t a t i o n e b y d e n t e r c o n g e n i.
 E t t a m q u i e m s u b u n o m e n t i s a s p e c t u n o n q u e a d n o
 d u m y e s q u e q; p r u e s i t. s e d i p s i e q u e p r u e s i a s i n t p o n i.
 N e t a m l o n g e s i n t a p r e c e d e n t i b; c o n s e q u i t a.
 u t o b l i u i o n e m p r e c e d e n t i u m f a c i a t i n s p e c t u c o n
 s e q u i t u m. A u t c e s t e s i f e c e r t. c i t o p o s s i t q u o d p e
 d e n t y e l e g e n d o y e c o l l i g i.

In primis liby; secundu scripturac scilicet unicit; eloquia
 l i t a t e s s u m m e i l l i u s t r i n i t a t i s o s t e n d i t u r.

In secundo & testio & quae t o e c c l e m. s e d d e f i l i i m i s s i o
 n e & i p s i s d i l i g e n t e r q u e s t i o p r a l t a t a t y e r l i
 b y d r f e c i. D e m o n s t r a t u m q; o n o n i d e o m n i o s a m m i
 t e n t e q u i m i s s u s e. q u i a u l l e m i s i t h u e m i s s u s. a u t y
 n i t a t e s q u e p o m n i a e q u a l i s e. p e c n t e r q u o q; i n s u a n a
 t u r a i m m u t a b i l i t e r & i n c o n s i b i l i t e r. & a b i q; p r e s e n t i n
 s e p a r e b i l i t e r o p e r e t u r.

In quinto. p r d p r e r e o s q u i b; ideo uideat n e a n d e p r e y
 & f i l i u s e s s e s u b s t a n t i a. q u i a o m n e q d d e d o d i e r e s e c t m
 s u b s t a n t i a d i c i p u t a n t. E t p p r e r e a g i g n o r e & g i g n i
 u t g e n t i u e s s e & i n g e n t i u q u o d i u e s t i e. c o n t r a d i c a n t
 s u b s t a n t i a e s s e d i u e s t i e s. D e m o n s t r a t i o n o m n e
 q d d e d o d i e r e s e c t m s u b s t a n t i a d i c i. s i c s e c t m s u b
 s t a n t i a d i c i t b o n i & m a g n i. & s i q u i d a l i u d a d i e d i c i t.
 S e d d i c i t & i c e y e l a t i u e i d n o n c e d e s e d e a l i q u i d q d
 i p s e n o n e. s i c p a t e r e d f i l i u d i c i t. u t d n r a d y e a t u r.

sibi seruitorem. Vbi si quid velatque ut ad aliquid qd ipse non e dicitur ex tempore dicitur. si aut e dicitur refugiu factur e nobis. Nihil e accidere quomutetur. sed omnino ipsu in natura. et essentia sua immutabilem permanere.

In sexto. quomodo dicitur sic xpi ore apostolico dicitur et dicitur sapientia. Sic dicitur patet ut differret eadem quostio diligentius vel tractanda. Verum a quo e genitum xpi. non sit ipse sapientia. scilicet tantum sapientie sue pater. An sapientia sapientie genitrix. Sed quod libet horum esse. dicitur in hoc libro apperuit trinitate equalitate. et non dicitur trinitas. Neque quasi ebi quid duplum esse patrem et filium ad simplu spm sem. ubi e trinitas plur aliquid sunt que una horu quod disputatum e. Et in quomodo possit intellegi quod ait ille xpi episcopus. et dicitur in parte. species in imagine. usum in unum esse.

In septimo. quostio que dicitur fuerit explicatur. ita ut dicitur qui genuit filiu. non solum sit pater in factu et sapientie sue. sed etiam ipse iustus atque sapientie. sic et ipse sit. Vnde dicitur cum trinitas aut sapientie. sed una iustus et una sapientia. sicut unus dicitur et una essentia. Deinde quostio e quomodo dicitur una essentia trinitatis personarum. uelut a quibus dicitur quod e una essentia trinitatis substantie. Et in ubi tum e locatio nisi necessitate dicitur. ut aliquo uno nomine enuntietur. cum queritur quid trinitas sit. Quos trinitas se ueraciter confitemur patrem scilicet et filium

In octavo. tractatione etiam reddita in 2 et spm sem. Intellegentibus dicitur e in substantia uentur. Non solum patrem filium non esse in eodem. sed nec eam bor simul aliquid in eodem esse que solum spm sem. Aut quoslibet duos in eadem trinitate in eodem esse aliquid quam unum. aut omni trinitas simul in eodem aliquid esse quam singulos. Deinde per tractationem que intelligitur conspiciatur. et p bonum sumum a quo e omne bonu. et p iustitiam ppter que diligitur animus iustus ab animo dicitur in dicitur iusto. Vnde natura non solum in corpore dicitur. uerum etiam in commutabilis quod dicitur quomodo fieri potest intellegitur. An monuit et per tractationem que in scripturis scilicet dicitur dicitur est. p que coepit utamque dicitur trinitas intellegentibus apperere. sicut sunt amens et quod amatur et amor.

In nono. ad imaginem dicitur quod est homo secundum mentem pernit disputatio. et in eadem quodam trinitas inuenit. id mentis et notitia. Notitia que senouit et amor que se notitiaque sua diligit. et hanc trinitatem equalitatem se et unum ostendunt esse essentia.

In decimo hoc idem diligenter subtiliusque tractatum e. atque ad id per dicitur ut in ubi dicitur in mente

euidetur et trinitas ei. in memoria se habet et intellegitur et uoluntate. Sed quo et hoc compertum est quod mentis nunc que esse ita potest. ut non sum meminit se. non solum intellegitur et diligitur. que uis non semper cogitatur. Cum autem cogitatur in se a corpore libet. ubi eadem cogitatione dicitur hanc. Diligetur et dicitur hanc. cuius hanc in eodem disputatio. ut in scripturis etiam a corpore libet uis inuenitur. et trinitas. et distinctus in eadem totis exercetur in mente.

In undecimo ergo dicitur e sensus oculorum in quo in quod in uentum esset. dicitur in eodem quatuor sensibus. corpore et dicitur dicitur possit cognosci. Atque ita et trinitas hominis que trinitas. primo in his que consunt et trinitas exemplum. secus. et corpore scilicet dicitur. et forquid e significat. ma que inde in acie consunt in partia. Cum uero ius mittur. dicitur que copulatur in mente. et que sit. onem uoluntatis apperuit. Sed hanc trinitas non sit equalitatem. nec unum esse substantie dicitur. Deinde in ipso animo ubi hanc que et trinitas sensus sunt ut in mente dicitur. in ubi e cetera trinitas ubi apperere eadem trinitas unum esse substantie. In eadem tractatione corpore que in memoria est. et in eadem tractatione cum uelut conuenitur. acies cogitatur. dicitur que coniungitur in mente uoluntatis. Sed ideo dicitur trinitas et dicitur hominem pernit est pernit. quia dicitur pernit in mente que sentuntur extrinsecus.

In duodecimo dicitur hanc in se se sapientia et dicitur. et in eadem que proprie scilicet nuncupatur. qui anterior est prius quodam sui generis trinitas in quibus dicitur. Que libet eadem in mente homine ut pernit. nondum trinitas in eodem ut appellanda sit ut pernit. Et hoc agitur in tractatione decimo per commendationem fidei christiane.

In quodam decimo cum de sapientia hominis uera id dicitur in eadem in eadem ipse dicitur pernit pernit dicitur. que esse dicitur dicitur e disputat. Et eo pernit disputatio. ut trinitas apperere in eodem dicitur. quod e homo secundum mentem que senouit in mente dicitur secundum imaginem ei que senouit hominem ad imaginem suam. Et sic pernit sapientie ab icono pernit et

In quodam decimo de equalitate dicitur dicitur. non xpi spiritus patris et filio disputat. Quia spiritus scilicet secundum scripturas scilicet. nec pater e solus. nec filius solus sed ambo. Et ideo commune quia in uice sed diligunt patrem et filium nobis in uicem accipere. Sicut et pater dicitur et filius dicitur et spiritus dicitur. et simul omni unum dicitur. Et in hac trinitate dicitur ubi dicitur si filius. nec dicitur dicitur spiritus scilicet. nec dicitur quod dicitur ubi dicitur. et de quo dicitur principaliter spiritus scilicet. quod dicitur. Ideo cum dicitur dicitur principaliter. quia dicitur dicitur spiritus scilicet pernit. Sicut ergo pater filium genuit. ut dicitur dicitur dicitur commune. hanc dicitur pernit.

INCEPIT ANICI MANLI SEVERINI BONII EXCONSOLATIONE ORD PATRICII DESCA TRINITATE

Inuestigata diuissime questione quantum nro mōtū
igniculū lux diuina dignata ē: sōm. atā rāgionib; licēt q;
mandatū offerēda uob cōmunicandāq; curauī. Tūc uī
cupidur iudiciū. quā nri studiosur mōtū. Quā mōte quid
mibi sit. animi quotiens stilo cogitata cōmēdo cū scripta
materis difficultate. Tūc qe qd rōris id est uobis tantū
conloquor intellegi potest. Neq; bñ fame rāctūgōne &
manib; uulgi clamorib; exercamur. sed si quis fructus ex tōz
hic n potest alie nisi mātēgō simile sp bōte sō
Quocūq; igit uob de iō; oculor; pāstym ^{uā ad imaginē}
ignaura sēgnitē; pāstym callidur hūc ^{ex fidei diuine cal}
occumt. Ut contumeliā uideat diuini ^{grātia dīne cal}
trāctationib; infōgūte. qui talib; hominū ^{diximū ut in}
monstris non agnoscēda hēc potur quā pcul calcēda pie
certe. Idcirco stalu bxeuitate contrahō. & eximimur sup
ta philo sōphie disciplinā nouo uerbor; significātionib;
uelo. Ut hūc mibi tū uobq; si quando ad ea con uēstōgō
culor conloquarē. **C**elestis uesō itā sū mouim; ut qui cape
re intellētū noqui uēnt. ad ea dīcē legēda uideantur
indigni. Sed ne tantū a nobis queri o postel. quāntū hu
māne rāgionis intuitus ad diuinitatē ualē celsū con sēb
deye. **N**am celestis quoq; astib; idem quasi quidā finitō
constituitō; quo usq; potest uia rāgionis accedete. Neq;
bñ medicina egr; semp ad fest saluē. sed nullū bñ culpa
medent; simleor; que fieri o postebat omiserit. Idemq;
incelē; at quāntū hūc & difficultior quēstio ē. tū facilioz
esse debet ad uēnā. **V**obis tamē dīcē illud inspiciendū ē.
an ē bōte agustmī sēpēt; semina rāgionū al; quor; in nos
uēnēt; a fructur ex tulerint. ac de proposita quēstione
hinc sumamur intjūm;

Xpi. ane religionis xēstōn; a pluxer ususp. ut. sed ea fi
der pollel maxime ac soltate quecū propt uniuersalē
ū pcepta regulax quib; eide religionis intellegit. ac
tonitū. tū propterea qd eicitur pom pone mundi tē
minos em. an aut. catholica ut uniuersalē uocatur.
Cuius hēc dē trinitatē unitate sentētiā ē. Pater in qui
unt dē. filius dē. sps sct dē. Igit. pater. filius. sps sct. unus
nō uerdu. cuius coniuētōn; rāgō ē indiffōrtia. **C**or
bñ diffōrtia comitat. qui ut augēt ut minuant. ut ar
riani qui gradib; mōtōz dīnitatē uariarēt dīstra
hant. atq; in pluralitate deducunt. Principiū enī plu
ralitatē alteritū ē. p dōr alteritate enī ut pluralitē
quid sit intellegi potest. **I**gnū namq; xē; ut qd libel tū
gēnē tū spēcie tū numē; dīuēt; constat. Quot; bñ
bñ idem dicit. tot; dīuēt; dīa p dicit. Idem
uēs dicit tū; modis. aut gēnē ut idem homo. qd equus.
quia hūc gēnē ut animal. uel spēcie ut idem ceto.

qd cū; quia eadē spēcie ut homo. ut numē; ut uellur
& cū; quia unē numē;. **Q**uāse dīuēt; dīa ut gēnē
ut spēcie ut numē; dicit. sed numē; diffōrtia acciden
tū uariab; facit. **N**am xē; hominē. neq; gēnē neq;
spēcie sed suis accidēt; b; distant. **N**am uel si animo
cū tū ab his accidēt; a separātemur. tūm locur cū bñ
dīuēt; quē unū fingēte nullomodo possim;. **D**uo
bñ cōpora unū locū non obtinebunt quē accidēt;. atq;
ideo sunt numē; pluxer quō accidēt; b; pluxer sunt.
Age igitur in gēdiāmur. & unū qd q; ut in tōlōg; atq;
cupi potest dispiciemus. **N**am sic optime dīcē uidēt;
eruditē hominē unū qd q; ut ipsū ē ite de eo fidē capite
tōptate. **N**am cū xē; sint speculāte p dōr. naturalis
in mota in abstracta. **ΑΠΥΗ ΖΑΙΡΕΤΟC.** **C**onfide
rat bñ cōpōz fōrmas cū materia que a cōpōz; actū se
parā; nō possunt. **U**t cū terra de o sū. ignis sū sū fōratur.
Habē q; motū formā materia coniuētā mathematica
sinemotū in abstracta. **H** & bñ fōrmas cōpōz; specu
lat; sinemateria. hāc p hoc sinemotū. que forme cū m
ateria sint ab his separari nō possunt. **T**heologica sine
motū abstracta atq; separabilis. **N**am dī substantia
& materia & motū cōpōz;. **I**nnaturalib; igit rāgionabi
lēt. in mathematicis disciplinalit. **I**n diuini intellētū
alē uēstari o postebit; neq; deduci ad imaginē sed pot
ur ipsū inspiciēte fōrmā. **Q**ue uēte fōrmā. neq; imāgō.
Que esse ipsū ē. & q; quā esse ē omne nō nō; esse q;
fōrmā ē. **S**tatuā bñ non scdm p quod ē materia sed se
cundū fōrmā quā in eo insignitas effigies animalis di
cēt. **I**psū q; p nō secundū t rām qd eius materia. sed di
citur scdm eris figurā. **T**erra quoq; ipsā nō secundū
ΑΠΟΙΟΝΥΛΗΝ dicitur sed scdm siccitate grāuita
temq; que sunt fōrmē. **N**ihil igitur scdm materiam
esse dicitur. sed scdm propriā fōrmā. **S**ed diuina
substantia sine materia fōrmā ē. atq; ideo unū & est
id quod ē. yeliqua bñ non sunt id quod sunt. **U**nū qd q;
bñ habē esse suū & his ex quib; ē id ē ex p dōr; suis.
& ē hoc atq; hoc id est p dōr; sū coniuēt; sed non
hoc ut hoc singulāt. **U**t cū homo t xē; nō; con sctōz;
ma cōpōz; q; cōpōz; & animā ē. non uel cōpōz; ut an
ma in parte igitur nō ē id quod est. **Q**uod uē nō ē
ex hoc atq; hoc. sed tū tū ē hoc. illud uēte ē id quod ē.
Et ē pulcher hūmū fōrtissimū q; q; nullō nō; quo
circa hoc uēte unū in quonullus nō; nullū in eo al;
ud p dōr; quē id quod ē. neq; bñ sub iētū sēp potest
Fōrma enī ē. fōrma uēs sub iētē esse non possunt.
Nam qd celeste fōrma sub iētē accidēt; b; sunt. ut hūmā
nitas nō ita accidēt; a suscipit eo qd ipsā ē. sed eo quod
materia sub iētē ē. **D**ū enī materia sub iētē hūmā
suscipit qd libel accidēt;. ipsā hoc suscipere uidēt hū
manitē. **F**ōrma uēs que ē sine materia nō potest esse
sub iētē. nō cū; dī in materia. neq; bñ bñ fōrma

sed imago. Ex his enim formis que preformata sunt: ipse forme uenerunt que in materia & coeque efficiunt. Nam coloris que in coeque sunt ab utrumque formas uocantur dum imagines sunt. Ad similitudinem enim formis his que sunt in materia constituta. Nulla igitur in eo diuersitas. nulla ex diuersitate pluraliter. nulla ex accidentibus; multitudine atque idcirco nec numerus.

O uero ad nullo differt. ne uel accidentibus; ut substantiis; differtur in subiecto positus differt.

Ubi uero nulla est differentia. nulla est omnino pluraliter. quare nec numerus. Igitur unitas tantum. Nam quod testis repelitur de cum patre ac filius & spiritus sanctus nuncupatur. et unitas non faciunt pluralitatem numerum in eo quod ipse.

Sicut uero numerus ad uerba numerabilis. ac non ad ipsum numerum. illic enim unitas repelitur numerus facit. In eo autem numerus qui in se; numeralibus; constat repelitur unitatem. atque pluraliter minime facit numerabilium sepe numerus sum diuersitate. Numerus enim duplex est. unus quidem quo numerus unus. alter uero qui in sebus numeralibus; constat. Et enim unum uerbum unitas quo unum dicimus; duo rursus in sebus; sunt ut homines ut lepidi. de duobus nihil sed tantum duobus; quia duo homines ut duo lepidi sunt. & in coloribus eodem modo. Ergo in numeris quo numerus repelitur unitatem facit pluralitatem. In sepe uero numerus non facit pluralitatem unitatem repelitur. uel si de eodem dicitur. gladius unus. mucus unus. ensis unus. Potest enim unum uocabulum gladius. agnosci. Habet enim unitatem iteratio potius est numerus. uelut si ita dicamus. ensis mucus gladius. Repelitur quoque est eiusdem non numeratio diuersorum. uelut si dicitur. sol. sol. sol. non tres soles efficiunt. sed de uno totos predicacionem. Non igitur si de patre ac filio & spiritu sancto testis predicat de. idcirco terna predicacione numerus facit. Hoc enim illis ut dicitur est imminet. qui unitas differtentia faciunt mentem. Catholicis uero nihil in differentia constitutibus; ipseque forma ut esse ponitur; neque aliud esse quam ipsum quod est. **O** p. in quibus; uelut repelitur de eodem quam enumeratio diuersi uidetur esse cum dicitur. de patre de filio de spiritu sancto. atque hinc terna unus de. uelut ensis atque mucus. unum gladius. uel ut sol. sol. sol. unum sol. Sed in terna hinc ad ad dicitur sit significatione demonstratione que qua ostendit non omnem unitatem repelitur numerus pluralitatem que proficere. Non uero ita dicitur pater & filius & spiritus sanctus quasi multum uocum qui dicitur. nam uerba & ensis. & ipse est idem. pater uerba ac filius & spiritus sanctus idem equidem non uerba ipse. In qua re qualiter per considerandum est. Requiritur enim ipse pater qui filius minime inquit. Rursus idem aliter qui alter negat. Non igitur in eis in se omni in differentia quare subintrat numerus quo ex subiectorum diuersitate.

confici superponitur & plenarium est. De qua se bene considerauimus. si per illud que admodum dedit unum quod que predicat. Item sepe dicitur omnino predicacione tradunt. quo de se; omnibus; uniuersaliter predicant. Idest substantia qualiter quantitas. Ad aliquid ubi aliquid quando habere situm esse facere potest. Habet igitur terna sunt quod a subiecto proficere. Nec pater eos in se; quare sepe predicacione substantia est pater in accidentibus numerus. At hinc cum quis in diuina uerba predicacione canit mutent quo predicacione possunt. aliquid uero omnino non potest predicacione. Nam substantia in nullo est uerba substantia. sed ultra substantia. Ita qualiter electora que uerba que eunt. quare ut amplius fiat intelletur exempla subdenda sunt. Nam cum dicimus de substantia quidem significare uidemur. sed ea que sit ultra substantia. Cum uero iustus qualiter quidem sed nec accidentibus. sed ea que sit substantia sed ultra substantia. Neque enim aliud est quod aliud est quod iustus. sed idem est esse de quod iustus. Ita cum dicitur magnus ut maximus quantitas quidem significare uidemur. sed ea que sit ipsa substantia terna qualiter esse diximus ultra substantia. Idem enim esse de quod magno. De forma enim est superponitur monstratum est. quo uerba forma & unum uerba. nec ulla pluraliter. sed hinc predicacione terna sunt. ut in quo sit ipsum esse faciunt quod dicitur diuise quidem in coloribus. in de uerba coniunctio atque copulatio hoc modo. Nam cum dicimus substantia aut homo ut dicitur de quasi illud de quo predicat ipsum sit substantia. ut substantia homo ut dicitur. Sed differt quo homo non integre ipsum est. ac hoc nec substantia. quod enim est aliter de b & quod non sunt homo. De uerba hoc ipsum dicitur. nihil enim aliud est nisi quod. ac hoc ipsum dicitur. Rursus iustus quod est qualiter ita dicitur. quasi ipse hoc sit de quo predicat. id est si dicitur homo iustus ut dicitur iustus ipsum hominem ut dicitur iustus esse proponimus. Sed differt. quod homo aliter aliter iustus. de uerba idem ipsum est quod iustus. magnus est homo ut dicitur. atque ita quasi ipse sit homo magnus uel dicitur magnus. sed homo tam magnus. de uerba ipsum magnus existit. felix quare uerba neque dedit neque decoloribus predicant. Nam ubi ut de homine ut dedit predicacione potest de homine ut in se. dedit ut ubique. sed ita ut quasi ipse sit per id quod predicat de qua dicitur. Non enim ita homo dicitur esse in se. quo admodum esse aliter ut longus. nec quasi circa futurum & dicitur in a tur per prius aliquid quare designat secundum se possit. sed tam quod sit illud aliter in se formatum se; phantasia predicacione ostenditur. Dedit non ita. nec quod ubique. ita dicitur uidetur. nam quod in omni sit loco. omnino enim in loco esse non potest. sed quod omni sit locus ad sit ad eum capiendum cum ipse non suscipiat in loco. atque ideo nusquam in loco esse dicitur quo ubique est sed in loco. Quando uerba eodem predicat modo. ut de homine habebit. dedit semper hic quoque non quicquid esse aliquid dicitur illud ipsum de quo habet hinc dicitur.

adubetur. sed quid ei scdm tempus. accessione predicat.
Questio de dō dī. semp. unū quidem significat quesi
 omni presentio fuerit omni quo quomodo sit presentie.
 omni futurio est quod docedo & dē dē dē in motu b;
 coſponb; scdm philoſophor dici potest. At dē dō non ita
 semp. ē quō semp presentie meo tempore. tū tū
 q; int nū. x. x. x. present quod ē nunc int ē ad diu max.
 quod nū nunc quesi cū pēnt tempus facit & scdm
 tēnt. **D**iuinū uerū nunc p m. anōr neq; mouit sese.
 atq; consistēt & scdm tēnt facit. cui nomini si adicit
 semp facit et quod ē nunc iugē indefectum q; ac phoc
 p pēnt cū tū quod ē semp presentie fur fur habere
 ut ficcōe eodem modo. Dicim b; uerū tū cū de
 homine. de dō cū tū possident regit. Rurſur de eo
 nihil quod ē esse de utiq; dicitur ē. Omni atq; hęc quoda
 modo refertur ad aliud. **C**uius predicacionis diffe
 rentia sic facilius int nos scimur qui homō ē ut dī re
 fertur ad substantia quē ē aliquid id est homo ut dī
 qui iustur ē refertur ad qualitatem. quā scilicet ē aliquid
 id est iustur. quā cognat ad quantitatem quā ē aliquid
 id est magnus. Hęc in cōlōr predicacionib; nihil tale est
Qui b; dicit esse aliquid in fōr ut ubiq; refertur quidē
 ad predicam tū quod ē ubi. scdm quo aliquid ē. uelut
 iustur a iustur. Itē cū dico cū tū ut regit at nunc est
 ut semp ē. refertur quidem ut ad facere ut ad tempus.
 si tamen intōm diuinū illud semp tempus dici potest.
 sed non quo aliquo aliquid ē. uelut magnitudinem agnū.
Nam si tam p cōfione q; requirū indō non oportet. neq;
 dūm sunt. Itē ne patet quesi diffeſtā predicatio
 nū. quod alie quidem quā hęc monstrēt. alie uerū quā
 cū tū fōr tū. **Q**uodq; ille que ite predicantur
 ut esse aliquid sem ostendunt. illa uerū ut non esse
 sed potius scdm secur. aliquid quod ē modo ad figant.
 Ille igitur que aliquid esse designant. secundū sem
 predicacionis uocantur. **Q**ue cū dō tē; sub dē dē dī
 uocantur accidentia secundū sem. cū uerū dō dō qui
 sub dē dē dē scdm substantia. un tē predicatio nun
 cupat. **A**ge nunc dō tē; speculomur p quibus
 omne quod dicitur ē sumptimur ad dē dē dē
Maxime b; hęc nū dō tē; scdm se facere predicatio
 nē que p pēnt se alieno adubitu consistere p pēnt
 untur. **A**ge b; quō dō tē; ac fōr uerū tē; sunt.
 uidemur ut nō tē; ut scdm se sit predicatio. ut
 minime. at qui si auferat fōr uerū. abſtulōr & dō
 minum. **A**t nō dē; si auferat albedinē. abſtulōr
 quoq; albū. sed int est qd albedo accidit albo. quā
 sublata pōt nūmūx album. sed int ē quod albedo
 accidit albo. quā sublata pōt nūmūx album. **A**t indō
 si fōr uerū auferat. pōt uo cū b; qd dō tē; uocabat.
 sed nō accidit fōr uerū domino ut albedo albo. si potest
 que dē; quā fōr uerū coeſt. **Q**ue quō sublato dō tē;

seſuo. constat non ēē pōe domino accidere. sed pōe
 qd uerū quod ē modo scdm secur accessum. **N**on igit dō tē;
 est predicacionē selectuam quid quā tē; de qua dē;
 scdm se ut ad dōe ut minūx ut mutare. **Q**ue tota
 nō meo q; esse consistit. sed meo qd ē mōp cōtatione
 aliquo modo se habere. nōc semp p dē dē dē sed dē dē dē
 ad idem. **A**ge enī tē; qui quā tē; si accedē dē dē dē
 ille sinister ad me cō paratur. non quod ille ipse sinister
 sit. sed quod ego dexter accessum. **R**urſur ego sinister
 accedo. itōm ille sit dexter. non qd ite sit p dē dē dē uelut
 albur ac longur. sed quod me accedente sit dexter. **A**t q; ut
 quod ē anōe dē dē dē minimo uerū dē dē. queſe queſe
 candū tē; aliquid meo quod ipse p pēnt dē dē nō faciunt
 predicacionem nihil aliquid uel mutare queunt. **N**il
 licm q; omnino uerū esse essentiam. quo circa si pater
 ac filius ad id quid dē; nihilq; aliud ut dicitur ē diffe
 rentia nisi sola selectio. **R**elatio uerū nō predicatur
 ad id de quo predicat quesi ipse sit. & scdm sem de qua
 dicitur. sed si dici potest quo quidem modo id quod ut
 intellegi potuit int p dē dē dē ē pōe uerū. **O**mnino
 enim magnū regule ē uerū in tē; in cōporalib; dē
 tē; effici diffeſtā non locis neq; accessis se
 dici potest aliquid dō ut pat fōr &. **N**on enim coeſt
 esse unū quā pat. eo quod substantia aliquid est
 p dē dē dē filii. **R**elatio uerū predicatio patris ac sine
 minimū omnū in pōr; dō dē dē dē ite
 tē; p cōfione quidem dē dē dē filium dē. **E**t
 utiq; spm sem hōr quō in cōporales sint minimū locis
 distare. quō uerū pater dē & filius dē & spm dē.
Di uerū nullas habet diffeſtā quib; differat
 ab dō a nullo eorū diffeſt. **D**iffeſtā uerū ubi abſum
 abſt pluraliter. ubi dō pluraliter adſt unū.
Nihil aut aliud gigni potuit ex dō nisi dē. & in tē; nu
 mericilib; sep dē dē unitatū non fecit modis omnib;
 pluralitatem. **I**tem igit idonee constitutae unit.
 sed quō nullae selectio ad se ipse refertur potest. idō
 eo quod dē dē scdm se ipse ē predicatio que selectio
 cōfōr. **F**alſe quidem ē tē; dē dē dē numeroſitate. meo
 quod ē predicatio selectio. ser uata uerū unitatū
 eo quod ē indiffeſtā ut substantia uel oporatio
 nē. ut omnino eius que scdm se dē dē dē dē
 igitur substantia continet unitatem. selectio mul
 tiplicat tē; dē dē. atq; ideo sola singillatim pōe
 ſunt atq; separatim que selectio sunt. **N**ō
 idem pater qui filius nō ē. nōc idem uerū qui
 spm dē. idem uerū dē dē pater & filius & spm dē. idō
 iustur idem bonus. idem magnū. idem omnia que
 scdm se poterunt predicari. **S**enō scdm dē dē nō
 sep idem esse selectio quam predicacionē. ut semp ad
 diffeſtā predicatur utō ser uerū dē dē dē dē
Nam omne equale equali equalē. & simile simili

similee. & idem ei quod e idem idem e. Or similis e
 yeligo in qnitate pueri ad filium & utiq; ad spm
 sem. utiq; quod est idem. ad id quod e idem. Quod si
 id in auctu alius reb; non potest in auctu fieri hoc cog
 nate coaduer reb; aliter. Hos uerba nulle imagi
 natione diduci. sed simpliciter intellectu enigi. & ut quid
 q; intellegi potest ita agredi. & cum intellectu o
 postel. Sed de p'p' posita questione sicut dicitur me.
 nunc uti nosm. an iudici expellet subgl'it' quer
 tionis. que utiq; re de decy' fecit. an minime ur
 fito uel p'p' nuntiationis aucto' h'et. Quod si sen
 tentie fidei fundamentis sponte firmissima opi
 tulate gratia diuina idonea argumentoy ad
 iumenta p'p' dicitur. illuc p'f'cti op' h'et q' se
 me dicit unde ubi eff'ctur. Quod si ultra se huma
 nitate nequirit a se con d'oy quantum in b'c' ill' h'et
 subtrahit uota supplebunt.

**ANICI MANU. STUFRINI BOETII. UC ET IN LYST
 DE CONS. ORD. PATRIC. AD IOHANNEM DIACONUM
 UTRUM PATR. ET HIUS ET SPS SCS DEDIUINITA
 TI SUBSTANTIALITER PRAEDICENTUR**

Quod an pat. & filius & sp' s'c' de diuinitate subst'ntialit' p'edicent' an alio quo libet modo utiq; in
 d'oginis. hinc arbit'or esse sumend' unde p'p'p'
 omnia manifestu constat de ordium. id est ab ip
 sis catholice fidei fundamentis. Sicut in e' d'og'
 an quid dicit pat' subst'ntialit' sit. y'p'ondet esse
 subst'ntia. quod si querit an filius subst'ntia sit
 idem dicit. spm quoq; sem subst'ntia esse nemo
 dubitauerit. Sed cu' iust' colligo pat' filiu spm
 sem non plures. sed una occurr' esse subst'ntia.
 Una igit' subst'ntia t'um nec se p'cer. u'ullo modo
 aut diuungi potest. nec uelut p'ctib; in unu coniu
 uat. sed una simpliciter. Quae cu' q; igit' de diuina sub
 st'ntia p'edicent'. ce' t' h'us o' postel esse comuna.
 idq; signi'ent que sint que de diuinitate subst'ntia
 p'edicentur. Quod quocumq; hoc modo dicantur
 de singulis in unu collectis t'ib; singul' h'et p'edicat
 bunt hoc modo. Si dicimus pat' d'c' filius d'c' est.
 sp' s'c' d'c' p'ater filius ac sp' s'c' un' d'c'. si igit' eor' e
 una dicitur. una subst'ntia e. Licet diuinitate de diu
 itate subst'ntialit' p'edicat' ita. pat' ueritate
 filius ueritate. sp' s'c' ueritate. pat' filius & sp' s'c'
 non t' h'et ueritate sed una ueritate. Sicut una h'et
 subst'ntia una e ueritate. necesse e ueritate subst'ntialit'
 dicit' p'edicat'. De bonitate. incommutabilitate.
 de uirtute. de omnipotentia. a deo d'c' h'et omnib;
 que t' de singulis que de omnib; singul' h'et p'ye
 dicimus manifestum subst'ntialit' dicit'. Unde
 ap' p'at' ea que cu' in singulis separatim dicit' conue
 nit. nec t'cum in omnib; dicit' quod in subst'ntialit'

p'edicat'. sed alio modo. qui uerba ista postea que
 ram. Ne qui pat' est hoc uocabulu non transmittit
 ad filium neq; ad spm sem. quo fit ut subst'ntiale
 nom hoc inditum. Ne si subst'ntiale est & ut d'c' ut
 ueritate ut iust' t'ia. ut ip'a quoq; subst'ntia d'c' d'c' h'et
 dicitur. Item filius solus hoc p'ceptum nom neq; cu'a
 lus iungit. sic in d'c' sic in ueritate sic in d'c' h'et que su
 per ueritate. sp' quoq; non est idem qui pat' ac filius.
 Ex his igit' intellegim' pat' ac filium ac spm sem
 non do ip'a diuinitate subst'ntialit' dicit' sed alio
 quodam modo. Si eni subst'ntialit' p'edicat' &
 de singulis & de omnib; singul' h'et dicitur. h'et ueritate
 ad aliquid dicimus festum e. Nam & pat' alicuius pa
 ter e. & filius alicuius filius e. sp' alicuius sp'. quo fit
 ut nec t' h'et quidem subst'ntialit' deo p'edicat'
 Non eni pat' t' h'et. qui eni pat' e. filius ac sp' s'c' n' e.
 nec t' h'et filius. nec t' h'et sp' s'c'. sed in eundem
 modum. Sed t' h'et quidem in p'p' nax pluralita
 te consistit. unitate ueritate in simplicitate subst'ntia.
 Quod si p'p' diuise sunt. subst'ntia ueritate indiuisa.
 nec esse e qd uocabulum exp'p' n' h'et e'cept' id ad
 subst'ntiam n' p' t' h'et ad t' h'et p'p' nax diuise
 t' h'et fecit. T' h'et igit' non p' t' h'et ad subst'ntiam.
 quo fit ut neq; pat' neq; filius neq; sp' s'c'. neq; t' h'et
 deo subst'ntialit' p'edicat'. sed ut dicitur ad ali
 quid. Dicitur ueritate. bonitate. omni potentia. sub
 st'ntia. immutabilitate. uirtute. sapientia. & que
 quid huiusmodi ex cogit' potest subst'ntialit'
 de diuinitate dicunt'. Habet si se ueritate & fide h'et
 b'nt ut me instruat p'elo. aut si aliquid se f'ct' dicit' il
 sus e diligenti' in ueritate que dicitur. & fidem si pote
 rit rationemq; conuince.

**ITEM HUIUSDEM AD IUNIDEM QUO MODO SUB
 STANTIAE IN IO QUODSINT BONAE SINT CUM
 NON SINT SUBSTANTIALIA BONA;**

Postulat ut & ob domadib; n' h'et ei questionis ob
 scuritate que continet modu quo subst'ntia
 in eo quod sint bona sint cu' non sint subst'ntialia
 bona digerant et paulo & uidentur monstrum.
 Idq; eodicit esse faciendum quod non sint omnibus
 notum ite huiusmodi scriptionu. tuus ueritate t' h'et
 ip'osum que h'et ueritate fuerit. ueritate complexus.
 Ob domad' ueritate ego mihi ip'is commentor potius
 que ad memoriam meam speculata consistio. que
 cuiquam p'cti cipo. Quor' lectu ueritate a p'p' ueritate
 nihil aioco risuq; pat' esse conuinctum. p'p' hinc
 t' h'et ob scuritate; breuitate aduersus. que cum
 sint arceam fide custodia. tum id habent comodi
 quodcum his solis quid dignisunt conlocunt. Ueritate
 in mathem. et ce f'ct' sol' d'c' h'et; & h'et d'c' p' h'et
 p'p' posui t' minor' regulasq; quib; can' h'et que t' h'et e'ct' h'et.

Communis animi conceptio est in unum. quae quisque
 probat. auditam hanc duplicem modum. Nam una ratio
 communis. ut omnia sic hominum ueluti si hinc proponat
 si duobus; equalibus; equalia auferret que relincentur; equalia
 esse nullus adintellegent negat. Alio uero est docto
 rationibus; uenit. ut quae in corporalia sunt in locum esse
 & cetera que non uulgus sed docti communi probent.

- ii Diuersum esse & id quod est ipsum uero esse nondum est. At uero
 quod est accepta esse uendi forma est. atque consistit.
- iii Quod est participare aliquo potest sed ipsum esse nullo
 modo aliquo participat. fit enim participatio cum aliquid
 item est. est autem aliquid cum esse suscepit.
- iiii Id quod est habere aliquid praeter quod ipsum esse potest
 ipsum uero esse nihil aliud praeter se habet admixtum.
- v Diuersum tantum esse aliquid & esse aliquid in eo quod est
 illic enim accidit hic substantia significatur.
- vi Omne quod participat eo quod est esse ut sit. Alio uero
 participat ut aliquid sit. ac hoc id quod est participat.
 eo quod est esse ut sit. est uero ut participet alio quo libet.
- vii Omne simplex esse suum. & id quod est unum habet.
- viii Omne composito aliud est esse aliud ipsum est.
- ix Omnis diuersitas dico. similitudo uero appellanda est
 & quod appellat aliud tale ipsum esse naturaliter
 ostendit quales illud hoc ipsum quod appellat.

Sufficiunt igitur quae praesentissimae. a prudente uero ratio
 omni in praesentibus unum quodque aptabitur argumentis.
 Quaestio uero huiusmodi. ex qua sunt bona sunt. te
 nel enim communis sententia ad doctos. omne quod est ad bo
 num tendere. Omne autem tendit ad simile. quae igitur ad bo
 num tendunt bona ipsa sunt. sed quae ad modum bona sunt
 inquirendum est. Ut ne participatione an sub
 stantia. si participatione praesentia nullo modo bona.
 Nam quod participatione album est praesentia in eo quod ipsum est
 album non est. & de ceteris qualitatibus; eodem modo.
 Sicutur participatione sunt bona ipsa praesentia nullo
 modo bona sunt. non igitur ad bonum tendunt sed conser
 sum est. Non igitur participatione sunt bona sed substan
 tia. quorum uero substantia bona est. id quod sunt bona
 Id quod sunt autem habent ex eo quod est esse. esse igitur ipse
 est bonum est. Omnia igitur uero ipsum esse bonum est.
 sed si esse bonum est. ex qua sunt in eo quod sunt bona.
 idemque illi esse quod boni esse. Substantia igitur
 bona sunt. quae non participat bonitatem. quod si ip
 sum esse in eis bonum est non est dubium. Quia in substan
 tiis cum sint bona. primo sint bona similia. ac per
 hoc hoc ipsum bonum erunt. Nihil enim illi praeter
 se ipsum simile est ex quo fit ut omnia quaerunt de sint
 quod dicitur necesse est. Non sunt igitur substantia. alia bo
 na. ac hoc non in his esse bonum. non sunt igitur in eo
 quod sunt bona. sed nec participat bonitatem. Nullo

enim modo ad bonum tendere. nullo modo igitur
 sunt bona huiusmodi tunc poterit esse habere solutio.
 Multa sunt quae cum separata alia non possunt. animo
 rationem & cogitatione separantur. Ut cum trianguli
 est cetera subiecta materia nullus aliter separat. in te
 rationem segregant ipsum triangulum per se & cetera.
 ei praeter materiae speculatur. Amoueamur igitur per
 mi boni praesentiam peculiaris per se animo. quod esse qui
 dem constat. Idque & communis doctos in doctos; sen
 tentia bic baraxque; gentium religionibus; cognosci
 potest. Hoc igitur peculiaris per amoto. ponam omnia
 se quae sunt bona. atque ex considerem quae ad modum
 bona esse possent. sic primo bono minime deflexit
 sent. Hinc intueor aliud in eis esse quod bona sunt. ali
 ud quod sunt. Ponatur enim una eademque substantia
 bona esse. alba grauis. & tunc aliud est ipsa
 illa substantia. aliud est & tunc aliud. aliud color. aliud
 bonitas. Nam si haec singula idem essent. quae ipsa substan
 tia idem esset grauitas quod color quod bonum. & bo
 num quod grauitas quod fieri natura non sint. Aliud
 igitur tunc in eis esse. aliud aliquid esse. ac tunc bona
 quidem essent. esse tamen ipsum minime habere
 bonum. Igitur in nullo modo essent non ab uno abo
 na essent. ac non idem essent quod bona. sed est aliud
 esse & esse. aliud boni esse. Quod si nihil omnino aliud
 essent nisi bona. neque grauia. neque colorata. neque spa
 tiu dimensionem distenta. nec ulla in eis qualitates essent
 nisi bona essent. Tunc non esset sed uerum uideretur
 esse principium. nec potius uideretur sed uideretur.
 Unum enim solumque est huiusmodi. quod tamen bonum
 aliudque nihil sit. Quae quae non sunt simplicia nec esse
 omnino poterant. nisi ex id quod solum bonum esse
 uoluerit. Idcirco quod esse eorum ab omni uoluntate
 deflexit. bona esse dicuntur. Primum enim bonum
 quod est. in eo quod est bonum est. secundum uero bonum
 quod ex eo fluxit. cuius ipsum esse bonum est. Ipsum quoque
 bonum est. sed ipsum esse omnium uero ex eo fluxit quod
 est primum bonum. Et quod bonum tale est. ut se
 dicatur in eo quod est esse bonum. Ipsum igitur eorum
 esse bonum est. tunc enim in eo quae in se soluta quaestio
 Idcirco enim licet in eo quod sint bona sunt. non sunt
 tamen similia primo bono. Quod non quoque modo sint
 per ipsum esse eorum bonum est. sed quod non potest esse
 ipsum esse uero nisi a primo esse deflexit id est bono.
 Idcirco ipsum esse bonum est. nec est simile ei a quo est
 Illud enim quo quomodo sit bonum est in eo quod est.
 non enim aliud est praeter quae bonum. Hoc autem nisi ab illo
 esse & bonum factum esse esse potest. sed bonum in eo quod est
 esse non potest. Tunc enim participat per se substantia bono
 ipsum uero esse quod non habere ab uno bonum ha
 bere non possent. Igitur subiecto ab his bono primo

profixa lege per adu delictis constituit. **U**ti sine peccato in uenire uellet. tunc ipsum quam ei pgeni em angelis eoslibi scti uel. **U**t quia superior natu ra supbis malum in a p dierat. in seior substantia p humili tate bonum ad supna con scendexel. **S**ed ille. uictor inuidie non seior hominem illuc ascen dese ab ipse non meruit pmanere: temptatione adhibita. fecit dlicem ipsum ei q: com peyte que de ei la tate generandi causa formator p d duxerat in obediens sup plicis subiacere: **E**t quoq: diuini tactem affutur p d m r tont. que sibi dum a d d g u tor uisus pat d i u s e . **H**ec cu reuelante do moysi famulo suo com p t a s i n t . cui d i u e h u m a n i g e n e r i c o n d i t i o n e m a t q : o r i g i n e u o l u i t i n n o t e s c e r e s i c a t a b e o l i b i p d l e c t i t e s t i c n t . **O**mnis enim diuina auc to r i t a t e h i s m o d i s c o n f i c i t u r u i d e l u r . **E**t a u t h i s t o r i a l i s m o d u s s i t q u i n i h i l a l i u d n i s i y e r g e s t e r t h u n t i e l . a u t a l l e g o r i c u r . u t n o n i l l e p o s s i t h i s t o r i e o r d o c o n s i s t e r e . a u t c o s t o s e c u n d u m q : c o m p o s i t u r . u t e l s e c u n d u m h i s t o r i a m . e l s e c u n d u m a l l e g o r i a m i n c o n t e m p t u e u i d e a t **H**ec cu pie intellegentib; d i u e r t e i c o r d e t e n d e n t i b ; s a g r a b u n d e q : r e l u c e n t . **S**ed ad o r d i n e r e d e c e m . **P**rimus itaq: homo ante peccatu cu sua con i u g e i n c o l e p e r a d i s i f u i t . **A**t ubi a u x e m p r o b u i t s u e s e n s . e l c o n d i t o r i s p r o c e p t u m n e g l e x i t a c t e n d o y e . s e u l e f f e l t u r . t o r r a i u s s u r d e c o l o y e . a t q : e p e r a d i s i s i n e s e c l u s u r i n i g n o t i s p a c t i b ; s u i g e n e r i s p o s t e r a t e b n t r a n s p o s u i t . **A**t q : p o e n a m q u a m i p s e p r i m u s h o m o p r o d i c e n t i o n i s y e r e c c e p o r a t g e n e r a n d o t r a n s m i s i t i n p o s t e r o r . **H**inc factum e q u e l c o r p o r e a t q : a n i m a y e c o r r u p t i o e l m o r t i s p u e n i t e l i n t e n t u r . p r i m i q : m o y s e m i n a b e l f i l i o s u o m o y s i t r e p e n t i u t q u e n t a e s t e l p o e n a q u a i p s e e x c e p o n t p b a t e l i n s o b o l e . **Q**uod sup se primus mortu elur nescirel quo da modo ac fidie: fese n e s e r t i y e l p o e n a m s u a m **S**ed id e o s e p t u r i n a t t e y d e . u t q u i d s i b i i u x e d e b o y e t u r c o n t e m p t o r a g n o s c o y e l . **E**t d u p o e n a m o y s i s s u s t i n e l . i p s a e p e l t a t i o n e s i s t i u r t o r q u e s e l u r **H**oc cu p r e u a n c a t i o n i s m a l u q u o d i n p o s t e r o r i n a t u r a l i t p r i m i h o m o t r a n s f u d e r a t . q u i d i e p e l e g i u r n o n a n t e t e n t p p r i n o m i n i s h o s e s i m d e d i c a u r t . q u e c a t h o l i c a f i d e r a c o n s o f t i o s u i m o x s e p p u l i s s e p b a t u r . **A** b i p s o i t a q : p r i m o h o m i n e p c e d e n t h u m a n u g e n . a e m a l t i p l e c i n u m e s d i t a t e s u c c e s s e r c o n t e r u p i t i n l y t e r . c o m o u i t b e l l e . o c c u p a u r t y e n a m m i s e n e m . q u i f e l i c i t a t e m p e r a d i s i i n p r i m o p i e t e p d i d e r a t . **H**ec t o m e h i r d e f u e r q u o s s i b i c o n d i t o r g r a t i o s e q u o s t r a r e l . e i u r q : p l a c e r i t i n s e r u i y e n t . **Q**u o s h e c m o y s i n a t u r o d e m n o r e l . f u r t u r t o m e n s a c r a m e n t i . e l l o n g e p o s t m o d u p s e y e n d i f i c i e n d o p a s t i c i p e r p e l t u e u o l u i t s e p r a r e

naturam **I**mplens ergo mundus humano genere atq; ingens susse homo uices suas. quum alia p ppe contumacie dispexerat conditoye. **H**ic uolens disp iustum potius homine separare gen humanu que manere pter uum poenalem multitudine effusa diluui inundatione. **E**xceptioe iusto homine cum suis liberis atq; his qui seci in arcem inty d d i c e r a t i n t e n y e p m i s i t . **C**ur cu p a r c e l i g n u m u o l e a n t i u s t o r e y p e r e n o t u e d i u i n e y s e h p t u r a x m i t i b ; e x i d i t i s . e l q u a s i p r i m a q u e d a m m u n d i s a c d i l u u i o u l t o y e t r a n s a l t u e . **R**e p e r a t u r i t a q : h u m a n u g e n u s a t q : p r o p r i e n a t u r e a r t i u m q u o d p r o d i c e n t a n o n i s p r i m u s a u t o r i n f u d e r a t a m p l e c t i n o n d e s t i t i t . e x e u r q : c o n t u m a c i a . q u e d u d u m d i l u u i u e n d a p u n i u e n t . **E**t q u i n u m e s d i c i m a n n o y s s e n e p m i s s u r f u e r a t u i u e y e i n b y d i t a t e a n n o y s h u m a n a u e l a r a d d i t u e . **M**adur q: d r n o n i a m d i l u u i o p u n i y e g e n i h u m a n u m . s u d e o y s p m c o n s i t o e l i g e r e u i s d r . p q u o y s s e n e a l i q u a g e n e r a t i o c o m a c e y e l . e x q u a c n o b i s f i l i u p p p o u e s t i t u m h u m a n o c o r p o y e m u n d i i n f i n e c o n c e d e y e l . **Q**u o y s p r i m i e a b r a h a m . q u i c u e s t e l p l a c e c o n f e l t u r e i q : u x o r d e y e p i t a i n s e n e t u r o s u a s e p m i s s i o n i l i e r g r i o n e h a b e y e f i l i u m m e r u e r . h i c u o a c t u s e i s a a c **A**t q: i p s e g e n u r t i a c o b . i d e m q q x i i p i e r n o r d i a t n o n s e p u t a n t e d o i n e o y s n u m e s d o q u o s m o s e s u o n a t u r a p d u x e r a t . **H**ic e r g o i a c o b c u m f i l i u a e d o m o s u a t r i s i e n d i c a u r a e g y p t u u o l u r t h e b r e a t e . a t q : i l l i c p a n e s e n e m m u l t i t u d o e x e s c o n t . c o e p o r s u s p i c i o n e r e g y p t i a c c i s i m p e n t i . e o s q : p h a r a o n m a g n a p o n d o s m o l e p r e m i d e c e y e u e r a t . e l g r a u i b i o n e y b ; a f f l i g e b a t **E**t e n d e m d r e g y p t i r e g i s d o m i n a t i o n e d e s p i c i e n t d i u i s o m a g r u b y d q u o d n u m q u e u r t e a n a t u r a u l l a c o g n o u e r a t s u u t r a n s d u x i t e x e r c i t u m a l t o y e m o y s e m e l c a y d n . **P**o s t e a i g t u r p e o y s e g y p t i o n e a l t r e g y p t i p l e g i r u s t a t a o . c u n o l l o d i m i t t o y e p o p u l u m . **T**r a n s m i s s i o i t a q : u t d i c t u m e m a g r u b y d . u b n t p d e f i s t i c h o f e m i a d m o n t e q u i u o c a t s y n a . **I**b i q : a m a y s o r c o n d i t o r d r u o l e n t s a c r a m e n t i f i r t u r g r a t i a p o p u l o r e r u d i y e p m o y s e n d a t t e l e g e c o n s t r u i t . q u o a d m o d u e l s e c u n d i c i o n e r i t u r e l p o p u l o y s m o y e r i n s t r u o y e n t u r . **E**t u m m u l t i s a n n i s m u l t a s q u o q : g e n t e s p u n e d e b o l l a c s i n t u e n e r t u n d e m a d f l u u i u q u o u o c a t i o r d i u i t d u e r u e m i e s u n a c i o f i l i o . **A**t q : a d e o y s t r a n s i t u q u o e a d m o d u m a q u e m a g r u b r i . i t a q u o q : i o r d e m i t f l u b r i e s i c c a t a s u n t . **P**o r u b i t u m q : o a d e c e m c i u i t a t e q u i p u n e h u o y s i o l m a u o c i t a t . **A**t q : d u m i b i d i p o p u l o r m o r t u r t u r . p o s t i u d i c o r e l p p h o l a r y e g e r i n s t r u u t l o g u n t . **Q**u o y s p o s t s a u l e m p r i m a c u i d a c e n d d e i n b u i a d a l e g e a d o p t u r f u i s s e . **D**e s c e n d i t i t a q u e b e o p s i n g u l a r s u c c e s s i o n e s r e g i u m s t e m m a p d u l t u m . q u e e u r q : e d h o y s d i s t e m p o r a q u i p r i m i g e n t i l i b ; m e m o r a c t i s p o

14

pulcr legatur imperasse. Sub quo beata uirgo
 mique que deditur ea stirpe puberax. que humani
 generis genuit conditorem. Hoc uero ideo quod multis in se
 turis omnibus mundus iacob. et in moeste electa e una
 genti inquadri mandata clayeret. ibiq; missi pphete
 sunt. et dicitur uiri. p quos amonitione ipse cofe
 popular ut amoye puicatio se uocaretur. Illius eor
 dem occideret. in suo quartio pueyitate manoye uo
 luertunt. Atq; ue multum rēponb; non pphete
 neq; alior sibi placitor. sed ipsum unigenitum sua dr p
 uirginem natei constituit. Ut humana scilicet que p
 pmi hominis inoboedientie deponerat. p homine
 dm nrisur separaretur. Et quia et tēte mulier
 que cauciam mostr pmi uisus fuerat. et hēc se
 cunda mulier que uite cauciam humanis uiscerib; ap
 postaret. Et uile uideatur quod di filius ex uirgine
 nature. quo pder n. utayemodum conceptus & edi
 tur est. Virgo itaq; despū seo in cauciam di filium
 concopit. uirgo peperit. post ei editionem uirgo per
 mansit. atq; hominis factus. idem q; di filius. Itē
 ut meo & diuine nature radiayē splendor. & huma
 ne fragilitatē appareret. Sed huic tam
 scne atq; ueracissime fidei & fitor aut muli quidi
 ueritē genyunt. & pder alios nostoyat & laty cor
 septoye exeseos & tēte. Quoyx unus hominem
 solum alter dm solum putant. affoseye. nē huma
 num corpus quod xpi induerat dehumano substā
 tie participacione uenisse. Sed hēc ueritatē.

Cyert itaq; scdm cauciam xpi bepta hēcture. ut qui
 beptiandi formā erat celoyt tybutur us. ipse
 pmi qd docebat & caperet. Post beptismū uerō
 elegit duodecim discipulos. quoyx unus traditor ei
 fuit. Et qui scnam doctynam iudeoyx popular non
 ferebat. cum in lecta manu crucis supplicio pome
 rent. Occiditur ergo xpi. iacob tyb; dieb; ac nob; b;
 in sepulchro. resurgit amostur. sicut ante consti
 tione mundi ipse cu pccato de se uorat. Ascendit in
 celos. ubi in eo quod di filius e num que defuisse cog
 noscitur. Ut ad sumptū homine quo diabolus n per
 miserat ad supna conscendoye. secum di filius celer
 ti habetione sicut tollerēt. Dat ergo formam dis
 cipulis suis. beptiandi docondi salutayā. Efficie
 tiam quoq; miraculoyx. atq; in uniuersum mundū
 ad uite pcepit mēdoye. Ut p dicitio salutayā
 nonie in uniuersū gente. scilicet orb; terrayx predi
 cayeretur. Et quo humanū genus nature meyto
 que & pmi pueuoy atoye contraxerat. & hēp
 poone uaculifuerat uulneratam. Hēc salutis sus
 erat idonim. quod cum impoyente p dicit. Me
 die mala quodam tybutē sacramenta. ut agnosco
 rē aliud sibi debey p nature meytū. aliud p gratie

donum. ut natura nihil aliud nisi ponesū mēte
 yā. Gratia uerō que nullis moytē actybutayē. quia
 nē gratia dicitur. simoytē tybutayē. totam
 quod ē salutis sue ferret. Diffunditur ergo pmun
 dum celestis illa doctynā. ad unanē populū. instrui
 unt & desie. fit unum corpus quod mundi lectitudi
 nē occuparet. Cuius caput xpi ascendit in celos. ut
 nē cessio caput suum membra sequeyretur. Hēc
 itaq; doctynā & ptesentem uitam bonis informat
 opoyb; & post consummationē seculi resurrectu
 ra corporanra pder corruptionem ad regna celer
 tia pollicetur. Itē ut qui hic bene ipse donante uixē
 nt. et illa resurrectione bectis simus. Qui uerō
 male miser post manus resurrectionis cederet. Et
 hoc ē principale religionis nro ut cedat non solum
 animas non perire. sed ipse quoq; corpora que mostr
 aduentus resoluert. in factum pntinum futura de
 beatitudine separat. Hēc ergo scilicet catholica
 per orbem diffusa. tybut modis probatur existere.
 quidquid in actenditur. ad tōntē se p tēte. aut
 traditio uniuersal; aut cofe propria & particula
 yr instrualtio. sed cultoytate tota constyngitur uni
 uersal; traditioe maioyx nihilominus tota. p uerit
 ayē constitucionibus & pro priis in formacionibus
 una queque ut pro lacorum uacūlate ael pro ut
 cuiq; bene uisum est subsistit & regitur. Solū ergo
 nance fidelium & p dicitio que cedim affaturam
 finem mundi omnia corruptibilia tēntitayē. re
 surrectus hōmīnē ad examē futuri iudicii secep
 tus hōmīnē tē singulor. & in per p dicitio atq; in
 p tōntem debet fimbis permanens hōmīnē. Solū q;
 esse pntinū beatitudinis contempletio conditio
 rit. tēntē dum tēntē que ut ayē tēntē. ad execto
 rem fieri potest. Ut ex iusto pccator angelico name
 yō super na illa ciuitate impleatur. ubi se e uirginis
 filius. Et q; gaudium semper tōntem. delectatio ci
 bur opur leat per p dicitio execto rē.

HIDES SIOHANNIS ET CRISTOSTOMI

Sic ut hōmīnē dicitur uerba scdm angeliste testimonium
 cyede. quia hoc uerba ayē factū ē. hoc ē homo factus ē.
 Itē ut in conuestibilis dicitur p mēte ayē. dēni in con
 ueritibilis ē. Quē nulla substāntia accipiat. cū p se sit
 omniū cēpax. Non habent neq; augmentum dēyē.
 neq; imminutionem tempoyē. Non enim ex tempore
 aliquod in tēntem habet quē cēntēntē. Non aliqua fu
 tura est. que temporibus excludatur. sed impatit
 semper manens natura. Absq; in tēntem inuenit. quia
 cofe ayē se genitor in tēntem non habet. Unde & tē
 poyibus in tēntem dedit ipse. non in tēntem inuenit.
 sic scyptum ē. quia in tēntem inuenit in noua omnia.

Per quod omnia facta sunt & sine ipso factum est nihil.
 Sicut & tempore aliquo de ipso uoluerit cogitare. quia
 cum sit unigenitus dei filius. dicitur & sicem si filius hominis
 in diuinitate coequali. Cognosce uocem illam patris
 dicentem. ego hodie genuite. Ut quod ait hodie genuite.
 filio hominis ex maria nato ad scribas. Auferens
 primum temporali tacto ab illa. ut conuergeret deitatis
 natura. Sicut & secundum patris naturam generationem eam
 consideret. primum quod in genitum est pater. Propria ge-
 neratio. filius unigenitus. & ideo filius unigenitus.
 Et ideo distinctio generationem aliquam in genitorem & ge-
 nitum definire uellit. Breviter ut intelligatur pro tanto
 te necessitudinis inueniens archana. Quo & prius qua
 nascitur & unigenitus. in suam iam genitum se regeneran-
 dum manebat. Non habens distantiam temporis. si-
 cut impudicant. quia erat tempus quando non erat.
 Quia ineffabilem dei creatoris generationem ostendit
 creatoris & speciem mentium. que genitum; etatum
 generant & generant. Verum etiam de ipso eos con-
 ditionis humane generationibus arguimus. Nam si & sic
 homini inest. ante quam generet. & ut quod ex eo generandum
 est secundum naturam. & ante quam generet non aliunde muta-
 tur ut semine & progeniem. que geniturus est. Quarto
 magis in deo patris omnipotentis ista creatio comprehendit
 est. Ut que conueniens & seipsum filius in se non. ut
 qui in commutabili patris se profuerit. Secundum naturam in se
 parabilis substantiam. sed ad idem illa impiose blasphemie
 misit que dicit. erat quando non erat. Sicut & manifestus
 uoluerit. uoluerit. quia erat semper in patre prius quam
 nascitur. Non legitur in factura & constitutione
 mundi moysi exponente quomodo ex persona opificis
 distulit. Primum ducit herbam feni seminans semen se-
 cundum genus & similitudinem. & lignum fructiferum
 facientem fructum. Cuius semen eius in ipso secundum
 genus & similitudinem super terram. Sicut lignum fruc-
 tiferum quod in se tam dictum est hominibus; primum quod
 ducit fructus in semine ipso semen fructus habet se-
 cundum genus. & secundum similitudinem suam. Quan-
 to magis deus qui creator & creator est uerum in se-
 mine ipso habuit naturam suam antequam signaret.
 Non enim duos ingenitos dicimus. sed unum ingeni-
 tum patrem perfectum. qui filium ex se ipso genuit
 perfectum. sicut ipse est perfectus pater. Tu ergo
 qui uider dicentem. pater si possibile est trinitas
 uel iste ame. uel tuomen non sicut ego uolo sed
 sicut tuus. Non uider eundem dicentem. potesta-
 tem habeo iterum sume eam. Nemo enim eam
 auferat ame. sed ame ipso ponat eam. ut rursum ad su-
 miam illum. Quod utque dicitur. docet huius proprie-
 uoluntatis eius. non est tunc cum mutatum esse
 arbitrem. Quia non sicut indigent sumptit alium

de uirtute cum quocumque opes. sed supponit ut imperio
 uti. & non adsumptiue adsumptionis beneficio.
 Considera ergo libere & principale diuine uoluntatis
 arbitrium. & nolui contrahere atque concludere in angustis
 tuis mentis tue domini maiestatis. qui propter te susceptum
 fragilitatis tue carnis uelutis. Sed uelle abitudine
 glorie sue habente potestate. anime sue ponende & uer-
 mende. In numeratione uelutis ad eum uelutis qui primum
 & uelutis. Pars uelutis qui uoluit. surrexit quia
 potuit. Uider ergo dicentem. non ueni uoluntate mea sic
 coe. sed uoluntate ei qui misit me. Et qui meminit ma-
 ior meo. & de uelutis non considerat eum dicentem. ego & pater
 unum sumus. Ut quod sumus primum ad scribas. quod uelutis dixit unum
 diuinitatis ad signos. Et sic uelutis uiderit. sic uelutis
 um. sic te uelutis generat uelutis confidens. sed in quod dicitur
 est. ego hodie genuite. Illum in te intellige. de quo scrip-
 tum apostolus ad hebreos dicit. Quid est homo quem mem-
 oratur. aut filius hominis quo uisitauerit. Minus tunc
 paulo in ab angelis gloria & honore coequalitatem &
 constituitur eum super omnia opera manuum tuarum. om-
 nia subiecit sub pedibus ei. Et idem magister ilico sua
 dirpatione subiecit. nunc ad huc non uiderit omnia
 illi subiecit paulo ante inuenit. ab angelis innotuit.
 Uiderit inquit thomam propter passionem gloria & honore
 uelutis. Cum uelutis uelutis & illud quod eodem ihu dominus
 beatus apostolus dicit. Quando subiecit illi subiecit
 omnia. tunc & ipse subiecit uelutis qui sibi subiecit om-
 nia. ut sicut omnia in omnibus. Et sic uelutis opus
 ad apostolum. & primum magister uelutis inuenit. qui uelutis
 nescit uiderit unum uelutis illi subiecit. neque omnino
 am confidens. quia dicitur ihu christi in gloria dei patris.
 Ut quando adimpleta fuerit subiecit confidens quod
 dicitur ihu in gloria dei patris in subiecit eum can subiecit
 omnis lingua. hoc est filio hominis secundum apostolum. Tunc
 filius hominis secundum apostolum in subiecit eum ple-
 nitudinis exedens quod subiecit diuino uerbo ut sit
 te qui adsumptus homo sicut omnia in omnibus.
 Quia pro ipso iudicem est uelutis iustis iustis
 in gloria. & pro peccatoribus iustis iudicium uelutis
 in uelutis damnationis. Sicut uoluerit magister uelutis
 filii in cognitionem patris considerare. uelutis ad phil-
 lippum apostolum. & inter uelutis eum ipso dicit. Os-
 tendenobis patrem & sufficit nobis. Et poterit
 discere ipso tunc dno uelutis. Quia pater mi-
 usque ad huc operatur & ego operor. Et philippo
 audies. Tunc tempore uobiscum sum & non me
 uidistis me philippo. qui uidit me uidit & pater
 quia ego in patre & pater in me est. hoc uelutis
 aut in luminis nos. Sicut uelutis in ipso.

49.

INCIPIT EXPOSITIO SYMBOLI AU

REI AUGUSTINI EPISCOPI CATHOLICI.

uo scriptum e. & apostolice discipline iudicibus
tissima auctoritate firmatum. quia iustus
de fide uiuit. & qui fides officium a nobis gerit
de cordis & lingue. At enim apostolus. Corde
credatur. Ad iustitiam. oculos confessione fit ad sa-
lutem. oportet nos esse & iustitiae memores & salutis.
Quando quidem in impietate iustitia regnauit
a praesenti saeculo maligno saluari non possumus.
nisi & nos ad salutem proximorum nitentes & iam ore
profiteamur fidem quam corde gestamus. Quae fi-
des ne fraudulentis calliditatibus hereticorum possit
in nobis aliqua ex parte uolui. praecautaque uigilantia
prouidendum est. Est autem fides catholica in simbu-
lo nota fidelibus meritoque mandata quantares passae
breuitate sermonis ut incipientibus atque lactantibus
eis quum christo tenentur. Non dum scripturarum
diuinarum diligentissima & spiritali tractatione
atque cognitione roboratis paucis uerbis credendum
constitueretur. Quod multis uerbis exponendum est
proficientibus. & ad diuinam doctrinam cetera humi-
litate atque caritate firmitate fugentibus. Sub his eni-
uerbis paucis in simbulo constitutis plerique heretici
uenenata occultare conati sunt. Quibus resistit &
resistit diuina misericordia. per spirituales uiros qui
catholicam fidem. non tam in illis uerbis accipere
& credere. sed & iam domino reuelante intellegere atque
cognoscere meruerunt. Scriptum est enim. nisi cre-
deritis non intellegitis. sed tractatio fidei admonen-
dum simbulum ualeat. Ponit ipsa pro simbulo gra-
tiam dei consequentibus memoriae mandata & red-
denda tradatur. Sed ut illa quae in simbulo continentur
contra hereticorum insidias auctoritate catholica
& munitione defensione custodiat. Conati sunt
enim quidam persuadere. dominum patrem non esse omni-
potentem. Non quia hoc dicere ausi sunt sed in suis tra-
ditionibus hoc sentire et credere conuincuntur. cum
omni dicunt esse naturam. quam deus omnipotens non
creauerit. De qua tamen istum mundum fabricaue-
rit quem pulchre ornatum esse contendunt. Ita
omnipotentem dominum negant ut non eum credant
mundum potuisse facere nisi ad eum fabricandum alia
natura scilicet quae iam fuerat & quam ipse non fe-
cerat uteretur. Carnalis scilicet consuetudine uiuen-
di fabricos ad domorum structores et quoslibet opifices.
quum nisi adiuuentur parata materia ad effectum
suae artis peruenire non possunt. Ita non intelle-
gunt fabricatorem mundi non esse omnipotentem
si mundum fabricare non possit nisi eum aliqua

non ab illo fabricata natura tamquam materies adiuuat.
At si omnipotentem dominum fabricatorem mundi esse con-
cedunt. fateantur necesse est ex nihilo eum fecisse quae
fecit. non enim aliquid esse potest cuius creator non
est cum esset omnipotens. Quia & si aliquid fecit
ex aliquo sicut hominem de limo non utique ex eo quo
ipse non fecerat. Quia terram unde limum est ex nihilo
fecerat. Et ipsum caelum. & terram id est ipsum mun-
dum & omnia quae in eo sunt ex aliqua materia fecerat
sicut scriptum est. qui fecit mundum ex materia uisita
uel informi sicut nonnulla exemplaria tenent nullo
modo credendum est. Illam ipsam materiam de qua fac-
tus est mundus. quae uis informem quam uis inuisam.
quocumque mundo esset per se ipsam esse potuisse.
tamquam coeternam & coeternam deo. Sed quidam libet modum
suum quem habebat. & quomodo esset et distinctarum
rerum formas possit accipere non habebat nisi ab omni-
potente deo. Cuius beneficio est res non solum quaecumque
formata sed & iam quaecumque formabilis. Inter forma-
tum autem & formabile hoc inter est quod formatum
iam accepit formam formabile autem potest accipere
sed qui praestat rebus formam ipse praestat & iam
posse formari. Quo de illo & in illo est omnium spe-
ciosissima species incommutabilis. & ideo ipse unus
unus est. qui cui libet rei non solum ut pulchra sit
sed etiam ut pulchra esse possit attribuit. Quapropter
rectissime creditur omnia dominum fecisse de nihilo
quia etiam si de aliqua materia factus est mundus.
eadem ipsa materia de nihilo facta est. Ut ordina-
tissimo dei munere prima capacitas formarum fieret.
Ac deinde formarentur. quaecumque formata sunt.
Hoc autem diximus ne quis existimet contrarias sibi
esse diuinarum scripturarum sententias. Quo & om-
nia dominum de nihilo fecisse scriptum est & mundum esse
factum de informi materia.

Credentes itaque dominum patrem omnipotentem nullam
creaturam esse quae ab omni potente non creata
sit existimare debemus. Quia omnia per uerbum
creauit. quod uerbum & ueritas dicitur. & uisus & sa-
pientia di. multisque aliis insinuat uocabulis. Quibus
nostrae fidei ihesus christus dominus commendatur. liberator scilicet
nostri corrector filius dei. Non enim uerbum illud per
quod sunt omnia condita generare potuit nisi ille qui
per ipsum condidit omnia.

Credimus & iam in ihm christum filium dei patris unigeni-
tum. id est unicum dominum nostrum. Quod tamen
uerbum non sicut uerba nostra debemus accipere.
Quae uoce atque ore prolata uerberato aere transiunt
nec diutius manent. quam sonant. manet enim illud
uerbum incommutabiliter. Nam de ipso dictum est.

cum de sapientia dicitur in seipso manens innovat
 omnia Verbum enim patris ideo dictum est quia per
 ipsum innovescit pater sicut ergo uerbis nostris id agi
 mus cum uerbum loquimur ut noster animus inno
 tescat audienti: Et quicquid secretum corde gerimus
 per signa huiusmodi ad cognitionem alterius profertur
 sic illa sapientia quam dicitur pater genuit. Quo per ipsam
 innovescit dignus animus secretissimus pater. uerbum
 eius conuenientissime nominatur. Inter animum autem
 nostrum & uerba nostra quibus eundem animum of
 tendere conamur plurimum distat. Nos quippe non
 zigimus sonantia uerba sed facimus. Quibus subia
 centis materia subiacet corpus. plurimum autem inter
 inter animum & corpus. Si uero cum uerbum genuit.
 id quod ipse genuit neque de nihilo neque de aliqua iam
 facta conditaque materia sed de ipso id quod est ipse. Hoc
 enim & nos conamur cum loquimur. si diligenter con
 sideremus nostre uoluntatis adspexitum. Non cum men
 timur sed cum uerbum loquimur. Quid enim aliud mo
 limur nisi animum ipsum nostrum. si fieri potest cog
 noscendum & perspicendum. animo auditoris inferre
 ut in nobis quidem ipsi maneamus nec credamus anobis.
 Et tamen tale iudicium quo fiat in altero nostra notitia
 proferamus. Ut quantum facultas conceditur. Quasi
 alter animus ab animo perque se indicet proferatur.
 id facimus conantes. & uerbis et ipso sono uocis & uultu
 et gestu corporis. Tot felices & machinamentis id quod in
 tus est demonstrare cupientes quia tale aliquid pro
 ferre non possumus & ideo non potest loquentis ani
 mus penitus innotescere. Unde & iam mendacis lo
 cus patet. Si autem pater qui uerissime indicare ani
 mis cogniturus & uoluit & potuit hoc ad ipsum iudican
 dum genuit quod est ipse qui genuit. qui ueritas & iam
 eius & sapientia dicitur. Quia per ipsum operatus est
 et disposuit omnia de quo propterea dicitur. attingit
 usque ad finem fortiter & disponit omnia sua ueriter.
 Quam obrem unigenitus filius dei. Neque a patre fac
 tus est. quia sicut dicit euangelista omnia per ipsum
 facta sunt neque ex tempore genuit. quo sempiter
 nedicitur sapiens. sempiternam se cum habens sapientiam
 suam. Neque impar est patri id est in aliquo minor.
 Quia et apostolus dicit. quicum in forma dei esset con
 stitutus. non rapinam arbitratus est esse aequalis deo.
 Hac igitur fide catholica excluduntur. qui eundem
 dicunt. filium esse. qui pater est quia et hoc uerbum
 apud deum esse non posse nisi apud deum patrem & nullum
 equalis qui solus est. Excluduntur & iam qui creatu
 ram dicunt esse filium. quamuis non talem. quales
 sunt. ceterae creaturae. Quantam cumque enim cre
 aturam dicant si creatura est condita & facta est.
 nam id est condere quod de creare. quamquam in la

tinae linguae confusione dicitur aliquando creare
 pro eo quod est gignere sed greca discernit. Hoc enim
 dicimus creaturam quod illi. **C**irca uoluit **S**in uocare
 Et cum sine ambiguitate loqui uolumus non dicimus
 creare sed condere. Ergo si creatura est filius. quam libe
 magna sit facta est. nos autem in eum credimus per
 quem facta sunt omnia. non in eum per quem facta sunt
 cetera. neque enim hic aliter accipere possumus omnia
 nisi quaecumque sunt facta. sed quo uerbum **C**onfirmamur
 et habitata ut in nobis. Eadem sapientia quae de deo geni
 ta est digna est. & iam in hominibus creari. quod per
 tinet illud. **A**ns creauit me in principio uerum suum.
Uerum enim eius principium caput ecclesie quod est xpi.
 homine indutus per quem uiuendi exemplum nobis
 daretur. hoc est uicesta qua perueniremus ad deum.
Non enim redire potuimus. nisi humilitate quisup
 bia lapsi sumus. sicut dictum est. **P**rimo nostrae creaturae
 gustate & eritis tanquam di. **H**uius igitur humilitatis
 exemplum id est uiae quae de deo fuit. ipse reparator
 noster in seipso demonstrare dignatus est. **Q**uia non
 pinam arbitratu est esse se aequalis deo sed semetip
 sum euacuauit. formam serui accipiens. ut crearetur
 homo in principio uerum eius uerbum per quem facta
 sunt omnia. **Q**uapropter secundum id quod unigeni
 tus est non habet fratres. secundum autem quod pri
 mo genitus est fratres uocare dignatus est omnes qui
 post eius & pereius primatum indignitate nascuntur.
Per adoptionem filiorum. sicut apostolica disciplina
 commendat. **N**aturalis ergo filius de ipsa patris sub
 stantia unicus natus est. id est existens quod pater
 est de deo lumen de lumine. **N**os autem non lumine natu
 raliter sumus sed ab illo lumine illuminamur. ut
 sapientia lucere possimus. **E**t inquit lumen uerum
 quod illuminat omnem hominem uenientem in hunc
 mundum. **A**ddimus itaque fidei rerum aeternarum
 & iam temporalem dispensationem dominus nostri. qui gigne
 re & ministrare nobis pro nostra salute dignatus est.
Nam secundum id quod unigenitus est de filius non potest
 dici. fuit et erit sed tantum est. quia et quod fuit iam
 non est. et quod erit nondum est. **I**lle ergo est incommu
 tabilis sine conditione temporum & uisitate. nec
 aliunde arbitror manere legis in quod tota fide consistit
 illud quod famulosuo mortalitatis nomen suum infirmum
Nam cum ab eo querebat si populus ad quem mirabatur
 contempneret. a quo se diceret esse missum responsum
 dicentis accipit. **E**gosum quisum. **D**einde subiungit.
Deinde dicit filius istus. qui est missus me ad uos. **I**n quo
 uispiritibus animis patere confido nullam naturam
 deo posse contrariam. **S**ic enim illa est et de solo deo dici
 potest. hoc uerbum quod uere est incommutabiliter
 manet. quo quod mutatur fuit aliquid quod iam non est

erit quod nondum est nihil habet contrarium. si enim
 quereretur anobis quid sit albo contrarium responderemur
 nigrum. Si quaereretur quid sit caldo contrarium
 responderemur frigidum. Si quaereretur quid sit ueloci
 contrarium responderemur tardum. & quaecumque similia.
 Cum autem queritur quid sit contrarium ei quod est recte
 respondetur. Quod non est. sed temporalem ut dixi dis
 pensationem. Quo ad nostram salutem. & reparationem
 operante di benignitate ab illa incommutabili di sapi
 entia natura mutabilis nostra suscepta est temporali
 um rerum salubriter pro nobis gestarum adiungunt
 fidem. Credentes in eum di filium qui natus est per spm
 scm ex uirgine maria. Dono enim di hoc est scospu con
 cessanobis est. tanta humilitas tantidi. ut totum homi
 nem suscipere dignaretur. in utero uirginis mater nam
 corpus integrum inhabitans integrum deserens. Cui
 temporali dispensatione multis modis insidiantur
 heretici. Sed quisquis tenuerit catholicam fidem utro
 tum hominem credat esse susceptum uerbo di. Id est
 corpus animam spm scis contra illos munitus est qui per
 pecumista susceptio pro salute nostra gestasit. Cauen
 dum est ne cum crediderit aliquid nostrum non pertinere
 ad istam susceptionem non pertinet ad salutem. Et
 cum homo excepta forma membrorum quae diuersis
 generibus animantium diuersa tributa est. Nondis
 tet a pecore nisi rationali spm quae mens & iam nominat.
 Quomodo sana est fides quae creditur quod id nostrum
 suscepit di sapientia quod habemus commune cum
 pecore. Illud autem non suscepit quod illustratur
 luce sapientiae & quod hominis proprium est. De
 testandi & iam illisunt quidnm nostrum in xpm
 matrem mariam interris negant habuisse cum illa
 dispensatio utrumque sexum & masculinum & femi
 ninum honorauerit & ad curam di pertinere mon
 strauerit. Non solum quem suscepit sed illum & iam
 quem suscepit. utrum gerendo nascendo de femina.
 Nec nos ad negandum xpm matrem cogit quod habeo
 dictum est. quid mihi et tibi est mulier nondum
 uenit hora mea. Sed admonet potius ut intelligamus
 secundum dm non habuisse matrem cuius maiestatis
 personam parabat ostendere. a quam minimum uer
 tendo. Quod autem crucifixus est secundum hominem
 crucifixus est. et illa hora erat que nondum uenerat
 quando dictum est. mihi & tibi quid est nondum
 uenit hora mea. id est quae cognoscam. Hinc enim
 ut homo crucifixus cognouit hominem matrem. &
 dilectissimo discipulo humanissime commendauit.
 Nec illud nos moueat quod cum in uita ardetur mater
 eius & fratres respondit quae mihi mater aut quis fratres
 eccetera. Sed potius doceat ministerium nostrum. quo
 uerbum di fratribus ministramus. parentes cum

impediunt non eos debere cognosci. Nam si pater quisque puta
 uerit non eum habuisse matrem interris quia dixit quae
 mihi mater cogatur necesse est. & apostolos negare habuit
 se patres interris quo precepit eis dicens. Nolite uobis pa
 trem dicere interris. Unus est enim pater uester qui in cae
 lise est. Nec nos fidem ista minimum cogitatio mulierum
 uiscerum ut pater recusanda uideatur talis dnm nostri ge
 neratio. quod eam sordidi sordidam putauit. Quia &
 factum di sapientius est hominibus & omnia munda
 mundis uerissime apostolus dicit. & debent inueniri
 qui haec putant solis huius radios quem certe non tam
 quam creaturam di laudant. sed tamquam dm adorant.
 Per decaurum foetores & queq; horribilia usquequaq;
 diffundi & his operari secundum naturam suam. nec
 tamen in de aliqua contaminatione sordescere. Cum
 uisibilis lux uisibilibus sordibus sit natura conuinc
 tior. Quanto minus igitur poterat pollui uerbum di
 non corporeum neque uisibile de femineo corpore
 ubi humanam carnem suscepit. Cum anima & spm
 quibus inter uenientibus habitat maiestas uerbi ab
 humani corporis fragilitate secretius. Unde mani
 festum est nullomodo potuisse uerbum di macula
 ri humano corpore. quoniam ipsa anima humana
 maculata est. Non enim correxit corpus atque uiti
 ficat. sed cum eius bona mortalia concupiscit de cor
 pore anima maculatur. Quod si uirgine maculas
 illi uirgine uellent. haec mendacia potius & sacri
 legia formidarent. Sed parua erat pro nobis dnm
 nostri humilitas in nascendo accessit & iam ut mori
 pro mortalibus dignaretur. humiliavit enim se
 factus subditus usque ad mortem. mortem autem crucis
 ne quisquam nostrum. & iam si mor tem posse non
 timere aliquod genus mortis quod homines igno
 miniosissimum arbitrantur horret.

Credimus itaq; in eum. qui sub pontio pilato cruci
 fixus est et sepultus. Addendum enim erat iudicis
 nomen propter temporum cognitionem. sepultura
 uero illa cum creditur. fit recordatio noui testamenti.
 Quod resurrecturo ad uitae nouitatem praebere testi
 monium. sicut nascituro uteris uirginalis. Nam sic
 in illo monumento nullus alius mortuus sepultus est.
 nec uita. nec post ea quequam mortale conceptum.

Credimus & iam illum testio die resurrexisse a mor
 tuis. Primo genitum consecutoris fratribus
 quos in adoptionem filiorum di uocauit. Quos con
 participes & coheredes suos esse dignatus est.

Credimus in caelum ascendisse quem beatitudinis
 locum & iam nobis promissit dicens. Erunt sicut
 angeli in caelis. in illa uirtute quae est mater omnium
 nostrum hierusalem. aeterna in caelis. Solet autem
 quosdam offendere. uel impios gentiles. Theriacos

quod credimus adsumptum terrenum corpus in caelum. At
gentiles plerumque philosophorum argumentis nobiscum
agere solent. Uideant terrenum aliquid in caelo esse non
posse. **N**ostras enim scripturas non nouerunt. nec sciunt
quomodo dicuntur. seminatur corpus animale. surgit
corpus spiritale. **N**on enim ita dicitur est quasi corpus
ueretur in spm & sps fiat. quia & non corpus nostrum
quod animal dicitur non in anima uersum esse. & ani
ma factum. sed spiritale corpus intellegitur. **Q**uod ita
coartandum est. ut caelesti habitationi conueniant.
omni fragilitate de labeterna in caelestem purita
tem. & stabilitatem in dicitur atque conuersa. **H**aece est
inmutatio. de qua iterum dicit apostolus. omnes re
surgimus sed non omnes inmutabimur. **Q**uod in mu
tationem non in deterius sed in melius fieri docet idem
cum dicit. & nos inmutabimur. **S**ed ubi & quomodo sit
in caelo dominicum corpus curiosissimum & super ua
caneum est quaerere. tantum modo in caelo ee creden
dum. **N**on enim est fragilitatis nostrae. caelum secreta
discutere. sed est nostrae fidei de dominici corporis digni
tate sublimia et honesta sapere.

Credimus & uiam quod sedet dexteram patris. nec deo
tamen quasi humana forma circum scriptum ee dnm
patrem arbitrandum est. **U**t de illo cogitantibus
dextrum aut sinistram latus animo occurrat. **A**ut id
ipsum quod sedere pater dicitur. flexis poplitibus fieri
putandum est. **N**e illud incedamus sacri legum in quo
exsecratur apostolus eos qui commutauerunt gloriam
in corruptibilis di in similitudinem corruptibilis homi
nis. **Q**uare ergo quos simulacrum dō nefas est ut farium
in templo conlocaremus. eo magis in corde nefarium.
ubi uere est templum di. si a terrena cupiditate atque
errore mundetur. **A**d dexteram ergo. intellegendum
est. dictum ee in summa beatitudine. ubi iustitia pax.
et gaudium est. sicut ad sinistram heredi constituuntur
id est in miseriam propter iniquitates labores atque cru
ciatōs. **S**edere ergo quod dicitur di non membris dnm posi
tionem. sed iudicariam significat potestatem. quae illa
maiestas nunquam carere semper dignis digna tribu
endo. **Q**uamuis extremo iudicio multo manifestius
inter homines unigeniti filii di iudicis uiuorum atque
mortuorum claritas indubitata fulsura sit.

Credimus & iam inde uenturum conuenientissimo
tempore. & iudicaturum uiuos & mortuos. siue
istos nominibus iusti et peccatores significantur.
siue quos tunc ante moxtem nostram intorris inuentu
rus est appellatis uiuis. **M**ortuos uero qui uis ad
uentu resurrexerunt. haec dispensatio temporalis
non est. sicut illa generatio secundum dnm sed & iam
fuit & erit. **N**on fuit dnm noster in terris & nunc est in
caelis. erit in claritate iudex uiuorum atque mortuorum.

Ita enim ueniet & sicut ascendit secundum auctorita
tem. quae apostolorum actibus continetur. **E**x hac
itaque temporali dispensatione loquitur in apocalyp
si scriptum est. **I**tae dicit. quiescit et quis fuit et qui uen
turus est.

Digesta itaque fidei commendata & diuina generatione
dmi & humana. **I**ungitur confessioni nostrae ad per
cipendam fidem quae nobis deo est. **S**ps scs non in ore
natura quam pater & filius. **S**ed ut ita dicitur consubstan
tialis & coaeternus quia ista trinitas unus est ds. non
ut idem sit pater. quiescit filius et sps scs. **S**ed ut pater sit
pater. & filius sit filius. et sps scs sit sps scs. **S**ed haec tri
tas unus ds sicut scriptum est. **A**udis t dnm ds tuus dnm
unus est. **T**amen si interrogamur de singulis & dicitur
nobis ds est pater. respondebimus ds. si queratur utrum
ds sit filius. hoc respondebimus. **N**ec si fuerit de sps scs
talit interrogatio. aliud eum debemus respondere. quā
dnm. uehementer cauentes sic accipere quomodo de homi
nibus dictum est. **Q**uestis. non enim sunt naturaliter.
diuiciumque sunt facti atque conditi. ex patre per filium
dono sps scs. **I**psa enim significatur trinitas cum aposto
lus dicit. quō ex ipso et per ipsum & in ipso sunt omnia.
Quamquam ergo de singulis interrogati respondeamus dnm
ee. de quo queritur. siue patrem siue filium siue spm scs.
Non tamen tres deos a nobis coli quisquam existimauerit.
Nec mirum quod haec de ineffabili natura dicuntur. **C**um
his & iam rebus quas corporeis. certum est & corporeo sensu
di iudicamus. tale aliquid accedat. **N**am cum de fonte
interrogati non possumus dicere quod ipse sit fluuius.
Nec de fluuiio interrogati possumus eum fontem uocare.
Rursus portionem. quae de fonte uel flumine est. **N**ec
fluuium possumus appellare nec fontem. **T**amen in hac
trinitate aquam nominamus. **Q**uam de singulis quae
ritur. singillatim aquam respondemus. **N**am si quaerit
urum in fonte aqua sit respondetur aqua. & si quaeratur
utrum sit aqua in fluuiio nihil aliud respondeatur. **E**t in
illa portione non poterit ee responsio. **N**ec tamen ea tres
aqua sed unam dicimus. **S**ane cauendum est ne quisquam
ineffabilem illius maiestatis. substantiam sicut fontem
istum uisibilem atque corpoream uel fluuium uel portionem
cogitet. **I**n his enim aqua illa. quae nunc in fonte est. ex
in fluuium nec in se manet. & cum de fluuiio t fonte in po
tionem transit non ibi permanet unde sumitur. **I**taque
fieri potest. ut eadem aqua nunc ad fontem appellacionem
pertineat. **N**unc ad fluuium nunc ad portionem cum illa tri
nitate dixerimus non dō se fieri. ut pater aliquando sit
sit filius aliquando sps scs. **S**icut in arbore radix non est
nisi radix nec dō borē. aliquid quam robor. **N**ec tamen
nisi ramos possumus dicere. **N**on enim quod dicitur radix
potest dici & robor & ramus nec lignum quod dicitur radix
cem. potest aliquo transitu nunc in ramum ee nunc in robor.

nunc in primis sectantur modo in radice. Cum illa regula
 nominis maneat utradix lignum sit & robur lignum
 & ram lignum nectamentum tria ligna dicuntur sed unum
 Aut si haec habent aliquam dissimilitudinem ut pos
 sent non absurde tria ligna nominari ut & iam tria
 ligna dici possint propter firmitatis diversitatem.
 Illud certe omnes concedunt. si ex fonte tria pocula
 impleantur posse dici tria pocula. Tres autem aquas
 non posse dici sed omnino unam. Quamquam desin
 gulis poculis interrogatus in quolibet horum aquam
 esse respondeat. Quamvis nullus hic transitus fiat de
 fonte in fluvium. Dicimus & haec sed non propter
 illius divinae naturae similitudinem. sed propter visi
 bilium & iam unitatem corporalia exempla data sunt.
 ut intellegatur fieri posse ut aliqua tria non tamen
 singillatim. sed etiam simul singulare nomen obtine
 ant. Nec quisquam miratur & absurde putat quod dicitur
 dicimus patrem dicitur filium dicitur spiritum sanctum. nectamentum tres
 deos in unitate sed unum dicitur unamque substantiam
 in patre quidem & filio multis libris diseruerunt. doc
 ti et religiosi viri. Quibus quantum homines hominibus
 poterant. & quomodo admodum. non unus est pater & filius
 sed unum essent & quid propriae pater esset & quid fi
 lius insinuare conati sunt. Quod ille genitor ille genitus.
 ille non de filio. ille de patre. ille huius principium unde
 & caput christi dicitur. Quamvis et christus principium sed
 non patris huius imago. Quamvis nulla ex
 parte dissimilis & omnino indifferenti aequalis
 tractatur. Latius ab eis quinon tam breuiter. sicut nos to
 tus christiani fidei confessionem uolunt explicare.
 Itaque in quantum filius est de patre. Accepit ut sit cum
 ille de filio id non accipit. & in quantum hominem.
 mutabilem scilicet creaturam in melius commutan
 dum. ineffabili misericordia temporali dispensatione
 suscepit. Multa de illa in scripturis inueniuntur
 ita dicta ut impias hereticorum mentes prius uo
 lentes docere quam nosse in errorem miserint. At pu
 tyunt eum non aequalem patri nec eiusdem substan
 tiae. qualia sunt illa quae pater maior me est. Ca
 put mulieris uir. caput autem christi deus. & tunc & ipse
 subiectus erit. qui illi subiecit omnia. Quod ad pa
 trem meum & patrem uestrum & dominum meum & dominum
 uestrum. & nonnulla huiusmodi. quae omnia posi
 ta sunt non ut naturae. atque substantiae. inaequali
 tatem significent ne falsas sint illa. Ego & pater
 unum sumus. & qui me uidit uidit & patrem meum
 & deus erat uerbum. Non enim factus deus. cum omnia
 per ipsum facta sunt. & non rapinam arbitratus est.
 esse aequalis deo & cetera alia. Sed illa posita sunt
 patrum propter administrationem suscepti hominis

quad dicitur. semetipsum exinanuit. Non quasi mutata est
 illa sapientia cum sit omnino incommutabilis. sed quia
 tam humiliter hominibus innotescere uoluit. Postquam
 ego propter hanc administrationem illa ita scripta sunt
 de quibus heretici calumniantur. Post impropterea quia
 filius patri debet. quod est hoc & iam debens utique patri
 quod & iam patri aequalis ac pater est. pater autem nulli
 debet. quid quid est. Despu autem scio nondum tam copiose
 ac diligenter disputatum est ad octos & magnos duorum
 tractatoribus ut intellegi facile possit eius proprium quo
 proprio sit utrum neque filium neque patrem dicere pos
 simus sed tantum spiritum sanctum. Nisi quodcum donum dei esse
 praedicant ut dicitur credunt. non se ipso inferius donum
 dare seruant tamen ut non genitum spiritum sanctum tanquam fi
 lium de patre praedicent. Unicus est enim christus. neque
 de filio tanquam nepotem summi patris. Nectamen id
 quod est nulli debere sed patri ex quo omnia nec duo con
 stituamus principio sine principio. quod falsissimum est
 et absurdissimum & non catholicae fidei. sed quorundam
 hereticorum errori proprium. Aut si sunt tamen quidam
 ipsam communionem patris & filii utque unitatem dita
 tem quam greci theo teia appellant spiritum sanctum credere.
 ut quoque pater deus & filius deus. Ipsa dicitur quae sibi copulantur
 et ille agnendo filium & ille patri obherendo. uterque a quo
 genitus sequitur. Hanc ergo dicitur quam & iam dilectio
 nem in se inuicem ambo rum caritatemque uolunt intellegi
 spiritum sanctum appellatum dicunt. multisque scripturarum do
 cumentis. Ad hanc opinionem suae siue illud quod dictum est.
 quo caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum
 quid datus est nobis. siue alius multis talibus testimoniis. &
 eo ipso quod per spiritum sanctum reconciliamur deo. Unde & iam
 donum dei factis significare uolunt. Caritatem dicitur spiritum
 sanctum. Non enim reconciliamur illi nisi per dilectionem.
 quae & iam filii appellamur. Noniam sub timore tan
 quam serui quia consummata dilectio foras mittit timo
 rem. & spiritum libertatis accepimus. in quo clamamus abba
 pater. & quia reconciliati & in unitatem reuocati per
 caritatem. poterimus omnia dei secreta cognoscere. Prop
 terea de spiritu sancto dicitur. Ipse uos inducet in omnem ueri
 tatem. Propterea & fidentia praedicande ueritatis
 quam plebs sunt aduentus apostoli recte caritati tribuitur.
 Quia & diffidentia timori datur. quem consummatio cari
 tatis excludit. Et ideo domini dicitur. quia eo quod quis
 que nouit non fruitur. nisi si diligat. Fru autem sapientia
 dei nihil est aliud quam in dilectione coherere. neque
 quisquam in eo quod percipit. permanet nisi in dilectione. &
 ideo spiritus sanctus dicitur. quo ad permanendum sancuntur
 quaecumque sancuntur. nec dubium est. si sanciendo fertatem
 uocari. Maxime illis testimonius utuntur. ad festores
 huius sententiae quod scriptum est. Quod natum est de car
 ne carum est. quod natum est de spiritu sancto est. quod de spiritu sancto est.

hinc enim regenerationem nostram dicit. Quae non
 secundum adu[m] deum est. sed secundum xpm despu
 sco. Quapp[er] sp[iritu]s h[oc] loco facta est commemoratio cum
 dicitur est. quod d[icitur] sp[iritu]s est. Anim[us] ad uen[ie]ndum dicitur
 non dicitur esse quod sp[iritu]s d[icitur] est. sed quod d[icitur] sp[iritu]s ipsa
 dicitur pater & filius h[oc] loco dicitur d[icitur] est. quod est sc[ilicet]
 sp[iritu]s. Huc accedit aliud testimonium quod dicit
 iohannes apostolus. quod d[icitur] dilectio est. Etiam hinc
 non ait. dilectio d[icitur] est. sed d[icitur] dilectio est. ut ipsa dicitur
 dilectio intellegatur. Quod in illa enumeratione
 conexarum sibi etum ubi dicitur. Omnia uestra
 uos autem xpi. xpi. autem di. Caput mulieris uir
 caput uiri xpi. caput autem xpi d[icitur]. nulla fit comme
 moratio sp[iritu]s sc[ilicet]. Ad hoc pertinere dicunt quae non
 fere in his quae sibi conexae sunt numerari solent ipsa
 conexa. Unde in illo etiam loco trinitatem ipsam
 uidentur agnoscere. qui legunt attentius cum dicitur
 quod ex ipso et per ipsum & in ipso sunt omnia. Ex ipso
 tantum. ex eo qui nulli debet quod est per ipsum
 tanquam per mediatorem. In ipso tanquam in eo qui
 continet id est copulatione coniungit. Huc sen
 tentiae contradicunt. qui arbitrantur istam comuni
 onem. quam siue deitatem siue dilectionem caritatem
 uocamus non esse substantiam. Quae autem se
 cundum substantiam sibi exponit sp[iritu]m sc[ilicet]. nec intelle
 gunt non aliter dici potuisse d[icitur] dilectio est. nisi esset sub
 stantia dilectio. Dicuntur quippe consuetudine rerum
 corporalium quod si duo sibi corpora copulentur. ita ut
 ta inuicem colloquantur. ipsa copulatio non est corpus.
 Quando quidem separatis illis corporibus quae copulata
 fuerant. nulla inueniuntur. nec tamen quasi discessisse
 et migrasse. intellegitur sicut illa corpora. Sed hi tales
 communium faciunt. quantum possunt. ut uideri ualeant
 in diu substantia. non esse aliquid. quale aliud ibi sit substan
 tia. aliud quod accedit substantiae. Non sit substantia
 sed quaequid. intellegi potest substantia est. Verum haec
 dici possunt facile & recte. uideri autem nisi puro corde
 quomodo se habeant omnino non possunt. Quae propter
 siue ista ueritas sententia. siue aliud aliquid sit fides in con
 cussa tenenda est. Et d[icitur] dicimus patrem d[icitur] filium. d[icitur]
 sp[iritu]m sc[ilicet]. Neque tres deos sed istam trinitatem unum d[icitur]
 neque diuersos natura. sed eiusdem substantiae. Neque
 ut pater aliquando sit filius. aliquando sit sp[iritu]s sc[ilicet]. sed pater
 semper pater. & filius semper filius. & sp[iritu]s sc[ilicet] semper sp[iritu]s sc[ilicet].
 Ne tamen de inuisibilibus aliquid adfirmemus tam
 quam scientes sed tamquam credentes quod uideri
 nisi mundato corde non possunt. Et quis diuidet in hac
 uita uel ex parte uel dicitur est atque in enigmate non potest
 officere ut ille uideat cui loquitur. sic cordis sordibus impe
 ditur. Beati autem mundi cordes quod ipsi d[icitur] uidebunt.
 Haec est fides de deo conditore & renouatore nostro. Sed

quod dilectio non tantum in deo nobis imperata est. cum die
 tum est. Diliges d[icitur] d[icitur] tuum ex toto corde tuo & ex tota
 animata & ex tota mente tua sed etiam in proximum.
 Nam diliges inquit proximum tuum tanquam teipsum.
 Si autem ista fides congregationem societatemque hominum
 non tenet. in qua frater na caritas operatur. inuis frue
 tuosa est.

Credimus & sanctam ecclesiam. utique catholicam. Non
 heretici. & schismatici congregationes suas ecclesias
 uocant. sed heretici de deo falsa sentiendo ipsam fidem uo
 cant. schismatici autem discessionibus iniquis a fraterna
 caritate dissiliunt quam credunt quae credimus.
 Quae propter neheretici persistunt ad ecclesiam catholicam
 quod diligit d[icitur]. nec schismatici quod diligit d[icitur] proximum
 et deo peccatis proximi facile ignoscit. Quasi si nouit
 ignosci ab illo qui nos reconciliauit sibi delens omnia prae
 terita. & ad uitam nouam nos uocans quam uitam donec per
 sectam capiamus sine peccatis esse non possumus. Interest
 tamen qualia sint. nec de peccatorum differentia modo
 tractandum est. sed credendum omnino nullo modo nobis
 ignosci ea quae peccamus si nos inexorabiles ad ignoscenda
 peccata fuerimus. Itaque credimus in remissionem peccatorum
 & quod in trinitate quibus homo constat. Sp[iritu]s anima & corpus
 quae rursum dubio dicuntur. Quae sepe anima simul cum sp[iritu]
 nominatur. Pars enim quaedam eiusdem rationalis quae
 rent bestiae sp[iritu]s dicitur principalis nostrum sp[iritu]s est. Deinde
 uita quae coniungitur corpori anima dicitur. Postremo spiritum
 quod uisibile est ultimum noster est. Haec autem omnis
 creatura in gemetis & pasturis usque uenit. Dedit tamen
 primitias sp[iritu]s quae credidit deo & bonam uoluntatem est
 hic sp[iritu]s etiam uocatur. De quo dicit apostolus mente ser
 uo legitur. Quae tamen alio loco dicit. Testis enim est mihi d[icitur]
 cui seruo inspicio. Anima uel cum carnalia bona adhuc
 ad peccat. casus nominatur. Pars enim quaedam eius & esset
 sp[iritu]s non natura sed consuetudine peccatorum. Unde dicitur
 mente seruo legitur. carne autem legi peccati. Quae consuetudo
 immaturam ueritas est. secundum generationem mortalem
 peccato primi hominis. Ideoque scriptum est. & nos aliquando
 fuimus naturaliter filii irae. id est uindictae per quam factum
 est ut seruamus legi peccati. Est autem anima uel uita
 perfecta cum sp[iritu] suo subditur. Et tamen sequitur sequitur
 d[icitur] ideo animalis homo non percipit quae sunt sp[iritu]s.
 Sed non tamen cito anima subiungatur ad bonam operationem.
 quam tamen deo ad ueram fidem & bonam uoluntatem. Sed
 aliquando tardius eius imperat. quo. carnalia & tem
 poralia desunt refrenatur. Sed quod ipsa mundatur. reci
 piens stabilitatem naturae suae. dominans sp[iritu] quod filius
 caput est. cuius capiti caput est xpi. Non est disperanda
 & iam corpus restat naturae propriae sed utique non tamen

quam anima. sicut nec anima tremere quia spr.
Sed tunc post oportuno. in nouissima tuba. cui
moysi iherosolimitanus in corrupta. et nos immuta
bimus. Et ideo credimus. et in caeteris iherosolimitanus
relationem. non tunc quia separatur anima
que nunc prope caeteros adfectiones cu
sio nominatur. Sed hoc etiam uisibilis caeter.
que naturaliter caeter. cuius nomen anima non pro
naturam sed prope adfectiones caeter ad
cepta. Et uisibilis ergo caeter que prope prius di
citur sine dubitatione credenda est iherosolimitanus.
Quid etiam peculiaris apostolus. eam tunc quae digito
suo ostendit eam dicit. Oportet corruptibile
hoc induere incorruptionem. cum enim dicit
hoc mecum quasi digitum ostendit. Quod autem
uisibile est. id potest digito ostendi. quo potest
etiam anima corruptibilis dici. Nam uirtus mo
ysi ipsa corrumpitur. et moysi hoc induere
in moysi tunc. Cum legit eadem significat
uisibilis caeter. quia mecum idem uelut digitus
ostenditur. Potest enim etiam sic corrup
tibilis prope moysi uirtus. tunc etiam moysi tunc.
Moysi quippe uirtus est. apostolus ad. Quod pri
mum eius peccatum in paradiso fuerit licet
contineret. Resurgit igitur corpus. secundum christi
nam fidem. que fideliter non potest. Quod cui
dicitur inextinguibile. qualis sit nunc caeter at tunc.
qualis autem futura non considerat. Quia illo te
post immutationis. angelice non enim caeter dicit
et sic quis. sed tunc corpus. Omnis decem
apostolus loquitur. Alia inquit caeter peccatorum.
alia uolucrum. alia piscium. alia serpentium.
et corpora caetera. et corpora terrestria.
non enim dicuntur caetera. Dixit autem et terrestria
et corpora. Omnis enim caeter. et corpus est.
non autem omne corpus. etiam caeter est. Primo in
ipsis terrestribus. quoniam lignum corpus est. sed non
caeter. Dominus autem ut peccatoris. et corpus et caeter.
In caeteris: caeter nullus caeter. sed corpora simpli
ter et lucida. que appellat apostolus spiritualia.
Nonnulla autem uocantur aetheria. Et ideo non car
nis iherosolimitanus relationem. contradicit illud quod ait.
caeter et sanguis regni dei non possidebunt. Sed qua
le futurum sit. quod nunc caeter et sic quis est predi
cat. Inquam naturam quisquis hanc caeterem
conuersi posse non credit. quod dicitur ostendit
ad fidem. Si enim ab eo quereretur. utrum terra in ce
que possit conuersi. prope uicinitate. non ei uide
tur incredibile. Rursum si quereretur. utrum aqua pos
sit in caeterem. neque hoc absurdum esse respondet.
uicinia enim sibi. et de aere si querat. utrum in aetheria

55
corpus. id est in caetera possit mutari. tunc ipsam
eius per suadet. Quod ergo per hoc gradus fie
ri posse conceditur. terra in corpus aetheria con
uersatur. cur non accedente diuinitate. qua cor
pus humanum super aquas potuit ambulare. celo
rum id fieri posse que admodum distans est
in situ oculi. si uisibilis talibus gradibus credit. Sic
plurimumque sumus in fluxum mira celeritate
conuersatur. Cuius enim natura. utique ex terra.
Philosophi autem quorum argumentis sepius iherosolimitanus
surrectioni caeteris iherosolimitanus. quibus asserunt
nullum esse reuerentem corpus in celo. Nec corpus
in omne corpus conuersi. et mutari posse conce
dunt. Quia corpus iherosolimitanus relationem fideliter atem
poris conditione liberetur. Aeterna uirtus ineffic
bili caritate atque stabilitate perfruamur.
Tunc enim si illud quod scriptum est. Absorbet
moysi in uirtute. ubi moysi a caeteris tunc. ubi
moysi conuersio tua. Haec est fides que paucis
uerbis tenenda in simbolo nouellus christi dicitur
que pauca uerba fidelibus notescunt. ut credendo
subiugentur deo. sub iugum iherosolimitanus. iherosolimitanus
uicinia deo commendat. Cordemundato quod cre
dunt intelligunt.

EXPOSITIO SYMBOLI S. AUGUSTINI EPISCOPI.

INCEPIT TRACTATUS SYMBOLI BEATI

AUGUSTINI EPISCOPI.

Quae uos fratres karissimi ut nobis iherosolimitanus: et postquam
omnem symbolum ad tunc audieris. Quia dicitur
na symbolum. uisibile sacramentum. Inluminatio
anime. plenitudo credendi. in eo si quod docetur
ad dicitur. Et unitas est trinitatis. et tunc
distinctio personarum. et opulencia creatoris. et ye
demptio passionis. Hoc igitur in fideliter ab
soluitur. hoc ut tunc panditur. hoc gloria
confessionis ostenditur. Symbolum dilectissimi
mi breue est uerbum. sed magnum est sacramentum.
paucum ostendit immensitate latitudinis.
sed totum continentis compendio breuitatis. Et
ignis ut memoriam non obruat. sed diffusus
ut in tellegenti am succedat. Confirmans om
p relationem credendi. desiderio confitendi. fidu
cia iherosolimitanus.

Digne ergo et ad tunc et frequenter et p
re tunc temporis ipsius puriores ad audientia
symbolum conuersi. Quae quidem profigu
retum est in patriarchis. quae quidem denuntiatio est
in scripturis. quae quidem predicatum est in prophetis.
ut de deo ingente. ut de deo in deum natum. ut de
spu scio. Quae uisibile ostenditum sit. ut de

suscipit hunc hominum sacramentum. ut demostre dñi
resurrexerit q: mysterio. Totum hoc by&uiter
iuxta oraculum propheticum symbolus in se con
tinet confitendo tenendo. Ergo hñ km̄ conle
tione fidei & gratia professionis mysterium me
morie comendatum. Ite ad istius symboli profes
sionis sacramentum. et etiam q: ubi amur. quod in
hunc modum incipit.

Credo in dñm patrem omnipotentem creatorē celi &
terre. Et in ih̄m xpm̄ filium ei unicū dñm n̄m.
Qui conceptus ē de sp̄s̄ s̄c̄o. n̄atus ex maria uirgine.
Passus sub pontio pilato. crucifixus mortuus &
sepultus. Descendit ad inferna. tertia die resur
xit a mortuis. Ascendit ad celos. sedet ad dexera
di patris omnipotentis. Inde uenturus ē iudicare
uiuos & mortuos. Credo in sp̄m̄ s̄c̄m. sc̄m̄ eccl̄ia
catholicam. Sc̄orum cōmunionem. Remissionē
p̄ccatorum. Cuius resurrexerit. Et uenit
ad eternam. amen.

Replendum nobis est dilectissimi: sermo symboli
huius. qualiter ex que dicimus uis sensib: melius
inseramus. Credo in dñm patrem omnipotentem.
creatorē celi & terre. & reliqua.

Tertia igitur uice ut ad reliqua capiēda fideliter
su p̄uenire possimus. Et quales n̄r̄e fidei in
nitente consistit. ut ipse numerus resurrexerit cū
signo ueniat t̄n̄itatis. Tertia uice ordo symboli
resurrexerit. Credo in dñm patrem omnipoten
tem creatorē celi & terre. & reliq̄.

In primis dilectissimi: quibus sermo sit in symbo
li capite diligenter aduertite. & quali princi
pio inchoetur sollicitius pertractate. Ergo
in primo habet: credo. Uider quod dñs n̄r̄ non nos
iubet discutere diuina iudicia. sed credere. N̄ra
tionem sequere. sed fidem simpliciter & immobi
liter exhibere. in dñm patrem. Aduertite quod cū di
patris nomen in confessione coniungit. ostendit qd
non ante d̄r̄ esse coepit. & postea pater. sed sine in
itio illo. & d̄r̄ sem p̄ & pater est. Quia ergo semp
fuit pater. semp habuit filium cui pater est. Om
nipotentem uer̄o ideo dicit. quia omnipotens est.
cuiq: impossibile nihil est. Qui celum terram mare
homines atq: omnia animalia & reptibilia n̄ aliq̄
operis actu. sed solo uerbi exequit imperio. Et ideo
non nobis ueniat incogitationē quomodo hoc aut
illud potuit fieri. qui omnipotentem p̄cipimus
confiteri. Creatorē celi & terre. Hoc est qd
superius dixi. quia omnia sola solū uerbi potest
te p̄ficere. Credo in ih̄m xpm̄ filium eius. Aduert
ite quod quomodo in patrem sic & in filium creden
dum sit. Et quia cum patre equalis & manifestus

tantum ipsi quantum & patris honoris nos debere
nouimus seruitutis obsequium: Ih̄m xpm̄.
Ih̄s saluator interpretatur. Xps̄ uer̄o acrisma
tedicitur. Quia sicut antiquis temp̄ibus reges a sacor
dotibus oleo sacro pfundebantur. sic dñs n̄r̄ ih̄s
Xps̄ sp̄s̄ s̄c̄i in futione repleuit. Qui conceptus est
de sp̄s̄ s̄c̄o. Non poterat aliunde quam de d̄o concepi
re. quem meruit pro uocare. Huius ex matris uir
gine. Non potuit non uelut habere conceptum.
quo uirgo erat permansura post partum.
Passus sub pontio pilato. Iste pilatus in dextera
in illo tempore. ab imperatore positus in iudea. sub
quod dñs passus est. cuius mentio ad rem potis sig
nificationem. non ad p̄sonē illius p̄t̄n̄s̄ dignitate.
Crucifixus ē & sepultus. Crucem illam in qua ille
crucifixus est in corpore. nos gestamus in fronte.
Sepultus est. sicut in uero uero natus. ita in uero
tempore & sepultus. Tertia die resurrexit.
Triduanē sepulture morā euidenter ostendit.
quod d̄m corpus in sepulchro iacuit. anima illa de
infernū triumphauit. Ascendit ad celos.
Ideo condignem nature n̄r̄e quam de homine
matre natus adsumpsit. super celos in dextera di
patris conlocauit. Inde uenturus iudicare ui
uos & mortuos. In ipso corpore uenturus ē ad iudi
cium. in quo ascendit ad celum. Xpianos iudicat
& p̄ccatos. iustos & p̄ccatores. fideles & impios.
Credo in sp̄m̄ s̄c̄m. Aduertite quod sicut in pa
tre. ita & in filium & in sp̄m̄ s̄c̄m sit credendum.
Nam qui ut unā d̄n̄itate p̄sonam non credide
rit. in duab; illi credidisse non prodent. Sc̄m̄ ec
clesiam catholicam. Sciendum est quod eccl̄ia
credere. non tamen in eccl̄iam credere debent.
Quia eccl̄ia non ē d̄r̄. sed domus d̄i est. Catholice
dicit. toto orbe diffusam. Quia diuersorum here
ticorum & eccl̄ie. ideo catholice non dicuntur. qui
p̄ loca atq: p̄suas quasq: p̄ uin̄t̄as continentur.
De uer̄o a solis ortu usq: ad occasum unius fidei
splendore diffunditur. Sc̄orum cōmunionem
Ideo cum illis sc̄is qui in hac quā suscepimus fide
defuncti sunt. societate & sp̄i cōmunionem tenet
mur. Remissionem p̄ccatorum. Oportet omni
post remissionem que nob̄ p̄cedat munere
demptoris in baptismo plene exeduli uer̄o tenet
m̄s̄ cesset. Huius cuius resurrexerit. Et
nem quam in hac uita sub mortali conditione possi
mus resurrexerit esse h̄m̄ ostendit. Ac rationem
reddituram panimo confortio credemus. Uenit
ad eternam. Abiq: ulla dubitatione forte in uer̄o
eccl̄ia conseruatur. filius que uobis & ponimus
sacramenta fideliter tenent. ac bonis aliis em

seruatis. **H**unc byssem testimonem deum uisus
 simbolo uobis debitum reddidi. Quod sym bolu
 cum audistis. totum istum testimonem nrm bye
 uis collectum recognoscetis. **N**ec ut eadem uer
 bie tenentis ullo modo scribere debeatis. sed audi
 endo pdiscore. **N**ec cum tenueritis scribere. sed me
 morie semper tenere. atq; recolare. **Q**uic quid
 enim in simbolo audistis. eam diuinit scriptura
 xx scilicet ut teris continetur. **C**ommemoratio
 fit pmissiois di. ubi per prophetam pnuity
 ans testimonium nouum dixit. **D**oce testam
 tum quod ordinabo eis. **P**ost dies illor dicit dnr.
 dicens legem man in mente eor. & in corde eor
 scribam. **H**uius rei significon de causis audi
 endo symbolum. non in tabulis ut in ulla materia
 sed in cordib; scribitur. **P**restabit ille qui uos
 uocauit ad suum regnum. ut ei gratia regnora
 tis. uobis & ueni spu sco scribatur in cordib; uris.
Ut quod credideris diligetis. & fides in uobis pdilec
 tionem operetur. **A** sic dno do largitori bonor
 omnium placeatis. non ser uiliter. timendo poe
 nam. sed liberaliter. amando iustitiam. **D**oce
 ergo symbolum quod uobis p scripturas & sermo
 nes ecclesiasticos insinuatum e. sed sub hac bye
 uis forma fidelib; confondū & pfitendum e.

EXPLICIT TRADITIO SYMBOLI SCI AUGUSTINI EP

**IN SYMBOLO ET DIUINIT EI
 OMNIPOTENTIA PATRIS. OMNIS SCI AUG EP**

Ostendimus fr dilctissimi. ut ura costodilec
 tio recordatur. dm in quem uos credere pmisist
 is & credidist. & uerum esse dm. ita & uerum uer
 patrem. hunc uer & eundem & uer omnipotentem.
 hic enim symboli ordo esse monstratur. **N**icml
 & hoc ipso quo uerur dr probatur. sine dubio in
 tellegitur omnipotens. **T**amen magis magisq;
 hoc fidei proficit. sicut scripturis scit omnipoten
 tiam ei adfertur. **M**axima enim credentibus
 oritur confidentia. cu agnosunt illa omnia pos
 se cui credunt. **O**mnipotentem ergo dm adnm
 nrm ipsa imprimis ei opera testantur. **Q**ui fecit
 hunc mundum totum & nihil. & totumq; magna
 & itam quam spaciolar uer firmas. ex nulla ma
 teria & fiente composuit. **D**e ipso enim dicit se pp
 ter aduina. **I**n principio fecit dr celum & terra.
Et rursus quo ipse est maxe. & ipse fec illud.
Qu ergo negat omnipotentem esse. que tuc da
 ra cognoscat operatum. **S**ed multo magis eu esse
 omnipotentem fietebit cum hęc ipsa quam facile
 sit operatur agnouerit. **P**ropheta loquitur in psal
 mo. ipse dixit & factum e. ipse mandauit & creata.

Absq; ullo labore absq; difficultate aliqua uer
 bo uer condidit. **Q**uid quid ratio humana miratur.
 non licet uer dr. sed uisione firmatur. **I**mpero eius
 & stiterunt omnia. que non ante i fuerunt. **E**t
 nihilo tota pcedunt. omnipotentem loquuntur
 auctoritatem. **N**eq; uer sollicita ad o cetera que ui
 demur. maioris potentie diuinit inuisibilia illi
 us opera testantur. siquidem ab ipso cetera
 omnes angelice potestates. **Q**uo quem uis n ui
 decant anobis. tamen ut scripturis diuinit agnos
 cimus militent do. & ipse seruauit. **I**thm dom
 nationes. ac uisutes om. & spirituales substantie
 potestates. **Q**ui facit angelos suos spiritus. & in
 nistis & suos ignem ueritatem. **U**nde angelicum tan
 ti regis exercitum propheta describit. milie
 inquit milium. & decies milier den amilia ad sit
 tunt ei. **C**erte si by auter agnouerit & cetera
 ipse uisibilem & inuisibilem omnipotentem
 di. nunc & uer eandem ei uisutes & adminis
 tratione cognoscat. **C**um enim toto subno e
 p & cetera mundo diluuium inducit. **C**um sodo
 mam & gomorrham pluuia ignis & urit. **C**um
 populo suo de egypto seruitute liberato. sic
 cam in mari preb & uicem. quid aliud que omni
 potentem testat. **E**t se ipsum esse qui m. uer
 fecerit. qui illum & uer siccauit. **H**ęc p uer
 quauoluit. **C**um uer ipsum populum per xl
 annor in solitudine celesticis aluit. id manna.
 non ineffabilem uisutes sue diuinitatis ad se
 ruit. **S**ed ut ostenderet. qui a non in solo pane
 uiuit homo. sed in omni uerbo quod pcedit
 de uer di. **E**t ut in numeris uisutes di pauca
 commemorando pder eam. ostendit & uer
 tunc omnipotentem suam dr. cum filiu suum
 que scdm hominem p d seclute nra mori uolu
 it. soluit in feshi. legibus amostur suscitauit.
Ut in xpo ostenderet se esse. a quo mostuler ho
 mines sint cetera. qui & uer in mostalem fecit
 & mostuo. **A**d ipsius omnipotentie uisutes p
 tinal. ut istum ipsum mundum que aliquando
 fecit & nihilo. in setoxx fine dirsoluit. **U**nde p
 pheta. celum inquit plicabitur ut liber. & omnia
 sidera cadent sicut folia de uer. & sicut cadent
 folia de ficu. **E**t seclutor in & angelis. qui ce
 lum & terra transibunt. uerba au man ptele
 gunt. **E**t eadem quoq; omnipotentia om homi
 nes qui sunt mostui. quiq; moriuntur. in finem
 addiem iudicii suscitabit. **U**t propheta dicit.
 Reddet unicuiq; scdm opera sua. **E**t alios quidem
 celoxx regno con sosto copul & angelorum. alios
 uer in gehenne sup phio diuulo coniungit.

In hunc ergo credendum fr̄ dilectissimi omni-
 potentem. dñm iustum & severum. Et in his ten-
 tum benignam. qui hic seueritatem ei timendo
 peccata auerunt. In hunc inquam credendum
 cu omni timore & tremore ut apostolus ait unam
 scelerum operamini. Et tunc omni cymine & omni
 bilitate recedentes. ad sola opera fortitate iustitiae.
 ambulantes sicut sceleratorum. Ambulate in luce
 dum habetis lucem. ne uos tenebrae comprehendant.
 Certe amaloys consoletur atq; conloquitur. ad so-
 la di uerba audienda. fidelium preparat. auditur.
 Et aduersus solas loquendas electorum lingua
 mouetur. Ut audito & sermone bono. bona ope-
 ra subsequantur. Quod dñs n̄r ih̄s xp̄s in nobis
 scdm bonae uoluntatis studium proficere dignetur.
 cuius gloria cum patre & spu sco in secula seculorū am̄.
ITEM HYS DEM DEDNO NRO IHU XPO. QUOD
ABSQ; INITIO SIT CU PATRE SECMDI TATEM.
QUI SECUNDUM HOMINEM NOBIS ACERTO INI-
TIO NATYS EX UIRGINE EST.
Hucusq; fr̄ dilectissimi de dō patre in quo credi-
 tur locuti sumus. Et quod ipse sit uerus dñs. quod
 uerus pater. quod omnipotens. scriptura x̄p̄s dñi
 n̄s auctoritate monstratur. Nunc uerū iux-
 ta ordinem symboli. transimus ad filium. Post
 quam dixerimus in symbolo. Credo in dñm patrem
 omnipotentem. Sequitur. Et in ih̄m xp̄m filium
 ei unicum dñm n̄m. qui natus ē de spu sco. & ma-
 ria uirgine. Hic iam sollicitus auditor ceterū
 dat. ut sciat unam filii eandemq; personam. Al-
 ter iuxta diuinitatem uerbi intellegendū esse.
 alter iuxta suscepti hominis ueritatem. Hoc
 enim quod dicimus credentes in xp̄m filium dñi.
 qui natus ē de uirgine. Non eodem modo dicim̄
 ut in hominem tantū uerū nos fidem habere fa-
 teamur. sed in dñm uerū qui suscepit hominem
 uerum. Unus enī & idem ē dñs n̄r ih̄s xp̄s. qui &
 uerbum dñi est. & sine initio genitus de patre.
 & homo uerus in fine seculorum natus de uirgine.
 Gemina enim in hoc loco hec sententia
 nititur impugnat sententia. Inde apollinarius
 hinc arrius. Arrius sic in xp̄o perfectum hominē
 suscipit. ut dñm illum negat esse perfectum. Dū
 ipsum di uerbum principio temporum conatur
 includere. & iam non creaturam sed facturam
 fatetur. Apollinarius uerū & contrario ita dñm filii
 um perfectum esse credit dñm. ut eorum homi-
 nem timeat copulare. Nam melius nos suscipi-
 entis dignitatem suscepti nominis obfusa in-
 firmat. Nos autē catholici contra arriūq; diuina
 x̄p̄s scriptura auctoritate muniti. aduersus

arrium uerū & perfectum uerbum diuinitatem.
 Aduersus apollinarem perfectum hominē in xp̄o de-
 fendimus uerū uerū. Itaq; sicut contra arrium
 superiori talitatu perfectionem dicitur. arrius
 in xp̄o. ita nunc contra apollinarem per-
 fectum hominē conprobamus. Lucidissima p
 nobis apostoli est sententia dicentis. Misit dñs fi-
 lium suum factum de uirgine. Imprimis dicen-
 do factum. distinguit humanam uerbum diu-
 nitate substantiam. Factum enim ut exera-
 di uerbum dici omnino non potest. per quod
 facti sunt omnia. Sicut beatus iohannes ait.
 omnia per ipsum facta sunt. & sine ipso factū
 est nihil. Misit inquit dñs filium suum factum
 de uirgine. cum ergo dixit factum. ostendit
 se hic de diuinitate tractare. Cum uerū addit
 ex uirgine. substantiam uerū hominis & pressit.
 ut hęc sit natura facti hominis. que fuit ipsius
 unde factum ē. Id est ut credatur esse natu-
 ra xp̄i. qui est factus ex uirgine. que fuit natu-
 ra uirginis. & que xp̄s formatus & natus est.
Inde est quod ubi idem apostolus dedit filio dñi.
 qui factus ē ex semine dauid scdm carnem.
 Nam & simon intercessit semen hominis in con-
 ceptione uirginis. tamen quia & xp̄s ex he
 formatus est. que consistit ex semine. dicitur
 factus ex semine. Quē uel modum ergo scdm dñm
 unā ē patris & filii natura. tunc diuinitate
 humanitatem eandem ē patris & filii id est in
 xp̄o utiq; nature. Ex utriusq; uerū substantia &
 diuinitate & humanitate. unus uerū idem ē dñs
 filius dñs n̄r ih̄s xp̄s. Ut dñs uerū. ita dñm homo
 uerus. ut testante apostolo atq; dicente. Ex q̄b;
 xp̄s scdm carnem. qui est super omnia dñs benedic-
 tur in secula. Et alibi. Unus enim dñs. unus media-
 tor dñi & hominum. homo xp̄s ih̄s. Unum ergo itē
 q̄ atq; & in dñm dñm n̄m ih̄m xp̄m cui & adu-
 tum & hinc apostolicis sententiis. & dñm uerū & ho-
 minem conprobamus. Qui eam aequalē imper-
 sibilitatem & inmosticitatem cum patre possi-
 det. propt̄ nrām tamen saltem passibilitatem
 atq; mosticalem suscepti hominem. Non accep-
 tati sociatur humanitate. sed ut diu-
 ergo suscepti hominis ueritatem. dñi filius uerū
 demptionem nrām naturā de uirgine ē p. &
 spu sco. Sicut enim ad mariam in euangelio
 gelus loquitur. Spiritus super ueniet in te. & con-
 atissimi obumbrabit tibi. Et p̄ d̄ p̄ t̄ r̄ ū
 nescitur ex te sem. uocabitur filius dñi. Quam
 mirabilem naturam olim esau. & p̄ph̄a

pater in cuius nomine baptizamus dicitur. sicut
 filius in cuius nomine baptizamus dicitur. Ita e-
 tiam spiritus sanctus in cuius nomine baptizamus aequidicitur.
 De quo testatur beatus petrus absolutissime pronun-
 tiavit dicens ad ananiam. Cur temptavit satanas
 cor tuum mentiri tibi spiritus sancto. Et paulo post. non
 es mentitus hominibus sed deo. Apertissime quem
 spiritum sanctum dixerat. hunc post eadem nominavit.
 Et beatus apostolus paulus. nemo inquit potest
 dicere dominus ihesus nisi in spiritu sancto. Divisiones gratiarum
 sunt. idem autem spiritus. & divisiones ministracionum
 sunt. idem autem deus dominus. & divisiones operationum sunt.
 idem autem deus. qui operatur omnia in omnibus. Hic
 quoque quod audenter uas electionis. quod spiritum sanctum
 nominauerat. eundem esse dominum dixit ac deum ope-
 rationem & propria potestate quod uult non iugiter.
Hic est spiritus sanctus in quem peccator usque ad deum sacrolegium est.
 ut nec hic nec in futuris iudicio remittatur. Sic enim
 ipse dominus noster ihesus christus in euangelio loquitur. quicunque
 dixerit uerbum contra filium hominis remittetur
 illi. quia uero dixerit contra spiritum sanctum non remittetur
 ei. neque in hoc seculo neque in futuris. Hic est spiritus sanctus quem
 dominus noster ascendens ad patrem discipulis remisit
 dicens. Cum autem uenerit paraclitus quem ego mit-
 tere uobis a patre spiritum ueritatis. qui a patre meo pro-
 cedit. ipse testimonium perhibet de me. De quo su-
 perius ait. Paraclitus autem spiritus sanctus quem mittere pater
 in nomine meo. ipse uos docebit omnia. Ipse est er-
 go spiritus sanctus quem mittere pater in nomine meo. qui ex pa-
 tre procedit. ostendit uniuscumque patre ac filio esse
 substantie. Et diligenter attendite quod disci-
 pulos iuxta idem dominus ait. Ex pedis uobis ut ego
 uacem. Nam si non abieris ego. paraclitus non ue-
 niat ad uos. sicut abieris. mitte tamquam ad uos. Hoc
 quod dicit mitte. non minorem quod absit indicat
 spiritum sanctum. sed simpliciter absque adulatione unitate
 tem. & concordiam indicat uoluntatis. At tunc
 autem quod dicit audite. ex pedis uobis ut ego uacem.
 Nam si non abieris ego paraclitus non ueniet ad uos.
Quomodo ex pedis discipulis. ut ab illis christus ascen-
 dit ad patrem. si minor est illo qui pro christo addiscipu-
 los emittit tendit. sed ex pedis discipulis ut ab eis christus
 ascendat. Ergo aequalis est patri & filio spiritus sanctus.
 quia ad discipulos uenturus esse promittitur. Quod
 autem paraclitus dicit spiritus sanctus. proprie operati-
 onis eius exprimit. Paraclitus enim græcum uer-
 bum est. quod latine dicitur consolator. Et bene ipse
 pro christo ad discipulos mittitur ut eos consolatur in
 omnibus tribulationibus quas pro christo erant confessione
 passuri. Hic ergo spiritus dilectissimi diuina scriptura
 testimonio interpretatur. non spiritum deum esse

aequalem patri & filio tota fidei perfectione fidei
 amur. Quia enim dominum patrem dominum filium dominum spiritum
 sanctum in scripturis diuinit legimus. quem admodum
 non possumus de patre ac filio. ita nec de sancto spiritu de-
 citate dubitare. Absit autem & longe a christi mensura
 b; repellat. gentilib; erroris impietate. ut quum in
 una diuinitate personarum confessione. tunc deos uide-
 mur fictos. Absit hoc inquam & per lapiorum
 mentibus; & cludatur. Et nos enim iuxta se uer-
 tendimus scripturae auctoritate nominum uer-
 modo ac personarum distinctionem in unitate faci-
 mus. diuinitatem uerum unam inuisibilem con-
 firmat. Ipse est in patre ipse in filio ipse in spiritu sancto.
 una & perfecta diuinitas. Non ergo tres deos dicimus
 qui unam diuinitatem fecerunt. Non enim obli-
 uisimus scripturam dicentem. Audi israhel de-
 us unus est. Et rursum. Dominus deus tuus hinc in
 celo sursum & in terra deorsum. & non est alius nisi
 ipse. Non inquam oblitus sumus unum deum esse. quod
 utique scriptura testante cognoscimus. Sed in ter-
 duos & maximos errores hereticos ad fidei ueritate
 dirigimur. ut nec cum gentilib; numero indicat
 faciam; nec cum iudeis mysterium trinitatis negem.
 Sed existere patrem. existere filium. existere
 spiritum sanctum. in personarum proprietate credentes. Unitate
 tem diuinitatis in trinitate ueneremur. Id est ut
 tres personae patris & filii & spiritus sancti. unum deum esse
 dicamus. cuius gloria in secula seculorum amen.

IN PRINCIPIO DISYMBOLIO TRACTATU S. AUG. EP.

IN PRINCIPIO TRACTATU S. AUG. EP.

Cretice uobis & pax a deo patre & filio & spiritu sancto. Ad-
 sistite etiam benedictio domino. qui uocat uos in
 suum regnum & gloriam. quo apud ipsum dominum ipse sumus
 uirgo. in cuius lumine spiritali uidebimus lumen
 & eternum. Dicam itaque uobis in uoce psalmi. Accedi-
 te ad deum & in luminamini. & uultus uostri non erubescunt.
 Dicam in oratione propheta. Quia in
 mundi estote. & si fuerint peccata uestra ut coeli
 nu. ut in uen de celis uobis. **E**x enim inquit dominus in-
 prehensibilis. conuersus animas preceptum dei
 lucidum in luminans oculos. Timor domini castus pro-
 m. uel in seculo seculi. Venite itaque filii audite me. et
 in uen domini docebo uos. Time domini hunc qui car-
 tur & ser est. sed huius timor est fides. Ad uen
 confessionem ediscendam hodie conuersus.
 Symbolum enim quod uobis precipiendo baptizatus pro
 ordinatum & certaturus sum sermone presentis.
 fidelis fere signaculum fidei nostre & confessionis
 est trahit. Sic enim fidelis nostra proficitur. & uerbum

Evangelice predicacionis quod corde concipimus
oye promemur. Quia neq: iustitiam facere por
sumus: sed ubi oye edemur corde. Neq: salutem ad
quirimus. si erubescimus id quod oye dicitur confite
ri. Ideo ipse dicit in euangelio dicit. Quia quime
ut meos sermones confertur fuerit coram homini
bus. Et ego confitebor di fortem patrem meo qui
in celo est. Si autem negaverit me coram hominib;
et ego illum negabo coram angelis patris mei.

Credimus itaq: in dnm patrem omnipm. scilicet omnium
et eternitatem. regem et conditorem. Et in ihm xpm
filium ei. unicum dnm nrm. Qui natus est de spu sco
et bernaria virgine. Qui sub pontio pilato cruci
fixus et sepultus. tertia die resurrexit a mortuis.
Ascendit in celos. sedet ad dex teram di patris. Inde
venturus est iudicare vivos et mortuos. Et in spm
sem. Et sciam ecclesiam catholicam. Remissione
peccatorum. Eternis iherusalem et tione.

Huius symboli forma est. multas etiam hereticis in
spem in confessionis uideat esse communis. sed im
platur sermo qui scriptus est. Oyo benedicebunt
et corde suo maledicebunt. Nam eos qui in superficie
ut boyx symboli adumbratae specie ueritate
oye mentiri uident. et in pium corde ueritate te
nere mendacium delegit p uersa doctrina. Et oyo
a quib; audiunt. audient et cepta subuersio. ut si
mal in ministris et discipulis predicacionis ser
mo euangelice ueritate eluceat. Quia cetero du
cer. cetero pector in foueam tenebrarum cadunt.
quos uno gurgite communis error inuoluit. et in
ferni puteo moysi una demergit. Ne omnipo
tentem patrem non oye de uincunt. qui filium sub
stantia patris conant abdicere. Sed potius a coypo
se ipsius uitio. qui ueritatem in mendacio deli
nent abscedunt. et dnm uerum hoc patrem et fi
lium dnm unum que labur mendacib; oye de re
consistentur. factis negare in pnt. aguntur.

Quomodo enim aut arrius omnipm dnm uere dicit.
que negare conuenit in pnt. doctrine. qua
dm equalem et sua substantia filium non genuisse
confirmit. Aut scellum p similitudine facile
gn. quid similitudine quidem erroris ab omni
separatur. Sed propt quod tatem blasphemie
errore diuerso in eandem mostis lacu confluit.
te qui impius confusor. quem ille diuisor. Qui
eandem et patrem et filium et spm sem uideat. asse
re. turis stultis tenebris. ex impia uolun
tate cecatus. Et in eum ueritate do qd e tnm et
mutabilem designat naturam. et diaboli nequi
tate similem ueritate. uti ipse sit idem pater
et filius et sps ser. Non psonaliter in trinitate

distincta subsistent. sed solitarie singulariter. et
firmiter in singulitate mutabilis. ut quando
uult pater esse filius non possit. Et quando pater filium
suscepit deponat patris. et rursum deposito patris
et filii nomine. sps ser nomen adsumat. Atq: ita et
ipsi de ueritate ueritate. inde de ueritate ueritate
erroribus. quia sic adferunt unitate. ut abnegent
trinitatem. Sicut arrius sempiterni demonior
doctrina. pater homicide te impie
separant ueritate. quia sic. ut ne furie diuidant u
nitatem. facultas pntent. Oyo ueritate. ipse
fontes firmacoeclulit. ueritate. una sen
tentia simul sunt. et ueritate arguit et confidit
et destruit. Quia maiestatem suam magister hu
militate declarant. ego et pater unum sumus.
Unum enim dicendo. confidit arrius impie separan
tem. sumus adiciens. destruit sabellum nefario
confundentem. Nos itaq: propiti o ipso dno qui in
laxit nobis. et sedentes in tenebris et umbra mortis
eduxit nos. non solum oye sed et corde de pntem artho
hae confessionem. Quia ueritate credimus in dnm pa
trem omnipotentem. qui non ad ueritate sed ueritate
et proprio ut e omnipotentem dicimus. Et ideo non
dubitam per e omnipotentem. quia cum te ueritate
fecit ex nihilo. et filium de ipso genuisse equalem sibi. et
p omnia pater. Hoc est uoluntate substantia et
similitudine maiestatis. et equalitate ueritate.
et societate unitatis. et in similitate ablostruogit.
Neq: enim sibi prestare potuit. quod oye te ueritate
is mostis b; et corruptibilib; prestare dignat.
ut scdm genus suum ipse generet et hanc gloriam.
Et ipse ueritate qd illo pro sereno oye sic dicit. e.
dis simile sibi gignet. et maiestatis sue dnm
tum operatur in sua plebe. Cum etiam hominib;
confessione dedit filios abrahe de genere ipsi
potius serpe ueritate p intellectum mostis ferum
mente p uersa degenerantes in te eant cu patre
mostis suo diabulo. cuius p genem se ipsi fecerunt.
doctrina mei pferendo doctrine et regule ueritate.

Credimus itaq: in ihm xpm filium di omnipotentem
et equalem do. Quo et nomine et forma et potentia
diuini ueritate aequalis patri scripturarum celestium
pmissa ueritate auctoritate cognouit. Oyo
so dnm dixit iohannis. In principio erat uerbum
et uerbum erat apud dnm et dicitur uerbum. In
et propheta dauid. filium patris et di et dnm nrm ihu
xpi in discipulo copulauit. Propter ea unum te
dicitur oleo et dicitur. Dixit dnm dno meo
sede ad dex teram moisi. Consubstantialem ergo patrem
indicat euangelista cum ait. Uerbum erat apud
dnm et dicitur uerbum. Sed et dauid ppheta similit

qui personis diuidens uno tamen nomine & unitu
dignitate dnm appellat & dnm coomnipoten
tem. uere copificem patris filium In omnibus: crea
turus idem auctor ostendit de filio utiq: utrobodi
cent. Omnia p ipsum facta sunt. & sine ipso factum
e nihil. Con firmem uerba eodem patris aequa: uere
dico alterius apostolis sermone conspicimus. Qui
cum esset inquit in forma di. non rapinam arbitra
tute esse se aequalem do patri.

Credite ergo & confi. **D**iuisiones tamen
dnm patrem om. diuisiones ministrat. n. potestate.
& filii coomipo. & diuisiones operat. tentem. co
opificem. celestia aut omnia ino patris filium.
non creatum sed natum. dnm deo. lumen de lumine.
Absit omnis error & mentis & uerbi. Si enim uerbu
non factura. si filius non seruat. si genitus ex natu
ra. non adoptatus & gratia. **H**oc uerbum dicit
filius. ante secula ineffabili generatione genitus.
ab ingenito p omnia equalis & similis & uni. s. s. m. s.
patris. excepto filii nomine. quo patris nom patris
ostenditur. Quia in patre & filio natura alter
una substantia p son. alter distincta nominis de
patre filium. & patrem reuelat in filio. p h. e. no
mine con textur ordo p. b. l. i. c. i. t. & nature unitus
indicitur. Quia nec pater sine filio. nec filius
sine patre dici potest. **N**ec tamen non solu inose
atoye. sed uel in creatura illic uillapote est patris
& filii natura. dicitur. Si enim & ipso uerbo se
cundum genus omnia creari iussa p. p. l. u. s. s. u. e. c. e. s.
sionib; lege p. p. e. p. t. i. c. e. l. e. s. t. i. t. i. o. b. s. e. r. u. a. n. t. **Q**uanto
magis ipse omnia dnr & creator. sedm genus suu
genuit talem qualem ipse. & tantu quantum ipse
est. & deo omnia p ipsum. & sine ipso nihil fecit.
Et quis uidet homo de generatione ipsius dispu
tate. cu propheta in spu sco sine fine principiu
omniu reru in tium & sine gentem audentur.
generationem ei quis enarrabit. **S**ed neq: ce
lestia creature arch. angeli principatur do
minationes throni possunt diuine ei natura
tis conscientiam uindicare. **Q**ue enim uidere
potuit ostium filii di. & deo. cum omnia p ipsum
facta sunt. & sine ipso factum est nihil. **U**erbo
enim inquit dnm celi firmati sunt. & spu oris eius
omnis unctus eor. **Q**uid ergo tu homo heretice
qui terra et interram ibis. quia terram sa
pis. audez presumere tibi scitiam de natura di.
que cogitationum tuar. & figmenta corrum
pis. **C**um propheticum testimoniu audies. **U**erbo
dmi. id est filii di. que tu equalis patris dene
gias. firmam ta celo. esse p. f. e. c. t. a. & spu oris ei.
id est spu sco. omne celestium elementor. un

tatum esse solidatum. **S**i celi non possunt se
generationem filii di. quia creature ipso senior
creatura esse potuit. quomodo tibi tripre
sumis inuoues. **T**ot creature opere i suprate
sunt. & celum & ornamenta celi. & omnia mi
litta sidere. solis & lune luminaria magna. &
celi colorum. & que que sup color sunt. **E**t in
numere legioner angelor. & serentur prince
patru. & ministeria domin. regnum & thys
noy. & tamen atroxem sibi altissimu seque
unt. **A**dorando potest tibi non serentur p. q. u.
runt. sed suspiciendo. t. e. m. u. n. t. serentur uona
rentur. **L**icudendo benedicunt. p. u. g. i. l. a. n. d. o. c. e.
lobrant. **H**oc uerbum ceteris factum e & dicitur
uit in nobis. hoc est homo factus. uoluntate mi
sericordie & obediencia p. b. l. i. c. i. t. p. s. d. i. c. i. t. u. r. c. o.
sentientis patris. **U**t opus comune seruauit ineffa
bili sacramento. & fidelitatem mysterio. p. o. m. n. i.
potentie uisurum. cooperante patre & spu
sco conceptus uirgine. & natus ex uirgine. **Q**ui
ius quidem natiuitatis. arch. anu cui unquam cre
aturis interris aut in celis reuelatum. nisi homi
nib; p. u. n. u. m. p. r. o. p. h. e. t. i. c. u. m. qui ante secula oporis hu
ius predixerat sacramentum. **E**cce uirgo accipit
intra se & p. e. c. c. i. & filium. **E**t deinde ipse beate
marie p. u. n. u. m. arch. angelum ex ore diuino ad se
misso. ut ei conceptionem p. e. s. t. a. m. q. diuine pig
noris nuntiaret. **S**icilicet ne tunc ne tunc igno
ra mysterii. ad in spiratum co. s. p. o. n. s. i. n. u. o. l. u. c. i.
tumose puella & pauet ceter. **E**t causam in solute
conceptionis ualitudinis ignorans. p. s. d. p. r. i. e. c. r. e.
deus esse prodium. sine seculi opus esse diuinum.
hominem sine homine. **S**ed cum de esse concep
tum. & in t. e. s. t. i. s. sine de castis sue matrona. sine co. s. p. s.
semine fab. candum. **U**tm ineffabili generatio
nis argumentis. ipse esse uirgine creator sin
quise p. s. p. m. s. e. m. o. p. e. r. a. b. e. t. c. r. e. a. n. d. u. m. **I**taq: hunc
filii di. homines exed. & con. s. t. r. u. m. i. sed filii
di. & deo. & filium hominis gemate. **I**ta ut sinem
cre filii di. & sine patre sit filius hominis. quia
nec co. s. p. o. n. s. i. s. e. x. u. s. d. o. nec un. c. o. r. t. u. s. m. a. r. g. i. n. e.
Hunc dnm maieftetur. ut p. f. e. c. t. u. m. d. n. m. s. a. l. t. i. m.
naturam & s. e. r. m. a. n. d. i. p. a. t. r. i. s. e. x. e. d. m. u. s. **I**ta u. p.
f. e. c. t. u. m. h. o. m. i. n. e. g. e. m. a. t. e. u. i. r. g. i. n. e. d. e. h. u. m. a. n. o. c. o. s. p. o.
ye uestimentum ceteris adsumpsit. **I**uxta symbo
ly ordinem. c. y. c. i. s. t. i. x. u. m. s. u. b. p. o. n. t. i. o. p. i. l. a. t. o. **P**er illud
tempus uides p. u. n. t. i. s. l. e. g. a. t. u. s. i. d. e. s. t. s. e. m. a. n. s. f. a. r.
cib; imperante p. n. u. n. t. i. a. t. i. o. n. e. p. r. o. p. h. e. t. i. s. s. u. r.
p. r. o. n. e. & m. o. s. t. r. o. m. p. n. o. b. i. s. a. c. c. e. p. t. e. **S**epulch.
t. e. s. t. i. c. h. e. y. e. s. u. s. y. e. c. t. a. n. o. s. t. r. u. s. **E**t cum surp. e.
i. s. t. e. l. p. x. l. d. i. c. i. t. s. i. c. a. l. t. i. s. a. p. o. s. t. o. l. o. r. u. m. d. o. c. e. m. u. r. c. o. n. s. u.

satus cu hominib; oblectis atq; dilctis sibi coram
 ipis & quingentis uiris testib; post resurrecti
 one uisus in corpore. Quo crucifixus fuerat & se
 pulchur ascendit in celos. Sed et addidit oram di patris
 Inde uentur ut iudi caute uiuor & mox tuas. Hunc
 ordinem que memoria continendum. oye red
 dondum accipitis. xpi fide credite. xpi mdo In
 tellegentor considerate. semp ad tendite. ut el
 timor & amor dñi confirmetur in uobis. Quia ce
 nite rem pronobis mox tuas e. ut xpi xpi actionem
 nram in corpore suo id est habitu nro fragilitate
 tis ostenderet nobis. & mdo mox tuas fugerit a nob.
 Nosq; per mdo iudicium sui apd eatis. & ad grati
 am baptis matris expiator. co heredes sibi in regni
 celestis gloria propter xpi. cui gloria in secula
 seculorum amen.

XXII TRADITIO SYMBOU SCI AMBROSII EPI

IN QUINTA HUIUS EPISTOLAE SECULI

GENITII DAN DA AD DONATUM

Quommo xpmo & in xpi caritate plurimum desi
 derabili filio donato. Fulgentius senior xpi
 famulus in dno salutem. Multum benedico
 dnm dilectissime fili. cuius gratia tuleris. ut cu
 sis dicto iunior. non que sunt carnis sed que sunt spr
 concupiscas. Et fidei feruore succentis. illa lau
 dabiliter te incipias meditari. quib; n uolupte
 carnis de nabiliter nutuat. sed agnita uertuas.
 animum spiritaliter pascat. Ipsius enim factu
 inspiratione non dubito. ut cum studis insiste
 ye soleas seculerium litterarum. nunc diuini elo
 quii impendat affectum. Illud utiq; uolens ma
 git adprehendere. non unde tumida eloquibria
 disert. sed unde uite perennitatis comparatur.
Quis quis enim fidem ueram tenet. uitae possidet.
 Iustus enim & fide uiuit. Et quis quis in eadem fi
 dei mysterio cupit instrui. uitae scientiam desi
 derat adipisci. In qua tantum quisq; exerceat.
 quanto magis quod uere & salutare est disert.
Huius scientie qui tenuent indubitanter initiu.
 puenit ad perfectum. Et qui non spseuerit
 lac apostolici sermonis humiliter accipere. ip
 se moyebitur solidicibi pceptione gaudere. Siue
 cu quis intra ecclesiam catholicam lacte nutuat.
 siue cibo pascatur. uentum si a sinu matris ecclie
 n recesserit. uitae particeps pueniebit. Quia te
 nobis fidei iustitiam possidebit. qui pmanet in in
 fidelitate. nec ille qui p seuerat in xpmo.
Quo uterq; de illis esse conuincitur. qui secundu
 beati pauli uentem sententiam ambulat in uan
 itate sensus sui. tenebris obscuratum habentes

intellectum. Alienati autem di pignorantiam que
 e illis. propter cecitatem cordis ipsorum. Ipsicm
 cordis cecitas. & quid credat & quid agat ignorat. Di
 cit itaq; a quibusdam tibi. uiriani de patre & filio
 propositam questionem. In qua patrem maiore
 & in moyem filium asseyebant. Teuoyd propt di
 uinam ignorantiam litterarum quib; minus in
 structus es non inuenisse quidem in defensione
 uere fidei respondere. Hoc mto primus inno
 mine dñi laudo. quia si tibi non fuit tanta re
 spondendi facultas pmanet tamen in cordibus
 uentatis firma credulitas. Non enim omnes q
 xpi particeps sunt. & uem respondendo possunt
 defendere quod credunt. Sed & uem ille pax est
 pfecto uic torace. ut quam diu quis sermone non
 potest defendere uentatem. fidelitatem corde
 dicit & errorem. Expediit cu in saluberrima
 patri apostoli uerbis saltemur pte pientis. ut si
 mus parati semp ad respondendum omni positi
 ti. nos ratione de fide & spe que in nobis est. Vo
 luit ergo ad respondendum paratior inueniri.
 p alit ut nro instructus sermone cognoscat que ad
 modum hereticis nram fidem uolentib; impugna
 ye diuini ualeat. uentatur eloquii obuiare. Pys
 inde illud ammonet principalit tenet sciam ty
 nitatem. Id est patrem & filium & spm scm. natu
 raliu uere esse dnm summu. Verum & bonu unius
 nature. unius essentie. unius omnipotentie. uni
 us bonitatis. unius & uentatis. unius inmensitatis.
A sic cum unum dnm audis. patrem & filiu & spm
 scm. unam naturam summo illius tynitatis intelle
 ge. Et cum tynitatem audis. patrem & filiu & spm
 scm. tres personas. unius summe illius diuinitatis
 agnosce. Tres enim personas sunt. pater & filius & spr
 scm. Ideo tynitas dicitur. sed una substantia e pa
 tris & filii & spr scm. Ideo ipsa tynitas. unus dñs uere
 cetero a fidelibus pte dicitur. Tres itaq; personas
 esse patrem & filium & spm scm. ostendunt ipsius
 eloquia uentatis. Unde saluator nr ait. Non sum
 solus. sed ego & qui meminit pater. De spu sco quoq;
 dicit. ego sctificabo patrem. & adlum paraclitum dabit
 uobis spm uentatis. Pyscopi & uem baptisacri gentes
 in nomine patris & filii & spr scm. Hic itaq; huiusmodi
 testimoniu ostendit patrem & filium & spm scm
 tres esse personas. sed non tres esse naturas. unde
 tynitas illa sca digne creditur in personis. Tres au
 deor dici patrem & filium & spm scm. non pnt ut
 unius nature sint. Et quia in una natura tynitatis.
 nulla potest esse diuersitas. Ideo & in nob; psonis.
 manet inconfusa proprietas. & in unitate. uentis.
 regnat incommutabiliter substantialis equaliter.

Ideo de filio dicitur. **Q**ui cum in forma dei esset. non
 rapina arbitratus esse se equalem deo. Et quia non
 solum soluobit sabbatum. sed & patrem suum dicebat
 dnm. equalem se facient deo. Ad hanc aequalitatem na-
 ture uniusq; & licet illud postulat quod ipse filius
 ait. Quia quocumq; pater facit. hęc eadem & filius
 similiter facit. Et sicut pater suscitavit moyses &
 uiuificauit. sic & filius quos uult uiuificat. In illa ergo
 trinitatis natura. sic totum unum est. ut nihil ibi possit
 uel se potiori ut diuidi. Sic totum equale est. ut nih-
 il ibi maius aut minus ualeat inueniri. Istud nobis
 unum dnm noui & ueteris testamenti uerba de-
 monstrat auctoritas. De hoc enim unodeo. beatus
 moyses dicit. Audi isrl dnr dr tuus dnr unus est. Et
 dnm dnm tuum adorabis. & illi soli seruias. Et ipse
 dnr dr de se. uidele uidele quo ego sum dr. & non est
 alius prter me. De hoc & beatus dauid dicit. quis
 dr pter dnm aut quis dr pter dnm nr̄m. Sc̄i quo-
 q; iacobus apostolus istum unum dnm predicant ait.
Tu credis qui a unis dr̄. benefacit. doemonos credunt
 & contemescunt. Verum tu enim non ignoram
 ista testimonia. ut si qua similia in diuinis scrip-
 turis eloquis quibus unus & solus asseritur dr̄.
Non ipse sc̄i trinitatis sed unitatis tantum psonę id est
 soli deo patri celestis adsignari. Proinde il-
 loꝝ que p̄posuimus testimonioꝝ. id est illius
 quo dicitur. Audi isrl dnr dr tuus dnr unus est.
 Et alterius quo legitur dnm dnm tuum adorabis.
 & illi soli seruias. In quantum ipse dno deo donante
 possumus intellegere. ut sequamur. **P**rimu
 qui p̄ponit testimonium posuisse meminimus
 illud quod dicit. Audi isrl dnr dr tuus dnr unus est.
Hoc itaq; sic utiq; fatemur esse firmissimu. ut
 ab hoc testimonio nullus existimat. aliquatenus re-
 cedendum. Proinde quo duos deos. fidelibus. coli re-
 gula precepti huius nullaratione p̄mittit. Aut
 patrem & filium credent unu. naturalit dnm. si
 uolunt sine huius transgressione mandati unu
 dnm sic colere. ut nec patrem colant sine filio. nec
 filium sine patre. Aut quia dnm maior & dnm minor.
 dr̄ unus esse non possunt. **N**ecessario ut aut patrem
 solum dnm dnm suum dicant. & filium dnm dnm
 suum omnimodis negent. aut solum filiu dnm
 dnm asserant. & patris cultura recedant. Sed dnm
 patrem dnm dnm suum negare non possunt. que
 usq; uideo dnm dnm esse omnium confirmant. Et
 licet diuinitatem filii tamquam minoris diu-
 se seruitutis subiugare contendant. Filii uero
 fidem dnm suum negare uoluerint. ipsius patris
 uocis testimonio p̄tinus arguantur. Per oronem
 p̄phete & p̄sona di patris dicitur. & domus iuda.

miserebor. & sed uocabo cor meo dno suo. **I**psum esse
 dnm dnm nr̄m. & uangelice quoq; ueritate comen-
 dat auctoritas. **U**bi beatus thomas apostoli confor-
 tio prauitatis prorsus heretice contradicit. & clu-
 mientis atq; dicentis. dnr nr̄ & dnr. Ergo quando
 & patrem dnm sine dubio confitentur. & filiu dnm
 dnm fatentur propheta atq; uangelice ueritate
 coguntur. **A**ut patrem & filium p̄sonas p̄p̄
 & ueritate seruata. unum dnm dnm naturalit dicunt.
 aut confitentur solum patrem unum dnm dnm.
 consequenter dicunt filium. nec dnm suu esse debent.
Quod cum dixerint. numquam se uidebunt asserere
 se xp̄ianos. cum utiq; xp̄ianus a xp̄o nomen accep-
 rit. **C**hristianus autem esse nullatenus possit.
 quisquis ipsum xp̄m dnm dnm esse non dixerit. **F**ate-
 antur ergo patrem & filium non duos dominos deos
 sed unum dnm dnm suum. si uolunt ueritate tenere
 fidei. & nolunt rebeller preceptis legibus; atq; uan-
 gelicis inueniri. **S**ic enim poterunt & illius testi-
 monii quod dicitur. dnm dnm tuum adorabis. & il-
 li soli seruias. intelletum pariter officiumq; ser-
 uare. **N**eq; enim cuiquam est sic adorare dnm pa-
 trem. ut dnm filium non adoret. **C**um utiq; de ipso
 filio scriptum sit in deuteronomio. **I**lamini celis
 simul cum eo. & adorant eum om̄i cęlesti. **D**e
 ipso quoq; beatus dauid dicit in psalms. Adorabit
 eum om̄i p̄ges terre. omnes gentes seruibite ei.
Quod si filius scdm diuinitatem unis dr̄ cum patre
 non esset. unius cum eo nature utiq; non fuisset.
 & si nature alterius esset. cęlestia sine dubio
 esset. **S**icut enim cęlestia esset. seruandumei sc̄i
 scripturaꝝ auctoritas non iuberet. sed potius
 prohiberet. **I**n primo enim decalogi mandato.
 sicut unius dnm di cultura seruutisq; manifestis
 sine preceptis. ita omni cęlestis adoratio ac
 seruutis a fidelibus; & habenda uehementissime p̄-
 hibetur. **I**bi enim dicitur. Ego sum dnr dr tuus
 qui eduxi te de terra egypti de domo seruutis
 non erunt tibi di absq; me. **S**ihoc simul a patre
 & filio dictum accipitur. unis dnr dr̄ cęlestis
 pater & filius. **S**ed si hoc aut pater sine filio aut
 sine patre cęlestis dicitur dixisse filius. necessario ut aut
 pater dnr dr̄ negatur aut filius. **D**e illo enim qui
 dixit. ego sum dnr dr tuus qui eduxi te de terra e-
 gyp̄ti de domo seruutis. non erunt tibi di absq;
 me. **D**e ipso sermo moyses ait. Audi isrl dnr dr tuus
 dnr unus est. **E**t quia ipse dr̄ sibi soli p̄cipiens
 tum modo seruendum. sequi iubens a fidelibus; adoran-
 dum. prorsus inter dixit nequis uideat cęlestis
 adorare cęlestisq; seruire. **P**ropterea in fine
 illius primi precepti de omnibus quo cęlestis

ite loquitur. non cedorebit ecc nec seruiet eis.
 ego enim sum dñs dr tuus. **Q**uod utiq; sciens bea-
 tus apostolus irandi se ueloci pronuntiat sup
 impietatem & iniustitiam eorum qui commutac-
 uerunt ueritatem di immendatid. & coluerunt
 & seruiuerunt creature potius quam creator. qui
 e benedictus in sc̄a. **V**eritatem di tenere e. unū
 dñm colere. ueritatem di immendatium conuer-
 te esse creature seruire. **V**era enim religio. ma-
 nius constat ueridi seruitio. **I**psa namq; ueritas
 uerus dr. & sicut excepta una ueritate non e alia
 ueritas. sic absq; uno ueris dō non e alius uerus dr.
Ipsa enim una ueritas e naturaliter. una uera di-
 uinitas. **E**t ita non possunt duo ueridi ueraciter
 dici. sicut ipsa una ueritas naturaliter n̄ potest
 diuidi. **S**icut uera scriptura que nobis unū dñm
 dñm ueraciter. fideliterq; commendat. sicut
 patrem uerum dñm. sic & filium uerū dñm fidelib;
 cunctis insinuat. **D**e patre quippe dicit beatus a-
 postolus paulus thessalonicensibus scribens. Con-
 uersi estis. ad dñm a simulacris. seruite dō uiuo & ue-
 ro. & p̄tore filium ei dēclit. quē sus creauit a
 mortuis ihm. qui ex puit nos ab ira uentura.
Hic ih̄s xp̄s non sic est di patris filius sic nos sum.
 Ille est enim proprius. nos redempti. Ille natus.
 nos facti. Ille uerus. nos adoptiui. **I**lle cū quie-
 rus e filius. ipse & uerū uerū dr. non adoptione
 generatus. sed de patre naturaliter natus. **I**n quo
 ueris dō uerūq; filio. ideo est uera diuinitas. quia
 naturalis est ille de patre natus. **P**ropt̄ quod
 cum uerū patris filium. uerū dñm. uerūq; & uerū.
 beatus iohannes in sua epistula profitetur dicit.
Scimus quia filius di uenit. & dedit nobis intellē-
 tum. ut sciamus uerū. & simus in ueris filio ei ih̄s
 xp̄o. **H**ic e uerus dr. & uerū & uerū. **V**erū itaq; dñm
 colere. uerūq; dō seruire. non est utiq; ueritatem
 di immendatū commutare. **I**lle aut ueritatem di
 commutat immendatū. quidō non uerū existi-
 mat seruiendum. **I**lle cū dñm non uerū colit. & dō
 non uerū seruit. qui creature seruiet. creatureq;
 colunt. **Q**uia ubi dñm non uerū colitur. & dō non ue-
 ritatē seruitur. ibi diuinitas immendacium commu-
 tatur. **Q**uo ergo & dñm patrem dñm uerū. & dñm
 filium dñm uerū. celestium eloquiorum. ueter-
 itatione cognoscimus. **A**ut unum uerū dñm natu-
 rali ter patrem & filium cum catholicis asserunt.
 aut duos ueris deos a se colit. contra ueritatem fidei
 fidei dicunt. **A**ut creature cultor seriptor profi-
 teri non metuunt. ut ueritatem di se immendatū
 commutasse ipse uerū manifestacione cognoscunt.
Ince quippe ueritas unius ueridi immo una ueritas

unus uerus dr. non p̄mittit seruitutem atq; cultura
 ueridi creatureq; coniungi. **V**era quoq; religio se-
 cepto uno ueris dō. nullidō sinit culture ac seruitu-
 tis obsequium a fidelibus exhiberi. **O**mnis aut natu-
 ra que minor est. uerū di patris. sine dubio cre-
 ata natura est. **Q**uidō autem creature natura. nisi
 creature. **O**mnis porro creature. quō opus est
 ueritatis. est quidem creature uera. non tam e
 ueritas. **S**ola enim naturaliter. est ueritas. quae
 naturaliter. est uera diuinitas. **I**lli autem uerita-
 tem di non commutent immendacio. sed ueris fidei
 tenent salutem mysterium. qui non solum patrem
 nō solum filium. sed simul patrem & filium. unū
 dñm dñm suum corde credunt ad iustitiam. & uerū
 consentiant ad salutem. **Q**uia non solum pat̄ dr.
 sed & uerū filius dr. naturaliter e uerū dr. uerū
 dr. ueritas dr. **P**ermanens cum patre naturaliter
 unus uerax. unus uerus. unaq; ueritas. **Q**uia duos
 deos credi ut dicit. omnino prohibet una ueritas.
 que solus est diuinitas. **P**erinde dr filius. secundū
 diuinam naturam non e minor patre. sed equalis
 est patri. **Q**uia filius ita uerū dr dicitur. ut pater
 dr uerū non dicitur. **I**nde enim uerū. nihil min-
 existimari sinit ipsa ueritas agnitio. **P**ermanet
 itaq; in patre & filio naturaliter una ueritas diuini-
 tatis equalitatis. & una incommutabilis ac sempit-
 na maiestas. **S**ic autem filium patris equalem ue-
 raciter dicimus. ut & uerū minorem ueraciter n̄
 negemus. **S**cimus enim dñm filium natum de na-
 tura di patris. natum & uerū de natura uirginis
 maris. **A**c per hoc uerū dñm ueritate patris
 nature. uerū dñm hominem de ueritate matris
 substantiae. **Q**uem diuinitatis & eternitatis osten-
 dit sine initio natum & temporalis susceptio car-
 nis. docet sine dubio minoratum. **A**equalis ergo
 filius patris. & minor est filius patris. **A**equalis uo-
 ra diuinitate. minor uera humanitate. **A**equa-
 lis quia in principio erat uerbum. & uerbum erat
 apud dñm. & dr erat uerbum. **M**inor autem. quia
 uerbum cōs fecit uerbum & habitauit in nobis.
Aequalis quia cum in forma di esset. non rapinam
 arbitratus est esse se equalē dō. **M**inor aut. quia
 semel ipsum se in uerbum. formam seru accipiens.
Aequalis est patris filius. quia de dō natus est dñs.
Minor est cū patris filius. quia de ancilla factus
 est seruus. **I**nde est quod dicit. de ueritate matris mee
 dr meus est u. **E**t iterum. **O**dne ego seruus tuus ego
 seruus tuus. & filius ancillae tuae. **A**equalis est patris fi-
 lius. quia omnia p̄ ip̄sū factus. & sine ip̄o factus
 nihil. **M**inor e aut patris filius. quia factus e ex muli-
 ere. factus sub lege. **E**t ideo sic ueraciter di filius.

66.
do patris coelestis agnoscitur. sic ueraciter matre
posterior inuenitur. Primam quippe naturam
fili nullatenus precepit ablesitque patris. cuius ta-
men secundam naturam precessit temporali na-
turalitas matris. In illa quippe natura di patris que
esse non coepit. de seipso patre coelestis filius in-
enarrabiliter natus. In natura uirginis que esse
coepit & tempore. de temporalis matris tempo-
raliter est idem filius miser cor ditor generatus.
In ea utique natura di filius aequalis est patri. in qua an-
te omnia coelestis est patri. & in ea natura est filius
patris minor. in qua est & matris posterior. In ea na-
tura patris aequalis est filius. in qua creator est an-
gelorum. & in ea natura patris minor est idem filius.
in qua redemptor est hominum. In ea natura patris
aequalis est filius. in qua ab initio creature adoratur.
& laudatur ab angelis. Apostolica quippe auctoritas
huius minoracionis non distitit demonstrare myr-
tenum dicent. Cum autem quomodocumque angeli mi-
noratus est. uidemus ihm propter passionem mortis.
Superius autem cuius nature sit hoc ad signum
minoratio & uidenter ostensum est. quando illud tes-
timonium prophete placuit in quod dicitur. Dne
quid est homo quod memor es ei. aut filius hominis
quo uisites eum. minuit eum paulominus ab an-
gelis. Di ergo filius ante susceptionem carnis. cum
in forma di esset. non rapinam arbitratur esse se
aequalem deo. Quia in illa forma di filius aequalis est
patri. Quod si minor esse. in eadem forma di non es-
set. sed in forma di esse filium. apostolica testatur
auctoritas. Ideo ergo aequalem deo esse non illa
rapina fuerat. sed natura que in forma ueniendi non nisi
uerus esse potuit deus. Et diuine forme unitas. ipse
est diuinitatis unius naturalis aequalitas. Ubi ergo
forme unitas in natura erat aequalitas. rapina
non erat. Naturalis autem diuinitatis aequalitas
que in forma di erat. auferendo uersus non poterat.
Inde est quod & in omni ueritate diuinitatis. & ueritate
accipit carnis. Unus idemque di atque hominis filius.
& patris factus est minor. & patri permansit aequa-
lis. Ideo utrumque ueraciter ipsa ueritas dixit. Et
pater maior me est. & ego & pater unum sumus.
Uere ergo deo patre minor est xps. quia naturaliter
& patri; est secundum carnem. & uere deo patre equalis
est idem xps. quia naturaliter est super omnia deus be-
neditur in secula. De ipso enim uno xpo di filio. be-
atur apostolus ait. Quorum patres. & ex quibus xps se-
cundum carnem. qui est super omnia deus beneditur in secula.
Proinde uera fides que in uno eodemque xpo. utriusque
credidit & confitetur substantie ueritatem. unum deum
demque xpm di filium. Et secundum ueritatem carnis fac-

tum predicat minorem. & secundum ueritatem diuini-
tatis patris deo credit & confitetur aequalem.
Si ueraciter unum deum cum patre filium. ueraciter
adorat. que sic unum deum nouit acceperunt omnibus
seruendum. ut nouerit creature non debere di-
uine seruitutis obsequium. Inde est quod & sic spm
sem creatorem uera fides asserit non creatum.
Quomodo enim creator esse negatur. a quo firmata
celorum uisus ostenditur. dicente deus.
Verbo dni celi firmata sunt. & spu oris ei omnis
uisus eorum. Et alio loco. emitte spm tuum & te
abunzur. Creator quippe est omnium rerum.
qui factus est hominum. De quo beatus iob dicit.
spu dnm qui fecit me. Spu ergo sic sicut omnia
creant. sic omnia replent inmensur. Et quia omnia
repleat. naturaliter uerus est deus. Scriptum est autem
quia spu dni repleuit orbem terrarum. Nam & be-
atus deus ubique esse spm di testatur dicens ipse deo.
quo ibo a spu tuo. & a facie tua quo fugiam. Quo-
modo autem negant arriani deum esse spm sem.
cum ita sumus templum spu sci. sicut templum
sumus patris & filii. Apostolus enim dicit. nescitis
quia templum di estis. & spu di habitababitis.
Siquis eorum templum di uiolauerit. disper-
det illum deus. templum enim di sem est quod estis.
Sic autem nos apostolus asserit esse templum di. ut
in eadem epistola templum nos dicat deus spu sci.
Dicit enim. nescitis quia membra unum templum
estis in uobis est spu sci. que habetis ad deum. Et ut ipse
spm sem deum esse monstraret. continuo subiungit
glorificatio & postea deum in corpore uero. A-
quid est ergo patris & filio spu sci qui creator est
omnium rerum sicut pater & filius. Aequalis est
patri & filio spu sci. quia repleat. Inmensur sicut pa-
ter & filius. Aequalis est patri & filio spu sci. quia
omnium fidelium membra unum templum ha-
bet. sicut pater & filius. Quis autem negare uiderit.
unum esse diuinitatem patris & filii & spu sci. cum
corpora fidelium que membra sunt xpi. ipsa sint
templum spu sci. Trinitas est itaque unus solus
creator omnium rerum deus. trinitas est unus & solus
inmensur naturaliter deus. Ad cuius imaginem tri-
nitatis homo factus agnoscitur. in cuius nomine
baptizatus. de nouo renouatur. Baptizatus autem
genet in nomine patris & filii & spu sci. sed auctor
non edocuit. Ut sicut trinitas opere in regnum condi-
tionis accepimus. sic in nomine trinitatis diuine
adoptionis gratiam sumemus. Unus ergo ue-
rus deus pater & filius & spu sci. qui omni potentia
ma bonitate creat homines. & gratuita misericor-
dione iustificat peccatores. Præter hunc unum deum

dm nullus est. quia dum dicitur. **U**idete uide quia
 ego sum deus. & non est alius proderme. **D**ocet nos etiam
 mones gratie esse peccatum. si quis ex trunum dm
 alterum excedat. Quia sine dubio excedit. quis quis
 in patre & filio & spu sco diuersi tatem diuinitatis
 existimat. **C**um ille dicitur qui solus habet diuinitatem
 colendi atque adorandi nullatenus tribuat facultatem.
Nec in sacramento redemptionis humane sit ali
 quatenus nominandus. quis quis ab unius uerbi na
 tura inuenitur extraneus. **M**ysterium autem redemp
 tionis humane nullatenus perficitur. si in bap
 tismo uel filii ut spu sco uocabulum subtrahatur.
Hinc inde quo epistolice modis. sermone nro dis
 putationis n pmitte extendi. **E**t delectationis tue
 primordia. non sunt letationis prolixitate fatigan
 da. sed breuitate potius exercenda. **I**dem breue
 opus delectabiliter legatur. sed prolixam letatione
 ardentius influm meris. **P**auca que dicitur su
 intente lege. prudenter intellege. & indubitan
 ter tene. **E**x quibus uideat in assestione fidei. a
 felicitate uera discipulo. & xpianam fidem ipsius in
 luminatorem nri iuuamine seruare. **U**nus dicitur
 sca tynitas. pater & filius & spu sco. Una enim pa
 tris & filii & spu sco natura. sed non una persona.
Hinc inde ut uolentia ueritate. possit reseruo uel
 coeque respuere falsitate. **S**iquem uideat ita
 patris & filii & spu sco unam confiteatur naturam. ut
 unam uelit predicare personam. noli xpianu catho
 licum putare sed hereticum sabelli. unum agnosce.
Siquem uerba audiat ita tres personas patris & filii
 & spu sco dicere. ut uelit tres naturas istarum tyni
 personarum asserere. unum hereticum sine dubi
 tatione intellege. **U**erum enim quod sabelliani
 unam naturam patris & filii & spu sco credunt. sed
 falsum est quod tres personas esse non credunt. **U**erba
 enim quae arriani tres personas patris & filii &
 spu sco dicunt. sed falsum est quia istarum tyni persona
 rum tres naturas persuadere contendunt. **P**er uer
 se itaque utrumque naturam tynitatis diuidunt.
 & personas sabelliani confundunt. **C**um ita sit u
 na natura patris & filii & spu sco. ut ali. persona sit
 patris alia filii alia & spu sco. **S**iquem uideat uerba
 patris quidem & filii unam confiteatur naturam.
 sed spu sco. alteram predicare substantiam. ut
 qualem quidem dicit patris filium. & solum in uerbo
 asserat spm scm. **I**stem non tenet catholice fidei ue
 ritatem. sed macedonio natum pfidie saltant
 errorem. **P**roinde qui non est catholicus xpianus
 sed macedonicus hereticus. ab omnibus est fidelibus
 seruandus. **N**unc pauca de mysterio dominice
 incarnationis aduerso. **X**pianum di filium qui se

ipsum ueritatem ueraciter pro fideiur sicut ue
 rus est sic uerus est homo. **I**n quo sicut est plenitu
 do diuine nature. ita est & plenitudo humane sub
 stantie. **I**ne enim illi naturalis ueritas diuinita
 tis naturalis ueritas anime rationalis. & natura
 lis ueritas carnis. **A**c per hoc naturalis diuinitas co
 munitur illi cum patre. naturalis ueritas humane ueritas
 communis est illi cum uirgine. **S**iquis ergo sic in xpo
 ueram diuinitatem predicat. ut eius ueram carnem
 negare contendat. non est xpianus catholicus
 sed hereticus manicheus. **C**um ipse xps discipulis di
 bitentibus dixit. palpate & uideote quia sps
 sa & carnem non habet sicut me uideat habere. **R**ur
 sum si quis in xpo sic ueritatem predicat anime &
 carnis. ut ueritatem in eo nolit accipere diuinitatis.
Id est qui sic dicit xpm hominem ut dm negat. non est
 xpianus catholicus sed forianus hereticus. **X**pianus enim
 que ad modum sedm ueram diuinitatem dicitur creator
 est hominum. ita sedm ueram carnem mediator est
 di hominum. **M**ediator enim nullatenus esset. si uel cu
 patre diuinitatis naturam ut cum hominibus. co
 mune carnis & anime substantiam non habet. **I**tem
Ine autem uerus mediator est hominum homo xps
 ihs. in quo & de patre firmam diuinitatem non sicut a
 naturaliter habuit. & ex uirgine formam serui qui
 in nobis saluaretur. accepit. **N**umquam autem homo ad o
 gratiam felicitatis acciperet. si in una persona xpi diu
 ne humane nature communitio remaneret. **U**e
 ritas ergo xpi. sicut habet ueritatem naturalem di
 uinitatis ex patre. sic habet naturalem ueritatem
 humanitatis ex uirgine. **D**icit enim unigenitus dig
 nature in uerbo uirginis fieri. humane carnis ani
 meque conceptor. ut esset humane carnis. animeque
 felicitator. **I**pse unus in quo est gemina inseparabilis
 inconfusibilisque natura. & utriusque nature una perso
 na. **I**n quo alii duo uerba heretici sibi in se contraria
 sentientes. diuersimodum instituisse cognoscuntur esse
 res. nestorianus scilicet & eutyches. **N**estorianus quippe
 quia duas in xpo cognouit esse naturas. conatus est
 in eo duas predicare personas. **I**ta eos habent fel
 sitate obscuritate cecatum fidei xpiane. non dubi
 taut suo perfidie sociare mendacium. **F**ides enim
 uera. sicut in xpo duas naturas ueraciter predicat.
 sic duas in eo personas omnino denegat. **E**utyches uer
 ba felle credens unam in xpo personam. per se nitens
 unam ei predicare naturam. **C**um uera fides simul
 in xpo & propriam naturam utriusque cognoscat.
 & unam personam diuinitatis atque humane ueritatis intel
 legit. **U**nus quippe xps. qui in principio erat uer
 bum. & uerbum erat apud dm. & dicitur uerbum.
 qui & uerbum caro factum est & habitauit in nob.

Hinc sic bolliconum unicitur. quia in eo quod uerbum erat apud deum. ostenditur altera patris altera filii esse persona. Hinc etiam ostenditur unicitur superatur. quia in eo quod dicitur uerbum. ostenditur unam esse patris filiique naturam. Ad ostendendum quippe propriam naturam pro ne. ualeat quod solus filius uerbum dicitur. Ad ostendendum quippe unius naturae communionem patris et quod sicut dicitur pater dicitur. sic dicitur etiam filius nuncupatur. Hinc etiam et manicheus simul confundit. et fortius in eo quod dicitur et uerbum uerbum factum est. In nomine quippe uerbi diuinitas uera cognoscitur. et in nomine carnis. uera uitaque humanitas inuenitur. Ut christus dicitur filius. et uerus dicitur et uerus homo. in utriusque nominis naturalis ueritate noscatur. Ac sic nec manicheus in eo falsam praedicationem uideat carnem. nec fortius ei naturalem ualeat adimere diuinitatem. Nestorius quippe et eutiches apostolicis conuincuntur eloquiis. Ille ut cognoscat unam christi geminam esse non posse personam. isto ut nouerit christi geminam confundi non posse naturam. Ipse quippe unus est christus. de quo illud quod iam superius positum est dicit apostolus. Quorum pater. et ex quibus christus secundum carnem. qui est super omnia dicitur benedictus in saecula. Ubi et unam christi personam et geminam naturam. plenius sancto spiritu demonstrauit dicens. Quippe et ex quibus christus secundum carnem qui est super omnia dicitur benedictus in saecula. Sicut dicitur etiam carnem nomine ueritatem naturae utriusque indubitanter ostendit. sic in uno christi nomine unam personam diuinitatis atque humanitatis edocuit. Christus enim qui est ex patribus secundum carnem. ipse est super omnia dicitur benedictus in saecula. Non confunditur natura quoniam dicitur filius habet et ex patre. cum ea natura quam idem dicitur sumpsit ex uirgine. sed nec habuit christus aliquando personam. Quia idem dicitur unigenitus. et secundum diuinitatem naturae de patre. et secundum carnem processit ex uirgine. Et quia uerbum dicitur natus est de deo. Idem uerbum uerbum factum. ut equam sponsus processit de heliam suo. Ipse unicus qui seruauit utriusque propriam naturam et uicifixe se in firmitate. et uiuit ex uirgine uero.

Habe tibi karissime fili pro tuo sancto desiderio et desideratione transmissi. Ex quibus tibi quidam prebeatur in structionis gustus. Et ex hoc gustu. crescat in te per lixioris lectionis affectus. Quoniam magis cum potueris deo adiuuante proficere. quanto studiosius coeperis sanctorum patrum dicta sequere. In uentis frequentius atque attentius recense. unde tibi deo adiuuante gratia scientiae plenioris accedat. Quae possit non solum ueram uelintem fidem. uerum etiam hereticorum mostiferam conuincere falsitatem. Credent et firmiter uelintem unam naturam.

et tres personas in trinitate deo. et unam personam diuersam naturam in unigenito deo filio deo ihesu christo. EXPLICIT EPISTOLA SECVLIGENTII EPISCOPI.

LETTERA S. FULGENII IN SERMO EXCERPTA DE EPISTOLA AD FAUSTINUM.

Firmum deest fundamentum. principaliter ex parte patris et filii et spiritus sancti unam esse naturam. Hinc ut de natura patris. ueritatem unigenitum filium. Et simul de patre et filio ueritatem naturaliter procedentem credimus spiritum. Ipse spiritus sanctus trinitatem esse unum solum uerum et uerum. atque incommutabilem deum. Certe et sic congruit ad fidem. unam et trinitatem personam. Id est unigenitum deum. pro nostra salute solum hominem factum. Eundemque unum esse deum uerum et hominem uerum. Secundum diuinitatem. unam naturam habentem cum patre et spiritu sancto. Secundum humanitatem uerum. animam christi rationalem eiusdem naturae esse. cuius sunt anime omnium hominum. Et carnem christi illius esse naturae. cuius est uniuersorum qui de primo homine originem ducunt. Ergo nec unigenitum christi nec carnem uniuersum diuinitate eius esse naturae. Quia secundum diuinitatem ipse omnia creauit. secundum humanitatem uerum ipse creatus est. Sed sicut diuinitati eius cum patre et spiritu sancto est diuina natura communis. sic animae eius et corpori naturalis est communio cum animabus et corporibus nostris. Quid diuinitate sua. carnem atque animam credentium in se. et a peccato domino. et ab aeterno mostis supplicio grauius purgauerit. Hac enim credulitate munus. non obliuisceris diuinam misericordiam denotare; supplicio. Obsecrant beatam spem omnium credentium in se. qui est christus dicitur. Et huius fidei ueritatem firmiter tenent. in uoluntateque custodit. Quia spiritus sanctus fidelibus se deprecantibus copiosum subministrat adiutorium. sicut propheta dicit. Prope est omnibus in uocantibus eum in ueritate. uoluntatem timentium se faciel. et deprecationes eorum exaudiet et desideria faciet eorum. Custodit dominus diligenter se. et omnes peccatores dicitur perdit. Et iterum ipsi dicitur. Ecce omnes qui se elongant a te peribunt. perditionem qui sumuntur ab se. Desecua ait. mihi cum ad hoc uerbo bonum est. ponere in domino spem meam. Ad hoc igitur deo fili karissime. et in ipso spem tuam tota cordis fide et caritate confidentiae pone. Et in caritate fidei quae christi nos redemit sanguine suo. omnis decoris et humanus timor atque pauor abiciatur. Et color

INCIPIT EXPOSITIO SYMBOLI
SEI AUGUSTI CONTRA IUDAEOS PAGANOS
ET ARRIANOS. :

Inter p̄yos surtes atq; angustias presentis. t̄m̄ po
n̄r. & n̄rce officia seruatur. cogimur dil̄ctissimi
non tacere. cum potius & pediat f̄lye m̄cgr̄ quic
aliquid dicere. Verum tamen nequid minus lucy
arce dominice accedent. dicat nobis: serue in quic
& piger. tu es d̄ ḡyer p̄cuniam meam. & ego ueni
ent̄ cum uisuris exigere eam. P̄lo c̄c̄tatem
uram. ut que ipse pater familiaris per nos uobis mi
nistrauerit. libenter accipere dignemini. **A**posto
li uerbis sunt. nox p̄y cessit. dies autem adpropin
quabit. deponentes aũ opera tenebray. induite
uos arma lucis. **E**xpulsã itaq; noctis caligine. ef
fugate q; tenebris p̄ccatoray. rediatur uos luminis
fulgeat in cordib; nr̄is. **E**xigit enim a nobis ratio
huius uerte congregationis. & nolitis tr̄nsalte uo
bis reddere rationem. Et istius diei d̄lc̄to sacra
mento p̄cepto. ueram sempiternamq; demonstra
re salutem. **S**ic enim dil̄ctissimi opera tenebray
tr̄nsalte nolitis consideremus. & quid egeris d̄no
d̄m̄ante & p̄lycose uallemus. in uenimus nos in
nocte non opera nolitis sed diei perogisse. **N**eq; eni
delectatione somni sopitos sensus nr̄s cognouim̄.
nec phar̄tas matib; animas nr̄as in lucis. nec ipsa
corpore stramen toyx calose depresso in alto sopo
se se quer̄ inclinabit. Sed uigilando orando p̄al
lendo. contra aduersarium diabolum dimicando.
& in uiam lucem infusionem cordib; nr̄is sensimus.
& in nocte diabolum fugauimus. **X**p̄m̄ induxim̄.
Quid egimus in hac nocte. capti uossem cepti uo
uimus. quid egimus in hac nocte. tenebras diaboli
cus d̄ cordib; nr̄is exclusimus. lumen uos d̄m̄en
dum esse demonstrauimus. **Q**uid altum est in hac
nocte. uenient uera f̄stitudo. alligetur f̄stem
& uera domus eius dissipat. **Q**uid accitum est in hac
nocte. & stirp̄tate superbia. in t̄s dul̄tate humi
litas. **Q**uid altum est in hac nocte. princeps omnium
uoyx expulsus est. f̄ns omnium bonoyx suscep
tus est. **U**idetur dil̄ctissimi que bona preparenta
habebatis. & quo onere ut & quib; sercinis p̄ccatoray
seleuamini ab isto qui uos uocat. **U**t suscipiatis iu
gum eius lene & sercinam ei leuem deponentes itaq;
opera tenebray. induite uos arma lucis. **Q**uid
sit hoc & uerbis symboli quod modo accepistis uobis
expositum esse cognoscite. **Q**uid est deponere opera
tenebray. nisi renuntiare diabulo. pompi & ange
liso. **E**t quid est induite uos arma lucis. nisi credite
in d̄m̄ patrem omp̄m. Prius tamen dil̄ctissimi

discutiamur quid sit ut quid sit diabolus. & que sint
pompei. quib; renuntiamus. opera deponim; tene
bray. **I**nc demum de d̄o patre omnipotente. que
uerelux quicquid ipse donauerit c̄c̄tatis ur̄s dicent.
Quid est diabolus. angelus p̄superbiã se perxit ad d̄o.
Qui in uoytate non f̄dit. auctor mendacii. & asemel
ipso d̄ceptus. d̄cipere alterum concupit. **I**ste uel
uoytatur effectus generis humani. in uoytate mor
tis. sup̄bis institutor. radix malitie. scelerum ca
pit. princeps omnium uoyx. p̄sueror & uoytatur
pium uoluptatum. **H**ic dum illum primum adam
scilicet patrem omnium nr̄m̄ in uoytatur. uidet & q;
hominem & limo terre ad imaginem d̄ factum.
pudicitia oshatum. temperantia compositam. c̄c̄
tate circum datum. in moytate uoytatur.
Aemulus atq; inuidus hunc hominem t̄yenum ac
cepisse quod ipse dum esset angelus p̄superbiã cog
nosceretur amisisse in uoytate factum in fatigabilis homi
cidie eosq; nr̄os primos payentes illis donis. ac uoytatur
bonis expo licetor in sup̄ & peremit. **N**amq; dil̄ctis
simi cum t̄yeta bona homini diabolus abstulisset
pudicitiam continentiam. c̄c̄tatem in moytate
tem cumq; nudatum ac t̄ytem reddidisset obitu
suis p̄cennis deridens eum suo domino obf̄t̄xit.
Atq; ex illo uinculo omnem p̄solenitiam sibi m̄el obli
guit. **I**us per enim p̄cennis suscepit adam. quando
ad diabolo expoliatus pudicitia. amissa tem porari
tia intemperant effectus est. **P**erdidit c̄c̄tatem
mulus in uoytatur est. **E**xpoliatus in moytate
moytate propinatus est. quid p̄didit & quid accepit.
Adhac d̄icem turpissimis p̄cennis suis. post t̄y d̄ ob
liguit. renuntiamus huic d̄m̄ nosse hereditate pu
puli effectus sumus. **A**nto quem & alior ueniat t̄e
per t̄m̄ hereditate in qua sunt p̄cennis diaboli pom
pe scilicet & angelis eius. si quis renuntiare neglexe
rit. cum iudex uenit sicut & in uoytatur loquitur.
Tredetur debitor & alior. & alior autem debi
toyem in carcerem tradit. **A**men dico uobis. art
d̄m̄. non exies inde donec reddas nouissimã qua
drantem. **O**mnem itaq; genus humanum t̄e
quam p̄cupidem & pupillum commendat sc̄p
tura diuina dicens d̄o. tibi d̄o solutus est p̄cupidem
pupillo tuoytes adiutor. **E**iusq; ad uoytatur dia
bolum demonstrans secutus. adiunxit. **C**onteste
brachium p̄ccatoris & maligni. **A**dit itaq; ali
quis p̄cupidem. & aliquam misericordiam huic pupillo
& p̄cupidem & habeat. **F**oytatur enim atq; callidum
ad uoytatur patitur. **E**t hic pupillus in carcerem
sue defect. quo & am. suis ad uoytatur prauis altis
bus obliguit. **A**dhuc emur huic pupillo idoneos
defensores. & postoloyx choyx t̄m̄ qua uoytatur

per totum celestium coelestium & patrum dicitur subdige
 mus. Quid e agendum apud talem pro tali. Apud uos
 itaq; pelye pccule iohannes. ceteriq; sci consilieri ue
 si iudicis. amici summe potestatis accusam & pom
 mus. quom opem nos tis huius pauper & pupilli.
 Generis scilicet humiceni. qui ex parte cydgricphi de
 bitor inuentus est. yesus atq; confortatur. abceduer
 scio d d m d l u r . non e aliud que admodum huic sub
 ueniatu nisi ex uo consilio. Quid itaq; in hoc ne
 gotio ure se ueniret uideatur pro huius miseri lib
 tate & communi t r e b l u t u u n t a m p r o e o d i g n . u n
 ni pro ferre sententiam. Et uos enim ad stricte
 r e t h u e c o n l i g a t i o . n i s i u o b i s g r a t i a s u b u e n i y e l .
 libertati libertate. consilium. quod a u o s i i u d i c e a c c e
 p i s t i s p r o m i t e . U t h o c s e q u a t u r q u i c a p t i u u s d e l i
 n e l u r . a t q ; e x m a l i c e s e r u t u t e p u r a m d e f e n s i o n e .
 a d a r t e m p e r u e n i a t l i b e r t a t e m . E t h u e c e u o x
 o m n i u m q u o d f e c i m u s f a c i a t . q u i d o b s e c y s q u i d
 f a c t u r u s e s t . y e n u n t i e l d i e b u l o p o m p i s d e a n g e l i s
 e i u s . h e e s t i l l e d e m n o s a h e r i t a t e . c u i y e n u n t i a y e
 c o n p o l l i m u r . U i d e t d i l e c t i s s i m i q u i e l e m s e n t e n
 t i e m p t u l e r u n t n r i d e f e n s i o y e s . U i g i l a t e i t a q ;
 u n u s q u i s q ; n e n o n e t o t o y e n u n t i u n t p o s t p r o f e s
 s i o n e m a p u d d e m d i a b o l u s s u o s p e c c a t o s y e c o g n o s c a t
 E t i n c i p i a t y e u s s e m p e r d e l i n e r i . q u e m x p r s u a
 g r a t i e u o l u n t l i b e r a r e . N e s i b i m a l e b l e n d i a n
 t u r . q u i p o s t g r a t i a m a c c e p t a m c o m p r i n o l u n t .
 a t q ; a d i l l u s r u r s u s s u a s p r i s t i n a s y e d e u n t u o l u p
 t i o t e s . E x p e l t i u r e n i m d i e s i u d i c i i . a d e n t e n i
 i l l e a e q u i s s i m u s i u d e x . q u i n u l l i u s p o t e n t i s p r o
 n a m a c c i p i e l . c u i u s p a l a c c i u m a u s d a r g e n t o u e
 n e m o c o r r i m p e l . A d f t a c b u n t o m n e s a n i m a
 u t y e f e r a t u n e q u e q ; s e c u n d u m e a q u e p c o r p u s
 g e s s i t s i u e b o n u m s i u e b o n u m . I y e s t o e n i m e s t
 d e a d u e r s a r u s d i a b o l u s . y e r t a b u n t u e r b a p y s
 f e s s i o n i s n r e . E t s i t a h i s i n u e n t u s f u e r i t q u i s q ;
 u t d e b i t o r e h a c u i t a m i g r e l . e x u l t a b i t i l l e a d
 u e s t r i u s i n c o n s p e l t u s e u e n s s i m i i u d i c i s . s u p e
 r i o r e m s e e s s e d e m a n s . a g e n t a e l e m c a u s a m
 a p u d t a l e m i u d i c e m . A e q u i s s i m e i u d e x . i u d i c a
 i n q u i t . i u s t i t i a e n i m d i u d i c i u m p r e p e c c a t i o e
 s e d i t a e . I u d i c a m e u m e s s e . q u i t a u s e s s e n o l u n t .
 m e u e s t . m e c u m d e m n e n d u r e s t . p o s t y s u n t i
 a t i o n e m u t q u i d i n u e s s i t p a n n o s m e o s . Q u i d a
 p u d i m p u d i c i t i a f a c i e b a t c u i i p s e y e n u n t i a u e
 r e t . q u i d i n t e m p e r a n t i a . q u i d a u e r i t i a . q u i d
 i r a . q u i d s u p e r b i a . q u i d c e l e r a m e a . P o s t y e
 m o a e q u i s s i m e f u g i e n t e m . c o n f u g i e n t e m a d t e .
 p o s t e a c u m m o r q u i b ; y e n u n t i a u e r a t a d p r e h e n
 d i m u s o y e m d e i o n u i i n i p r a q u o d a n m o d o m e a
 p o s s e s s i o n e a m e a d p r e h e n s u s e s t . Q u i d e n i m

in circulo faciebat atq; ibi furiosos lites in se
 uoces incensq; uictorios. Cum uon. ase. alienis si
 bim & diuidebat. qui in theatro faciebat yenuit
 tor tussium uoluptatam. Quid in amphithea
 trum crudeliter suis oculis intuendo thesaurum
 hanc sibi iram indierat. Hanc omnia mea post
 yenuitiationem inuasit. me uesse noluit. & mea
 concupiuit. Iudica iudica aequissime. quo quatu
 dignatus es tanto prelio libertate. ipse mihi post
 modum uoluit obligari. Potent dilectissimos
 aperire is qui post professionem suam talis ma
 nitur. ut iusto diabulo cedat. Videt quida
 gatis filium. frim. uidet quid agitur. quomoda
 hanc professionem uiam custodiat. Contestat
 mur uobis ipsum iudicem. omnesq; potestates ce
 lestes que & nos audiunt admonentes. & uos excip
 unt profitentes. ne in uicium gratiam accipiat.
 Sed corde integro toto iustite. pfecta fide yenu
 tientes. atq; spernentes. non demnosam diabolica
 hereditatem. ne pupilli uel pauperes yenuitiant.
 C y e d i t e i n d e m p a t r e m o m p m . m a t a n t e s p a t r e m .
 m a t a t e h e r e d i t a t e m . Q u i d e s t i s t o p a t e m p r . p a
 t r e m q u i d e m o m n i u m c y e d i m u s n r i m . a t q ; t o t u s
 m u n d i a g n o s c i m u s e s s e p g r a t i a m . Q u o d e a n t e q u a
 a b i l l o m a n d u s f i r m e r d e l u r p a t e r e n t . s i p a t e r o
 r e t . c u i u s p a t e r e r a t . E r e t e i u t i q ; f i l i u s e x i p s o
 c u m i p s o . h o c q u o d i p s e f a c i t n o n i p s e . q u o i l l e p a t e r
 h i c f i l i u s . Q u o o m p r . o m n i p o t e n t e m f i l i u m i t a c
 g e n u i t e s s e . i t a a e q u a l e m s e . u t t o t u s m a n e r e t i n
 s e . E s t d e p a t e r e l f i l i u s p a t r i s . d i d e d o . d i e s e x d i e
 l u m e n e l u m i n e . n e t a m e n d u o d i . a u t d u o d i e s .
 a u t d u o l u m i n a r i t e . s e d u n u s e l u n u s d i e s a n i l u m .
 N o n a c c i p i s u i d e n d o . i n t e l l e g o c y e d e n d o . m a n d a c o u
 l o s c o r d i s . i m m o i p s a l u x q u e d e s i d e r a t y e u s m a n
 d a t u m . b e a t i e n i m m u n d o c o r d e . q u o i p s u m u i d e
 b u n t . E c c e e t e n d e a c i e m o c u l i c o r d i s d e u d e . e l
 a u s e m c o r d i s a c c o m m o d a d e a u d i . P a t e r e n i e s t
 l i u s d u o s o n . u r t . s e d c u m i p s e f i l i u s d i e r . e g o m p a
 t r e e l p a t e r i n m e e s t . U e r b u m e n i m p e t e s t
 f i l i u s . p a t e r a u t e m n u m q u a m f u i t s i n e u e r b o . Q u i
 i n p r i n c i p i o e r e t u e r b u m . e l u e r b u m e r a t a p u d d e m .
 e l d e r e r e t u e r b u m . h o c e r a t i n p r i n c i p i o a p u d d e m .
 H o c u e r b u m f i l i u s e u m e m p a t r e e l p a t e r i n f i l i o
 s u o u e r b o s u o . n o n e r g o d u o d i s e d u n u s e s t . D i e s
 e c c l e . d u o s i g n i f i c a r i u i d e n t u r d i e s . s e d c u m i p s o f i l i
 u s i n e u a n g e l i o d i e r i u d e r . A b r a h a m p a t e r u r a
 p u i t u i d e r e d i e m m e m . e l u d r e e l g e n e s i t e s t .
 A b r a h a m a u t e m i y e s u i d e n t a u s o r s u b q u e r a m e m
 b y e . n o n i y e s a p p e l l a u i t d o m m o s . s e d u n u m o m n i u m
 a p p e l l a u i t d n m . i t a q u e i y e s d i e s u n u m . U i d e t p r

71. 36
dicit in euangelio unum uolens intellegi diem patris
& filium. philippo sequenti tu qui alterum diem.
quo filium uidebat diem. **O**stendens quo o
culo querere debet uideat diuinitatem. quiocu
lum cecidit fixerat inhumanitatem. philippe in
quit qui me uidit uidit & patrem. ego enim & pater
non duo dies sed unum. si poterat querere semper in
diem. Lux delumme. duo uidentur sonare luminaria.
sed ubi sit anobis non error manicheorum conprehendit.
dicit. qui tantum solem & istum. ut esse xpm. Sed
nos solem iustitiae credimus uerbum patris. in se
perabilem. aequalem. cum patre inuentum. om
nia cum illo disputantem. Patrem pro filium omnia
facientem. factorem mundi. uerbum suum con
ferentem. filium ad nos uenientem. nec patrem
desertentem. semper cum illo nusquam usque sine illo.
In lumine uerum & de se & de illo splendentem. uerum
antem coruscantem. non duo luminaria sed unum
lumen. **E**go enim & pater. ut unum sumus. De ip
so uerbo unigenito ut propheta dicit. Semel locu
tus est deus duo habet audiri. Audi quomodo semel locu
tus est. secundo sonat. nisi quia uerbum intrans
gessibilem procedens de corde patris suscepit car
nem. ut esset homo ex uerbo & carne. **V**enit & inuen
sit. ad nos uenit. a patre non recessit. Ecce per quod
semel locutus est deus. surrexit omnis fabrica nostre per
hoc quod secundo sonat. **F**abatur est peccatum. ut sol
ueret inimicitias in carne. **H**oc uerbum hoc lumen
non recipiunt amantur. audet dicere filium minorem.
quem nos confitemur aequalem. **I**psa namque con
tumacia uult de uerbo in corde patris inuenire
disputare. cum semel ipsum non ualeat intellege
re. **I**n scilicet heretice. prius uedi ad te. considerate
totum si poterat. conprehendere te. & tunc disputa
de illo qui fecit & me & te. **V**ide quem altum sapi
ebat. sed in simplicitate cordis domini esse quere
bat. ille humilis qui in lapide superbiem frontem
debet golie. **V**ide quem non in altum sapiebat.
considerauit enim quid in se ipso ageret. conside
rauit animam suam. **I**nspexit se fabrica. discursit
semper quid esset. & sequa parte molliam tu pul
chram gubernaret. **A**tque in uasculo luteo qui habi
taret animam tantis thesauris sapientiae. scilicet
prudencie. ubi illic essent tanta tuum preliosa tu
quenda. que loca anime obtinet in qua nullus est
locus. **A**tque ex uno fonte quomodo procederet singu
le uisiter sine diminutione. & ex eunt & profun
dentur. **V**idit hanc considerauit hanc. uoluit nec ualu
it conprehendere. & clamauit deo dicens. **M**irificata
est scilicet tua ex me in ualuit. & non poterat ad illud.
Hoc fuit dicere. quando te possum conprehendere.

rum magnum quia me ipsum non ualeo explicare &
genum & peruum. **V**idete & alium humilem sequi
sentem modulum suo infirmitatis. & non recedente
superbia ad humilia inclinante. **A**thena inquit ma
ris & pluuiae. guttae. & dies seculi. quis dinumerabit.
Altitudinem celi & latitudinem terre & profun
dum abyssi quis mensurabit. sapientia diuina
omnia quis inuestigabit. **E**cce propheta dicit.
immo ipse dicit qui locutus est per prophetam. quod sa
pientiam dei nullus inuestigabit. **X**ristus enim di
uisus & diuinitate. nullus secundum diuinitatem
potuit inuestigare sapientiam. **Q**uia secundum
id quod filius natus est de patre sine aliqua matre.
natiuitatem eius quis enarrabit. **D**icem mihi heretice
qui audet dicere quod minor sit dei sapientia.
dicem mihi. altitudo celi quanta sit. latitudo terre
profundum abyssi. **N**umera si poterat pluuie gut
tas. & dies maris & dies seculi. tuorum & licet nu
merum capillarum. quo omni capilli capitis tui nu
merati sunt. **D**emonstra mihi atque & plura per
ua ista in ferora. & nunc tibi credam posse te in
uestigare superiora. **S**ed non poterat. non uales. spir
itus dei conuincit. qui uos hereticos ante preuidit.
Qui enim ista que superius diximus consenserunt
atque senserunt. spiritu agebantur ueritate non erroris.
Tu autem heretice cum haec non ualeas explicare.
audet de ipsa que inuestigari non potest dei sapi
entiae disputare. **E**t magnus tibi uidetur quia non
disputas. **N**olo te cum alter cantem. nolo iudice
presidentem. **E**t dum suffragetur tempus er
is tui. & istum te aliquid esse cum nihil sit.
Et sed uultur. multos seducere concupiscis. ali
quos pecunia. aliquos potentatu. **U**ides tibi con
greges. quos plurimos tecum perdis. **N**on est
hic tibi labor utilis ad salutem. sed potius ad p
nitentiam. **T**alia enim dicendo. immo non dico.
sed potius blasphemando. **N**on cuiuslibet potest
ti. sed ipsi deo patris mei filio facere demonstra
ris in iurias. maior est pater. inferior est filius.
Hic contumeliosus. nec homo qui libet sapientia
bonis accipiat. qui filium meliorem se ipso. aut
patrem habere contendit. **U**nde est & uerum illud
dictum propheticum. **L**ocutus est pater in filio
sapienti in uita sua. uidit & in obitu eius non est
contumeliosus. **M**ostuosus est enim pater. & tunc qua
non est mostuosus. similem enim sibi reliquit patrem.
Ecce propheta dicit. sapientem filium homi
nis esse similem patri. **E**t tu heretice audet dice
re. ipsum sapientem dei filium patris esse dissimilem.
filium reliquit in uerbo in filio. **P**ropheta dicit
mostuosum hominem patrem in eo quod similem

& tu uider ipsam semper pater hunc uiam quod e di fi
 liur. sepaxate ab illo quoniam quam moxur pater.
Quid inquit facturus sum. ipse dixit. pater ma
 ior me est. quia non intellegit ideo tibi male sonat.
 quod benedixit. Uide quando hoc dixit in susceptio
 ne hum. uis nature positur hoc dixit. tunc dixit pa
 ter maior me est. Quando dixit. tunc dixit anima mea
 ut quod moxur. tunc dixit pater maior me est.
 Quando fluit quando lassatur est. quando esuriit.
 quando sitiit. tunc dixit pater maior me est.
Quando dicit scriptura minorum pculomin
 ab angelis. numquid enim dicitur hic in sua supbia.
 ite in se uolens pro greditur ura. ut uerbu di maner
 apud patrem. uider in ipa illic diuinitate diceye
 angelis esse in orem. Sinon uider hebreice hoc dice
 ye. serua hoc gradus & perit error tuus. filius apud
 patrem & cum patre aequalis. Quo semper hunc cu
 semper hunc semper inuenit aequalis. missus & uenit
 in susceptionem hominis. minor non solum patre. uox
 dicitur angelis. Aequalis in firmecedi. minor in forma
 ferui. aequalis cum patre excent angelos. minor pa
 tre hominem facient. Aequalis cum patre. nouum
 conseruent mundum. minor patre. per se totum
 reparant mundum. Aequalis cum patre. uiam
 largient ad hebreice. minor patre moxur susci
 pient nostram. Hunc itaq; filium exedimus di.
 in susceptione hominis in orem. in diuinitate pa
 tri aequalem. Factur sicut apostolus dixit ex se
 mine dauid. uirgo in terra de spu sco concipiens.
 in cuius uerbo uerbum coxhem suscepit. Nobis fac
 tur est mediator. homo totus & dr & uerbum a
 nima & cox & unus xpr. Hoc quippe nobis dicitur
 ordo huius sacramenti declarat. quod post ex
 quem exedimus in dm patrem omnipotentem.
Credimus in filium eius ihm xpm de spu sco natu
 & uirginem maria. Hec nati uiter per turbat
 omnem cogitationem humanam. quo uisus est
 eo operate diuina. Quocundo admittit ratio nre
 conseruacionis ut uirgo concipiens. uirgo post
 peccatum permanens filius integritas uidetur in
 uolenta seruatur. Hoc non potest impleye. quibus
 homo natus sed dr & homo. qui propterea uoluit nr
 ei homo. qui a perierat omnis homo. Primum itaq;
 miraculum magnum huius mediatoris. ac singula
 ye fuit. Quod sic natus e ille qui ueniebat multos
 docere facere miracula que ipse per se & per mul
 tos faciebat. Hoc uel tamen aliquid p d p rium.
 qui nihil uti spauerit alionum. Solut enim de uir
 gine natus est. qui a solus sine amplexu uiri & femi
 nce. Quia de spu sco conceptus est. solus sine corrup
 tione impleuit ut uox in orem. Quia solus p d nobis

sup color ascendit. ut sedeyel uiddet. un patre
 ceperunt ab illo discipuli ut faceyent multae & mag
 na miracula & fecerunt. Hec tamen quispiam
 pyedicatur ut exedimus de uirgine natus. uel de
 spu sco conceptus. nisi ille unus qui exedatur te pox
 in ueritatis in tempo ye est. Et tamen ipse exedatur sur
 cipiens quem integram firmauerit humanam ex
 aturam. ut p ipsem quod e modo p r t n e n r a n e
 p r e r e l r u a n a m . Hic di filius & hominis filius. di
 filius in corde patris. hominis filius ex uerbo & matris.
Idem ipse unus xpr. qui p r c e s s i t h e r e t o s u r g i n e m a r i e
 tiam quam sponsus de thalamo suo. In quo uerbo sp
 uel nuptie celebrato dr con iuncture cox h e m e l a
 ye coherit do. ut est xpr unus dr & totus homo. Hic
 ergo procedens uelut sponsus de thalamo suo. ad
 uis nuptias commota uirgo sic & uerbo uisus ex
 tura. Namq; angeloy choros. ex his nuptias p r e
 designant hominibus bone uoluntatis. Quia ex
 di filius. factus est & hominis filius. suscipiens qd
 non erat. non amittens quod erat. Hic nuptias ce
 li nouum stellam. nouum atq; splendidum lumen.
 illo ipse sponso in se operante producit. Et lum
 uerum sedentibus in umbra moxur nuntiatum. &
 uelut lingua celi lucidarent hunc sponsum p r e d i
 tem. Quem sciebant hoc se suscepisse hominem
 moxur. ut faceret in moxur. Ad hunc spon
 sum magi ab hebreice terre ueniunt comonit ye
 quirit uocati munera offerunt. In fieri nati
 ncedum quidem uidenter sed stelle in die yegem
 uideye cupientes. Ex his nuptias yegis nati. turba
 tur hebreice. per turbati iudei. nolentes habere di
 filium yegem. Ubi xpr necceyetur hebreice producit.
 atq; de uisus in fieri nate. ut xq; uoluntat adstip
 gitur. Postquam enim hebreice iudei nati. turba
 dit. ubi xpr occidendum possit inuenit. uocant ad
 se magos tempus ab eis inquisit stelle. Mirisq;
 in bethleem ait. Itediligenter inquisite de p r o d i
 & ego ueniens ad orem ad eum. Uerba dolosa ut quid
 in corde loqueris mela. aliud enim habet ualiqua
 & elud dicitur con scientia. Te ipsum de ipis talis
 cogitondo. error factus & fallens. frustra in male
 uigilias factus. nonate sicut de el inquisit uo
 r t a t . Ecce audiunt temagi. aliud quidem s r i t a
 centem. sed nesciunt te in uis aliud cogitandum. Ille
 p r u n t i t e u t t e d e . u n p l u r n o n y e s t i t o r i t . Ille
 enim eos ad monebat. qui sapientiam tuam des
 dent. hoc magos facere p r e c e p t . quod ye uisus
 ueris. non quod subdole p r u e r a t f e l l u r . Porro
 am inquit uiam euangelistic ye uisus sunt in yegem
 nem suam. Hec cum magis te delusum uideret
 hebreice. uoluit om in fieri terre illis p r e

utrum quem querere possit occidere. Sed ille
 sponsus noster qui perdidit de hunc ad nos. ut ego
 in factum & labentium lucidum p[ro]ficere. sicut
 te implese uoluntatem tuam. **U**t dicit que xpm
 lingua propria non poterat confiteri. testimoniu[m]
 moysi sue. & moyses dicitur in manu demonstrare
 tur tua. & dicitur nuptiarum celestium sponsi in factum
 congregare & tur turba. **D**icitur dicitur. sicut xpm
 offendit. quia ei moyses adnuntiauit; audisti
 regnum. quid te offenderunt huius qui tecum aduer
 sus xpm sentiebant principes iudeorum. **Q**uorum filiorum
 inofficiis. ipsos magis atque scissima poena in suis
 filiis ad fluxit. nam xpm minime inuenire potu
 isti. Sed quid tecum diutius agam. ipsos non con
 ueniam iudeos. **Q**uidam in factum xpm noluerunt
 agnosce[re]. filios suos cum illo compulsi sunt ante
 te. **Q**uos quidem occidit. moysi que propinauit
 huius dicitur amicus. sed in inofficiis adler
 ne que uita donauit xpm. que uita dicitur inimicum.
Uos inquam conuenio o iudei. qui usque in hodie hum
 negestis dei filium. **N**onno uox ura illic est. quan
 do iam uidebatis miracula facientem. atque tep
 tator dicebatis. **Q**uorumque animam nostram sus
 pendit. si tuer xpm dicit nobis palam. **I**lle uocem
 uos ad considerationem miraculorum mittebat
 dicens. opera que ego facio. ipsa testimonium p[ro]
 hibent de me. ut xpo testimonium dicebat. n[on]
 uerba sed facta. **U**os cum non agnosceretis salua
 torem qui operabatur salutem in medio terre
 ura. adicienter in malo. **A**stis. **T**u dicit ipse testi
 monium dicit. testimonium tuum non est uerum.
Sed ad hoc ille qui duobus respondet ad uocem
 noluit. scriptum inquit in lege ura. quod duorum
 hominum testimonium uerum sit. **P**reuaricatores
 intendite lege legem. testimonium queritis de
 xpo. in lege ura scriptum est. quod duorum hominum
 testimonium uerum sit. **P**ercedent ex lege ura
 tantum duo. sed dicitur plures testes xpi. & con
 ueniant audire testes legis nec factores. **D**icitur
 testimonium de xpo. ecce inquit uirgo in uero
 concipiet. & pariet filium. & uocabit nomen ei
 emmanuel. quod est interpretatum nobiscum deus.
Accedat & alius testis. **D**icit & tu hieremias tes
 timonium xpi. **D**icit inquit d[omi]n[us]. & non est ma
 bitur alius absque illo. **Q**ui inuenit omne uia scien
 tie. & dedit eam iacob puer suo & ierit dilecto suo.
Post hoc in terris uisus est. & cum hominibus conuer
 satus est. **E**cce duo testes idonei in lege ura. &
 quorum testimonio non sunt compuncte corda uestra.
Sed alii atque alii ex lege xpi testes in te ducant.
 ut frontes durissime inimicorum contendantur.

Veniat & ille diemel seruus tuus quidem dicitur. senior
 ueris scientia ac mensura & ueritate. **C**onueniat omnes fal
 sos testes. sicut conuenit seniores in pudicos. **H**ec sunt
 timonio xpi conterat inimicos. **D**icit scilicet daniel. dicit de
 xpo quod noster. **C**um uenerit ser[ui] scorum corruerit unctio.
Quare illo presente cui insultauerat dicebatur. **I**dem
 ipse testimonium dicit. testimonium tuum non est
 uerum. **C**essauit unctio ura. nisi quia ipse est qui uer
 rit ser[ui] scorum demonstrante unctio. **S**icut quod
 uerum est cessauit unctio ura. agnoscente uenisse ser
 scorum. **I**psa enim & lapis ille celsus de monte si
 ne manibus conca dentium. id est xpi naturae de uir
 gine sine manibus completentium. **Q**ui in tantum
 exiit. ut mons magnus fieret. & impleret uniuersam
 super faciem terrae. **D**e quo monte dicit propheta.
 uenite ascendemus ad montem d[omi]ni. **E**t de quo dicit
 dicit. mons d[omi]ni mons uberi. ut quid suspicamini
 montes in caesuris. montem in quo bene placuit d[omi]
 ni habitare in ipso. **C**um enim ipse d[omi]n[us] xpi discipu
 los suos in te dicitur quem iam dicebat esse homi
 nes filios hominis. **R**esponderunt alii heliam alii
 hieremiam aut unum ex prophetis. **E**t ille ut quid
 suspicamini montes in caesuris. montem in quo
 conplacuit d[omi]ni habitare in meo. **H**unc agnouit p[ro]pheta
 dicens. tu es xpi filius. **A**gnouit montem & ascen
 dit in montem. **T**estimonium dicit uox tua. & dicit
 & dicitur aueritate. super palatium fundatur & palatium.
Ut moysen susciperet illum amendo. quem ter
 negauerat timendo. **D**icit & tu moyses legislator
 & ductor populi tui. **D**icit testimonium xpi.
Propheta uobis & dicitur d[omi]n[us] de ser[ui]s tuis. **O**m
 nis anima que non audierit prophetam illum. & t[er]
 minabitur de populo suo. **P**ropheta autem dicit.
 xpi non est inquit propheta sine honore nisi in pa
 tria sua. **A**ccedat & dicit d[omi]n[us] ser[ui]s tuis fidelis.
 & canit semine processit ipse. cuius & propheta
 testimonium reddunt. **D**icit & ipse de xpo. ad
 orabunt inquit d[omi]n[us] om[ne]s reges terre. om[ne]s gentes
 seruiunt illi. **C**ui seruiunt dicit cui seruiunt. **U**isai
 dicitur. **D**icit d[omi]n[us] d[omi]no meo se. **A**ddex terram meam.
 donam ponam inimicos tuos scabellum pedum
 tuorum. **E**xpressus atque nominatum. quare in
 quit tumultu uerunt gentes. & populi medita
 risunt inania. **A**d stiterunt reges terre & prin
 cipes conuenerunt in unum. aduersus d[omi]n[um] &
 aduersus xpm eius. **A**ccedat & dicitur testis. **D**icit
 & tu ambecca prophetae testimonium de xpo.
Dne inquit audiuisti uocem tuam & timui. con
 sideraui opera tua d[omi]n[us] & expaui. **Q**ue opera d[omi]n[us] iste
 miratus & p[ro]p[ter]it. num quid febricet mundi iste
 miratus exp[ro]p[ter]it. **A**bsit. **S**ed audi ad quid & p[ro]p[ter]it

in medio inquit diuum animalium cognoscens. **O**peratum dicit uerbum cecidit factum. In medio diuum animalium cognoscens. **Q**uis quo usq; descendisti & pauca coe me fecisti. Quia uerbum p quod facte sunt omnia in precepto iacuit. Agnouit bos pater se esse suum. & ceterum pater dñi sui. **I**n medio diuum animalium cognoscens. quid est. nisi aut in medio duorum testimoniorum. aut in medio duorum latydnū. aut in medio moysi & helis cum eo in monte loquentium. **A**mbulauit inquit uerbum. & ceterum in campum. uerbum cecidit factum est. & hecobi tunc inno bis. **H**oc & hieyemiserat. Post huc & in terris uisus & cum hominibus conuersatus est. **E**cce que admodum sibi conueniunt. testis uentus. ecce que admodum conueniunt filios fidei tunc. sufficiunt uobis ista o iudei. **A**d huc aduram confusionem & lege & gente ura alior in tñs ducimus. testis. ut illi testimonium phibeant. cui p dicitur mente insultant. dicebat. **I**ud & ipse testimonium dicit. testimonium tuum non est uerum. **Q**uod si uelim & lege & propheta omnia que de xpo sunt dicta colligere. facilius me tempus quam copia desent uerborum. **U**erum tamen senem illum & gente ura natum. sed in uis errore non yelidum. simeonem sem in medio in tñs ducam. **Q**uim erunt teneri. deceptur in hac luce. quo usq; uidey & ueram lucem. **Q**ue quidem & uis conpelebat iye. sed & p & tcebat suscipere. quem sciebat uenire. **C**um isto senes admonitur esse ab ipso seo. quod non antea moyse tur. quam uidey & christum dei natum. **Q**uem cognoscens pgit ad templum. **U**bi uidey eum posteri matris manib; uidit. & diuinam infentiam pia sen & tur agnouit. **T**ulit infentem in manib; suis. **I**lle quidem xpm seyebat. sed xpi senem yegebat. qui postabat. ne ille ante promissum acy poye soluere tur. **Q**uod tamen dixerit. quem confertur fiont aduestite. inimici non xpi sed ura. benedicent dñm & clamant. **S**enille & ceteri. **N**unc dimitte dñm seruam tuum in pace. quia uiderunt oculi mei scilicet tce tuum. **I**lli & iac pater iohannis. zacharias & elisabelh. iuener fiont. in sen & tce fecundi. **D**icant & cum ipsi testimonium xpo. dicant de xpo quid sentiant. & testem idoneum xponunt. **A**unt enim suo paruulo nato. **T**u puer prophete altissimi uocaberis. p re ibi enim ante faciem dñi purgoye uias ei. **I**psi q; matri & uirgini elisabelh ait. **U**nde hoc mihi inquit. ut ueniat mater dñi mei ad me. **E**cce enim ut facte est uox saluacionis tue in aurib; meis. & ut uenit infans in gremio matris mee. **I**ntelligens enim iohannes matrem dñi sui uenisse ad sua matre. ipsius angustior uton adhuc positus motu saluauit.

quem uoce non poterat. **Q**uid postea ipse iohannes percussor & amicus humilis & fidelissimus seruus testis idoneus effectus. tanto maior in natis mulier. quanto se iustitiam abatur esse quod non erat xpm enim iudei esse cyedebant. sed ille non esse se clamabat dicens. quem me suspicant esse non sum ego. **S**ed ecce uenit post me docui pedibus non sum dignus soluere corrigiam cecidit amentia eius. **F**idelis testis & comico uis sponsi. quanto te humiliabit. sed sic corrigiam cecidit amentia eius soluendam dignum te esse dicitur. **S**ed dum hoc non te dignum dicit. iudei testibus factis contredicit. & huc & tce dicitur ante qua xpm uidey. **Q**uid cum ad te ipse uenit. & ceterum humilis. implende dispensationis sue gratiam. utate bepti. & ceterum. qui nullum habebat omnino peccatum. **Q**uid respondet quem cognouit. quale testimonium protulerit. audiunt inimici. qui audire nolunt. **E**cce inquit agnouit. deo qui tollit peccata mundi. **E**t ceterum. **T**u admodum uenit bepti. & ceterum. ego & tce debeo bepti. & ceterum. **A**gnouit seruus dñm. agnouit uinculis originis peccati obligetur. ab omni ngeu peccata libere. **A**gnouit p reo iudicem. agnouit cyetura cyetorum. agnouit paranympus sponsum. **H**ic & huc uox iohannis est. qui habet sponsie sponsus est. **A**micus autem sponsi facte & ceterum. & gaudet gaudet propter uocem sponsi. **S**ufficiunt uobis ista o iudei. sufficiunt uobis tunc testis & lege ura. **A**nted huc impudenti animo audetis dicere. quod alterius gentis ut nationis homines xpo debeynt testimonium phibe. **S**ed hoc dicitur. respondet quidem ille uobis. non sum suscipiens nisi ad uer que perierunt domus ista. **S**ed si in altib; apostolorum in uer p paulus. uobis primo oposterat. ad nuntia. & ceterum uerbum dicit. sed quia & pulit illud. nec uos dignos ura & ceterum iudicistis. **E**cce inquit conuestimur nos ad gentes. **D**emonstramus & ceterum gentib; testimonium xpo fuisse plectum. quo uer tce non tceuit. clamando diuum plinguer inimicoy suoy. **N**onne quando ille p & ceterum fecundis simus in tce sua ceterum. **I**ohannes uer proles dimitte tur. ab elto. dicitur. xpo testimonium phibeat. **I**ndubium hoc uenit. **I**ntelligens enim iohannes gentib; idoneos testis fuisse plurimocenter. **I**n medium in tñs ducamus. illi & ceterum. qui uer superbiem cepit quando per domum. **N**ebuchoodonosor regem scilicet babynonis non p & ceterum. **D**icne buchoodonosor qui in tñs. quando tce uer. & ceterum in iustem isoy. **A**udistis die quid reuelatum fuerit tibi. **N**onne inquit

Quod in ipso eius peccatione altum sit. nonne contra
 unam impudenciam. fessorem q: amenciam. ipsam
 quodam modo publico q: lucem testem creabo. sic
 putabitur. homo tentum auobis interficiebat
 Xpi. Quod et si tentum esset uobis parce debeat
 ut manus arat alienas yed de xpi sanguine in
 nocentis. Quae ceteros infusee cordib; uris. ut nec il
 le uos uenta testentur medio die solis obsecunt. &
 inter ei reddio de xpi. amputa tu lux. Nox respon
 dit indiom. immo nox uos pccat diem. nec cursum
 ordinis natura seruauit. sed ob tenebrat celum lu
 cet terram. Velum templi conscinditur. pccate se
 scinduntur. infestia yeferentur. Omnis peno orea
 tura & pauerit mostem xpi. nec uomen in his tan
 tum apti sunt oculi nri. O uidei demoner qui uia
 corda possiderunt dixerunt. scimus quisit. quid ue
 nisti ante tempus pdeyenos. Et uos dixistis. tu dle
 ipso testimonium dicit. testimonium tuum non e
 uerum. Sed non intellegentor altiones uris. egistis
 caufis nris. deniq; nrae scilicet. miltitabat ura mali
 tia. Ille enim qui ad hoc uenerat ut p nobis moyeret.
 infestas uocer cylicifige cylicifige diem. ut uia u homo
 non pccat. quia u d r. ante eos preuidit. Quentū
 laborat ut discipulum iudic pccunia corruppe
 yelur. & uiculo uenditoye alu emproyer xpm non por
 tidendum comparayelur. Nundinas mclur agenter
 anime uris. queendo fundebatir pccum scilicet
 nre. Quentum laborat ut iudicem auis scele
 ye man lauaretem. celum nris ceteris nomine obpo
 sito obprimoyelur. ut idm pleyel quod fieri uolebatir.
 Quantum laborat ut xpi occidoyelur. & lecty d i
 mirtoyelur. quentū laborat ut xpi contume
 liam paterelur. & spinit cofonayelur. In ligno sus
 pendedoyelur. lionceap ydyoyelur. Quentū clam
 tit. quentum sudatir. quentū laboratir. sed
 omnis iste labor uoster. fructus est noster.
 Deniq; auobis xpi occiditur. nobis yefurget. auo
 bis in ligno suspenditur. clauisq; confixus in cyice
 delinoyelur. & clauib; nris discipulis suis in medio eor
 clausit ianuis inuentur. Pecuniam miltit cor
 rum pendlo xpi yefur yelationem obprimoye uolu
 istir. & ecce eius yefur yelatio toto mundo uon cele
 bratur. Et quod deditir uon perdiditir. imple
 ye non potuistis quod uoluistis. Audite iam quod
 audite non uultis. die testio amoytuit yefurgetir.
 adsumptur in celo. sed dle dextoram patris. Dis
 p sit uos p uniuersos tbyres. ut ubiq; prophelias de
 eius natiuitate pccione yefur yelatione ascensione
 quecumq; dicitur sunt uos profeyerit. Atq; lucy hie
 legir item quam lignea candelabra sensu cogitua
 gentib; ministrayelur. Quod propter ee factum esse

cognoscite. neq; uerter hie omnia que aguntur
 dum pyedicatur. anobis diceyent fuisse confic
 te. Hec etiam ipsam unam dispone fuisse p
 ditionem dauid prophete declaradicens. Hoc
 cidoyet eor. nequ uo do obliuiscatur legem tuam
 sed dispge eor in uirtute tua. Dispsio hie ergo
 ura. xpi testimonium perhibet xpi euidixitir.
 tu dle testimonium dicit. testimonium tuum non
 e uox & cetera. Et ex uro testimonio inimicoy
 alu inimici confunduntur. qui xpm magice astib;
 fecisse dicunt. quecumq; fecerit miracula. Nae hoc
 qd mostuus colitur. magice potentie depitandae
 esse contendunt. Profeste codices pphelicos. ou
 dei xpi inimici. ut & ipsi alu pationi conuincuntur
 inimici. Prophete longe ante quon nasceyetur
 ante se premisit. quomnia que supoyet diximus
 predixerunt. Hinc uon iudicite quiyelur sciptis.
 Num quid si magice astibus fecerit ut coloyetur uon
 tuus. magnos miserat ante quon natus. Confundi
 mini corrigimini qui tedia de xpi uolentis ut
 cyeditir uel dicitir. Confundimini & uos iudic. qui
 lucy hie legir in uobis habentes. alu lumen
 prebent. & uos in eam intendey non curatir. Sed
 & p dicitir quidem & uos ut ueni & qui uentur use.
 & ueni & sed non sicut uultis ueni &. Ueni & exel
 sus ille qui auobis mterfectus est. nullus oymis
 yeur. Mien festus ueni & d r. & uidebitir iudicite
 quem contempstis miracula facientem. Qualis
 est tunc ura conscientia. cum uobis ille nullae uon
 & hibet patientiam. qui uos inuenit in anima mo
 tuos. qui uenturus est iudicay uos & mory uos.
 Quedimus in spm scm. quem nos dm cyedimus. aequa
 lem patry & filio. manentem in patry & filio. In sepa
 ribilem patry & filio. yegnentem cum patry & filio.
 tynctus una & testia in unitate psona sps. quo
 pericatur omnia in omnibus. Hunc & uem arriam
 blasphem. ut. patry filioq; esse in moyem. nec coy
 errorem ille diuangelicus ybiocat dicens. Siquis dix
 erit uerbum in filium hominis yem t d r. illi si
 quis dixerit uerbum in spm scm. non yem t d r.
 illi nec hie nec in futu y d r. Quid est arriane quo
 pgressus fuerit in manitas tua. Dicit uerbum in fili
 um hominis. quia scdm diuinitatem filium d r. ad
 seris in moyem. Dicit uerbum in spm scm. in p d r.
 in diuina unitate. & uem filio esse in moyem. Di
 cendote uerbum de uerbo. tale uerbum de spu
 sco. non yem t d r. nec hie nec in futu y d r. scilicet
 pccata tua. & tu yebaptizando pollicoy d m r.
 toy aliena. Donum spm sci cognoscemus esse y
 missionem omnium pccatoy. suffragantem
 bis ipsa uentur que post yefur yelationem suam

atque discipulis suis. Accipite spiritum sanctum sicut promittitur
 tunc peccata remittuntur illi. **U**os autem facite
 ergo autem quibus iam Christus dono spiritus sancti preceptissimum et
 originalia et propria cum dedit omni pecca-
 ta. In iam baptizatis et sufficit Christus. respicitur
 spiritum sanctum. et venatum non abluere sed sordiditate in
 libere sed oblige. non uiuere sed mori fi-
 cere contendit. **N**empe si hanc ruinam coti-
 die fabricat. qui per se in integrum Christum in funda-
 mento habere noluit. **A**urum esse separat
 ueritas filios suos. quos sic fouet ut natus. non sic
 ut tu blandiendo decipiat ut occidat. **A**pu-
 d catholicam fidem dilectissimi nouerit esse tantum ueritatem
 fidem. germanam. in pacem perpeluam salutem.
Non enim in angulo est. sed ubique tota est. si quis
 ab ecclesia discedit. atque hereticorum errorum se tradide-
 rit. ut fugi tuus seruat iudicabitur. non ut filius ad
 obtinuit. **N**ec ecclesiam dicitur habere. sed potius
 addit nationem. quod bonis multisque promittit
 resurrexerit. **O**mnes quidem resurgimus ait ap-
 tolos. sed non omnes immutabimur. **Q**uid prodest
 firmi resurgere et non immutari. **Q**uoniam in il-
 leuita non fuerit immutatus. a iusto iudice inue-
 nitur esse damnatus. **D**amnatus autem. **E**lesie
 non consequitur uitam. qui de caduer scito diebulo uic-
 torem non ualuit accipere palmam. **Q**uidem pro-
 dest dilectissimi. quod in illis uiculis in idolo cul-
 tu quomodo diabolus tenet. **Q**uoniam hereticorum
 captum delentumque possidet. **Q**ui uult ad **E**lesie
 uitam peruenire. contra omnes diaboli licquos de-
 bet fortiter uigilare. **N**on enim quilibet ista ui-
 ta inueniatur illa. quoniam autem distat
 inter hanc et illam. debet nosse eorum ueritatem. **H**ic fal-
 sitas. ibi ueritas. **H**ic per turbatio. illic fida posses-
 sio. **H**ic pessima amicitia. illic sempiterna dilec-
 tio. **H**ic periculosa electio. illic secura exultatio.
Hic timor. ne quierat amicus efficiatur sub-
 ito inimicus. illic semper mansuetus amicus. qui nul-
 lus illuc admittitur inimicus. **H**ic quid quid est
 bonum timor. ne pereat. illic quid quid accipit
 in illo seruabitur. qui fecit ut nec tu traxerit.
Quod accipit non amittit. **H**ic mors. ibi uita.
Hic omnia que exequitur deus. illic ipse pro omnibus et in
 omnibus deus. **Q**uod digna dicuntur. si tamen aliqua
 dicuntur. **N**on enim sufficit humana lingua lau-
 dere quod sensus mortuam non ualeat comprehen-
 dere. **T**onemur illuc firmi. et ibi uidebimus quod
 oculis hic non uidet. ibi audiemus. quod ueritas hic
 auditur. **I**bi intellegimus quod cor humanum compre-
 hendere hic ualeat. **V**identur fructusque scilicet
 in eterni et ubi gaudio. **Q**uale gaudio erit.

ubi nullus timor est. **Q**uale gaudio erit
 uideris socium esse angelorum. participem regni ce-
 lorum. regnare cum rege. **N**ihil concupiscendo
 omnia possidere. sine auaritia diuitem. sine pecu-
 nia administrantem. sine successione iudicantem.
Sinemelubarbaricorum regnantem. sine morte e-
 ternitatem uiuentem. **S**ed ut ad istam ueniamur
 uitam tantissimam que illuc ducit non amittimus.
 quae est uita Christi. et tota se excepto et corpore. **E**x-
 ceptio. aequi est filius. inmanente mentem. **E**xceptio
 uenit. uic istam ut gignit uelociter trahentem.
Exceptio et corpus Christi et ecclesia. nec ab illo separari
 aliquid aliud de illo sicut hereticus credendo. nec ab
 ista praeuicis moribus declinando. **H**icce emat
 uera pia mater et casta. in throno sui uic digni-
 tate ornata. non sicut in secus mendatio fallente
 turpiter colorata. **N**on uos ab ista matre nomen
 confictum seducat alienum. non uos ecclesie species
 aliena decipiat. sponsa non est que uirum suum non cog-
 noscit. **T**urpis est quae uenti uiri speciem suam ser-
 monibus furcose contendit. frustra sibi ecclesie
 nomen inponit. **V**ideo quidem te o spelunca sub-
 dola decipient quia decepta. **V**ideo quidem quod cap-
 tes formam tuam sub specie aliena. **Q**uid te con-
 ponis. quid tantum te et ornas. quid sub fimbriis
 tuas expendis. quid te contra ueram sponsam equa-
 se contendis. **N**on te respicit sponsus qui anone
 sponsa. sed pulchritudinem te dicit esse. **A**ddeuro atque
 ornamenti plurimis gloriaris. **R**espondet tibi
 sponsus. speciosus forma pro filiis hominum. spe-
 cies formae facta est tibi. in ueritate facta est
 in omnibus. **Q**uod si dixeris quare. respondet quia
 sub specie sponsae componit te. **A**mentaris sponsam
 tuam esse me. species formae facta est tibi.
 in ueritate facta est in omnibus. **N**on sicut patre
 appellas me. ego enim et pater unum sumus. non
 sicut patrem appellas me. **E**t principem uirgini-
 tatis tuae. **U**erba sunt Christi per prophetam. sicut
 ego essem principem uirginitatis tuae. seruaueris in
 integritatem tuam. sic integritatem seruauit matrem
 meam. **Q**uia ergo nec principem uirginitatis tuae.
 nec patrem agnoscis equalem. nec ego te agnosco
 uirginem. **N**oli te amplius iactare esse gaudere.
 agnosce turpitudinem tuam. **A**urum abstulit inte-
 gritatem tuam. **N**on igitur sponsa. qui anone
 integritate. frustra enim illum sponsam uocet.
 quia non est tuus. **T**urpem enim uicquam non acci-
 pit Christus. **R**edi. redi. repudiata. redi. confusa. redi.
 serpentina frigiditate uoluita. **R**edi. non diu-
 tate celesti composita. sed humana adfectionibus
 circumuenta. **R**edi. fallere. temeritas potes.

q

no habere iustitiam et congruam licentiam. Voluntatis quoque
 est tribuere libertatem. ut esset possibile. siue ad ea quae supra
 esse intentione sunt dilectionis obsequio. siue ad ea ut ad ea
 quae infra esse prius cupiditatis semel ipsos ponderare de
 clinare. Non igitur natura que metum potest siue in se
 siue bene uiuendo subsistere. nisi que potest de deo ipsius
 dimunere cogitare. **I**te autem natura intellectus in anima
 b; e hominum et spiritibus; angelorum. **D**icitur quippe cognoscendi ac
 diligendi se. nisi angelis atque hominibus; indidit faculta
 te. Quibus; propter arbitrii libertatem quem maxime debuit in
 tollere deus; creature creatoris benignitate conferri.
 ita cognoscendi ac diligendi se facultate. uoluntateque
 donauit. ut autem unquam; et habere potest et perdere. **S**i
 quis tamen esse sponte perdidit. suo autem demerito arbitrio
 resurrexit non ualeat. **E**t illi essent se cogitationis in
 ita gratuita dono bonitatis de nouo uenire uandis quibus;
 uelle in fundere diuis fuit in ipso creationis exordio
 nullis precedentibus; meritis spiritus et corpora locis atque;
 effectibus; pro deo ut ipse sapienter uoluit congruis
 mirabiliter ordinari. **A**ngeli ergo atque homines; p
 eo quia rationales sunt facti et essentia ac beatitu
 dinis donum in ipsa natura spiritus ac creatione diuini
 tatis acceperunt. **I**te scilicet ut si dilectione et execto
 ris sui iugiter in herissent. simul et in beati quibus; mien
 sissent. **S**iuero proprie libertatis arbitrio. contra
 sumi creatoris imperium sua nitentur facere uo
 luntate. propter acontumacibus; beatitudo discedat.
Cuius supplicium eis uel in quibus; et in his miserer
 uoribus; demerito doloribus; quibus; cruciata. et de angelis qui
 dem hoc disposuit et impleuit. **U**bi quis eorum; bona
 te uoluntatis perdidit. nunquam; si sine diuino munere
 separaret. **P**ropter itaque; angelorum; que a suo creatoris deo
 quo sola bono beata sunt. uoluntate a prostrata uersione
 discessit. **A**equitatis superno iudicio in ita sua dante
 omni in ipsa uersione uoluntatis inuenit. ut in alit
 ei esset incipere ut puniri. que illis beatifici boni
 dilectione distitit. **Q**ue de in eterno sic totum; prece
 pit semel anhelis supplicia. ut deus igne ei et in para
 delo. **I**n quo illi homines per creatoris angelis. nec ma
 lic potest uoluntate unquam; ex se nec potest. **S**ed
 permanente in eis iniuste uersionis malo. permaneat
 et in iustis et in burtonis et in adan. **H**oc malorum
 principis diabolus propter homines quia ad peccati parti
 cipium inuidur dux. non est tantum; sed et in uice propter
 eorum; curit pro peccati meriti in inferis. **D**icitur autem mi
 seris creatoris diuisus. sic diabolus atque; angelis ei propter acaden
 tib; uoluntate. et de angelis in sua dilectionis et in ta
 te firmavit. sic et in humani generis in se non totum
 in se propter penitus promissit. **S**ed quos uoluit ei gratuita
 bonitas repulsi tenebris in quibus; omnis humani nati
 uitatis peccati originalis condonatione uoluit. yeducen

dos predestin. ut ad lucem. **I**n eo preceptis demonstret
 quod istos originalis peccati uinculis in debita gratia
 beatorum absoluerit. **C**uius et quibus; maxime propter
 quibus; nulla potest at bona et mala in esse propter merito
 luntate in solubili nexu et in adan. **B**e
 ne quoque; uoluntatis et cogitationis in ita in hominibus; esse
 ipso nati. sed diuinitus et parat et in bu in eodum
 et ostendit. **Q**uia neque; diabolus neque; alius; angelis
 sequor uine illius merito in hanc in se de
 caligine bona potuit aut potest resurrexit uoluntate
Quia si possibile esset ut humana natura propter ad uer
 sa bonitate perdidit uoluntatis. et se ipsa resurrexit habere
 se potuisset. multo possibile hoc natura habere ang
 licam. **Q**ue quoniam; min; grauat. et in eo propter pondera
 tuum magis habere predestina facultate. **S**ed ostende
 dr unde bona uoluntatis hominibus; delur. quia sic am
 angeli; cum habere ut amissa demerito habere possunt
Quo igitur digna e esse uoluntatis bona per gratia et in
 beatus uoluntatis pro merito. **E**t in quibus; angelica atque; humana
 esse debet in punta. **P**ropter itaque; scdm catholicos fide
 gula uentus esse filius dei ad punitionem omni peccatorum
 angelorum. et de iudicandis homines uiuos et in se uoluntatis
 et per se. **E**t in beatus per se. quia in ange
 lis peccatoribus; non peccat. sed carceribus; caliginis in se de
 trudent; et in iudicio puniendorum resurrexit. **D**e
 hominibus; quoque; uis ac merito iudicandis. beatus pau
 lus habet. **E**t in corado et in ipso quibus; iudicandis
 e uiuos et in se uoluntatis et ad uoluntatis et in se
In
 aduertit ab illo propter hominibus; corpore que de deo in se
 maunt. usque; ad omnia hominum; corpora que animata
 quandoque; uiuere cooperire ab illo resurrexerunt.
 a quo operire creator. **S**ingula uero; corpora illi in
 gulis suis animabus; in se uoluntatis sedent. que
 in matris ut uiuere inciperent uoluntatis; habere cor
 per. **U**bi scilicet; in illo examine iustitiam
 in se de singulis corporibus; suis accipiunt in se uoluntatis
 siue regni siue supplicii. **I**n quibus; siue bona siue mala
 quibus; ante propter habuerit. **Q**ualiter autem mala
 ante ab in se uoluntatis incipit. que ab originalis peccati
 peccati in se uoluntatis sumit. **I**n quo quisque; in se uoluntatis incipit
 ut ante in se uoluntatis que ab obligatione soluit. sum
 ut de iudicandis propter anima illa in se uoluntatis
 necesse e ea cum eodum; corpore in se uoluntatis in se
 supplicia sustinere. **U**bi diabolus cum angelis in se uoluntatis
 in se uoluntatis. quibus; primus peccat. et peccatum
 propter hominibus; propter. **U**bi cameo et in se uoluntatis
 in se uoluntatis seruientes. ad uoluntatis molles. in se uoluntatis
 cubito resurrexit. fuyes auari. ebriosi. maledici. repulsi. et
 omni qui opera carnis agunt. **D**e quibus; beatus dicitur
 tolur. quia regnum dei consequuntur. **S**uante huius in
 te testimonium uiuus sunt melius conuersi non fuerunt.

INCIPIT EXPOSITIO FIDEI CATHOLICAE

SCII AGUSTINI EPISCOPI: ad Petrum Diaconum.

Epistolam fili petri tue hieritatis accepi. In qua te significasti uelle hierosolimam pergere. & poposcisti te letor in istis instrui. que debet in illis partibus uere fidei regulam tenere. Gaudeo quidem quod p fide uera sine ulla perfidiae uitio custodienda sollicitudinem geris. Sine qua nulla potest prodesse immo necesse est cum apostolica quippe dicit auctoritas. quae sine fide impossibile est placere deo. Fides est namque bonorum omnium fundamentum. fides est humanae salutis uitium sine hac nemo potest ad filiorum diuinitatem pertinere. Quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam iustificationis consequatur gratiam. nec in futuro uitam possidebit uitae aeternae. Et si quis hic non ambulauerit per fidem. non perueniet ad speciem. sine fide omnis labor hominis uacuus est. Vale quippe est ut sine uera fide quisquis uelit deo per contemptum saeculi placere. quale si quis quam tendens ad patriam. In qua se scit beate esse uicturum relinquit itinera rectitudinem et in prociudissecetur errore. Quoniam ad beatam ciuitatem perueniat. sed in praecipitium cadat. ut binon gaudium peruenienti deatur. sed cadenti interitus inferatur. Verum tamen ut de fide sufficiens sermo promatur. nec temporis suffragatur spatium. quia celesiter nostrum cupimus habere responsum. Et tam magnum est opus disputationis huius. ut tam magnis uix possit impleri. Neque enim poposcisti sic te debere ^{desidero} instrui. ut una quamlibet heresim designares. contra quam specialiter nre disputationis uigilare & interire. Sed cum indefinita definitionem fidei petis. et quae cupis & sic sub breuitate concludi. Uideris per caldubio quam sit nobis impossibile. ut rem tantam in breui plene comprehendamus. quo sufficientes esse non possumus. Etiam si tantum spatium temporis & tale nobis esset ingenium. ut multa uolumina de hoc quod a nobis & petis facere ualeamus. Sed quia deus per se omnibus inuocantibus cum inuentate. quia uerbum consummans & beseuans fecit super terram. Speis quia sicut tibi dedit huius fidei sciam sollicitudinem. sic & iam mihi ut tuo tunc bono tuncque laudabili serua desiderio sufficientem tribuit facultatem. Ut & si non potuero cuncta dicere. sequibus omnis error hereticus possit agnosci. & agnoscatur. ut conuincatur ut ut uicari. Tamen in nomine atque adiutorio scie trinitatis. que unus solus & uerus & bonus & deus. eadem in quibus saltem magnam & pateratione catholice fidei constant. sine aliqua erroris caligine conueniunt. Quibus & uentis potens & uicem illa deprehendere atque fugere. que & si in hoc opere non uiderent specialiter disputatione contineri. tamen ex his que hic genera

liter atque absolute patenter. et p. h. t. ille que infidelis homines a uerbis uolunt suscipere fidei. non regula diuinae ueritatis tradita. sed nequicia humanae erroris inuenta.

Quocumque igitur loco fuerit confiteratur. quia sciam regulam nri saluatoris imperio perdimulgatam. nos scire. patris & filii & spiritus sancti nomine accepti. Principaliter atque indubitanter toto corde sciam. patrem deum & filium deum. & spiritum sanctum deum. id est sciam. atque inconfitebilem trinitatem. unum esse naturaliter deum. De quo in deuteronomio dicitur. Audis & dicitur deus tuus deus unus est. & deum deum tuum adorabis. & illi soli serues. Verum tamen quia istum unum deum qui solus uerus naturaliter deus. non patrem solum. neque solum filium. neque solum spiritum sanctum. Aut cum qui spiritus sanctus per se in confessione huius trinitatis dicitur. uel patrem uel filium personaliter dicere. siue credere. quod domino nefas est audiamus. Fidem enim quam scie pater arche atque per pharaonem ante incarnationem filii dei diuinitate acciperunt. quae & iam scie apostoli ab ipso deo in cytheposita audierunt. & spiritus sancti magister in istis uult. Non solum sermone per se uel accuerunt. uerum & iam admittuntionem saluberrimam post se seruum scribitur in dicitam reliquerunt. Unum deum per dicitur trinitatem. id est patrem & filium & spiritum sanctum. sed trinitas uera non est. si una eademque persona dicitur pater & filius & spiritus sanctus. Si enim sicut est pater & filius & spiritus sancti una substantia sic esset una persona. nihil omnino esset in quo ueraciter trinitas diceretur. Rursum trinitas quidem uera esset si quae unum modum patris & filii & spiritus sancti personarum sunt ab inuicem per se distineti. sic fuisent naturae quoque diuersitate disticti. Sed quia in illo uno deo ueritate trinitatis. non solum quod unus deus est. sed & uicem quod trinitas est. in natura unum est. Per hanc unitatem naturaliter totus pater in filio & spiritu sancto est. & totus filius in patre & spiritu sancto est. totus quoque spiritus sanctus in patre & filio. Nulla horum extra quemlibet ipsorum est. quia nemo alteram aut precedit a se in uitate aut excedit magnitudine aut superat potestate. Quia nec filio nec spiritus sancto quantum ad naturam diuinam unitatem prior aut posterior aut minor est pater. Nec filius & spiritus sanctus atque immensitate uelut anterior aut maior spiritus sancti & spiritus sancti immensitate atque per se uelut aut excedere naturaliter potest. Sicut ergo nec filius posterior aut minor est pater. nec spiritus sanctus posterior aut minor est filius. Ad se hinc quippe & sine in quo est. quod filius de patre natura naturae existit. Et spiritus sanctus sine in quo est. quod spiritus sanctus de patre & filio. Ob hoc ergo trinitas unum & uelut ex deo & dicitur deum. quia una per se uelut & spiritus sanctus. una in

sed unum & trinitas ipse non est.

scie simul patrem & filium & spiritum sanctum esse scimus. Quod tamen est nec pater & filius & spiritum sanctum unum deum esse quoniam ad naturam unitatem inuenimus. sicut qui pater est eundem uel filium uel spiritum sanctum. Aut cum qui filius est suo patrem suo spiritum sanctum.

mentis et unanaturalem unum diuinitas personarum.
 Tenemus igitur patrem & filium & spiritum sanctum unam esse
 naturam et deum. neque tamen ipsam patrem esse qui
 filius est. neque filium ipsum esse qui pater aut filius est.
 Unce enim patris & filii & spiritus sancti essentia. quam
 spiritus sancti uocant. in quo non est aliud pater. & al-
 iud filius. & aliud spiritus sancti. quam uis personarum sit
 alius pater. alius filius alius & spiritus sancti. Quod & nobis
 maxime in ipso scripturarum demonstratur initio.
 ubi dicit. faciamus hominem ad imaginem & simi-
 litudinem nostram. Cum enim singulorum numerus
 dicit imaginem. ostendit unam naturam esse ad
 cuius imaginem homo fieret. Cum uero dicit plu-
 raliter nostram. ostendit eundem deum. ad cuius
 imaginem homo fiebat. non unam esse personam.
 Si enim una illa essentia patris & filii & spiritus sancti una
 esset persona non diceretur ad imaginem nostram. sed
 ad imaginem meam. nec dixisset faciamus sed faciam.
 Si uero in illis tribus personis tres essent intellegen-
 de ut credende substantie. non diceretur ad ima-
 ginem nostram. sed ad imagines nostras. una enim imago.
 trium naturarum in equalium essentia non potest. Sed
 dum ad unam imaginem unius dei homo factus di-
 citur. una se trinitatis essentialiter diuinitas
 intymatur. Deinde & paulo post pro eo quod su-
 perius dixerat. faciamus hominem ad imaginem
 & similitudinem nostram. sic hominem factum scrip-
 tura narrat ut dicitur. & fecit hominem ad
 imaginem dei fecit eum. Hanc trinitatem personarum
 atque unitatem nature propheta isaias reuelata
 sibi non tacuit. cum se dicit scripturam uisisse cla-
 mencia. spiritus sancti dei dei sabaoth. ^{ubi} Pater filius in eo
 quod dicitur testio spiritus personarum trinitatem. in
 eo uero quod dicitur. ^{scilicet} spiritus sancti dei dei sabaoth. diuine natu-
 re cognoscimus unitatem. In illa igitur sancta tri-
 nitate. quod ideo a nobis reperitur. ut ueritas cor-
 di tenacius infigatur. Unus est pater qui solus es-
 sentialiter de se ipso unum filium genuit. & unus
 filius quidem uno patre solus essentialiter natus.
 & unus spiritus sancti qui solus essentialiter de patre filioque
 procedit. Hoc autem totum una persona non
 potest. id est & gignere se. & nec se de se. & proce-
 dere de se. Quia igitur aliud est gignere quam na-
 tum esse. aliudque procedere quam generare uel
 natum esse. manifestum est quod alius est pater.
 alius est filius. alius est spiritus sancti. Si trinitas itaque
 sonnet patris & filii & spiritus sancti se festur. unitas
 naturam. Si quod ergo secundum illam diuinitatem
 quam unum sunt pater & filius & spiritus sancti. neque
 patre natum credimus. neque spiritum sanctum. sed
 solum filium. sic & uiam secundum catholicam solum
 filium natum catho-

licae fides & credit & predicat. Neque enim in illa tri-
 nitate proprium esset solius patris quod non ena-
 tur ipso. sed unum filium genuit. Neque proprium so-
 lius filii quod non genuit ipse. sed patris essentia na-
 turae. Neque proprium spiritus sancti. quod nec natus ipse
 nec genuit. sed solus de patre filioque incommutabili
 & eternitate procedit. Si secundum diuinam ^{quidem} natu-
 ram de pater de nullo deo neceretur deo secundum
 catholicam tamen ipsam nasceretur ex uirgine. Si enim
 pater de uirgine nasceretur. una persona esset pater
 & filius. Ipse autem una persona pro eo quod non deo. sed
 tantum de uirgine nasceretur. Ipse autem de filio
 dicit. quia sic dilexit deum mundum. ut filium suum u-
 nigenitum deo. Et iterum. non enim misit de-
 filium suum in mundum ut iudicet mundum. sed ut
 saluetur mundus propter ipsum. Nec beatus iohannes dixit
 israhel qui diligit genitorem. diligit eum qui natus
 est deo. nec ipse filius dixit israhel. pater meus usque modo
 operatur & ego operor. Ipse enim qui filius dicitur.
 si idem esset & pater. non ueraciter de filius diceretur.
 quia non de deo sed de sola uirgine neceretur.
 Ad extremum nec ipse pater de celo testatur. &
 de suam corporali uoce filium monstrat dicens.
 hic est filius meus dilectus. in quo mihi complacuit.
 Apostolus quoque paulus non dixit israhel de deo patre.
 qui pro filio non peperit. sed pro nobis om-
 nibus credidit illum. Sed quomodo ista omnia & diu-
 nitus ad nostram doctrinam dilatesunt. & que diu-
 na dilatesunt. utique ueraciter asunt. Verum est
 quod fides catholica predicat. & secundum diuinitatem
 de patre natum esse solum filium. & eternum cum
 patre inmosticem inpassibilem atque incommuta-
 bilem deum. & secundum catholicam non patrem sed unigeni-
 tum eius filium. Salua & eternitate sua tempo-
 raliter natum. salua inpassibilitate sua passum.
 salua inmosticetate sua mostuum. salua incommu-
 tabilitate que destrueris & uita ad ista ueraciter
 citur sit citatum. Qui totum habent commune
 cum patre quod & eternus naturaliter sine initio
 habuit. & nihil habet cum patre commune corpore
 que in sua persona temporaliter atque humiliter
 ille & eternus & ex celsis cepit. Rursus. si non ille
 qui proprius atque unigenitus de patris filius est.
 sed spiritus sancti neceretur ex uirgine. Non ipsum filium
 qui factus est ex muliere. factus sub lege. natus de
 spiritu sancto & uirgine in symbolum accepto &
 corde ad iustitiam crederet. & ueraciter ad salutem sua
 confiteretur ecclesia. Sed & si ipse spiritus sancti qui pater
 & filii spiritus est formam seruaciperet. non ipse
 spiritus super se ipsum hominem factum in columbe
 specie colitur adueniret. Pater igitur de deo

nullo genituro. semel de sua natura sine initio
 genuit dñm filium sibi equalem & eodem quapro
 naturaliter & es huc est diuinitate coeque hum.
 Sed idem di filius cum sit dr & es huc & uerit & cum
 patre scdm diuinitatem naturaliter unus dr. se
 cundum quod dicit. ego & pater unum sumus. Idem
 pater nobis homo factus uerit & plenus. In eo ue
 rit. quia ueram habet dr ille humanam natura.
 in eo uerit plenus. quia & es huc humanam susce
 pit & animam rationalem. Idem tamen unige
 nitus dr secundo natura est. semel ex patre. semel
 ex matre. natura enim de patre dr uerbum. na
 turus est de matre uerbum coeque factum. Unus igitur
 est atq; idem dr di filius. natura ante seculu &
 natura in seculo. & ut utroque; natus uerit unius est
 filius di. Diuina secundum quam exeat in for
 ma di coeque huc patris dr est. humana scdm qua
 semel ipsum ex inuenit & formam seruati accipi
 ent. Non solum in conceptum materis uteri se
 mel ipsum dum homo fieret. eodem seruati forme
 susceptione formauit. uerit & uerit de eodem matris
 uerit. idem dr homo factus exiit. Et in sepulchro
 idem dr homo factus iacuit. & ab inferis idem dr ho
 mo factus die tertio resurrexit. Sed in sepulchro se
 cundum solam coeque huc. idem dr iacuit. & in in forma
 scdm solam animam descendit. Quia de inferis ad
 coeque huc die tertio resurrexit. idem dr scdm car
 nem quam in sepulchro iacuit. de sepulchro surrexit.
 Et quadragesimo post resurrexerunt die. idem dr
 homo factus in celos ascendit. in dextera uerit di sedet.
 in dextera uerit iudicandus uiuos & mortuos uerit
 turus. Verbum ergo coeque factum. unus est filius di
 dñi. ihu xpi mediator di & hominu. Idem dr uerit
 mediator. quia idem dr atq; homo uerit. Habens
 cu patre unam diuinitatis naturam & humanitatis.
 unam cum matre substantiam habens ex nobis utq;
 ad moysen. Iniquitatis me penam habet. in comu
 tabilem de deo patre iustitiam suam. & ipse semp
 uiuus & immortalitatem mortalibus largitur.
 Qui per factum quidem humanitatem suam. in ip
 sa diuinitatis suae perfectione seruabit. Uerit
 tem uerit mortalitatis suae per susceptionem mortis.
 ab orbuit. hoc est quod testatur beatus petrus.
 Quia xpi de gloriose mortem. ut uerit & es huc ho
 redor efficeremur. Beatus quoque peculiaris docet
 quod xpi mortem de gloriose. in luminaria est
 autem uitam & in coruptiorem. Xpi igitur mor
 tem gustauit. quia uerit homo est. idem quoque mortem
 de gloriose. quia uerit dr est. Idem quippe sicut
 apostolus dicit. crucifixus est ex inuinitate. sed ui
 uit ex ueritate. Unus atq; idem qui scdm pph

tuam beati dauid. & homo factus est in me. & ipse funda
 uit eam alter sumus. Itaque nec diuinitas xpi aliena
 tice. an uerit apud dr. scdm id quod in principio erat
 uerbum. & uerbum erat apud dñm. & dr erat uerbu.
 Hoc erat in principio apud dñm. omnia per ipsum
 facta sunt. & sine ipso factum est nihil. & huma
 nitatis ei aliena est a natura matris. scdm id quod uer
 bum coeque factum est. & habitabit in nobis. Illa eni
 natura que semp genitam. uerit ex patre. naturam uerit
 sine peccato suscepit ut nasceretur ex uirgine. Neq;
 enim natura & es huc atq; diuina temporali ter con
 cipi & temporali ter nasci. & natura humana uerit
 nus possit. nisi scdm susceptionem ueritatis humano.
 Uerit temporali ter conceptionem atq; natura
 tem ineffabilis in se diuinitatis accepit. sic dr per
 nus ac uerit uerit. scdm tempus conceptus &
 natus ex uirgine. Dum enim uerit plenitudo tem
 poris. misit dr filium suum factum ex matre factu
 sub lege. ut eos qui sub lege erant redimeret. ut ad op
 tionem filiorum uerit. Illo scdm deo factus na
 turaliter filium hominis qui unicus est naturaliter
 filius unigenitus di patris. Hoc utiq; iohannes & an
 gelus confirmant post eam dixit. & uerbum
 coeque factum est & habitabit in nobis. subsequenter
 ait. Et uidimus gloriam ei. gloriam quasi unigeni
 ti a patre plenum gratia & ueritate. Sic ille omni
 um spirituum omniumq; coeque. Idem omnium
 naturarum creator. Et dñs exeat uirginem.
 exeat ex uirgine. & uerit ipse factor est. matre
 sibi fecit. Quando de eius coeque concipiendus atq;
 parendus ueram materiam coeque dr immensur ac
 semp pater huc accepit. Et ut secundum ueritatem
 forme seruati dr homo misericorditer fieret. &
 scdm formam di naturalis bestiae. idem dr homo
 permanens non coeque. Si ergo xpi di filium. id est
 unam & trinitate personam dñm uerit exede. uerit in
 tatem ei de natura patris naturam esse non dubitet.
 Et sic dñm uerit hominem exede. ut eius coeque non
 celestis. non coeque. non alterius cuiusquam patris
 essent. sed eius cuius est omnium coeque. Id est
 quem ipse dr homini primo de terra plasma uit.
 & ceteris hominibus plasma. quos per pro pa
 gationem & hominibus exeat. Sed huc coeque xpi &
 omnium hominum unius eiusdemq; nature sit.
 sed huc tamen quam dr uerbum ex maria uirgine
 sibi unio dignatus est. sine peccato concepta. sine
 peccato uerit. Ut patet scdm quod dr & es huc & es huc
 uerit misericorditer & conceptus & natus est. & dñs glo
 rie crucifixus est. Quibus autem uerit explicatur
 coeque illius ex collatione singulari. cuius diuina
 & ipsa sui conceptione persona. cuius ergo natura

¶ Et dñs ipse
 no pater filius
 uerit pater uerit. &
 huc dñs uerit
 coeque huc uerit
 uerit me dñs

tim solita Quasi uerbum cecidit factum e. ut una
 persona esset. cum cecidit sua unigenitur. ac semper
 nuda ipse supra casum conceptione conceptus. Item
 uerbum cecidit hominum casum. phanarium ceptu
 e. nati concubitu uerbum seminate. femina uerbum
 concipiente atq; peccante. Et quia dum sibi maice
 ut filios generent sine libidine non e paritum con
 cubitu. ob hoc filiorum ex eorum casu nascenqu.
 non potest sine peccato esse conceptus. Ubi pecca
 tum in partu non transmittit per pagio sed li
 bido. nec fecunditas nature humane facit hominē
 cu peccato nasci. sed foeditas libidinis. que homines
 habent & illius primi iustissima condemnatione pec
 cati. Ideo beatus dauid quem uis de legitimo nascere
 tur iustoq; coniugio. In quo scilicet nec infidelitatis
 culpe. nec fornicationis macula poterat inueniri.
 Propter originale tamen peccatum. quo naturalit
 obstricti filii sunt ipsi. non solum impiorum filii.
 sed omnes filii qui de iustorum scilicet casta carne nas
 cuntur. & clamat & dicit. Ecce enim iniquitatis
 conceptus sum. & in delictis peperit me mater mea.
 Scilicet iob dicit. mundum a corde non esse homine.
 nec si unius diei sit uita eius super terram. Dico ergo
 filius unigenitus qui est in sinu patris. ut carne ho
 minis animamq; mundam & susceptione cecidit. atq;
 animo rationalis in carne natus e. Et qui est de ueris
 homo ueris factus est. non ut alter de esset alter
 homo. sed idem de. idem homo. Qui ut illum pecca
 tum quod in concubito mostralit cecidit generatio
 humana contraxit auferret. Conceptus e nouo mo
 de de in cecidit in matre uirgine sine concu uiri. si
 ne libidine concipientis uirginis. Ut pchm homine que
 absq; libidine conceptum. in uoluntate dedit uirgi
 nis uteris. ablueretur peccatum. quod nascentes tra
 hunt omnes homines. Quibus in corpore mostralit huius
 uel est nascendi conditio. ut matres eorum fecundita
 tis opus implexe non possint. nisi prius uirginitate
 cecidit amiserint. Solutus igitur abstulit peccatum
 conceptionis atq; natiuitatis humane de unigenitus.
 qui dum conciperetur. ueritatem cecidit accepit ex
 uirgine. & cum nasceretur. integritatem uirgini
 tatis seruauit in matre. Iste cecidit que de factus
 filius uirginis in carne. & in carne uirgo mater facta
 est unigeniti. ut quem pater genuit & flesuitate.
 ipsum uirgo conceptum proferret in tempore. Il
 le utiq; uirgo quam de quide ex fuerat nascentur. tuc
 singulari gratia prouenit atq; repleuit. ut ipsum he
 beret uentris sui fructum. quem ex iusto hebet uniuers
 itas dnm. Et ipsum sibi uideret & nascendi sollem ni
 tatem subditam que in ueritate pater ne substen
 tio. non solum humana. sed etiam angelica creatura

cognoscit & adorat altissimum. Sic ergo peccatum &
 poena peccati. que per seclur corrupte mulieris intravit
 in mundum. per inuoluntate uirginis partum. uisus est a
 mundo. Et quia in conditione generis humane. uisus per mul
 ierem que desolo uerbum factus est contigit. ut mostralit uir
 gine tenemur obstricti. Hoc in ueritate hu
 mani generis diuinitate egit. ut per ueritatem quide
 la mulieris nature. ut a hominibus redderetur. Ille
 humane nature nequissima deceptioe sibi diabolus
 in peccati similitudine sociatur. hic e de qui humane
 nature in ueritate persone suscepit. Ibi femina de
 ceptu e ut fieret filia diaboli. hic uirgo gratia reple
 ta e. ut fieret mater summi. atq; incommutabilis
 unigeniti. Ibi angelus deus per superbiam se
 dulitate mulieris animum optinuit. hic de humilitate
 se per misericordiam in corrupte uirginis uterum ex
 eanasciturus impleuit. Dico enim filius ihu xpi qui in
 forma dei erat. quod nisi ex natura patris nature
 sed esse non potest. Ipse secundum apostolicam doc
 trinam. semel ipsum ex inuita formam serui acci
 piens. Formam ergo serui idem nature serui in
 suam accepit de. ille per personam. atq; ita hominum fac
 tor. in similitudine hominum habitus in ueritate ut
 homo. Ipse humiliter semel ipsum. factus obedi
 ens usq; ad mortem. mortem autem crucis. Intente
 igitur hec apostoli sententiam cogita. & in ea cog
 noscit quomodo ihu xpm eandem dnm atq; homine
 cecidit. nec tamen in eo ueritatem utriusq; nature
 in una persone aut confundit. aut diuidit. Cu ergo
 primum audis de dno ihu xpo. quam forma dei erat.
 oportet te agnoscere firmissime q; tenere. in illo
 forme nomine naturalis debet intelligi. Infor
 ma igitur de. dnm ihu xpi erat. quia in natura dei peccati
 semper erat de qua natus erat. Unius ergo nature
 cum patre e. equaliter q; cum eo sempiternus atq; in
 mensur. equaliter in ueritate & incommutabilis. se
 qualiter in uisibilis & inenarrabilis. Equaliter boni
 & iustus. equaliter miserator & misericors & uerax.
 patient & multum misericors. equaliter fortis & uerus.
 equaliter sapiens. & omni p. Proinde hec omnia
 que diximus de de filio. firmissima fide & ueritate. que
 hec utiq; omnia in ueritate nature habent cum patre.
 sine dubio equalis est patri. Propter quod & apos
 tolus continue adiungens ait. non rapinam arbitra
 tus est esse. & equalis deo. Non enim & in illa que
 sequenter subiungit apostolus dicit. Quia semel ip
 sum ex inuita. formam serui accipiens. in similitu
 dine hominum factus. & habitus in ueritate ut homo. & equi
 humiliter se. factus obediens usq; ad mortem. mor
 tem autem crucis. omnia aut hec de illo deo unigenito
 de filio. De illo uerbum deo de quo dicit & angelus. In

X. in p. illi filii. cum patre diuinitate equalis in ueritate

principio erat uerbum & uerbum erat apud dm̄ .
 & dicitur uerbum . De illa dicitur dicitur diq: sapientia
 de qua dicitur . omnia in sapientia fecisti . De il
 lo principio cum quo unum e pater ipse principiu .
 & in quo sibi co & sy nium fecit celum & terram . id est
 omnem spiritalem corporalemq: naturam . De
 dno unigenito qui e in sinu patris ut dixi omnia
 hae personaliter accipe . saluato rem in mentitate .
 ad eternitate . in immortalitate . in commutabilitate ^{inuisibilitate}
 diuinitate eius . Que ita naturaliter & equaliter cudo
 communia patre habet & dicitur filius . ut licet homo p nobis
 fuerit ueraciter factus . p mone sit tamen equaliter uis
 patri . de quo natus e uerus & ueraciter dicitur . Semel ipsum
 igitur & in uiuit . sed de plenitudine ei nos omnes ac
 cepimus . que plenitudinem . si ex in uiuit . amitte
 re . quid de ea nobis dicitur & utiq: non habet & eode au
 non habente . nos p dculdubio nihil possumus accipere .
 De plenitudine ita eius nos omnes accepimus . Ex
 eo igitur quonobis de plenitudine sua dedit . osten
 dit & uiam quae ex in uiuit plenitudinem . non amittit
 se quam habuit . quasi plenitudinem suam amittit
 re . de se de illa nullatenus possit . Postquam ergo
 serua accepit . neq: enim aliud fuit illa di summi &
 in uiuit . nisi forme seruilis . id est humanae nature
 acceptio . Utraq: e igitur in xpo forma . quia utraq:
 & uera & plena in xpo substantia . Ideo ser euange
 listae plenum dm̄ gratiae & ueritatis predicat .
 Quia & in diuina natura in qua dicitur ueraciter est
 formae di equalis do . in ista plenitudine seruauit
 in forma serui . quia in similitudine hominis factus
 est . habitus e in uentus ut homo . Ex in uiuit ergo
 semel & ipsum formam serui accepit ut fieret seruus .
 sed forme di plenitudinem non amittit . in qua sem
 p est & es huius atq: in commutabilis dnr̄ . Platur se
 cundum formam serui homo uerus eiusdemq: na
 ture . cuius e ancilla & mater . & in uis in forma
 di dicitur uerus eiusdem nature . Cuius e & uiam dnr̄ pat
 in forma di cum patre & spu sco unus & solus for
 mator omnium dnr̄ . secundum formam serui solus
 ipse sua & patris & sps sci operatione formatus . qd
 creator est commune habent naturaliter cum pa
 tre & spu sco . quod au creator e . solus habent psona
 liter in se ipse Cuius e in uentus futuam scdm̄
 casum & in uis & resurrexerunt . atq: in celis as
 censionem . lxx & prophete prenuntia re nuquam
 desit tuerunt . p d ut ipse precipiebat oboedirent
 & uerbis & factis . Non & sacrificiis carnalium uic
 timarum . que sibi ipsa sca tynitatis que unus e dno
 ui & aeterni testimonio a patrib: nris precipiebat
 offerri . Illius sacrificii significabatur gratissimu
 munus . qd & ueraciter & uis in solus dicitur filius secundu

casum esse & in se corditer oblaturus . Ipse enim se
 cundum apostolicam doctrinam optulit semel & ipsum
 p d nobis oblationem & hostiam de modoxem sua uita
 tis . Ipse uerus dicitur & uerus pater . qui pro nobis non
 in sanguine taurorum & hircorum . sed in sanguine suo
 semel intydauit in sca . Quod tunc pater fex ille signi
 ficabat . qui cum sanguine in sca scorum per annos
 singulos intydabat . Iste igitur est qui in se uno totu
 & hibuit . quod de se necesse dicitur ad redemptionem nos
 tre sciebat effectum . Idem scilicet sacerdos & sacri
 ficium . idem dicitur templum . sacerdos per quem sumus
 yreconciliati . sacrificium quo yreconciliati . templu
 in quo yreconciliati . dicitur cui yreconciliati . solus tamen
 sacerdos . sacri ficium . & templum . Quia hae omnia
 dicitur scdm̄ formam serui . non autem solus dicitur . quia hoc
 cum patre & spu sco scdm̄ formam di yreconciliati
 sumus . Igitur p solum filium scdm̄ casum . sed non so
 li filio scdm̄ diuinitatem . Tynitatis enim nos sibi yrecon
 ciliauit . p hoc quod solum uerbum casum ipsa tyni
 tatis fex . in quo sic ueraciter incommutabilis p manet hu
 manae diuinaeque nature . Ut sicut uera semper est eius di
 uinitas quam de patre incommutabilem habet . ita
 uera semper atq: incommutabilis eius humanitas sit .
 quam sibi unitam summa diuinitas gerit .

Hae pauca de fide scdm̄ trinitatis . que solus & uerus est
 naturaliter dicitur . quantum by dicitur temporis & ser
 monis permisit inferui .

*Hic inuenitur si forte
 uere quae sunt facta
 ut talis signum .*

Firmissime itaq: tene . & nullatenus dubites . patrem
 & filium & spm̄ scm̄ unum esse naturam . alter dnr̄ . in eu
 ius nomine becepti . atq: sumus . Cum enim aliud nomen
 sit pater . aliud filius . aliud sps ser . hoc e utiq: unum
 nature nomen . horum trium quod dicitur dicitur . quid
 est in deitate & nomio . Videte uidele . quo ego sum dnr̄ .
 & non e alius praeter me . & de quo dicitur . Audiuist .
 dnr̄ dicitur tuus dnr̄ unus est . & dnm̄ dnr̄ tuum adorce
 bis . & illi soli ser uies .

Firmissime tene . & nullatenus dubites . patrem
 & filium & spm̄ scm̄ id est scdm̄ trinitatem esse se
 lum naturaliter uerum dnr̄ . Quicum tynitatis nob
 coloxe non liceat . nisi unum solum & uerum dnr̄ . ta
 men sicut pater uerus dicitur dicitur . testante pculo
 qui ait . Con uos tynitatis ead dnr̄ simulacris . seruare do
 uiuo & ueris . & ex p b l i c o filium eius de celis . quo sur
 citauit amo fctur ihm̄ . Itaq: quoq: filium uerum . io
 hannis comendat apostolus dicens . scimus quia filii
 us di uent . & dedit nobis intellectum ut cognosca
 mus ueram . & scimus in ueris filio eius ihu xpo . Hic
 est uerus dicitur & ueraciter . Quia utiq: quo uerus dicitur
 & ueraciter est . sicut ipse nos edocet dicens . ego
 sum uia uis & ueraciter . De spu quoq: sco iohannis
 apostolus ait . quia sps est ueraciter . & ueraciter .

✕ & in uis & ueraciter potest . Inuenit uis multas heret in quibus bonu eius

naturam dicitur uerbum dicitur non esse qui uerbum est. Quem dicitur
dicitur pater apostolus dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
templum est spiritus qui in uobis est. quod habet ad dicitur dicitur dicitur
non est dicitur. Empirion est dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
ficcere dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

Firmissime tene & nullatenus dubites. patrem &
filium & spiritum sanctum id est sanctam trinitatem unam uerum
deum. sine initio sempiternum esse per scriptum quod scriptum
est. In principio uerbum erat. & uerbum erat apud
deum. & deus erat uerbum. hoc erat in principio apud
deum. & deus deus sempiternus demonstratur in
psalmo ubi dicitur. deus autem rex noster ante secula.
& in alio loco. sempiternus hinc quoque uerbum eius & dicitur.

Firmissime tene & nullatenus dubites. sanctam trini-
tatem solum uerum deum sicut & christum. ita solum na-
turaliter incommutabilem esse. Hoc enim signifi-
cat cum dicit seruo suo moysi. ego sum qui sum. Hinc
in psalmo dicitur. in principio domine terram fundas-
ti. & opera manuum tuarum sunt caeli. Ipsi peribunt
tu autem permanes. & omnia sicut uestimentum uide-
rescent. & sicut corium mutabis eos & mutabuntur.
tu autem idem ipse es.

Firmissime tene & nullatenus dubites. sanctam trini-
tatem solum uerum deum uerum omnium esse uisibi-
lium atque inuisibilium creatorem. de quo in psalmo
dicit. Beatus cuius dicitur iacob adiutor eius. spiritus eius in domino
deus ipsius qui fecit caelum & terram in ceteris & omnia
que in eis sunt. De quo dicit apostolus dicit. quod ex
ipso & per ipsum & in ipso sunt omnia ipsi gloria

Firmissime tene & nullatenus dubites. In secula
pater & filius & spiritus sanctus unam quidem esse naturam.
tamen uerbum esse personas. per se tamen quod solum esse quidem.
hinc est filius meus dilectus. in quo mihi complacu-
it. Et filium solum esse. super quem illa uox solus
pater sonuit. quando in iordane secundum christum bap-
tizatus est unigenitus dicitur qui christum solus accepit.
Et spiritum sanctum patris & filii solum esse. qui in specie
columbe super christum susceptus. & descendit
ab eo qua descendit. Et qui quagesima die post re-
surrectionem christi fideles in uno loco posuit in lingua
ignearum uisione adueniens repleuit. Illam uero uocem
qua solus locutus est dicitur pater. & illam carnem qua solus ho-
mo factus est unigenitus dicitur. et illam in caelis specie spiritus sanctus
super christum descendit. Illasque linguas igneas in quarum
uisione fideles in uno loco constitutos repleuit. Opera esse
totius trinitatis. Idem unus deus qui fecit omnia in cae-
lis & in terra uisibilia & inuisibilia.

Firmissime tene & nullatenus dubites. solum deum filium.
id est unam extrinitate personam solus deus patris esse filium.
spiritum uero sanctum ipsum quoque unam extrinitate personam non
solus patris. sed simul patris et filii esse spiritum. Ostendit

enim deus filius esse solum esse de patre genitum. sic enim
dilexit deus mundum ut filium suum unigenitum daret
Et paulo post. quia si non credit iam iudicatus est. quia
non credit in nomine unigeniti filii dei. spiritum autem sanctum et patris
et filii esse spiritum. apostolus docet quia si non credit in
carne sed in spiritu. si tamen spiritus dei habitet in uobis. et secutus
sit si quis autem spiritum christi non habet hinc non est eius.

Firmissime tene et nullatenus dubites. eundem spiritum sanctum
qui patris et filii unus ipse est de patre & filio procedere.
dicit enim filius cum uenerit spiritus ueritatis qui a patre pro-
cedit ubi suum esse spiritum docuit. quia ipse est ueritas.

De filio quoque procedente spiritum sanctum prophetica atque apostoli-
ca nobis doctrina commendat. Esaias enim dicit de filio.
percutiet terram uirgo oris sui et spiritu labiorum suorum
interficiet impium. De quo et apostolus ait quem inter-
ficiet dominus ihesus christus spiritu oris sui. quem etiam ipse unicus filius
spiritus oris sui esse significat post resurrectionem in suspirantibus
in discipulos suos accipite spiritum. Ore uero domini ihesu ait
in aphocalypsi quia gladius utriusque spiritus factus. ipse ergo
spiritus oris eius ipse est gladius quidam oris eius procedit.

Firmissime tene et nullatenus dubites. trinitatem deum inuen-
tum esse uirtute non mole. et omnem creaturam spiritum
atque corporalem uirtute eius et prae sentia contineri.
Dicit enim deus pater caelum & terram ego implebo. Dicitur
etiam de sapientia dei quae filius eius est quia adtingit a si-
ne usque ad finem fortiter & disponit omnia suaviter.
De spiritu quoque secundo legimus. quia spiritus dei repleuit orbem terrarum.
Et dauid propheta dicit. quoniam in spiritu tuo et a facie tua quo
fugiam. si ascendero in caelum tu illic es. et si descendero
ad infernum ades.

Firmissime tene et nullatenus dubites. unam extrinitate
personam id est deum filium quidem natura patris solus est.
et unus eiusque naturae cum patre est. spiritus in plenitudine
nisi temporis secundum susceptionem forme seruulitatis
uoluntariae uirgine conceptum & de uirgine natum.
uerbum carne factum. Ipsiusque esse qui essentialiter natus
est de patre et essentialiter conceptus natusque de uirgine
non. Ipsiusque unum esse & unius naturae cum patre & unius
naturae cum uirgine. quare de deo patre. ante secula funda-
uit me et ante omnes colles genuit me. De quo etiam
dixit apostolus. quia cum uenit plenitudo temporis.
misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege.

Firmissime tene & nullatenus dubites. spiritum deum filium
sicut de deo patre plenus perfectusque deus sic de maria uirgi-
ne plenus perfectusque hominem genitum. Idem uerum
deum habentem sine peccato uerum solus uerum generis
carnem et animam rationabilem quod ipse deus filius eu-
denter ostendit dicens de carne sua. Palpare & uideri
quia spiritus ossa et carnem non habet. sicut me uideat ha-
bere. Annamque quae habere his uerbis ostendit dicens.
propterea me pater dicitur. nono animam meam.
in uero uerbo deo de quo dicitur & in genitum. in

X. spiritus illa filii cum patre sed uirtute equalitate solus quae

et iterum sumam ea. Intellectum quoque animae se habere ostendit. In quo ait. discite a me quia mitis sum & humilis corde. Et de ipso dicit per prophetam dicit. ecce intellegite puer meus et exaltabitur & sublimis erit ualde. Nam & beatus petrus secundum seclaudum prophetiam in xpo carnem atque animam proficitur. de ipso enim beato dauid loquens ait propheta igitur cum esset & sciret quia uere uiuendo iurasset illud destructulum bi eius sedere super sedem eius. prouidens de resurrectione xpi. quia neque derelicta est anima eius in inferno neque caro ei uidit corruptionem.

Firmissime tene & nullatenus dubites. unum atque ipse esse dnm uerbum. quicum patre do et spu sco do. fecerit omnia tempora. & in monte syna legem moysi dedit ordinatam per angelos. & ipsum dnm uerbum carnem factum. qui ueniente plenitudine temporis missus a patre & a spu sco. solus factus est. sub lege qua dedit.

Firmissime tene & nullatenus dubites. di uerbi quod caro factum est diuinae naturae inconfusibiliter. atque inseparabiliter per incarnationem. Unam ueram diuinam quam habet & communem cum patre secundum quam dicit. ego & pater unum sumus. Et quum dicit uide & patrem. & ego in patre & pater in meo. secundum quam eum apostolus dicit. splendorem glorie & figurae substantiae dei. Alter uero uera humanam. secundum quam dicit in euangelio dicit. pater maior me est.

Firmissime tene & nullatenus dubites. dnm uerbum carnem factum unam habere diuinitatem. & carnemque personam. Di enim uerbum plenam naturam humanam. tunc sibi ueraciter unum dignatus est. & per incarnationem diuinitate sua. Itaque uerbum caro factum. ut quam uis naturaliter non hoc sit uerbum. ab ipso factum aeternae conceptionis in initio. Quia ad ueram naturam uentus mandatum in xpo. secundum unam tantum personam. idem uerbum caro. Di enim uerbum. non accepit personam hominis. personam diuinitatis accepit temporalem substantiam carnem. Unus ergo xpi uerbum caro factum. qui & separatus secundum carnem. & super omnia saecula benedictus in saecula unus ihu.

Cui & pater dicit. ex te & ante luciferum genuite. ubi significatur. uere omne tempus sine initio aeternam naturam. De quo & euangelista dicit. quia uocatum est nomen eius ihu. quod dicitur ab angelo prius quam ab utero conciperetur.

Firmissime tene & nullatenus dubites. non carnem sine diuinitate conceptam in utero uirginis prius quam susciperetur. sed ipsum uerbum dnm super carnem acceptione conceptum. Ipsumque carnem uerbi dei in incarnatione conceptam. in qua etiam & uenturus est iudicare uiuos & mortuos. Propter quod ab angelis

apostoli audierunt. sic ueni & quem admodum uidistis eum & in celum. & beatus iohannes ait. Ecce ueni & cum nubibus. & uidebit eum omnis oculus. & qui eum confixerunt. & uidebit & in omnis tribus terrae caelum.

Firmissime tene & nullatenus dubites. ipsum unigenitum dnm uerbum carnem factum. seipsum nobis optulit sacrificium & hostiam deo in oblationem suam. Cui cum patre & spu sco a patri archis propheta & sacerdotibus tempore ueteris testamenti animalia sacrificabantur. Et cum nunc id tempore noui testamenti cum patre & spu sco. cum quibus illi est una diuinitas. sacrificium panis & uini in fide & caritate sua & ecclia catholica per uniuersum orbem terrae offerre non cessat. In illis enim caelis uicinis simulatio fuit carnis xpi qua pro peccatis nostris ipse sine peccato fuerat oblaturus. et sanguis quem fuerat effusus in remissione peccatorum nostrorum. In isto autem sacrificio gratia uis actio atque commemoratio est carnis xpi qua pro nobis obtulit. & sanguis quem pro nobis idem deus effudit. De quo beatus dicit in actibus apostolorum. Adtendite uobis et uniuerso gregi. In quo uos ipsi se posuit episcopus. rege ecclesiam dei. quam adquisiuit sanguine suo. In illis ergo sacrificiis quid nobis esse donandum figurate significatur. In hoc autem sacrificio. quid nobis iam donatum sit euidenter ostenditur. In illis sacrificiis penanticebatur filius dei pro impiis occidendus. In hoc autem pro impiis adnuntiatur occisus testante apostolo. Quia xpi dum adhuc infirmi essemus. secundum tempus pro impiis mortuus est. & quia cum inimici essemus. reconciliati sumus deo per mortem filii eius.

Firmissime tene & nullatenus dubites. uerbum carnem factum. ex eodemque humanam carnem semper ueram habere qua de uirgine uerbum deus factum est. Quia crucifixus & mortuus est. quare sursum se erexit. & in celum ascendit. & in dexera sedet. quia & sic & uenturus est iudicare uiuos & mortuos. Propter quod ab angelis apostoli audierunt. sic ueni & quem admodum uidistis eum & in celum. & beatus iohannes ait. Ecce ueni & cum nubibus. & uidebit eum omnis oculus. & uidebunt qui deus confixerunt. & uidebunt eum omnes tribus terrae caelum.

Firmissime tene & nullatenus dubites. trinitatem dnm id est patrem & filium & spm scm esse naturam hanc summam. atque incommutabile bonum. Et ab ipso creatas esse omnes naturas bonas quidem. quia a summo bono factae sunt. sed mutabiles. quia ad nihil factae sunt. Nullamque esse malam naturam. quia omnis natura in quantum natura est bona est. Sed quia in eo bonum minuit. malum enim nihil est aliud. nisi priuatio boni. Unde constat geminum

et minus & uirgini potest. Inuentum mulierem in quantum uoluntatem eius.

et sic excedit rationalem animalium. id est unum quo volun-
tatis ipse de se est a se non bono excedit per se. alter-
rum quo. in terra punitur igni supplicio. illud peccatum
re iusto. quia hoc amittit iuste. Et quo ordinem in
se non servavit diuine institutionis. ordinem diuine
non effugit ultionis.

Firmissime tene & nullatenus dubites. neque angelos
neque quonlibet aliam creaturam eiusdem nature et
se. cuius secundum naturalem diuinitatem suam summa
trinitas. quae unus naturaliter deus pater & filius & spir-
itus sanctus. Neque enim unus natura esse poterat ille qui fecit.
& sic quae fecit.

Firmissime tene. & nullatenus dubites. omnem creatu-
ram naturaliter mutabilem ad incommutabilem fac-
torem. nec tamen posse iam quemlibet angelorum & san-
ctorum in deum commutari. Quia sic acceperunt ad er-
nem beatitudinem quae deo stabiliter perscruiunt.
ut ea ex se non possint. Sed hoc ipsum quod ab illo
facta beatitudinis in quo sunt mutari in deum nul-
lutenus possunt. Non enim naturaliter in se sunt. sed
postquam ex se sunt gratie diuine largitate col-
lectum. Si enim angeli naturaliter incommutabiles
fierent. numquam de eorum consilio diabolus &
eius angeli cecidissent.

Firmissime tene & nullatenus dubites. In omni cre-
atura quam spiritalem atque corporalem summa
trinitas fecit. solas spirituales angelicas & humanas
intellegendi facultatem diuinitate accepisse. Cae-
lestes & spirituales brutorum animalium rationalem
intellegendi non accepisse. & ob hoc omnino habe-
re non posse. Propter quod dicitur hominibus. nolite
fieri sicut equus & mulus. quibus non est intelle-
tus. Et ideo animas hominum & animas peccatum
unius nature non esse. nec animas peccatum in ho-
mines. nec animas hominum in peccatum posse al-
quando transire.

Firmissime tene & nullatenus dubites. primos
homines adam & mulierem eius. bonos & electos sine
peccato excedit. cum libere & arbitrio. quo possunt deo
semper humiliter & bona uoluntate seruire. atque oboe-
dire. Quo arbitrio & licet possunt si uellent & licet p-
pria uoluntate peccare. eosque non necessitate. sed
propria uoluntate peccasse. Illosque peccato sic inde-
terius mutatum humanam naturam non solum in ip-
sis primis hominibus. peccatum morti optinere signum.
sed & licet in omnibus hominibus transire peccatum morti
dominium.

Firmissime tene & nullatenus dubites. omnem ho-
minem qui per concubitum uirum & mulieris conce-
pitur. cum originali peccato necesse. impudenter sub-
ditur mortis. Et ob hoc naturae uirum & filium

necesse. de quo dicit apostolus. Et tamen & nos natura
filii sicut & ceteri. Quae in nullum liberatur.
nisi per fidem mediatoris dei & hominum. hominis
ihesu christi. Qui sine peccato conceptus. sine peccato
natus. sine peccato mortuus. peccatum pronabit
fictus. Idem sacrificium factus peccatis nostris.
In uideri quippe testimonio peccata dicebantur
sacrificia. quae pro peccatis offerre debentur. In qui-
bus hominibus fuit significatio christi. quia ipse ag-
nus dei qui tollit peccata mundi.

Firmissime tene & nullatenus dubites. non solum
homines uerum rationem utentes. uerum & sic peccatores.
quos siue in terra matris uiuere incipiunt & ibi mori.
siue in terra dematibus nati. sine sacramento se habent
in christum. quod datur in nomine patris & filii & spiritus
sancti. de hoc seculo transiunt signis & signis semper pro-
picio puniendorum. Quia & peccatum pro proprio ultionis
nullum habuerunt. originalis tamen peccati dan-
natione ceteri conceptione & naturae transierunt.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Ideo christum
filium dei ad iudicandum uiuor mortuorumque uiturum.
& homines quos hic donec gratia sua gratia per fidem
iustificat. In fide & caritate secundum aeternam ecclesiam
usque in finem perseverantia donat. in suo aduentu se-
sus ceteri & glorificati. & secundum per dimissionem. Equae
les se in angelis faciat. Et tunc demum factum peccatum
in quo per se te quantum cur. quod donat de bono
& ab ipsa per se te demum concepti mutari non possunt.
Ubi diuinitas est sanctorum gloria. sed una est omnium
uita & gloria. Diabolum uero & angelos eius in igne
& esu christi esse mittendos. ubi numquam ceperunt
pena. quam eis praeparauit diuina iustitia. Cum
ipso cum diabolo in praesens & in quos homines. de quibus
scriptura dicit. imitantur autem deum qui sunt
ex parte illius. Pro deo quod deum in malis operibus
imitati sunt. & licet finem praesentis uitae congru-
am penitentiam non egerunt. per semper corpo-
ribus supplicio & esu conbustionis arsum.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Omnibus
hominibus bonis & malis se in ueritate & ratione casus in
ad uirtutum futuram esse commune. & in uirtute
uero iustitiae dei esse bonis. malisque dissimilem. Se-
cundum quod apostolus ait. quia omnes per unum
sed non omnes immutabimur. Inmutabimur autem
iusti. qui ibunt in uitam & gloriam. Quod apostolus
ostendit dicens. & mortui uerum gentem in corrupti.
& nos inmutabimur. Et ostendit quod est ipse in
mutatio ad idem. Opote enim corruptibile hoc in-
duere in corruptionem. & mortale hoc induere in
mortalitatem. In eorum corporibus fuit quod aposto-
lus ait. seminat in corruptione surgit in incor-

ruptione. seminat in ignobilitate. surget in glo-
rie. seminat in infirmitate surget in virtute.
seminat in corpore animale surget in corpore spiritale.
Quod propter ea spiritale dicitur. non quia ipsum
corpus spiritus est. sed quia uiuificante spū immo-
tate atq; incorruptibile permanebit. Sic autē
tunc dicitur spiritale corpus. cum non spiritus sit.
sed permaneat corpus. si nunc animale dicitur. cum
tamen inueniat non anima sed corpus.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Exceptis
illis qui in nomine xpi suo sanguine baptizantur.
nulla hominē acceptus uitae & eternae. qui in hoc
saeculo fuerit. per penitentiam fidemq; con-
uersus. et per sacramentum fidei & penitentiae idē
baptismi liberatus. Et maioribus quidem necessa-
rium esse. & penitentiam deinceps suis agere. &
fidem catholicam secundum regulam ueritatis tenere.
& sacramentū baptismatis accipere. Parua uero
uero qui nec proprie uoluntate credere. nec peniten-
tiam pro peccato quod originaliter trahunt agere
possunt. sacramentum fidei & penitentiae quod
semel baptisma. quae diuinationis ad ecclesiarum capax
esse non potest sufficere ad salutem.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Neminem
hic hominē penitentiam agere. nisi quem dñs in-
luminauerit. & gratuita miseratione conuerse-
rit. Apostolus enim dicit. nescite dñs illis dñs pe-
nitentiae ad cognoscendam ueritatem. & resipis-
cant eedeboli lacus.

Firmissime tene & nullatenus dubites. posse qui-
dem hominē qui nec ignorantia lit terax. nec
aliqua prohibet imbecillitate uel eedebolitate uer-
ba scē legi & euangelii. si uolere siue & uide cuius
quae predicatōis audire. sed diuinit mandetis
oboedire neminem posse. nisi quem dñs gratia sua
preueniat. Ut quod audit corpore & licet mente
percipiat. & accepta diuinit bona uoluntate atq;
iustitiae. mandata dñi facere & uide & possit. Neq;
enim qui plerumq; aliquid neq; corrigat. sed qui
in uoluntate dicitur. qui & sic operatur in uobis &
uolle & operari pro bona uoluntate.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Dñs in com-
mutabili non solum praesentiae & praesentiae.
sed & licet futura omnia incommutabiliter et
se notissima. Cui dicitur dñs qui occultorum est
cognitor. qui scit omnia antequam fiant.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Tñtate
dñi incommutabilem uerum omnium atq; opor-
tū suorum quam humanorum certissimum cognoscere.
ante omnia scia scire quib; p fidem esse gratia liber-
gaturus. Sine qua nemo potuit & initio mundi usq;

in finem a seculo peccatorum uenit & ginechis quam alia
lit. absolutus. quos enim dñs p̄scit & p̄scit dñs
conformer fieri imaginis filii eius.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Omnes quos
uocauit in cordis gratia bonitate dñi fecit. ante
constitutionem mundi in adoptionem filiorum dñi p̄-
scitator adō. Ne potius possit aliquem eorum quem
dñs p̄scitator ad regnum. nec quem quam eorum
quos dñs non p̄scitator ad uitam illa posteratio-
ne seclacari. P̄scitatio enim illa gratuita do-
nationis est pro peccato. quae nos apostolus ait p̄-
scitator in adoptionem filiorum p̄ hñm xpm in xpi.

Firmissime tene & nullatenus dubites. sacra-
mentum baptismatis non solum intra ecclesiam catho-
licam. sed & licet apud hereticos. qui in nomine pa-
tris & filii & sp̄s sc̄i baptizant esse posse. sed ex-
tra ecclesiam catholicam prodesse non posse. Im-
mo sicut intra ecclesiam uel te credentib; p̄ sacra-
mentum baptismatis confessi salutem. sed extra ec-
clesiam baptizatis. sic & ecclesiam non uide erunt.
eodem baptismato cum uoluerit perniciem. Tanto tñ
uel & ecclesiae fides soci & electis unitas ad salutem.
ut baptismato non saluatur. cui non ubi dñs ubi o-
por. tñ dñs. Inesse tamen hominē baptismū.
& licet extra ecclesiam baptizatos. sed eedebolium
in esse ab ecclesiae separatione. Et quam uen festum
est. ubicumq; datum fuerit hoc baptismata semel et
sedendum. Et ideo sic & hereticis in nomine pa-
tris & filii & sp̄s sc̄i datum fuerit. uenerabiliter
agnoscendum. & ob hoc nullatenus iterandum.
Saluator enim ait. qui semel locutus ē non indiget
nisi ut pedes lacus.

Firmissime tene & nullatenus dubites. Omnem
extra ecclesiam catholicam baptizatum p̄stici-
pem fieri non posse uide & licet. si ante fidem uitae
huius catholice non fuerit. in corpore posatus aceto. Quasi
habeam inquit apostolus. Omnem fidem & nouerim om-
nia sacramenta. Caritatem autem non habeam nihil sum.
Nec & in diebus diluuii neminem legimus extra arcam po-
tuisse saluari.

Firmissime tene & nullatenus dubites. non solum om-
nes paganos. sed & omnes iudeos et omnes haereticos
atq; scismaticos. qui extra ecclesiam catholicam praesentē
finiunt uitam ignem aeternum huius qui paratus est
diabulo & angelis eius.

Firmissime tene & nullatenus dubites. quemlibet heretico-
rum. siue scismaticum in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i
baptizatum si ecclesiae catholice non fuerit ad ḡroga-
tus. quantacumq; elemosinas fecerit & si pro xpi. etiam
sanguinem fuderit. nullatenus possit saluari. Om-
nium hominū qui ecclesiae catholice non tenet unitate

renatum non ē. ut filius ut uerbum ut sapientia
Sicut & quod factum est & natum ē. & natum non ē.
ut anima cōtra. quae & facta est. Cuiusmodi tamen
non habent renascendi sicut scriptum ē. num quid
debatur curae est dō.

Permissis sē regulārum diffinitione quae conpul-
si hereticorum p̄sumptione diximus. quod scrip-
tura non dixit. Quia omne quod est. aut inge-
nitum. aut genitum. aut factum est. Quod & a
nobis ut dicitur eū ratione ad sensum est. ut & ip-
sis nominibus; manus aduersariorum ostenderetur
ad sensum. Nunc ergo de singulis dicendum existimo.
quibus propriis & ceteris; ab inuicem separantur. uel
qua societate concordent. Vnde lector agnoscat
humanis studiis & honoribus fuisse responsum.

Igitur quod ingentum dicitur. ut non infectum. pa-
ter est. sēcū eos qui non scriptura seruiunt sed a
sup̄p̄tationi. Non enim aut natus. aut factus est a
iure secundum quod & dicimus. Ergo quod genitum
est & infectum est. Non enim filius qui natus est
& factus erit. quia aliud sit natus & aliud fieri.

Post quae ad impietatis suae ad sektionem uertunt.
& ueluti in memores modum naturae negentes.
ad in laudandas aures audientiam. dicunt idem esse
natum quod factum. Ut per id quod necesse est. a gene-
rante non uideatur eiusdem esse substantiae.

Quod si ita est. ut idem habeatur natū quod factū
erit. ergo & quod factum ē natum. id est celum
& terra ceteraque; Etiam non est illa uera diffini-
tio. ut omne quod est aut ingentum sit aut geni-
tum. aut factum. Ablato enim titulo naturae.
duobus modis est. omne quod est. ut aut ingentū sit.
aut factum. Et iterum non intellegentes ex ge-
gitatione naturae. dum idem asserunt natū es-
se quod factum. Erunt omne factum & ingentum.
quia quod factum est natum non est. Nam si inge-
nitum non aliud ē quam non esse natum. & idem ē
natum esse quod factum est. Factum uero inge-
nitum est. quia natum non est. super est de duobus
modis solus ingenti uelctur esse uideretur. Sed
forte dicatur. aliud esse ingentum. quod & infectū
sit. & aliud ingentum quod factum sit. Ac per in-
de facti modus. & si ingentus dicatur. non amittit
facti significationem. Sicut & quod ingentum
dicitur. ut facti ita & infecti uim optineat. & sit
duobus modis omne quod est. Quid ad illud dicen-
dum est. quod omne quod factum ē. quia genitum
non ē. ingentum ē. & si ingentum ē q̄ factum ē.
Ergo & quod natum ē infectum est. & est aliud
factum & aliud genitum. quia quod factum ē inge-
nitum ē. & quod natum est infectum est. Et ita

Sudone natum quod factum est ergo ut quod natū
est ingentum sit. quia quod factum ē ingentum ē.
sed non potest ingentum esse quod natum ē. Ergo
aliud est ingentum quod factum est. & aliud geni-
tum quod infectum est. Si autem sp̄s neq; natus
neq; factus est. est ergo ingentus & infectus. Nam
dicitur autem factus est. qui ante non fuit. est ergo &
ipse ingentus. non enim genitus est. quia factus ē.
Quid habeat significatio. ut quae ratione diuina
scriptura. hoc nomen declinandum iudicauerint.
& patrem tantum dixerint. Quod heretici ingentus
& infectum negant existimant esse dicendum. fa-
gunt enim patris nomen. scientes quod non sint
prius intellegendi esse quā filium. Ac perinde de
genito & genito desiderant mouere quae rationes. quia
posterior humana ratione significatur genitus. ab
ingento. Addunt namq; de dō patre & filio & sp̄s
sco ex nominibus eorum intellegendum esse sub-
stantiam. Sed non & huius quae scriptura significat
patrem filium sp̄m sēcū nuncupando. sed ex his quae
presumpsit humana sapientia. quam apostolus
dicat. ut dicit. Ut fides uera non sit in sapientia ho-
minum. sed in uirtute dei. uel illud. non edocti huma-
ne sapientiae uerbis. sed docti sp̄s. Redde ergo ha-
reticis quod docuit sp̄s. redde ut fides non sit in sapi-
entiae hominum. & heresim non est. Et tunc dicitur
in moyemur. ueniamus ad eam quae nobis. tamquam
murū ferreū opponere consuerunt dicentes. inge-
nitus & genitus idem est. Nāc ut per id quod disti-
milis sonus in nomine ē. non uideatur patris & filii
& sp̄s sēcū eadem esse substantia. Secundum quae sp̄s
miam & ego interrogo. si differentia ē geniti no-
men est ab ingento. ne eadem uideatur substantia.
Ergo quodcumq; ingentum dicitur. eiusdem est
substantiae. si geniti ab ingento distinetur nomen.
Dicitur ergo ingentus pater. atq; infectus. dicitur
& filius genitus atq; infectus. Si igitur meo quod
ingentus & genitus sibi differunt. ergo meo quod
infectus & infectus dicuntur. eiusdem erunt sub-
stantiae. Sp̄s & licet sēcū de quo scribitur quod neq;
pater sit. neq; quod filius. neq; quod factus. quid est
dicendum. ingentus est. Sed si ingentus. eiusdem
erit substantiae cuius & pater est. qui est ingentus.
si uero genitus. eiusdem est substantiae cuius & filius.
Si uero factus dicendus est. eiusdem est substantiae
cuius & mundus est. uel ex quo genitum sunt. sed
mundus & si factus ē. ingentus ē. non est filius qui
factus ē. Erunt ergo quod & pater est quod ingentus
quo genere si & sp̄s sēcū factus ē. erit & sp̄s ut mundus
ingentus. Sed diximus filium infectum. non enim
factus est. ergo quae quid factum n̄ fuit eiusdem est

substantie. Pater factus non est. sed spiritus factus non
 est. filius factus non est. ergo eiusdem est substantie
 spiritus sanctus uel filius cuius & pater est. Ingentur pater
 ingentur & spiritus sanctus. ingentur mundus. non enim na-
 ti sunt eiusdem erunt substantie cuius & pater est
 sed mundus factus est. Pater. uerem non est factus
 sed neque filius neque spiritus sanctus. ergo solus mundus non est
 eiusdem substantie. cuius pater ut filius ut spiritus sanctus.
 Quid ergo in nominibus & hominum sapientia uerbi-
 erunt. immoratur. & non in his que scriptura signa-
 uit dicende. patrem & filium & spiritum sanctum esse creden-
 dum. Quod si nominibus cedendum est. ut quid quid
 uel ingentur sonat ut infectum. necesse est ut que
 quid fuerit ingentur ut infectum eiusdem essentia-
 ture. Et hac ratione que quid illud fuerit quod
 immortale dicatur. ut incorruptum ut incorrupte-
 um ut infectum. ut eiusdem uideatur esse substan-
 tie. Mundus factus est uel ex que immundus sunt.
 num quid que facta sunt eiusdem erunt substan-
 tie. id est celum terra aer aqua. Sicutur que
 facta sunt non sunt eiusdem substantie. quia
 nature non sunt. ergo ingentur & genitur qui fac-
 ti sunt. eiusdem erunt substantie. quia aliud
 sit natum & aliud factum. Ea enim que fiunt uo-
 luntate facientis. substantie diuersitate con-
 sistunt. ex uero que nascuntur & ex factis.
 eiusdem nature semper optinent ueritatem.
 Respice arborum seminum. pedum. ferax.
 uel uerum. hominumque naturam. Respice ele-
 rum opera. Aut hominum habitaculi. aut cubi-
 lia ferax. aut nidus auum. aut apium cellas.
 aut promptuaria formicarum. aut antia ara-
 necrum. uel omnium generum secretum. Atque in
 his que dixi eorum opera considera. num quid
 similia substantie sunt eorum que uel generant.
 uel generantur. Ita procal opera omnium sunt.
 natura generantium. sola naturas substan-
 tie. seque genitum indicium est. **N**ati sunt & licet
 dominationes. uirtutes. potestates. throni prin-
 cipatus. num quid quia facta sunt & genitum dicunt.
 sed ingente non dicuntur quia facta sunt. erunt
 utique ingente si ingente sunt. eiusdem erunt
 substantie cuius & pater est. Dicuntur ergo throni
 in potestates principatus dominationes uirtutes.
 num quid eiusdem erunt substantie. **I**tem nomi-
 num uideatur esse diuersitas. que nominum diuersitas
 honoris significatio est. & non eorum substantie.
 Nam cum dicuntur uirtutes dominationes. sedes po-
 testates. honorum expressio est. non substantie
 demonstratio. que ut quales intellegi debeant. Et
 utique haec omnia. & incorrupta & incorrupta & in-

mortalia & ingenta dicuntur. non enim filium.
 quia unicuique filius. qui in pater & pater. **D**emque
 de angelis quidam apostolus. cui enim angelorum a-
 liquando dixit de. filius meus est; negando ergo fi-
 lium negauit in eternitate. & negauit generationem.
 Sicut apostolus ait. siue throni siue dominationes
 siue principatus siue uirtutes siue potestates.
 omnia per ipsum facta sunt; facta autem dixit omnia.
 non tamen nata. **N**um quid ergo ex eo quod dicunt
 ut incorrupta ut incorrupta ut immortalia sub-
 stantie eorum confessio est. que uel que sit. &
 non magis negatio passionum. **N**am cum dicimus
 incorruptum aliquid negamus corpus. non uero sub-
 stantiam confitemur. uel cum dicimus incorruptum
 atque immortale. non quid sit. sed quid non patiat edici-
 mus. **N**on enim patitur uel mortem uel corrupti-
 onem quod immortale dicitur uel incorruptum.
Unde ne quis nominibus tota ueritate. tamen multis
 aut eiusdem dicat omnia esse substantie. aut tamen
 compositam ex multis eorum naturam existimat
 esse intellegendum. quia & de deo similia dicuntur.
Non ergo eorum que diximus substantie confessio
 est sed tamen negatio. uel que eorum corporibus acce-
 dunt. **A**ccedunt enim corporibus. que licet magni-
 tudo naturas mortis atque corruptio. que omnia
 his non accedunt. **N**on ergo edictorum nominum
 substantie demonstratio est. sed aut corporis de-
 finitio. aut negatio processionis. **E**t inde est quod
 de corporeis cum sermo esset apostolo. ut osten-
 deret haec omnia facta uel non fuisse quia facta
 sunt. **S**piritum sanctum inter haec omnia nominum aut ne-
 factus & ipse creditur. habet enim proprietatem
 suam qua se spiritus dicitur. de quoniam dicendum existi-
 mo. **I**gitur spiritus pater non est. sed ingentur. atque
 infectus. filius non est. non enim genitur. factus
 non est. quia ex nihilo non est. **S**icutur neque filius
 neque spiritus sanctus ex nihilo est. quid est quod est. quia
 omne quod est. aut ingentur aut genitur. aut
 factum est. **I**nterim pater non est. quia pater se.
 & in pater est. processionem habet ex patre & non
 naturam. sicut seductor est. **C**um ab iohanne
 in uita uobis paraclum qui a patre procedit.
 que processio continua atque inseparabilis est.
Est enim qui est. & est de quo est. qui id quod est.
 & in quo est non ipse est. at tamen ad ipsum est.
Est enim deus est. qui a deo est. sed in apostolum. ne-
 mon uult que sunt hominis que in ipso sunt. & spiritus
 qui in ipso est. **I**tem & quod sunt in deo nemo nouit nisi
 spiritus qui in ipso est. **Q**uid aliud uoluit nos docere apo-
 stolus. nisi ex comparatione humani corporis & spiritus
 qui in corpore est. deum qui spiritus habet in se spiritum.

Sicut scriptum est. *Deus spiritus est.* sub significatio
 ne compositionis modo qui in compositione est spiritum
 intellegendum. Si enim dicitur spiritus est. habent in se
 spiritum. uideri spiritum in spiritu inesse. secundum formam. non com
 positi corporis. Quia habere et haberi non idem
 sit. nec tamen ut in homine ita in deo aliud uideat
 tur in alio. Ignis tamen sumamus exemplum.
 & interna eius exterior neque rimemur. Numquid
 in globo ignis uel in filo alius uidetur interior & ex
 terius & non ipse. uel & iam non inesse di
 cendus est quia unus est. Sicutur & in tur & se
 ris est dum sibi inest & unus atque inseparabilis
 est. hanc modo difficultate dicemus. ut in eo qui est in
 quo est inesse non possit. hoc est spiritus in spiritu. Et
 qui preestitit alius. & esse habere id quod est ipse
 non habeat. & ubi est illud. ita & que modo sunt ne
 monent nisi spiritus qui in ipso est. Uideri ergo non
 idem intellegendum. quod est & in quo est. nec tamen
 aliud intellegendum esse. quam quod in quo est.
 Est enim in patre quia patris est. & quia patris
 est & uem filii est. apostolo dicente. quod estis filii
 dei. misit deus spiritum filium suum. Et rursum. sic ut spiritus
 eius qui suscitauit Iesum a mortuis habet in uo
 bis. qui suscitauit Christum a mortuis. uiuificabit &
 mortalia corpora uestra propter spiritum suum qui
 habet in uobis. Et qui patris ac filii est. ita inse
 parabilis. a patre filioque est. eodem apostolo di
 cente. Quis enim scit hominum que sint hominis
 que in ipso nisi spiritus qui in ipso est. ita & que modo
 sunt nemo cognoscit nisi spiritus dei. ut scilicet & com
 paratione humani spiritus edocti. Sicut ex substra
 ctione hominibus indiuisibiliter inest spiritus hominis
 dum sit in homine. ita modo spiritus dei ex sua inuisibi
 li substitutione per naturam indiuisibilis subst
 itie inesse intellegendus est. Neque quia indiuis
 bilis est non inesse dicendus est. cum aliud sit et
 se eum qui in sit. alii. cui in sit. Et spiritus sanctus dum in moy
 se inest. in septuaginta uiris datus est. scriptura
 dicente. & abstrulit de spiritu qui erat in illo. & im
 posuit super septuaginta seniores. Quaeque dum alius
 datus est. non & iam in moyse totus est. neque dum to
 tus in moyse est. non & iam in alius totus est. Ap
 prope & eiusdem spiritum sem esse nature ut indiuisibi
 lis sit. dum neque qui modo est loco diuinitur. & sit in
 homine dum modo est. Hominis uero spiritus. & si natu
 ra indiuisibilis est. loco tamen diuiditur. quia
 dum in suo homine est. in altero esse non potest.
 Creatur enim & maxime compositus. ita pro
 ueniunt. ut de tra esse non possint. ab his a quibus
 & tra teneantur. Et aliud sunt ipse quam hae
 quibus inuitur quia quo sunt in alius. ipse in quibus

sunt esse non possunt. In deo uero non quod per
 positionem nature que simplex est. aliud sit spiritus.
 & aliud in quo spiritus qui ad spiritum est. & in gelistice di
 cente. Sed ut hac elocutione distinctio personarum
 nature in corporalis atque in composita intellege
 retur. dum modo non idem est esse quod inesse
 apostolus est locutus. Et licet non sufficiant
 que dicta sunt de in se parabili natura spiritus. tamen
 ad edificationem intellegendis nris diuisis
 in mortari desideris. Physicis prolectis exemplis qui
 bus facilius rationes in quibus tunc ad quiescere
 consuerunt. Originem igitur sumamus exemplo.
 cuius sol & in modulis fistularum sonus esse diuer
 sus. & cum una sit in pro substantia effectus. tamen
 sonorum uicibus inuenitur. Dum in capitatione ma
 ior. ut grecis aut subtilis sonus inuenitur uol
 catus. Aut & licet dum ignis in ceteris caudior.
 longinquioribus tepidior est. nam quid non ex
 dem substantia est. uel in calore ut in tempore que
 longe ut proxime positis unus ignis operatur.
 Itaque & spiritus sanctus. & si diuersus in officio. tamen sub
 stantia unus est. qui in se factum quod alia distat.
 distat & substantia. nec factum composita dice
 de est diuersitate substantiae. quia officiorum
 diuersa significatio est. Denique corpus ex diuer
 sitate membrorum est unum. nec tamen diuersi
 tas membrorum substantia corporis osten
 dit esse diuersum. Sicut apostolus ait. non po
 test dicere oculus in ceteris operatur non indige
 at caput pedibus. non estis mihi necessarii.
 sed cum sint omnia membra unum tam corpus
 Unde non in una datione spiritus sancti omnes eiusdem
 actiones spiritus continentur. quia aliud sit sicut ap
 tolus ait spiritum habere de bonis. aliud in malis. Ita
 tamen aliud ut non sit alius. aliud autem non na
 ture substantia. sed diuisionis officio. Ipse den
 que apostolus paulus edoctus per spiritum. ostendit non
 semel dicitur in plenitudine & in eo dicitur.
 Aliud datur per spiritum sermo sapientiae. alii sermo sci
 entiae secundum & in dem spiritum. alii fides in eodem spiritu. alii
 gratia sanctorum in uno spiritu. alii operatio uirtu
 tis. alii prophetia. alii discursio spirituum. alii
 generalis linguarum. alii interpretatio sermonum.
 Omnia autem haec operatur unus. atque idem spiritus.
 diuisi in singulis prouult. singulis singulis
 singula diuisi est. numquid ipse diuinitur. Regis
 & iam sequamur exemplum. cuius potest esse tota
 pars in toto est. ita tamen ut quod in toto est
 non & delectat in toto. Diuisi tamen ergo potest esse
 non substantia sed officia diuisi tunc. Si enim
 corporalia intellectationum & non & ubi ipse sit

peccantur. quanto magis spiritualia nisi intellectu solo non recipiunt diuisionem. Nam quid dicitur color a corpore. aut numerus aut quantitas a substantia. nisi ut dixi solent intellectu diuina uel esse in alio sentiant. Ita tamen aliud ut meritis & ratione diuisio sustineat passionem non oculis separationem. Natura enim ita conuersa sunt multa ut inseparabilia sint. nec tamen quia non separantur aliud in alio non esse confutandum. Bene ergo apostolus & esse dicitur et quae in deo sunt uel spiritus ipsius docuit separari non posse. Nam si uerum naturalia sunt quae cum sint in alio separabilia uideantur. quod te uoluit aliud scriptura docere. nisi ut dum legis et esse dicitur & quae in deo sunt non naturam intellegas diuinam esse compositam. sed secundum compositam intellegas inconpositam. Non ergo quae diuina sunt secundum corpora intellegenda sunt. ne & tamen aliter quam de corporalibus intellegenda sunt. Denique magnitudinem dei pulchritudinemque de corporalibus scriptura intellegendam uoluit docere. Cum magnitudo mensurae sit & pulchritudo figura. Dicendo enim de magnitudine mundi et pulchritudine creaturarum conditor aspicitur. & apostolus ex inuisibilibus inuisibilia dei intuentia demonstrat. sicut ait inuisibilia enim eius a creatura mundi perita quae facta sunt intellectu conspicuntur. Prorsus ergo hoc naturalibus exemplis fidem diuinae maiestatis edocuit. quia ratione & de partibus membrorum officia causarum docuit intellegenda cum dicit scriptura Oculi domini super iustos et aures eius ad preces eorum. uultus domini super facientes mala. Epene omnia membra in deum transferens scriptura docere uoluit homines incorporari naturam. significationibus corporalibus intellegendam. Non ut membra in deo intellegas ne ex membris corporis esse credatur. sed ut membris officia recognoscas. & intellegas uideri deum. non tamen oculis & audire non tamen auribus. ita et in ceteris. Igitur ex compositis ut frequenter diximus. inconposita docuit scriptura diuinam intellegendam. Hunc ueniamus ad ea quae deus habere dicitur. quae non possunt ut non haberi quae haberi dicuntur. ut ait apostolus. Ita et quae in deo sunt nemo nouit nisi spiritus qui in ipso est. Quae sunt ergo in deo pariter requiramus. nonne sapientia. uirtus. lux. prouidentia. uita. splendor. imago. immortalitas. de qua scribitur. qui solus habet immortalitatem. Habet enim uersa quae diximus quae omnia filius est. sicut apostolus ait. christum diuinitatem & diuinitatem. & qui est splendor gloriae. & imago substantiae eius. & in lumine tuo uidebimus lumen. Sicut haec omnia filius est. quae nemo nouit nisi spiritus qui in deo est. uides ut frequenter ediximus secundum formam naturae compositae. de inconposita intellegentia edoceri. Sicut ergo & quae sunt in deo ut dixi in patre. ut lux in luce. & uirtus in uirtute. ut sapientia in sapientia. Quae omnia quae diximus. et ut spiritus qui in ipso est quoniam sunt aliud intellegendum quam deus est.

Non enim extranea diuinae naturae sunt. aut accidentia quae sua sunt. sicut dicit dominus noster. ego in patre & pater in me. et apostolus tractat quae sunt in deo nemo nouit nisi spiritus qui in ipso est. Sicut etiam spiritus cuius officia et diuersa & multa sunt sicut superius dixi quae tamen sub membrorum nostrorum actibus denuntiantur. sicut apostolus ait. Omnia enim membra non eum eodem actum habent. Quod composita natura intellegenda est. quae membrorum nostrorum comparatur officii. aut iterum non erunt multa intellegenda cum dicat omnia enim membra non eundem actum habent. Uides ergo unam humani corporis substantiam officiorum uarietate diuersam. quae dum actibus differunt non possunt non plura esse quae plura sunt. Sicut itaque membra quae numeram corpus sunt quia ex corpore sunt. sicut apostolus ait non potest dicere oculus manu operatua non de fideo aut iterum caput pedibus non estis mihi necessaria. & non sum de corpore non ideo non est de corpore. Uides ad substantiam quod de corpore corpus est pertinere. ne alia membrorum quam corporis uideatur esse substantia. ad membra uero corporis officia relaxatur quia non eundem actum habent. plura uoluit demonstrare. Non ergo per haec sancti spiritus ut dixi composita natura est intellegenda quia ex comparatione membrorum humanorum sancti spiritus diuersa demonstrantur officia. Docuit ergo apostolus membrorum exemplis unam spiritus sancti naturam inseparabilem actionum diuersitate constare. Nam & supra diximus non semel datum in plenitudine retineri. Denique ideo frequenter datus ostenditur. ne semel datus totus putaretur. cum tamen totus sit in natura non tamen totus in officio. Varietas ergo actionum non substantiam diuidit. sed dona gratiarum ipse autem in singulis est. & totus in singulis actionibus. Non enim habentes apostoli spiritum confessionis. habebant etiam remissionis. nec acceptam in remissione habebant uarietate linguarum. Aut etiam in uirtutibus accepta potestate. cum ab apostolis in mundi spiritus fugarentur. in omnibus habens actionibus habebatur. sed per gradus quosdam ut fides proficiebat. ita & dona diuino munere conlecta credentibus conferebantur. Amen.

FINIUNT REGIAE CATHOLICAE
FIDEI PROIATAE ASCO HIERONIMO
MO PRESBITIRO CONTRA OMNES
HERETICOS.

**INCIPIT SENTENTIA IUDICIS BRUNI
FIDEI CATHOLICAE INTRA HANASIUM IPM
CATHOLICUM ET ARRIUM SABELLIUM ET IOTI
NUM HERETICOS.**

Ame se uocatur et fidei. inter se dicitur et xpi. angeth
gionis. id est athanasium. sabellium. arrium. et
sabanum arbitror fedi. Qui quo diuinitate dogma
tum et sententiarum uasclate. longo dissonantur
inter uello. ad emuicem dirimuntur. studiosius
explorare curant. causam non eorum fidei. ueris
asser-tionibus insignantur. Quod ut facilius cog
noscere possim. singillatim eos fidei sue feci profer
re sententias. Eorundemque documentis probabilibus
ysbarare. mea inter locutione flegit uer. Ob
uicentibus sibi scilicet et refellentibus his qui contra
ueniunt. ut alii defendentibus. alii obtinentibus
lucidissime ueritatis agnitio pandoratur. Quod
eorum fecisse. ipsarum pdssecutionem letione de
monstratur. Cum igitur sabellio primum dis
putandi licentiam consubtractione potius quam
auctoritate tribuissent. talem de deo fidei senten
tiam tulit. Quod dicens. patrem ita solitariam
et singularem. sine ulla et scilicet filii ut ipsi p
sona subsistere. ut ipse magis filii atque ipsi nomine
consecratur. In nomine asseyentem. id est. ue qua
sua a specie uel persona tribus uocabulorum
nomnibus nuncupatur. non distinctione generis
sed officii pmutacione. Ut pater non quia ge
nuit. sed quia condidit habetur. Idemque ipse de
pateris honoris dignitate decidens. p quidam
naturae augmenta aut potius decrementa in fi
lii nomine ex uirgine ortus natiuitate transi
ent. Sed hec ineptie esse et impia. omnique fidei
uostate castoria. eorum qui contra ueniebant
pdssecutionibus manifestissime dicitur. Or
tentum nemque est multis et copiosis diuinis
lectionibus pbemortis. et patrem et filium et
ipm sem suis specialiter et propriis existere p
sonis. et eadem esse genitorem. alium genitum
alium genitum atque ingenitum ipm sem. Ihesi sedm a
thanasii probabilem fidei ueritatem. aliud esse
non possunt. cum alii atque alii exediposunt et
profelto sint. Quia enim ueris extreme atque p
funde stultitiae genus est. patrem nominare et
qui genuit. et filium exedere eum qui genuit sit.
Sed pmaniam et rebur uacuo fidelioy nomnum
comenta humanay mentium sensus auocare. et
ludicris sententiarum oblectationibus fidei xpiane
includere. Postquam ergo istius efforis prestigia
prodra patuere. et solum fidei sue tuideret.

ad orse mea inter locutione precepi. Qui in ipso
psecutionis suo exordio. dnm nrm ihm xpm po
ys hominem et uerbidiuinitate uacuum fuisse
asseruit. Et eo usque per quosdam beatus pro
fectus in lastris emicuisse. ut indi acdmi appella
tione iure transiret. Non naturali dignitate
privilegio. sed accedentis prope ad dignissime
merito actionis. impium esse dicens. naturam in
eo diuinitatis accipere. Qui et in eternitate uerige
tamine uelut. sollempnes femine pudoris con
ditiones transierit. et cum uagitusque deponitur.
et adlectis quoque sordidit incrementa. Et tantum
nre fragilitatis communia non euasit. ut esu
nent. sitient. ignorauent ut temptatus sit. mos
timueat. et mortuus sit. Ille ueris que meius ger
tis miracula plena narratur. non ut dicitur quod no
erat egisse. sed numme p. et dicitur uerum mentore
diuinitas asseruit impetrasse. Sed hec diuim p
bds in fidelitatis doctrina nunc dicitur et multi
plicibus adiuuentis. impia esse et inanis appa
ruit. Ut dnm quoque esse que ille solum hominem
contendebat. et illo precipue claruit testimo
nio. quod iohannes euangeliste testatur est di
cent. In principio erat uerbum. et uerbum erat
apud dnm. et dicitur uerbum. hoc erat in princi
pio apud dnm. omnia per ipsum facta sunt. et sine
ipso factum est nihil. Per quod non solum ante se
cula dnm apud dnm. uerum etiam totius creationis
existisse auctorem declaratum est. Plurae
tiam et eadem et his similia. sicut pro secutionum
corpore tenetur. et pro sunt pdslecta testimonia.
Quibus dilucide apparuit. hoc uerbum dnm de
patris ueris. ante secula genitum. et in fine tempo
rum ob amorem hominum nri generis suscepisse
naturam. In qua salua sumatura. in una tem
eodemque persona. omnes humane fragilita
tis subiecit pessiones. Exclatis itaque diuim p
tino. et eius errore. meis interfectibus abdicato
pondus omne negotii. et tota fidei summa. et a
thanasii atque ceteri alter actionis conflictatio
ne pendebat. Quibus dum in eundem testum
copiam tribuissent. hunc athanasius fidei ue
ritatem pandit. ut patrem et filium et ipm
sem unius essentis uniusque dicitur et esse nature.
E contra ueris corruis referat. in tantum uni
us eos non esse substantie. ut dignitate potm
tia honore patrem filio multum excoleret fili
um ueris inter hec et longe inferior subsistere di
cora. Omnia quoque uocabulum ue qua pax
na. et eadem smparis diuim alieni. nupq apud m
cecom argumto potius qua auctoritate sepositum

penitiam repudians dum aiebat. Aut certe diuinit con-
 tinens latens sibi in se demonstrari poscebat. Alio
 quin nominis ipsius simul faciendam esse tactu
 tam obnoxissimo perorabat. Sed thanasius
 utrum nominis no uitate an uerbi uirtute of-
 fenderet dum inquit reter. utrumq; sibi arrius
 displicere respondit. Ex quo apparuit eum
 non ob hoc omo usion suscipere nolle quia no uum
 erat. sed quia fidei eius molimina destruebat.
 Sed dum iterum ac sepius propriam uocabu-
 li pure & specialiter inscripturis posita flagita-
 re. Id thanasius alligabat ecclesiastice esse
 consuetudinis. Quando apostolice fidei terminos
 insolens & temeraria heretice fraudis audacia
 preterisset. his propositionum nexibus meno-
 dabiliter unceret. Quibus ipsa catholici sensus
 libertate intra perfidie sue laqueos implica-
 tam retinere putabat. Et ut se athanasius
 anti quorum auctoritate maneret. Talia pris-
 ce consuetudinis exempla protulit. que etiam
 arrius non solum negare non posse. Uerum etiam
 pari cum eo fidei ratione defendere. Proposuit
 igitur ad demonstrandum sup no uinum noui-
 tatibus anti qui moris regulam. Quod contra sa-
 bellium qui patrem genitum assererat. Inge-
 nitum atq; inuincibilem debere catholico
 profitey. predecentorum conciliorum decreto
 fuisse intum. Dum hoc ipsud euidentius po-
 situm scripture diuine auctoritate ostendi
 non possit. sed hoc profitendum & ipsa rei
 ueritas & necessitas heretice professionis ge-
 geret. Item dñm de do. lumen & lumine. filium
 confitendum. epi religionis qua arrius tradidit
 sectatoris infirmen si si no do tradidisse.
 Quod ipsum etiam simpliciter & specialiter in-
 scripturis diuinis positum inueniri non posse.
 Et qua plura his similia protulit documenta.
 que gestorum serie tenentur. ex pressa quibus
 ostenditur ad ostendendas hereticoꝝ insolenti-
 at uo uorum nominu uocabula fuisse presupta.
 Nec tamen contra ueritatem apostolice sententiae
 eos fecisse credendum qui p sanas uocum noui-
 tates precepit euitandas. sed p sanas inquit
 non religiofas. Nam religiosum ee. ingentum
 dicere patrem. & filium dñm de do. Lumen de lu-
 mine. Ueritas quoq; xpianor catholicos nuncupa-
 y. Noui nominis do cetur esse uocabulum.
 Simili ergo modo aiebat athanasius. etiam in co-
 no euo uisse concilio. ut que arrius contrareri
 fidem trusion. id est tres substantias induce-
 bat. omo usion id est unius cum patre. filium

substantiae confitendum epus censuisse. Quam
 om nino consequens. ut si omo usi professio tam
 qua a lege perogyna caratur. trusion quoq; inuen-
 tio paruatione frustretur. Aut certe doceret
 arrius trusion specialiter in lege conscriptum.
 sicut athanasium de omo usi proprietate cogit-
 bat. Sed cum hoc penitus ostendere nequi uis-
 set. claruit eu supflua de athanasio exigisse. que
 ipse minime potuit demonstrare. Et cum sepa-
 ri questionis uinculo arrectum cognosceret.
 tandem aliquando in eum sententiae placitum
 reflexit ad sensum. Ut nu di sermonis pbatio-
 ne ommissa reb. atq; rationib; edoceret pa-
 tris & filii. aut una aut diuersas esse naturas.
 Sed hunc athanasius clariorem atq; apertum
 unius substantiae iudicium dabat. quod patre
 & ipso. & non extrinsecus filium genuisse mons-
 trabat. fieri q; non posse. aliud eu qua id quod
 ipse est edidisse. Cum & diuine generationis
 ueritas pro sui honoris reuerentia id esse cre-
 dendum exigere. & rerum naturalium consu-
 & uclinis auctoritas in uita se non posse paten-
 ter dissimilis nature filios procreare. Et ideo
 secundum arrii sententiam. qui alterius substan-
 tiae qua pater est filium adsererat. hoc huma-
 no sensui intellegendum posse reliquit. Uerum
 re filius indueritate nature est. non ta gen-
 tur qua factus ee. uideat. Ita q; uacua & manis
 filii patris q; appellatio. dum speciemus
 magis qua ueraciter. aut ille genuisse aut hic
 natus predicatur. Aut si uere quidem de pa-
 tre natus adseratur. nec tamen unius cum eo
 eiusdemq; substantiae creditur. De genere
 eum & in star alicuius mostri alias qua pater-
 na natura dicta bat ednum conuenit p fitey.
 Quod cu scie illi & beatissime atq; ineffabili
 congruat maiestati. Maxime cum & animanter ab
 hoc pessime condicionis prodigio natura liberos
 reddiderit. Ne aliud qua qd ipsa sunt generent.
 Ua quido conprobat eiusdem filium cuius pater esse
 nature. Sed contra hec arrius illud precipuo oppo-
 nebat. patrem non potuisse se se filium generare.
 nec p hoc diuisionis alicuius uel corruptionis uino
 uideatur esse sub uertus. Quia si se some ipso. uita-
 iebat. id est ex hoc quod ipse est filium genuisse cre-
 datur. aliqua utiq; substantiae suae portionem
 a se ipso secrete uisso putabitur. Per quod sine du-
 bio a sue pfectionis plenitudine am modum de-
 scit cens. & diuisus profecto & in minutur ee uide-
 bitur. Quod objectionis capitulum tali athanasius.
 ueritatis ratione sub mouit ee. impossibile thoms

Quia quoniam corporeus sit & inuisibilis atque inpal-
 pabilis id in se recipere uel habere quod sit diui-
 sionis aut corporationis uel uel subiectum. Quod
 scilicet diuini. Imminui contractibilem
 soleat & corporalium esse materia. Quia uero
 quoniam in illo est horum tale aliquid per patrem om-
 nino non posse & ob id credendum quod ge-
 nuerit. quia se genuisse testatur. Corruptum
 autem hac ipsa generatione omnino non
 fatendum. quia a semper incorruptus maxime
 cum plerumque inueniatur in rebus corporeis
 & corruptioni subiectis. Ita ministrari. In nasci-
 ut nullum suum unde gignuntur materis ad-
 ferant de cramentum. sicut lumen alumine
 sumptum & accensum. & per quandam perfectus
 naturam ministratum diminutionis dam-
 num originari possit ad ferre materis. Cum
 & diuinus sacratissime uirginis partus tale
 aliquid in se mirum atque inextinguibile sacra-
 mentorum mysterio fuisse demonstrat. dum sine
 damno pudoris deo plenus uteris uacuatur.

Quia si uel generalis integritas sine natura corruptioni
 obnoxia deum pariendo non corrumpitur. quo-
 modo natum incorruptibilem patris. eundem deum
 generando corrumpi potuisse creditur. Sed
 iterum Arius patris & filii longe in partem dis-
 similemque naturam hunc ostendere nitentur.
 quod filius minorem se dixerit patri. & non suam
 sed eius in omnibus. facere uoluntatem. Multa
 quae alia in hunc sensum conuenientia. de se ipso
 falsum fuisse asserant. quae mihi ad demonstran-
 tionem dissimilis naturae satis inbecilla & multum
 uidentur incongrua. Quasi uero quilibet filius homo
 patris hominis patris faciat uoluntatem & cum sibi
 prestantem fateatur atque maiorem ab eo diuer-
 se potest esse naturae. dum & si possit pater
 honore praeferrere. non tamen natura discer-
 ni. Quod quidem ego legere atque condicione hu-
 mane naturae dixerim. Et iterum Athanasius
 manifestiore sententia huius nobis intellegen-
 tiae uiam aperuit. In qua omni cunctationis
 discussa caligine. clarum ueritatis lumen
 eluxit. Quidem ad totum erroris nebulae
 effugam clarum dicitur credi manifestius potuit.
 quae ut sic in uno christo duos credimus esse
 naturas dei scilicet & hominis. geminam quoque
 in eius uerbis ut actus rerum cognoscimus
 in esse uisum. Ut ea quae deo quae sublimius
 loquitur. id est. ego & pater unum sumus.
 & cetera huiusmodi ad deitatis referuntur
 naturam. Quae uero humiliter. secundum hominem

fuisse locutus. De spiritu quoque sancto cum petentibus habi-
 ta disputatio est. quae Arius a communitate na-
 turae patris & filii per creaturam confessionem longe
 se creauit. atque alienum esse putat. Sed quod uni-
 us sit eiusdemque substantiae. hunc praeter petentem
 Athanasius demonstrat. Dum ea cum loquitur
 agere quae non nisi deo possibile sit. operari uel
 qui talia quae deo referri. quae nulli conueniant
 creaturae per docuit. Et ideo a patris & filii diuinitas
 unitate & transeunt uel diuersum esse non posse.
 quae similem atque eadem operam uisus demonstra-
 uit. aequalem. Quia & reuera detestabili pra-
 uitate errore patris & filii solent alienum
 putatur. quia a partem nominis uisus quae hono-
 rem cum eisdem obtinere monstratur. Diffici-
 lem quoque illam & ut Arius ait umabat
 insolubilem quaestione. quod tres unus deus dicitur.
 & idem tribus distingui non posse per sonis
 intentia ueritat. Ita Athanasius diuinae scriptu-
 re auctoritate dissoluit. ut maior sit absoluta
 omni ueritatis enodata quae fuerit per syllogis-
 mos ueritatum plerumque inuoluta. Mani-
 festius namque docuit quod in trinitate unus deus
 secundum naturae unione. non secundum distinctio-
 nem personarum. & ideo tres unus est deus. qui a tri-
 natura. una est. Quia & cum multis anime una
 anima. & cum omnibus homines unus homo dicitur.
 secundum naturae condicione quae omnibus
 una est. non secundum diuersitatem adseritur per
 sonarum. Igitur qui natura unus est deus. Idem
 in personis tres sunt. pater & filius. & spiritus sanctus.
 Sicut quoque horum trium commune nomen requi-
 ras. Unus deus est. in quo uno ac singula in nomi-
 ne baptisimi. mysterium celebratur. Bap-
 tizate inquit gentes in nomine patris & filii
 & spiritus sancti. Iuxta quae nominis communionem
 & pater. deus. & filius. deus. & spiritus sanctus dicitur sanctus.
 Et cum unus quisque eorum singulariter deus sit
 Deos tamen eos pluraliter dicere naturae unitas
 non admitterit. Quod naturae nomen quod deus est.
 non priuatum unum cuiusque & peculiare. sed com-
 mune est. & quod commune atque unum est
 plura esse non potest. & ideo trinitas non plu-
 ralitas sed unus dicitur deus. Quibus uero peculia-
 re aliquid. & quod in aliud non recte procat
 inest. ubi & pluralitas & distinctio haberi po-
 test. Qui ergo pater proprie dicitur. & filius pro-
 prie non cuius patris. & spiritus sanctus proprie
 appellatur. Nec potest pater filius
 nec filius pater. nec spiritus sanctus. aut filius. aut
 pater. intellegi. Sed ut sine secundum

distinctionem personarum tres nominantur qui
tamen secundum naturam unionem numerari
non possunt. Et ideo tria sunt nomina in per
sonis: pater. & filius. & sps scs. Unum nom
in natura dr. & ob hoc tres unus dr. Ergo. nec
confusio in trib. nec diuersitas in uno admit
tatur nomine. de sitri unitas unitas unus dr e
secundum naturam unionem. & unus dr tri
tas est. secundum personarum distinctionem

L & iuxta athanasii sensum uerius adhuc & ple
nius potest quisq. disserere. cuius fidei adser
tio tanta ueritate auctoritate tantaq. proba
bilium rerum ad stipulatione fulcitur. It no
uo atq. inusitato actionis genere suorum ma
gis aduersariorum testi monio comprobatur.
& ipsis alis rationib; constat atq. subsistat
quibus destrui posse putatur. Dix enim item
athanasius. tres esse personas. & unam eorum ee
naturam. que sententia sabellii quoq. & arrii
testi monio comprobatur. Nam usq. adeo
pater. & filius. & sps scs. unius sunt potestatis
uniusq. nature. ut sabellius tantam uim con
spiciens unitatis unam & singularem esse
persona putauerit. Sed in tantum non est
una persona sed tres distincte. ut arrius eos
inequales & natura dicat esse diuersos.

Ergo inequalitas arrii. distinctionem indicat
personarum. confusio sabellii nature aperta
us unionem ostendit. Rur sus dum forti
nus ad confirmationem sententiae suae
qua putat xpm puram hominem ee. ille re
plicat testimonia que idem xpr humane
conscijs nature aut locutus est. aut per egit.
Id est dum patrem sibi maiorem. & non sua
sed eius dicit facere uoluntatem. & ce
tera his similia que disputa cionis cor
poro plenius habentur expressa. Euiden
tissime athanasii comprobatur si dem qua
xpm adseruit. hae omnia non secundum
deitatis. sed secundum humanitatis quam
idem gestabat naturam fuisse locutum.

Sed & cum arrius & in firmitate dictorum
uel gestorum eius creaturam eum uult in
tellegi. Indignum uidelicet iudicans natu
ram in eodi in omnipotentis accipere. que
conspicit tantis necessitatibus conditioni
bus subiaccisse. Nec solum per hae athana
sii sententiam robustius firmat. qua in
xpo secundum dispensationem carnis ac
cipienda esse definiuit. Quisq. uirilit
aut locutus est. aut per egit. Verum & iam

simili cum fortino per fidei uinculo tenetur
adstridus. dum & ipse pari sententiae filium
di creaturam ausus est definire. Aut quam qui
in eos sint dissimiles. quod arrius celestem cre
aturam & meliorem ceteris filium di opina
tus sit. fortinus uero terrestrem. uterque tam
eorum creature nomine copalatur. Dum si
ue celestem. siue terrenam dixerunt. minime
tamen a creature confessione discedunt.
adimenter utriq. filio id quod de patre natus
est. & hoc solum ipso adsertionis genere idonei
utriq. sunt. athanasio testis. sed & dum xpm cre
aturam fatentur. errore consimili reperiunt
equaler. Probabilis igitur & omni ueritatis
adsertione subnexa. utpote apostolicis
traditionibus communita. & eorum ueniens
regula athanasii fides apparuit. Euiden
tius namque nobis secundum normam catholicae
fidei unum dm ostendit. non tripartitum. non
singularem. non confusum. non diuisum. non
ex diuersitate compositum. non quadam
compositione unita. Sed ita patrem & filium
& spm scm ^{scm} & ita re atq. distingui propriis
personis. ut tamen secundum communis natu
re unionem unus sit dr. Illa quoq. anilium
fabularum fragmenta quibus arrius & fortinus
pariterq. sabellius dubia uocabulorum nomi
na patri & filio tribuunt. Dum unus eum ip
sum sibi filium effectum. Ali eum non tam
genuisse qua creasse inanisimo laen tabanz.
ueritatis adsertione destructe cesserunt.

Nam licet per uarios errorum inceserunt calles.
ad unum tamen conpeum puenerunt. Toti
enim patrem non genuisse dixerunt. Siquidem
sabellius & fortinus. aperta hoc impieate ad
struere nisunt. arrius uero in prima quidem
disputa cionis fronte subtilius eludendum
putauit. Sed pro cessu. certa minus hoc ipsud per
tinaci impudentia defensauit. adserens pa
trem non se ipso genuisse. sed & in seculum filium
genuisse. Ac per hoc secundum istorum ne
fandos errores frustra dicitur pater si non genu
it. In casum appellatur filius que genitum
non esse heretica impieate definiuit. Sed qd
hae comenta fuerunt uanissime sup stitionis.
apertissima athanasius ueritate p docuit. Osten
dens patrem uere genuisse. & filium ipsa pat
ri nominis ueritate uere genitum esse. Ceterum
igitur mendaciu ueritatis. & omnis facus ad
ulterum dogma integritate fidei manifestata
tandem aliquando euant. At que tota

exceussio

102.

nebulosae ad sermonis caligo quae crasso p
 fidie uel amine humanae obtulerat memos
 riantore fulgentis fidei urque ad purum discus
 se est. ut ne iustitiam qui dem sui potuerit erro
 ris relinquere. Unde horror & simul incom
 mune sua deo cunctos qui se no uerant
 fabellu. arri. & fortin uel cuius libe altonus
 ficti dogmatu erroribus impli cator. Si pro
 priae saluti consulunt. si lumini cecitatem
 non preferunt. si sibi obesse nolunt. quod tam
 dia auentatis lumine p palpabiliter manuum
 opintonum tenebras erra uerunt. Si sibi pro
 derse cupiunt quod xpi ani dicuntur.
 omni uere cum die pudore post posito. relin
 quentes noxia humani com menta erroris.
 qui bur uerum reperisse falle bantur.
 Et qui bur sub praed xpi ani nomi nis
 axpi confes sione pro cul & terror habe
 antur. totis uiribus. totis que fidei nisib;
 aduerum & rectum apostolice fidei tra
 mitem. cuius athanasius idoneus & fido
 lis adserior & tunc rōinendū. oēiur festi
 nare contēdant. Ut uero integraeque
 confes sionis premi um. indubitate forte
 ca per cant AD-EN

EXPLICIT SEN NENTIA IUDICIS

PROBI INTER ATHANASIIUM ET

CATHOLICUM ET ARRIUM

SABINIUM ET FORTINUM

HERETICOS;

INCIPIT DE FIDE TRACTATUS

DE S. BASILII EPISCOPI:

Si quidem sine intermissione memorem ee
 prium est nec unquam fidelis anima capere potest
 & eius satietate fastidium. Verbo autem aude
 re disserere dñi uel & plicare temerarium est.
 cum praecipue sensus humane mentis arerum
 ueritate quam plurimu decident. & rursum
 sermonis interpraetatio obscurus & infirmus
 quam cordesentiuntur & ponat. Si ergo sensus
 quidem noster abest a rerum ueritate qua
 plurimu. sermo uero longe inferior atque
 inbecillior sensus est. Quomodo n̄ in di reb;
 utroq; pro sentat silentium. ne forte uita
 te sermonis summa nobis diuine fidei
 periclitetur & admiratione naturae di huma
 ni uerbi infirmitate minuatur. Nam desi
 derium quidem inquirende atque enar
 randaē gloriae di. uniuersae rationabili
 nature. diuinitas sentimus infertum
 Sed conpēctenter & digne de deo p loqui simul
 om nibus & commōniter deest. Notosane
 & pposito pccatis. alter altero aliquanto
 differimus. Nemo ta meritate latus est & men
 te & cedit. ut arbitretur se intelligentiae
 fastigia summa conplexum. Sed qui religio
 sius querit. quanto amplius se uident
 scientiae consideratione progres sum
 Tanto magis fragilitatis suae Intellegentia
 capiat. Talis erat abraham. Talis & moyses
 quicum primo dñi uidere. ut uidet ab homi
 nib; faserat potuerunt. Tunc se inter qu e
 magis humilians. Abraham quidem terra
 secesso & cinerem nomina bat. Moyses uero
 graeilis uocis & linguae se ardis sime fere
 batur. Peruidebat enim infirmitatem lin
 guae suae magnitudine diuinae sensu
 ministrare non posse. Verum tamen qm
 totius fraternitatis auditus patet.
 Nunc & intentus est. Cupiens aliquod defi
 de diuinitatis audire. Nec saciari umqua
 auditur ecclēsie potest. In huius caemodi
 disserēio nibus secundum sententiam
 ecclesiastes dicentis. Qui non replebitur
 auris auditu. necessarium puto pauca pro
 uisibus dicere. Dicemus autem non qua
 lit & quantus est dñs. sed quantum humana
 lingua proloqui fas est. Neque enim quō
 locum qui est inter caelum & terram oculis
 totum pēderare non possumus. & uam quan

tum possibile nobis est. cernere declinabimus.
 Ta ergo & nunc pietatem qui dem fidei sermone
 quo possumus & explicamus. Naturae uero illius
 eminentiae concedimus supra omnem sermo
 nem & supra omnem sensum palmam tenere.
 Neque enim ipse angelorum linguae quae illo
 sunt neque archangelorum. Cum uniuersa
 rationabili creatura pariter congregata
 parum quid nituntur illius contingere ut est.
 poterunt ac proferre. Verum tamen stasi
 dedo aliquid uel dicere uel audire.
 Relinquo paulisper corporis sensus. Immo
 ipsum ut ita dicam totum corpus tuum. uel
 q. terra. deseru maria. ipsum quoque aerem
 tibi subiecto. transgredere tempora. & cur
 riculorum saecularium ordinem transgredere
 & ceteris mundi statum. conscende & iam
 supra uerberem. Stellarum quoque fulgore
 uel cursum uel ordinem. uel motus uarios
 & diuersos. uel inter se inuicem conexione
 distensionemque transgredere. Excede omnia
 ipsum caelum sepe effectus dispice. & in
 superioribus eius positus solamente conspi
 care.

Quis nullis regionibus decor. quis plonclorati
 onabilium caelestium quae uirtutum
 Intuere angelorum choros. archangelorum ma
 gisterum. circumspice glorias. Intuere do
 minationes. Consensu thronorum uirtutum
 principatum & potestatum.
 Et haec nihilominus omnia supergrediens & trans
 currentes & super omne creaturam.
 Caput uel sensus extollens. comente. atque intel
 legentia. Caudis his superior factus. Ibi de
 mum ineffabilem illam diuinitatem naturam.
 inconuestibilem quandam. Inmutabilem.
 Impassibilem. simplicem. Inconpositam.
 Induisibilem. Inaccessam lucem. Inexplica
 bilem uirtutem. sine finem magnitudinem.
 Gloriam inconspicibilem. bonitatem concu
 pircibilem. Inexplicabilem decorum. qui men
 tur quidem pure contingat. & moueat affec
 tus. Indicare autem atque explicari sermo
 ne non potest. Ibi est pater & filius & sps scs
 sola natura quae creata non est. dominatio
 nis bonitatis. potestas naturalis. pater in
 tum omnium causa. Cunctorum tamen ui
 uentium. & qua procedit fons uis sapi
 entiae. uirtus & imago. Inleuitata.
 Inuisibilis di. qui est filius & patris genitur
 uerbum siue ratio uiuentis.

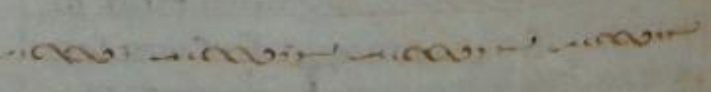
Qui erat dr & erat apud dm. & semp erat
 Non factus sed natus & patre antea saecula o
 Non ad sumptus post modum. Uel adoptatus
 In filium. Non possessio uel factura sed cre
 ator & factor omnium. qui est omnia. quae
 pater est. filium dixit & patrem. Cum ergo ia
 ta filius. & hoc & proprium sit quod filius e.
 omnia est quae pater est. Secundum uocem
 suam. quae dicit dnr & saluator. omniaque ha m
 be pater measunt. Re enim uera costu est. r
 Omnia esse in imagine. quae cuq. sunt in pro
 totipo. Ideo in eo cuius imago est. Vidimus
 enim inquit euangelista gloriam eius.
 gloriam sicut unigeniti a patre. In quod dicit
 Non donum gratiae datur ei mirabilem ar
 titatum. sed & naturali consortio. habentem
 filium paternae maiestatis. In demutabile
 gloriam. accipere naq. cum omni creatura
 commo ne est. Habere autem naturaliter pro
 prium est eius. qui natura patris natur est.
 Ut ergo filius naturaliter quae patris sunt possi
 de. ut unigenitus uero omnia pariter quae
 patris sunt. In semetipso complectitur. dum
 inter plures hereditaria clusio non habetur.
 Unde & ipsa filii appellatione edoce mur.
 cum paternae naturae esse consortem.
 non & praecipto creatum. sed & ipsa sub
 stantia refulgentem. In separabiliter patris
 ac sine ullo in dicio coherentem. & equalis est
 in bonitate. & qualis in uirtute particeps glo
 riae. & quidam plius dicam. & eo quod sig
 na culum & imago est patris. Totum in se esse
 indicat. & ostendit esse quod pater est. Quae
 cumque autem tibi post haec & corporali ad
 sumptione fuerit prolocutus. humane salu
 tis dispensationem struens. quam in carne ue
 nerat & placurus eloquitur. Missum se dicit.
 & n. posse & se facere quicquid. nisi quod uide
 rit patrem facientem. & mandatum accipisse.
 & multa alia huiusmodi. Sed haec non tibi
 occasionem prestent ad detractionem unigeni
 ti filii defraudandam. Non enim hoc quod ad
 protum indulgentiae & misericordiae. In se ho
 re se gerit & agit inminutio. Naturalis eius
 debet accipi dignitatis. Sed naturam quidem &
 intellegendo dignam. Uerborum autem hami
 litatem rationem dispensationis aduectae.
 De quibus si uelimus. nunc singula quae que
 dir cotere. In finitum uerborum numerum.
 & spatu temporis multa consumimus.
 Sed ad uero positum reuertamur. Igitur si pos

ne mens humana. omnium seipsum corpore ac natu
 fiti & materialis. & cedere. sed & uniuersam
 intelligibilem & rationabilem praeter gre
 sed creaturam. Quod ut patet quidam de pro
 fundo ad summum aquarum euadens
 & enatans sinceritas puritatis per spi
 cere libertatem. Ibiu debet & ia spm scm
 ubi filium uideret patrem eadem & omnia
 habentem eiusdem substantiae ac naturae
 bonitatis & in conuestibilitatis quo quae
 sciat ac utrae. Scriptum est enim quoniam
 sps tuus bonus. sps rectus. sps scs. & paulus
 dixit lex autem sps utrae.
Lorum ergo omnium nihil ei extra se usque acce
 dit. Sed sicut inseparabilis est calor a igne
 & fulgor a luce. Ita & absps sco sanctificatio
 & uiuificatio & bonitas & inconstituitas.
Ibi ergo adsistit sps scs. Immo ibi est. in illa
 beata natura. Nec in numero relique mul
 titudines numeratur. sed in unitate. con
 praehenditur. Nec reliquis substantiis ad
 necitur. sicut enim pater unus est. ✽
Cetero uero qui ministriales scs sps appellant.
 Pringulos quoque ordines innumerabiliter in
 dicant multitudines. sed tunc aliquaerore
 inter creaturas scs qui sup omnem creatu
 ram est. Neque deducatur inter eos qui sanc
 tificatur eum. qui sanctificat. quo replen
 tur angeli. inspirantur archangeli. sanctifi
 cantur uirtutes. uiuificantur uniuersa. qui
 in omnem creaturam diuiditur. & aliter
 ab hoc. Aliter uero participatur ab alio.
A cum omnibus suis gratias largitur. Non ta
 men a participanti bus adsimitur. uel in
 penditur. sed & illi replentur. & ipse inde
 minutus & integer p manet. Aut si difficile
 hoc tibi & intellectu peregrini uideatur.
 respice fulgorem solis. quomodo cum singula
 & diuersa corpora circumlustrat. ac lucis
 gratiam prodest omnibus & caloris. In nullo
 tamen substantia eius ab his quidem eo parti
 cipant. aut in minus uideatur. aut scindi.
Ita & iam sps scs. Inluminat omnia. ad intel
 legentiam di. inspirat prophetas. legis lato
 res. sapientiam docet. sacerdotum con
 summat. Corroborat reges. per fedas effe
 cit uictor. sobrios. q. honesta sunt doctores. pres
 tar gratias sanctorum. uiuificat mortuos.
 uictor soluit. alienigenas in adoptionem
 per generationem baptis mi uocat.
 ubi camp sus cepit. replecum fide euan

gelistrem producit. Sapiatorem adsumpsit.
 & EOXTON. idē uerbicli pro conem facit. Si per
 secutus em in uenerit penitentem. Ina post
 latum gentium segregat. praedicatorum fides
 & uase lectionis ostendit. Phunc qui in firmi
 sunt fortes sunt. & pauperes diuites effici
 untur. In periti sermone sapientiores sapi
 entibus sunt. Unde & paulus in infirmita
 te qui clem multa & timore ac tremore
 uerbum di praedicabat. Verum p sps scs
 gratiam sudaria a corpore eius adsumpta.
 & in commodis adibita. plenissimam san
 tatem praebebant.

Petrus & ipse cum in infirmitate corporis
 positus esset p gratiam tamen sps scs. si quor
 & iam ambrasiu contegisset. ab omni aegri
 tudine saluabantur. Pauper erat petrus.
 & iohannis. non enim habebant argentum
 neque aurum. sed sanitatis manus dona
 bant omni auro praeciosius. Cum enim
 a multis claudus ille frequenter accipit
 set aurum uel argentum. mendicus tamen
 nihil omnino p manebat. Post ea uero
 quam petrum gratia sps consecuta est
 & amen dicitate cessauit. & tanquam cer
 uis & ciliens dm laudibus honorabat.
Nesciebat iohannis mundi huius sapienti
 am. & sps scs uirtute proloquitus est uer
 ba quibus nulla phyllosophia. nulla erudi
 torum lingua possit occurrere. Iste ergo
 sps scs. & in celis est & terram replet & ubiq
 adest & nusquam concluditur. totus in sin
 gulis est. & totus cum do est. Non uelut
 officio fungens ministeri di uina dona
 largitur. sed auctoritate diuidit grati
 am. Diuidit enim unicuique sps pro ut uult.
 qui mittitur. quidem secundum dispen
 sationem operatur uero secundum aucto
 ritatem ac potestatem. Hunc adesse
 & inspirare animas nostras oremus. & num
 quam nos derelinquere p gratiam dni
 nostri ihu xpi postulemy

EXPLICIT DE FIDE TRACTA
 TUS SCS BASILII EPISCOPI

...

**INCIPIT HIBES ET AB OLO GITHO
QUAM PROSE MISIT RUFINUS AD ANAS
IASIUM ROMANAE URBS EPISCOPUM.**

Audiat quorundem cum apud beatitudinem tuam
contyds uerfiar siue de fide siue de clis ner
cio quibus questionib; commouerunt. eua
menominir fecisse mentionem. Et tua qd
dem soti tecti. uoluit ab ipis incunabulis per se cle
fice traditiois regulec instituta de ce
fente sibi que bene & infide & in cece tucte di cog
nto. calumniantibus non cede comodec ut audi
tum. Ad me tamen quo ad p&te existimatio
nis meo fama peruenit equum putatit quo ipse
post xē ferec nos paxitibus redditus sum. &
durum s&ti atq; inhumanum exat. sed tcon cito
deseye eos quos tcon terte f&uiter am. Simul
& quia tcon longe itiney labor fragiloy em me
reddidit ad tcon condos laborer hē tcon mē s&ti
fucōm beatitudinir tu. Non ut de scā monte
tua. que uelut quoddam di fecerificium aliquid
iniquum non x&cipit maculam suspicionis ab
stergey. sed ut emulir ad uoy summe si f&sto
oblaty ten tibus baculum quendam tibi confer
fionis meo quo abigey tū offeyem. Quon
uis igitur fides nra per s&utionis hēy & licorū
tempore. cum mīca alex condyna & cta de gey m.
in cece tibus & s&lib; que profide in fere bant
probata sūt. Tamen & nunc si qui est qui ut tēp
tēy fidem nram cupit. uel audire ut discere.
seiat quod de tynitate ite cyedimus. quodu
mū n ature sit. & unius detatis. unius eius
demq; uytutis atq; substantiy. **S**ecūter
patrem & filium & spm s&tm prorsus alla diuē
fitec. nisi quod ille pater est & hic filius & ille
sp s&tm. tynitate in subsistētib; pēsonis.
un tues in natura atq; substantia. Filū quo
q; di innocēssimis diebus n ature esse confite
mur & cū gino & spū scō. cōcyhom n ature hu
mane atq; animam suscepiisse. In quo & pter
sūt est. & sepultus & resurrexit amoy tū. in ce
dem ipā cōcyho resurrexit. que deposita fuerat
in sepulchys. Cum qua cōcyho simul atq; anima
post resurrexerunt. ascendit in celos. unde
& uenturus & p&te tū ad iudiciū uiuoy et
moy tuoy. Sed & cōcyhis nrae resurrexerunt
nem facimus integro & p&feto futuram.
huius ipsius cōcyhis in qua nunc uiuimus. non ut
quidam calumncantur alteram pro hac resur
sur resurrexerunt dicimus sed hanc ipā. Nullo om
nino ei ut mom b& am p&te. ut aliqua cōcyhis

proste desatce. sed cui nihil omnino ex omni
natura sua desit nisi corruptio. Hoc enim pro
mittit s& apostolus. quod seminatur corpus
in corruptione. & surgat in incorruptione. &
seminatur in infirmitate surgat in uirtute.
seminatur in ignominia. surgat in gloria. & quia
seminatur corpus animale surgat spirituale.
Hactenobis de resurrexerunt tynitate tynitate sunt ab his
a quibus sem beceptissima in aquilegensi ecclesia con
secratus sumus. que puto ipse esse quae & licom apot
tolica sedis tynitate salat & doceat. **D**i cimus
quoq; & iudicium futurum. in quo iudicio unus
quisq; x&cipiat propria cōcyhis pro ut gessit.
siue bona siue mala. Quod si homines x&cepturi
sunt p& operibus suis. quanto magis & diabolus.
qui hominibus & x&stis cōcyhis p&ceat. **I**pse diabo
lus & omnes angeli eius cum his qui operaei faci
unt. id est qui criminantur s&tm cum ipso p&te
ab x&stis ignis hōy tate potentur. **S**i qui ergo
negat diabolū ab x&stis ignibus mancipandū.
p&te cum ipso ab x&stis ignis accipiat ut s&tm
at quod negat. **A**udio & de cōcyhis quoy tō
ner esse commotus. de qua ye utrum x&cipi de
beat quoy monia aut abici uos probate. **S**icū
& de me quid sentiam quoy tū. fateor me de hac
quoy tione apud quā plurimos tractatorum di
uoy tē legisse. **L**egi quorundem dicentes quod p&te
cum cōcyhis per humani seminis tynitate et
quam anima diffundatur. & hoc quib; poterant
ad tynitate confirmabent. **Q**uod puto in tynitate
lectos. testullianum sensisse uel lictantium.
fostus s& & alios nonnullos. **A**li ad tynitate quod
s&tm murey cōcyhis. di cōcyhis faciat a
nimec. & infundat. **A**li f&cter iam olim. id est
tunc cum omni ad tynitate s&tm nullo. nunc cōcyhis
dicio suo nate dispensat in cōcyhis. **H**oc sentit &
ngenis. & nonnulli alii g&cyoy. **E**go uoy cū
hacē singula legerim dō test tico. quia uoy.
ad p&te cōcyhis & de finit. aliquid de hac quoy t
one non tenco. sed dō de ye in quo scire quid sit in
uoy. & sic uoy ipse ye uoy dignabitur. **E**go tē
men hacē singula & legisse me non nego. & ad
hac ignoy tē confiteor. p&te hoc quod m. un
feste tynitate ecclesia. dō esse & animarū
& cōcyhis conditoyem. **S**ane quia audio & dō
inde esse impatatum. quod quodam origenis s&
gietur. uoy tibus de g&cyoy in lictantium tynitate
li. puto quod omnes intellegunt hacē p&te
li uoy culpoy. **S**i enim aliquid est quod dō p&te
ceat in uoy tē. quoy. id ad m. p&te de
torquatur. **S**icut in g&cyoy hōy tē s&tm

in lectina ostendens in grece sensibus uerba de
 di lectina tantum modo. Siue ergo in illis sen-
 sibus licet in se non est mea. siue cul-
 pae similiter non est mea. Quin immo & sic il-
 lud ad idem. sicut in prefatiuncula mea desig-
 neci. ut in quantum possum aliquentia decide-
 rem. Ille tamen quae mihi ad suspicionem ue-
 niebant. quod non ipso origene ita dicit. sed
 ab aliis uidebatur in se. propter hoc quod
 de eisdem rebus in aliis locis eiusdem auctoris
 catholice dictum legeram. Nemo ergo mihi ex
 hoc quae te scie uenerabilis & beate pater con-
 flari inuidiam. nemo factiombus utatur & ce-
 lum nunt. quod in ecclesia di fieri non licet. Ubi e-
 nim simplicitas tuta est & inno centia. si hic
 non erit. Origenis ego neq; defensor sum. ne-
 q; ced seftor. neq; primus inter pres. alii ante
 me hoc idem opus fecerant. feci & ego postremus
 yd gicitur a fratribus. Si uelut nefiat. iusti-
 o obseruare solent in posterum. sicut pientur
 qui uice iurionem fecerunt. culpa a primis
 incipiat. Ego enim preter hanc fidem qua
 supra exposui. id est quam ecclesia ydmana
 & alexandrina & cetera gentis nra tenet. que
 q; hie yd solymis predicatur. aliam nec habui
 umquam nec habeo in xpi nomine nec habeo
 Et si qui aliter exedit quis quis ille est anathe-
 matisit. Reddent autem in die iudicii ratione.
 huiusmodi offendicula & detractiones & scandala
 fratribus propter inuidiam & uoyen genant.

INCIPIT HIERONYMI APOLO-

GETICUS QUAM PRO SE

MISIT RUFINUS AD ANAS-

TASTUM ROMANAE UR-

BIS EPISCOPIUM ;

INCIPIT DISPUTATIO DE RATIONE ANIMAE BEATI OROSII PRBI EXETERUM DICTIS MAGISTRORUM COL- LIGENTE. MAXIME TAM SCOR. HIERONIMI PRBRI ET AGUSTINI EPISCOPI ;

Cum apud uos celestis eloquentia purissimi son-
 atis. & litterarum omnium fluentia yedundent.
 ac solida scdm uesticem sanctorum uera cum ta fir-
 mo factu membra contineat. in yd stupore
 mentis attonitus ut stillicidium in fulam quod
 dignemini haurire. nito yescorporis infirma
 medentis. Magis ergo que de yscorum miracu-
 au sint ybus scientib; proferam. atq; latinorum
 latice simpichissimos ad ueni cordis secreta pducu.

Origenis igitur qui nullum proprie decemina
 edidit librum. In catalogo ecclesie yscie predica-
 tionis animae faciens mentionem haec dicit.

De anima uoyd utrum ysemine yroduce ducit
 ita ut yatio ipsius uel substantia in se yta ipsius
 corporis semini bus habeatur. an uoyd aliud ha-
 beat initium. ygenitum est autem non genitum.
 uel caste si ex yd in se uel in dicitur necne.
 non sicut manifeste y yedicatione distinguit.

Item in libris quem de epistula apostoli ad titum
 scripsit. si quis ut ratione humane anime yequi-
 rat. cum de ea neq; quod ex semine yroduce du-
 citur. neq; quod honorabilior & cetera quior cor-
 porum conpage sit. ycediderit ecclesie yscie
 gule. Propter quod multi nec comprehendere
 potuerunt aliter sentiri opostere de uimma-
 yctione. Sed & qui aliquid sentire uel distoye
 uisunt. an nonnullis in suspicionem habentur.
 uelut noui aliquid in yd ducentes.

Patet autem idem ipse origenes in prefato
 parculari. sed & eusebius cesariensis. si pamp-
 lur meofy. basilius quoq; & gregorius didi-
 musq; & yafinus. similiter in suis unius substan-
 tie omnes esse animas & inmostelot ac yrationa-
 biles liberi arbitrii ac uoluntatis. Iudicandus
 quoq; esse prohib que in hac uice gesserunt. esse
 tamen eor factos ad o qui uniuoyta exocuit &
 condidit. Quecndo autem falsis sint olim simul.
 aut nunc p singulos nascentium. quid periculi
 est autem. equobur opinari.

Athanasius hilyenit. & cetera bydyiur. propuoyta
 inuentem mulierem deformat yq; corporis
 tunc presens yscora animas & in se y deforma-
 to iam corpore emmanatur. Iam yd alle qui
 & yceduce animas uoye confirmant. & simul
 corporis eor semine yemurari. si quidem ut ui-

dam ipsorum adfirmare solent non aliud dicunt esse
animam quam insufflationem spir^{itu} di. Illam scilicet
quam initio facturae mundi di insufflavit dicitur
in adam de ipsa di esse eam substantia profitentes.

Quomodo non ita uidebuntur quodammodo haec p^{ro}pter
scripturae regulam & rationem p^{ro}batam adferre quod
substantia di est quae peccat si anima quae de substan
tia di est peccat. in super & iam quod & poenis subdenda
sit pro peccato. Sed illud se quod per absurdum est incur
rere non uident. quia necesse est eam simul cum corpore
mori & esse mortalem. si simul cum corpore uel semina
ta ut formata uel nata est.

Tum deinde illud est apollonius tertullianus pompeius
arnobius licentius atque apollinaris qui unam quidem
& nullis substantibus ad factam esse dicunt animam
id est illam quae prima facta est in adam. & ex adam om
nium hominum animas existere. Et secundum cor
poralem sine dubio successionem traducem quoque fieri
animarum. & iam ipsi quid aliud ostendunt nisi animas
esse mortales. Si enim sicut animalia ex terra & solo se
mine oriuntur. ita & iam de hominibus sentimus. ut
cum corpore simul in eodem semine & iam anima de
fendatur. Quid dicimus de his qui imperfecti adhuc
& de ventre aborti sunt. & quod non nunquam & iam
antequam macularum naturalium receptaculi semi
nascentia suscepta depercutunt. In quibus sine dubio inuenitur
quod simul & iam ille qui naturali ratione seminibus
inserti erant animae & tincte sint pariter & corrup
te. Sive ergo & insufflatione disunt sive ab una quae
primo facta est necessarium simul ut cum corporibus
corrumpanantur. sic eadem corporibus & iam origine
sumant secundum ipsorum rationem. Aut enim
nihil omnino & rationabili atq; immortali anima
participauit illud quod adhuc in ventre corruptum est.

Et repulsa est illa ratio quae adfirmat eam in feminis
traduce simul cum corporibus seminatum. Aut si par
ticipat necessitas inminde confiteri mortalem esse
animam. Quod fides utique nra non recipit dno decla
rente defunctorum animas. & conloquium apud in
feros habuisse. & lazari scilicet in beatorum sedibus
euanton & diuitis flagrantem incendit. Esse nam
que animas immortales non tantum diuini sed et phi
losophorum pleni sunt libri. Quid tale thebrotus
ambrosius in platonis libro societate disputante didice
rat. qui homicida sibi esse non timuit. ac se altissi
mo precipitauit muto. Dum & nullum post mortem
autumat restare iudicium. & sine discrimine ali
quo mentium omnes animas post corpora aequa
liter ferri arbitrat. ad caelum. Quod adeo p^{ro} uero
tenuerunt. & sic illos omnes saeculi sapientes
una nebula huius erroris inuoluit. ut & ipse tam

107.
54
Laudabilis ut putant doctor homicida ipsum se priuatum
ne publice occideretur occiderit. Sic quoque cataldo
in nocte ad lucernas platonis libro qui immortalitatem
animae docet. stricto gladio reuelatum manu pectus se
mel iterumq; percussit.

Redeamus praeter ea ad illas sanctorum nobilissimas disputa
tiones non in academiae nemorosae obscuris tectis ambra
lis. sed caelestis in latratas & lumine. FINIT.

Beatus itaq; hieronimus tam sem uictorinum martirem quam
plerosq; catholicos secutus. se potius fieri quam propagari ani
mas secundum illud quod in euangelio scriptum est. pater
meus cotidie operatur & ego operor credere significauit.

Sed quoq; augustinus hanc opinionem in octo ad modum uolumi
nibus uerbis tueri cernitur. sed eam originalem peccatum poe
nasq; paruulorum qui sine baptisimo moriantur declara
re nititur. Ad factam in adam. & ex ipsa omnium
hominum animas existere tam suis argumentis quam
scripturarum testimonio. ut est illud. animae quae in
gressae sunt ^{in iacob} aegyptum. & egressae de femore illius. amplexu
ti propensius competitur.

Vt ad assertionibus beatus gaudiosus episcopus de animarum
& corporum promptissimus medicus. Nrisq; tempori
bus uicarius martir cum nobiscum conloquium familiari
ter habuisse. per totam orationis suae seriem eiden
tissimis ad probationibus usus est.

At uero s^{an}ctus ambrosius quem iam superius inter uiros aposto
licos memorauimus. in honestum inquit puto animas cu
corporibus generari. ut anima nascatur & anima quod
nec animae ipsi conpedit. Aut sic certe singulae caelestis
potestate facte sunt. & ex ipsis caeterae naturae sunt.
potens & una adae anima credibile uideri caeteras nasci.
sed non conuenit. quia solido hoc possibile fuit ut simplex generet
nec edentis concederetur. quod tam mysticum est in causa
saluatoris. Et non solum a solis gentilibus uel iudeis.
uerum & iam ab ipsis qui xpianos sedicunt incredibile
putetur. Fotiniani enim hanc fidem spernunt non cre
dunt dm generasse. Nam sic eotempore igitur quos se
minatur corpus & anima generatur & anima de ada
costam sublitam legimus. Notamen animam natam
& anima. Sed si costa secum habuit animam. iam non nata
est sed de tracta in partem. sed hoc scriptum est.

Propheta enim zacharias inter caetera qui plasmam inquit
animam hominis in eum. N^{on} est uas ab his dissentient
ait. sic dicit dms dr qui fecit te & finxit te in utero.
si ergo in utero fingitur iam firmato corpori tribuitur.
Cum enim omnia membra inplet corporis. figurata
dicitur in corpore. ut sicut aqua cum sine sit effigie.
missa tamen in uas figurata uidetur. Ita & anima cum
sit natura incorporea & simplex firmatur in corpore
singula membra uiuificant. Quod quidem moyses
manifestius tradidit. Siquis percuterit mulierem

in utero habentem & laborauerit si formatum fuerit de anima
pro anima. si autem informatum fuerit multetur pecunia ut p
bar & non interit animam ante formam. Itaque si iam forma
to corpori datur non in conceptu corpori nascitur cum semina
diuina. Nam si cum semine & anima existit ex anima.
multae animae cotidie pereunt cum semine fluxu quodam
non proficere natiuitate. Sed si prius respiciamus. uidebimus
quid sequi debeamus contemplerur facturam adae.

In adam enim exemplum datum est ut ex eo intellegatur.
qui iam formatum corpus accepit animam. Nam potue
rat animam in terra admiscere. & sic formare corpus.
Sed ratione in se habatur. quia primum oportebat domum con
paginari. & sic habitatores induci animam. Eerte quia sp
est. in se habere non potest. ideo in sanguine fertur.

Sum ergo corporis linamenta compacta non fuerit. ubi erit
anima. aut foras uagatur quamdiu in mittatur. Sum ratio
tradat sic dari eam. ut anima corpus non otiosa uagetur.
Sed ex quo datur dicant. qui alium putant & mare an ex femi
na non conuenit quia aliud in exemplo est. Proponunt
enim ex uero cum cocta data & animam. quod multis ratio
nibus infirmari docuimus. Unde forte uidetur

dari ex femina maxime propter saluatorem quem seminat
sine complexu carnis de puero natum ex femina. Quod si
arbitrantur plus dant feminis. auctoritatem enim
uiri mutant in feminam. Sum enim tam corporis
quam anime originem ex uero dicunt conuertunt se
ut id quod potius est & muliere dicant. id est animam.
Quod uero minus ex masculo id est corpus. Cum mani
festum ordinem & emplō adō traditum inmutare non
possit. Qui ergo animas ex una propagari adserunt.
& non corpori iuxta exemplum primi hominis adō
cotidie fieri. anathemastit. **AGUSTIN HIERONIMO**

Scae frater hieronime. consulens te de his quae nescio.
fructuosum esse nobis uellem. Quamquam enim te
multo quam ego sim aetate maiorem. tamen & iam ipse
iam senes confulo. Sed ad discendum quod opus est.
nulli mihi aetas sacra uideri potest. Quia & si senes
magis deo docere quam discere. magis tamen discere
quam quid doceat ignorare. **HIERONIMUS AGUSTINO**

Bene papa agustino. in scripturarum si placet & cum po
sine nostro in uicem dolore ludamus. Noli igitur
armorum & uisum esse nos numero nec sapientiam
canis reputes sed canos sapientiae. scriptura testan
te. Cani hominis prudentia aetate. Noli inquam
fidem pensare temporibus. nec meo ideo meliore
putes quod prior in xpi exercitu coeperim militare.
AGUSTINUS. HIERONIMO

Accipe igitur & quae mihi pōd aperire ac differere
non graueris. quae de anima multos mouet.
in quib. & me esse confiteor. nam quid de anima fir
mitissime teneam non tacebo.

HIERONIMUS

Mearis nos uirtutibus tuis. & paruus magnus extollens
ultimamque partem conuulsi occupas. ut patris familiae
iudicio prouocaris. Sed uelle factor sedenti presertim magis
trum. remuens commitem spondeo pōdenti datur. pul
santi aperitur. quarens inuentur. discamus interris.
quorum nobis scientia per seuer & in caelo. **AGUSTIN**

Certus & iam sum animam nulladi culpa nulladi neces
sitate uel sua sed propria uoluntate in peccatum esse conlap
sa. Nec liberari posse de corpore mortis huius. uel suae
uoluntatis uirtute. tanquam sibi ad hoc sufficiente.
uel ipsius corporis morte. sed gratia di per ihm xpm
dñm nrm. **HIERONIMUS**

Animam immortalem inuisibilem & incorporealem est. secun
dum gratiore dicit nri corporis substantiam. Uel eo
certe tempore pōdatur & suplicia sentiendi. quando pris
tinum corpus receperit. ut eum quo peccauit cum ipso
pōdatur. **AGUSTINUS**

Dicitur conceptio humana sic procedere. primis sex
diebus quasi lactis habeat similitudinem. sequentibus
nouem diebus conuertatur in sanguinem. deinde duo
decim diebus solidetur. Reliquis decem & octo for
matur usque ad perfecta linamenta omnium mem
brorum. Et hinc iam reliquo tempore usque ad tempus
partus magnitudine augeatur. **HIERONIMUS**

Sicut nescis uiam spiritus & animae ingredientis in par
uulum. & ignoras ossium & uenarum uarietates in
pregnantis uentre. quomodo & uili elemento corpus
hominis induerit effigies artusque uarietur. Et
de eodem semine alius mollescat in carnibus. alius
duretur in ossibus. alius inuenit palpitet. alius
ligetur in ueris. ita di opera scire non poteris qui
factor est omnium. **AGUSTINUS**

De animae incarnatione utrum ex illa una quae pri
mo homini data est sic de uera propagetur. An sin
gulis quibusque noue & iam modo fiant. An licet iam
existentes. ut mittantur diuinitus. ut sponte la
bantur in corpora. Quae nam sit eligenda opinio
scire desidero. **HIERONIMUS**

Super anime statu memini urae quae est uncuae in
mo maxime ecclesiasticae quaestio. utrum lap
sa de caelo sit ut pthagoras platonici omnesque pla
tonici & origenes putant. An a propria di substantia
ut stoici manicheus. & sphana priscilliani heresis
suspiciantur. An in thesauro habeantur di olim con
ditae. ut quidam & ecclesiastici stulti persuasione
confidunt. An cotidie adō fiant & mittantur in
corpora. secundum illud quod in euangelio scriptum
est. Pater meus usque modo operatur & ego operor.
An certe & traduce ut ter talianus apollinaris. & ma
xima pars occiden talium auctum. & sequenti

corpore & corpore sic anima creata & anima & simili cum
brutis animalibus conditione subsistat. **AGUSTINUS**
Hoc certe sentis quod singulas animas singulis nascenti
bus & iam modo dicitur fieri. **HIERONIMUS**
quod omnes creaturas sexto die consummaverit. & sep
timo requieverit. adhibet testimonium ex euangelio.
pater meus usque nunc operatur. **HIERONIMUS**

Quid enim ambiguitatis indicio est ut diversae intelligen
tiae tribuatur occasio. constat. & super hoc nulla conten
tio est. **AGUSTINUS**

Doce ergo quare quod docem. doce quod teneam. & dic mihi
si animae singillatim in singulis hodieque nascentibus
sunt. ubi in parvulis peccant ut indigeant in sacra men
to xpi remissionem peccati. peccantes in adam ex quo
caro est propagata peccati. Aut si non peccant. qua iusti
tia creatoris ita peccato obligentur alieno. Eumeni
de propagatis membris. mortalibus inferuntur.
ut eis nisi per ecclesiam subuentum fuerit damnatio
consequatur. cum in carum potestate non sit. ut eis pos
sit gratia baptismatis subuenire. **HIERONIMUS**

Alienati sunt peccatores auuluae errauerunt ab utero
locuti sunt falsa. statim ut nati sunt subiacuere
peccato. in similitudinem praevaricationis adam qui est
forma ficturi. Illud quodque quod in uoluntate iob scrip
tum est. Num quid mundus erit homo coram deo. aut in
operibus suis irreprehensibilis uir. Si aduersum famulos
suos non erodit & contra angelos suos prauum quid treppe
rit. quanto magis in his qui habitant domos luteas.
Equibus et nos deo deo luteo sumus. Nullus enim
absque peccato. nec si unius diei fuerit uitae uis.
si enim stelle non sunt mandae in conspectu di. quanto
magis uermis & putredo. & in qui peccato offendentis
adam tenentur obnoxii. **AGUSTINUS**

Obscuro te quomodo haec opinio defenditur. quare
duntur animae non ex illa una primi hominis fieri
omnes. sed sicut illa una uni. ita singulis singulae.
Quae uero quae dicuntur. alia contra hanc opinionem faci
le putome posse repellere. sicut e illud. quod ex tibi
quidam uidentur arguere. Quomodo consummaverit
de omnia opera sua sexto die. & septimo requieuit.
si nouas adhuc animas creat. Quibus si dixerimus
quod ex euangelio supra posuisti. pater meus usque
nunc operatur. Respondent. operatur dictum est
instituta administrando. non nouas instituendo.
HIERONIMUS

Ielocus apud imperitos. & scripturarum searum
meditationem. usumque atque scientiam non habentes.
uidetur opinioni tuae prima fronte blandiri. caete
rum discursus facile soluntur. & cum testimonia
scripturarum aliis comparauerit. testimoniis. ne tibi
spis res pro qualitate locorum & temporum uideatur

esse contrarius. secundum illud quod scriptum est. Absit
absit in uoce catanae carum suarum. Deno quo tua
tendat ad seruo. sed de hoc in posterioribus discernendum est.
nec dum misceamus questionibus questiones. obscuram audi
entibus intelligentiam relinquamus. **AGUSTINUS**

Verum est quod daretur quae non erant instituendis. & quae
hoc uerum est quod non solum gubernando quae fecit.
uerum & iam aliquid non quod nondum est quod iam creauit
rat. numerosius creando usque nunc operatur. Nisi er
go uel alio quolibet modo & cum ab eo quod obicitur. de quo
di ab operibus suis. ne propter ea non reclamamus. nunc usque
fieri animas nouas. non ex illa una sed sicut illam unam.
Nā quod dicitur quare facit animas eis quos nouit cito mo
rituros. Possumus respondere parentum hinc peccata
uel conueneri uel flagellari. **HIERONIMUS**

Super quo quid mihi uideretur. in opusculis contra rufinum
olim scripsisse me noui aduersum eum libellum quem
suae memoriae anastasio epo. romanae ecclesiae
dedit. In quo lubrica & subdola immo stulta confesione.
dum auditorum simplicitati inludere nititur. suae
fidei immo perfidiae inludit. **AGUSTINUS**

Quod in libro aduersum rufinum posuisti quosdam hinc
sententiae calumniari quod dicitur dare animas adulte
rini conceptibus uideatur indignum. Unde conantur
astruere meritis gestae uitae carnem uitae animas quasi
adertur tu la huiusmodi iuste posse perducere. Non me
mo & multacogitantem quibus haec possint calum
niare fitari. & quod ipse respondit. non esse uitam
sementis in tritico quod surto dicitur esse sublatum.
sed in eo qui frumenta furatus est. Nec ideo ter
ram non debuisse gremio suo semina conseruere. quia
sator immundicia proiecit manu. elegantissima si
militudo est. Quam et ante quam legerem nullas mihi
obicitio ista de adulterinis foetibus in hac questione
faciebat angustias. Generaliter intuenti multa bona
dmi facere. & uidentis malis prauisq; peccatis.

Animalis autem cuiuscumque creatio si habeat pruden
tem piūque consideratorem. ineffabilem laudem cre
atori excitat. quanto magis creatio non cuiuslibet
animalis sed hominis. Si autem causa creandi quae
ritur. nulla citius & melius responderetur. nisi
quia omnis creatura bona est. & quid dignius quam
ut bona faciat bonus deus. quae nemo potest facere nisi
deus. Haec & alia quae possum sicut dico aduersus
qui hanc opinionem quae creduntur animae sicut
illa una singulis fieri lae facturae conantur.

HIERONIMUS
Antonius enim orator egregius in cuius laudibus
tullius personat disertior esse aut uidisse multos
eloquentem adhuc neminem. Noli igitur mihi
oratorum & non tuis floribus ludere propter

solent impertitorum acque pectorum aures decipi
 sed simpliciter dic quid sentias. **AGUSTINUS**
Cum ad poenas uentum est paruulorum. magis mihi
 crede coartor angustis. nec quid respondeam
 pror sus inuenio. Non solum eas poenas dico quas
 habet post hanc uitam illa damnatio quae necesse
 est trahatur si decor pore exierit sine xpianae gra
 tiae sacramento. sed ipsas eas quae in hac uita dolen
 tibus nobis uersantur ante oculos. quas enumera
 re si uelut prius tempus quam exempla deficient.
Languescant aegritudinibus. torquentur doloribus.
 fame & siti cruciantur. debilitantur membris.
 priuantur sensibus. uexantur ab inmundis spiri
 tibus. demonstrandum est utique quomodo
 ista sine ulla sua mala causa iuste patiantur.
Non enim dici fas est aut ista ignorante do fieri.
 aut cum non posse restituere facientibus. aut
 iniuste ista ut facere uel permittere.

HIERONIMUS

Diuersis testimoniis scripturarum eadem questione
 uteris in teatralis prestigis qui unum eundemque
 hominem personarum uarietate mutata in martem
 ueneremq; producant. ut qui prius rigidus & tra
 culentus incesserat. postea soluat in molliem
 feminarum. **AGUSTINUS**

Cum te iratum sensero. nihil aliud quam ueniam
 depabor. **HIERONIMUS**

Queso te ut pacienter audias. non enim de aduersa
 rio uictoriam. sed contra mendacium quaerim
 ueritatem. **AGUSTINUS**

Numquid nam sicut animalia in rationabilia recte
 dicimus in usus dari naturis excellentioribus. & si
 uitiosi sicut aper tissime in euangelio uidemus
 porcos ad usum desideratum concessos esse demo
 nibus. hoc de homine recte possumus dicere.
Animal est enim sed rationale & si mortale ani
 ma est rationalis in illis membris quae tantis af
 flictionibus poenas laet. dicitur bonus est. dicitur iustus
 est. dicitur omnipotens est. hoc dubitare omnino demen
 tis est tantorum ergo malorum quae fuerit in
 paruulis causa iusta dicatur. **N**empe cum maio
 res ista patiantur solemus dicere. aut sicut in iob
 merita & animari aut sicut in herode peccati pu
 niri. **E**t de quibusdam exemplis quae dicit manifeste
 esse uoluit alia quae obscurasunt hominum con
 iectare conceditur. sed hoc in maioribus. **D**e
 paruulis autem quid respondeamus edisere.
 si poenis tantis nulla in eis sunt punienda peccata.
 Nam utique nulla est in illis ad latibus. ex animan
 da iustitia. **HIERONIMUS**

Dedit aeclesiastes primo omnium mentem

sua ad sapientiam requirendam & ultralictum se ex
 tendens. uoluit causas rationesque cognoscere. quare
 paruuli corripentur ad emone. cur naufragia &
 iustos & impios pariter adsorberent. **U**trum haec
 & his similia casu euenirent an iudicio di. & si casu
 ubi prouidentia si iudicio ubi iustitia di. **AGUSTI**

Doce igitur quid sentire quid dicere debeamus. ut
 constet nobis ratio nouarum animarum. singulis
 corporibus singillatimque facturam. **HIERON**

Videris mihi obliuiosus esse. & quasi nihil supradictu
 sit. per eandem disputationis reuertit linear. hoc enim
 longe disertatione concussus est. **AGUSTINUS**

Damnacionis in paruulos causam requiro. quia neq;
 animarum sinoue fiunt singulis singulae uideo
 esse ullum in illa aetate peccatum. nec do damna
 ri aliquam credo. quam uidet nullum habere
 peccatum. **A**n forte dicendum est in paruulo car
 nem solam esse peccati. nouam uero illi animam
 fieri quae secundum di precepta uiuente in adiuto
 rio gratiae xpi & ipsi carne ad omite ac subugatae
 possit in corruptionis meritum comparari.

Demus operam ut perniciosiss **HIERONIMUS**
 sima heresis de ecclesia auferatur. quae semper
 simulat paenitentiam ut docendi in ecclesiis habe
 at facultatem. nisi aperta se luce prodiderit foras
 expulsa moriatur. **AGUSTINUS**

Quarenda causa atq; reddenda est. quare damnen
 tur animae quae nouae creantur. singulis quib;
 q; nascentibus. si preter xpi sacramentum. par
 uuli moriantur. **D**amnari enim eas si sic decor
 pore & exierint. & scriptura scia & scia est testis
 ecclesia. **U**nde illa animarum nouarum creatio
 ne sententia. si hanc fidem fundatissimam non
 obpugnat si & mea si obpugnat non sit & tua.

Nolo mihi dicatur pro hac sententia debere accipi
 quod scriptum est. Qui finxit spm hominis
 in ipso. & qui finxit singillatim corda eorum.
Aliquid fortissimum atq; inuicissimum requi
 rendum e quod nos non cogat dm credere ulla
 rum animarum. sine culpa aliqua damnatorem.

Nam uel tantum dem ual&. uel plus est forsitan
 creare quam fingere. et tam scriptum est.
Cor mundum crea in me dicit. **N**ec ideo putari
 potest anima hoc loco aptare se fieri. priusquam
 aliqd esset. **S**icut ergo iam existens creator in
 nouatione iustitiae. sic iam existens fingitur
 confirmatione doctrine. **N**ec illud quod me dicit
 si a te scriptum est. **N**unc conuertitur in terra
 puluis sicut & fuit. sps reuertitur ad dm qui
 dedit illum. **I**stam confirmat sententiam quam
 esse uolumus nrām. plus enim hoc suffragatur.

56
eis qui ex una putant omnes esse animas. Nam sicut
conuertitur inquit puluis in terram sicut fuit. & tam
caro de qua hoc dictum est ad hominem non reuertitur
& quo propagatae. sed ad terram. unde primus homo
factus est. Sic & spiritus & illius animas spiritus propagatus. non
tamen ad eum reuertitur. sed ad deum. a quo illi datus est.
Verum quod hoc testimonium ita propositum sonat ut non
omni modo hanc opinionem quam defendi uolo uideatur
esse contrarium. Admonenda tantum credidi pruden-
tiam tuam de talibus testimoniis. ex his angustiis me
coneris erucere. Nam licet nemo faciat optanda ut ue-
rum sit quod uerum non est. Tamen si fieri possit op-
tatum ut haec sententia uera esset. & sicut opto ut si
uera est abs te liquidissime atque inuictissime defendatur.
HIERONIMUS

Proposuit testimonium quae non de alterius scrip-
turae loco sed de propriis libris absolutum sunt.
Reuertatur puluis in terram suam unde susceptus est.
& spiritus conuertatur ad deum qui dedit illum. Ex qua satis ri-
dendi qui putant animas cum corporibus fieri
& non ad deum sed a corporum parente generari. Cum enim
caro reuertatur in terram & spiritus redeat ad deum qui
dedit illum. manifestum est deum parentem anima-
rum esse non homines. **AGUSTINUS**

Illam uero opinionem quod ex una fiant omnes
animae nec discutere uolo nisi necesse sit. Atque
ut inamisti de qua nunc agimus si uera est sic abs te
defendatur. Et hoc necesse iam non sit. quamuis
autem desiderem rogem uotis ardentibus & op-
tem & expectem ut per te mihi dominus huius rei au-
ferat ignorantiam. **HIERONIMUS**

Iuxta beatum apostolum unusquisque in suo sensu
habundat. Alius quidem sic alius autem sic. Ser-
te quicquid dici potuit. & sublimi ingenio descrip-
turarum sanctorum auribus fontibus atque positum atque
disertum est. sed quaeso reuerentiam tuam parum
perpatiaris me tuam laudare ingenium.
nos enim inter nos eruditionis causa differimus.
Sacerum emuli & maxime heretici cum diuer-
sas inter nos sententias uiderint. de animi calu-
niabuntur rancore descendere. Mihi autem
decretum est. te amare suspicere. colere mirari.
tuaque dicta quasi mea defendere. **AGUSTINUS**

Qui animas ex una propagari adserunt quam deus
homini primo dedit. atque ita eas ex parentibus tra-
hi dicunt si terullianum opinionem secuntur. pro-
fecto eas non spiritus. sed corpora esse contendunt. &
corpulentis seminibus & oriri. Quo peruenit
quid dici potest. **HIERONIMUS**

Qui dicunt prius animas fuisse quam natae sunt.
& non corpori secundum exemplum primi hominis.

ij.
ado cotidie fieri. anathemasit. **AGUSTINUS**
Qui negat non animas tantum sed omnes animas creatu-
rem dominique factorem. nisi quibus eloquiis aperissime
refragatur. Sine ulla quippe ambiguitate per prophetam
dicit. Omnem flatum egredietur animas uidelicet in-
tellegi uolens. **HIERONIMUS**

Domine in euangelio uidete inquit nec contemnatis unum
& his pusillus. dico enim uobis. quia angelorum semper
uident faciem patris mei qui in caelis est. Magna dig-
nitas animarum ut unaquaeque habeat ab ortu natu-
ritatis in custodia sui angelum delegatum. Sufficiat
nobis memorata credulitas. & nra tandem finiatur
oratio. Ecedo fauente feci quod flagitatis. immo
quod potui rationem animae. iuxta exemplum pri-
mi hominis. & uerbum saluatoris. ad modo cotidie fieri.

Itaque formato corpori clari. totamque carnis eius bre-
uiter. licet saltem; potius si dici est quam partibus. pro-
festinatione ad finem usque perduxit. Atque per tena-
ritatem ingenii mei percunctos a ecclesiae magistros.
praesertim per duos pinguidinis libros. augustinum
uidelicet & hieronimum. ad assistentes. a uero dextri
leuique candebro ad instar duorum caeli luminariu.

Cognitioni aliqui dum tradita de qua plurimis eorum
opusculis. sua eis solerti uigilantia & sagaci perqui-
sitione inuestigata restituerunt. dicta loqui. ueluti pre-
sentes alternis uicibus facit. Quidam rectum quid-
dam uerum. quidam catholicum. quidam soleclarius.
ad instructionem omnium magis utile. Vel contra
hereticos. certe qui inimica aduersum nos mente
deserunt quod tam in reprehensibile. Vos ergo ca-
tholicorum uirorum praecepta tenaciter adsequen-
do iusti heredes. sed & necessarij inuenimini qui latita-
ri eloquio pollentes sapientioribus preferimini. &
non magis stillantis liquoris sicut per facione conpre-
hendi. quam inundantium fluuiorum ubertate
rigati. redundetis fluentia sanctorum. **EXELIC**

112. INCIPIT EXPOSITIO SYMBOLI
SANCTI MAXIMI EPISCOPI.

Caudicum refert quae dam israheliti
 cae tribus ciuili aduersum se proelio
 decertarent. Nec propter consimilem
 populi unius habitum interbellantes pos
 set esse discretio. Tribus illa cuius ius
 tior erat causa pugnandi. Et quia merito
 per di auxilium uictoriam praesume bat.
 signum sibi certo in sermone constituit.
 ut quos una armorum facies confundebat.
 secretioris uerbi distingueret sacramen
 tum. Quod beati apostoli ut ego reor
 exemplum sequentes ecclesiae di quam
 aduersum militiam diaboli furoris arma
 bant misterium simboli tradiderunt.
 Ut quia sub uno xpi nomine credentium erat
 futura diuersitas signaculum simboli in
 ter fideles perfidosque secerneret.
 & alienus a fide atq; hostis apparet ec
 clesiae. Aut tamquam baptizatus nescis
 set. aut tamquam hereticus corrupisset.
 Credis inquit in dnm patrem omnipotentem.
 Credendus sine dubio est di pater omni
 potens. cuius sic uirtus sentitur ut quanti
 tas eius et qualitas ignoretur. Esse enim
 illius & posse non discutendo adsequitur.
 sed credendo. Quem aut credere de bea
 mus edocet nos redemptoris nri autoritas
 dicentis. Qui credit & in eum qui me misit.
 habet uitam aeternam. & alibi credite
 in dnm & in me credite. Plus est fratres
 quod fidei oculis intuemur quam sen
 sus possit uidere carnalis. Credis inquit
 in dnm patrem omnipotentem. In do natu
 ra in nascibilis. in patre unigeniti ueritas.
 In omnipotente plenitudo uirtutis osten
 ditur. Est namque per ingenitam dita
 tem omnipotens. & per omnipotentiam
 pater. Nec di querendum qualiter sit
 pater. quia qualiter di sit aut omni po
 tens non potest conpraehendi. Et in
 ihm xpm filium eius unicum dnm nostrum.
 Quod xpi est factus qui filius erat. dis
 pensatio est redemptionis humane. Quod
 dnm de proprietate naturae est. Unicus
 autem uel unigenitus adnuntiatur &
 creditur. quia unus ita est genius. neq;
 habet innatiuitate consortem; Filium

audis non ut illum sexu aliquo editum
 putet. sed ut credas inconprehensibili ma
 iestate. dnm pro disse dedo. ut ait ipse.
 Ego a patre exiui. Qui natus est de spu
 sco & maria uirgine. Spm sem audis ut
 ut partum illum mirabilem simul & in cul
 pabilem recognoscas. Caelestis est enim
 quod sps agit. Inuolatum quod ses ope
 ratur. Nam cum unigenitum di homine
 fieri redemptionis nostrae flagitaret.
 hoc natiuitatis suae priuilegium propriae
 diuinitatis inuexit. ut de uirgine nascere
 tur. Qui enim ueniebat in ueteratam
 peccatis hominum renouare naturam.
 nouam legem uoluit habere nascendi.
 Unigenitus igitur di. factus est filius ho
 minis. ut qui creator mundi erat. fieret
 & redemptor. Qui sub pontio pilato cru
 cifixus est & sepultus. Nulla nobis sit
 de xpi cruce confusio. Quia habemus de
 eius passione uictoriam. Sicut enim sem
 piterne di filius non sibi sed nobis est na
 tus. Ita immaculatus di agnus non sibi sed
 nobis est passus. Quis autem non mirifi
 cum ad ueritatem esse misterium. ubi ipse
 homo praedicatur quid di est. Et ubi idem
 dnm adnuntiatur. qui adseritur crucifixus.
 Nec incogitata ei quod per emptus est.
 aut in prouisa res accedit qui diuinitatis
 suae consilio. Idcirco suscepit hominem
 ut pro homine possit occidi. Supplicium
 autem crucis elegit. Ut sublimiorem uic
 toriam pareret poena deterior. Et qui
 uniuersitatis bono patiebatur. quasi in
 conspectum mundi. In altum subleuatus oc
 cumberet. simul ut qui crucifixus ui
 debant. mirabilia cernerent crucifixi.
 Nam satis abundeque gloriam patientis
 ostendunt. repentina solis obscuritas tre
 mor terrarum. saxarum diuisio. resurrec
 tio mortuorum. Illud autem quantum est
 testimonium. quod & iam pariter crucifixus
 latero. Memoriam suam caelesti regno fi
 eri. a consorte supplicii praecabatur.
 Hinc est carissimi quod in lusionem & pro
 bra quae per tulit xpi. Crucem mortem
 que eius non suspiris ingemescimus. sed
 continuis laudibus celebramus. sepultus
 est autem. quia consequens erat. Ut qui
 mortuus fuerat. acciperet sepulturam.
 Sepultus est dnm. ut ad consolationem sepul

torum benedictionem corporis eius. et
terra susciperet. Sepultus est ut qui ue-
re mortuus cernebatur uere redisse
amortuis crederetur. Tertia inquit
die resurrexit amortuis. Si credidisti
de xpo quod decoris est crede quod glo-
ria est. si credidisti quod mortis est. cre-
de quod uitae est. Sicut enim in passione
mysterium pietatis est. Ita in resurrectione
operatio potestatis. Ut ait ipse. Potesta-
tem habeo ponendi animam meam. & potes-
tatem habeo iterum sumendi eam. Quo-
modo itaq; non illi suppetebat uita post
mortem. Cui mori non fuit condicio sed
potestas. Nec magnum sane est si dicamus
potuit xps resurgere. Cum impossibile fue-
rit ut auctor uitae non rediret ad uitam.
Aut quomodo poterat inferni legibus de-
tineri. qui idcirco mortuus est ut mors a-
mitteret potestatem. Nihil ergo ultra de
eius passionibus confundamur. nihil de
eius morte trepidemus. Cui & resurgendi
potestas erat & natura uiuendi. Cuius autem
dementiae est illum non credere resur-
rexisse. ad cuius praeceptum de tumulo
sepultus emerfit. Ascendit in caelum.
Decebat fratres talis gloria hominum
qui de uirgine nascebatur. nec impossibile
ei fuit caelum ascendere. Cui possibile
fuit inferos triumphare. Et necesse
erat ut qui ad mortem de regno uenerat
post mortem rediret ad regnum. Fuit
in hac carissimi salutaris & incomprehensa
mentibus humanis inter caelum terraque
communio. Ut sicut terra di filium se
suscepisse laetata est ita caelum filium
hominis se accepisse gauderet. Ut can-
tatum est per prophetam. Laetentur
caeli & exultet terra. Nam sicut manifes-
tum est terram exultare de deo. Ita du-
bium non est caelum gaudere de homine.
Sed ad dexteram patris. Quod sedet
xps uictoriae munus est. Quod ad dexte-
ram patris sedet diuinitatis est prouilegi-
um. & indiscretae consortium caritatis.
Et bene ad dexteram patris adnuntiatur
sedere. In quo nihil uoluntatis suae dia-
bolus qui totus est sinister inuenit.
Inde uenturus est iudicare uiuos & mortuos.
Necesse est fratres ut hominum genus ille
discutiat quereant. & ipse iudicet qui redit

113.
mit. Iustum que est ut omnipotens dñs mor-
tales suos quos diuinitatis uirtute formauit
patris pietate saluauit. iudicis examinato-
ne discernat. Nam quid esse potest aequi-
us apud dñm. quam ut quorum in saeculo
fuit uita diuersa eorum post hoc saeculum
merita distinguantur. Uiu autem iudicandi
referuntur ad mortui. ut omnium hominum
esse apud dñm cura credatur. Et in spm scm.
haec est carissimi inoffensa regula ueritatis.
Ut quorum unum nomen est. Non sit eorum
diuersa confessio. Et qui in caelo apud se
unum sunt. a nobis non se parentur in terris.
Nam sicut diuinitati nihil de creaturis aequa-
ri potest. Ita omnem diuisionem & inaequa-
litatem natura diuinitatis excludit. Secun-
dum enim euangelicam ueritatem sicut fili-
us a patre exiit. Ita & sps a patre procedit.
Et sicut unigenitus filius di est. Ita & sps scs
di est. Et sicut pater cui uult miseretur
& filius cui uult patrem reuelat. Ita ut & iam
sps & inspirare legitur prout uult. & dona
caelestium gratiarum diuidere prout uult.
Quomodo ergo non unum esse cum patre filio
que credendus est sps. cui aequae adiacet
posse quod uult. Scam ecclesiam. Uere
scam est ecclesia confitenda. per quam & scifi-
catio est data mortalibus. Et crescente cre-
dentium numero omnium pene linguis.
Indi laudes sanctior mundus exultat.
Scam est ecclesia quae baptismi sacramento
peccatorum contagione deterfa. terrarum
incolas transmittit ad caelum. Remissio
nem peccatorum. Credenda est praecipue
fratres peccatorum remissio. Quia hoc unum
est remedium. quod hominum genus a sen-
tencia perpetuae mortis absolut. Idcirco
unigenitus altissimi dignatus est carnem.
Contentus est crucem. ut te qui criminatus
euaudere & peccata non poterat. Indulgen-
tia faceret innocentem. Ideo immaculatus
occisus est agnus. ut eius cruore humani
generis macula tergeretur. Uidete fra-
tres profunditatem mysterii. uidete altitu-
dinem sacramenti. ubi mors reddidit uitam.
Et peccantium sordes. sanguine sunt inno-
centis ablutae. haec autem remissio non te
ad peccatum nutrit. sed admonet ut peccare
iam metuas. qui te intellegis sine uenia
non potuisse saluari. bonitas enim di in
diligentiae suae munere. non nos armar

ad culpam sed absolute ad gloriam.
 Carnis resurrectionem. hic religionis nra
 finis haec summa credendi est. Et reuera
 quis credens do possit de resurrectione
 dubitare. Cum manifestum sit. hanc solam
 xpo. causam fuisse nascendi. Quae enim
 alia ratio. quae ue utilitas erat. ut per pe
 tuus carnem dignaretur ad sumere. nisi
 ut carnem perpetuitate donaret. Quae
 gloria esset di filium crucem nonrefugere.
 mortem expetere. perpetui sepulturam.
 nisi vitam mortalibus prestata resurrectio
 ne conferret. Posse autem hoc fieri facit
 diuinitas fidem. Cui totum quod uult pos
 se subsistit. Denique ut indubitata resur
 gendi exempla capiamus. Ipse hic mundus
 amissa receptaq; decoris sui specie. Et occi
 dit & resurgit. Documentum nimirum fu
 turae resurrectionis accipimus. Cum com
 mendata sulcis frumenta instipulam sua
 redeunt. & renouatis frondibus spoliata
 gelu nemora reuiuescunt. Cuncta & iam
 quae terra pro ducit aut in semine. aut ra
 dice multiplicata redduntur. Quae autem
 duritia cordis est non credere reformari
 hominem. cum omnia quae facta sunt re
 parentur. hoc est carissimi symbolum cuius
 signaculo sicut in primordio dictum est.
 fideles ab infidelibus seceruntur. hoc est
 symbolum cuius ueritas unum quem que
 credentem efficit xpianum. hoc est symbo
 lum quod & uiuentes scificat. & mortuos
 reducit ad uitam.

ITEM EXPLICATIO SYMBOLI CUIUS

Auscultate expositionem de fide catholica. quam
 si quis digne non habuerit. regnum di non possi
 debet. Credo in dm patrem omnipotentem in
 uisibilem. uisibilem & inuisibilem. & conditorem.
 hoc est quia uocantur simul uerbo potestatis sup.
 Credo & in xpm filium eius unicum dnm. con
 ceptum de spu sco. natum semicria semper uirgine.
 Hoc est. sine matre in celo. sine patre in uulnere.
 Crucifixum sub pontio pilato pteside & sepultu.
 tertia die resurgente tertia nocte. Hoc in uera sua
 ueritate quam accepit ex micria semper uirgine.
 pueram resurrexerunt resurgente resurrexerunt
 post quem diabolus ligatus. & in micria scorum
 domo in inferno liberatus. in toro dedit ad dexteram di pa
 tris. Inde credo ubi uerum iudicium uiuorum & mor
 tuorum. hoc est. in die & nocte. Aut in morte & in die.

pulchris. & uiuos quos dies iudicij in uisibilem & inuisibilem.
 Et tunc in illo die timebunt am qui non amabant.
 & perirebunt in eo signa clauorum. & plagas lancearum.
 Qui in iuste iudicatus est ab hominibus. per ius
 titiam iudicabit omnes. Quae fronte uidebunt
 am in illo die. qui uice passionis suae non habuerunt.
 aut in micria. aut in die penitentia. aut in iudic
 io. aut in uigilia. & in omnibus laboribus. Credo
 & in spm scm dnm omnipotentem. Unum habentem
 substantiam cu patre & filio. Sed tamen in ueritate
 sedebimus. quod pater dr est. & filius dr est. & sps
 scs dr est. quae si non sunt tres di sed unus est dr.
 sicut ignis & flamma & calor unus est. Pater
 non est genitus. filius a patre genitus est. sps scs
 nec genitus nec ingenitus. sed a patre & filio procedit.
 Pater non est senior de filio secundum diuinitate.
 nec filius iunior est de patre. Sed una adiecti ueritate
 substantia una ueritas una maiestas una diuini
 tas. una potestas e patris & filii & sps scs. Credo
 & in ecclesiam catholicam. hoc e uniuersalem in un
 uerbo mundo. ubi unus dr colitur. unum baptisma
 habetur. una fides seruatur. Et qui non est mi
 nistate ecclesiae. aut clericus aut laicus. aut mi
 culus aut femina. aut ingenuus aut seruus. par
 tem in regno di non habebit. Credo in remissio
 nem peccatorum. Aut per baptismum si obser
 uauerit legem eius. hoc est obseruauerit actionem
 diaboli & angelus eius. & pompis scs. Aut per
 penitentiam ueram. id est commissis de se.
 & penitenda non committit se. Aut per m
 tyrium. ubi sanguis pro baptismo computat.
 Credo in communem omnium corporum re
 surrectionem post mortem. Sine dubio tunc
 erit sicut scriptum est. & resurgent qui in mo
 numenta sunt. Quarta membrum & officio ha
 buit homo. uentus habebit in resurrectione.
 Non altera carne resurgit. sed in ipse quem
 habuerunt. Sed tamen resurgunt homines
 iuuenes quae si triginta annos. habent senes aut in
 fantes. tunc sicut erunt. Et pulchriora corpora
 & teneriora. ut peccatores. aeternis sustine
 ant poenitent. & iusti & scs premia caelestia in
 hisdem corporibus possideant. Presertim
 xpo. quicum patre & spu sco uiuit & regnat
 in saecula saeculorum. am. In.

Equo filium aut. Aquo sps ser non natus. quia none filius neq; ingentur quia none puer.

IN OMNIBUS VIL DOGMA ECCLESIAE

UICIA GEN NADII ENI MA'SIUI EN SIS.

Quod unum dñi esse patrem & filium & spm
sem. Pater enim eo qd filium habeat. filiu eo qd
pater habeat. spm sem eo qd sit & pater &
filio. Pater ergo pñcipium dicitur. quia
nūqua fuit nisi dñs. ita nūquam fuit nisi pater. *
Nec fuitur sps ser. quia none genitilo. sed ex dō p. tpe
& dō filio. dñs procedens. Pater & filius. eo qd & ter
num habeat filium. cuius & filius sit pater. Filius &
ter. eo qd sit pater & spm sem eo qd sit pater. Pater
& filio. eo qd sit pater & filio eo qd sit pater. Non con
fusa una psona trinitas. ut sic bellus dicit. Neq; se
pccata aut diuinitate immatura diuinitas. ut dicitur bl
phem. at. Sed alter in psona pater. alter in psona fili
us. alter in psona sps ser. Unus natura in se trinita
te pater & filius & sps ser.

Non pater coeternum adsumpsit neq; sps ser. sed filius tē
num. **U**t quierat indiuitate pater filius. ipse fi
us & in homine hominis filius. Ne filii nomen ad al
terum trānsit & quia none & natiuitate di filius.

Quod ergo filius. factus est hominis filius. naturā scdm
uēritatem nature. ex dō di filius. **U**t ueritas genit
non cooptione non appellatione. sed in ueritate. nati
uitate filii nomen nascendo habet & **E**t esse dicitur
dñs & ueritas homo. unus filius. **N**on ergo duos xps.
neq; duos filios. sed dñm & hominem unum filium.

Quod ppter eam & in genitum dicimus manente
indueb; substantia. sicut ei naturā ueritas con
tulit. **N**on confusis naturis neq; mixtis. sicut
timotian uolunt. sed societas unitis. **D**icit ergo ho
minem adsumpsit. homo in dñm trānsiit. non na
ture ueritas. sic costi apollinensis te dicunt.
sed dignatione. **U**t nō dñs meritor & in huma
nam substantiam adsumendo hominem. nec homo
indiuinā gloriā ficatur in dñm. **Q**uia in ueritate uer
sibilitate nature. & determinatione & resolutione
substantia facit. **N**ec tū ergo di filius ex homine
nō hominem. id non ex ueritate sic ebon dicit. sed

Casus ex uirginis corpore trahens. **O**mni de celo secu
adferens. sic mercurio. originis. & eut. per ad firmi.
Nec in scientia id est abiq; casus sic ualentiā anis.
neq; **ΔΟΚΗCΙ**. id est partitue imaginatum. sed corpus
ueritas. **N**on tamen casum & casus. sicut mercurio.
sed ueritas & diuinitate. & ueritas homo ex casus.
unus filius. indiuitate uerbu pater. & dñs in ho
mine anima & casus. **A**nima non absq; sensu & ra
tione ut apollinensis. neq; casus absq; anima ut
anomis. **S**ed anima cū ratione sua & casus cū tē

Non pater coeternum adsumpsit neq; sps ser. sed filius tē
num. **U**t quierat indiuitate pater filius. ipse fi
us & in homine hominis filius. Ne filii nomen ad al
terum trānsit & quia none & natiuitate di filius.

Quod ergo filius. factus est hominis filius. naturā scdm
uēritatem nature. ex dō di filius. **U**t ueritas genit
non cooptione non appellatione. sed in ueritate. nati
uitate filii nomen nascendo habet & **E**t esse dicitur
dñs & ueritas homo. unus filius. **N**on ergo duos xps.
neq; duos filios. sed dñm & hominem unum filium.

Quod ppter eam & in genitum dicimus manente
indueb; substantia. sicut ei naturā ueritas con
tulit. **N**on confusis naturis neq; mixtis. sicut
timotian uolunt. sed societas unitis. **D**icit ergo ho
minem adsumpsit. homo in dñm trānsiit. non na
ture ueritas. sic costi apollinensis te dicunt.
sed dignatione. **U**t nō dñs meritor & in huma
nam substantiam adsumendo hominem. nec homo
indiuinā gloriā ficatur in dñm. **Q**uia in ueritate uer
sibilitate nature. & determinatione & resolutione
substantia facit. **N**ec tū ergo di filius ex homine
nō hominem. id non ex ueritate sic ebon dicit. sed

Casus ex uirginis corpore trahens. **O**mni de celo secu
adferens. sic mercurio. originis. & eut. per ad firmi.
Nec in scientia id est abiq; casus sic ualentiā anis.
neq; **ΔΟΚΗCΙ**. id est partitue imaginatum. sed corpus
ueritas. **N**on tamen casum & casus. sicut mercurio.
sed ueritas & diuinitate. & ueritas homo ex casus.
unus filius. indiuitate uerbu pater. & dñs in ho
mine anima & casus. **A**nima non absq; sensu & ra
tione ut apollinensis. neq; casus absq; anima ut
anomis. **S**ed anima cū ratione sua & casus cū tē

115.
sibus. p quos sensus ueris in pccatione. & contemp
sione sup casus dolorem sustinuit.
Nec sic natus ex uirgine. ut & dicitur in iuan ho
monasendo accipere. **Q**uasi ante quē nasceret
ex uirgine dñs non fuerit. sicut apstemon. & bellus dicitur dicitur.
docuerunt. **S**ed & filius dñs homo ex uirgine natus est.

Nihil ex eodem aut seruatur in trinitate exedemus.
ut uult dionisius fons cerni. **N**ihil ineguale ut
uult eunomius. nihil gratis equale ut ait iuan. **N**ih
il antequam postquam aut minus ut ait iuan. **N**ih
il extraneum aut officiale in antequam ut macedo
nius. **N**ihil p successionem aut subiectionem in festum.
ut manicheus. **N**ihil cooptatum ut mclito. & ter
tullianus. **N**ihil cooptatum effigiatum ut anto
pomorfus. **N**ihil sibi inuisibilem ut origenis. **N**ih
il ex eodem inuisibilem ut fortunatus. **N**ihil mon
bi ut uoluntate diuinitatis ut macton. **N**ihil gen
nitatis essentia ad excedit natura deducitum.
ut platon & tertullianus. **N**ihil officio singulari
nec alio comunicabile ut origenis. **N**ihil confusum
ut sic bellus. **S**ed totum perfectum. quia totum ex
uno et unum. non tamen soli tamen ut presumunt
siluanus & praxer. **P**entē polyanadē nabilis doc

Omniū ergo indiuitate pater filius. **T**unc
omniū pater & filio sps ser. **O**mniū dō & ho
mini unus filius. manens dñs in homine suo in gloria
pater. **D**esiderabilis uidentur ab angelis. sicut pater
& sps ser adoratur ab angelis. & ab omni creatu
ra. **N**on homo propter dñm ut xps cum dō sicut nesto
rur blasphematur. sed homo in dñm & in hominem dñs.

Ergo xps & dñs in homine. sed una & in se
mel. **N**on primae iustorum. & secundae peccatorum
ut fabulae somniat. sed una omnium. **E**t si dicitur
goye dicitur qd cecidit. casus ergo nra in ueritate se
surgit. sic in ueritate cecidit. **E**t nō scdm originem in
mutatio corporis est. id est alius nouū corpus p
casus. **S**ed eadem casus corruptibilis iustorum
quae iustorum. casus incorruptibilis iustorum. **Q**ue
uel poenam sufferre possit p peccatis. ut in glo
am & filium manere promerit.

Omniū hominū ergo xps & dñs. si omniū est. er
go omniū sunt. **U**t moysi in eadem dicitur. omnib; fili
is iudomine tur. **E**t manent illud p ueritatem in
dñm qd deo speculiter dicitur. **N**on dicitur sem tu
um uideri corruptione. & casus in nouū dicit corrup
tionem. **I**ncorruptione maxima patris turba tri
dente suscepimus. **U**erū quia sunt & dicitur qd catholi
ci & eruditi qui. qui credunt. unū in corpore manin
te immutandos ad in corruptione & in nouū dicitur
eos qui in eadem dñm unū in ueritate dicitur. **O** hoc est

Non pater coeternum adsumpsit neq; sps ser. sed filius tē
num. **U**t quierat indiuitate pater filius. ipse fi
us & in homine hominis filius. Ne filii nomen ad al
terum trānsit & quia none & natiuitate di filius.

Quod ergo filius. factus est hominis filius. naturā scdm
uēritatem nature. ex dō di filius. **U**t ueritas genit
non cooptione non appellatione. sed in ueritate. nati
uitate filii nomen nascendo habet & **E**t esse dicitur
dñs & ueritas homo. unus filius. **N**on ergo duos xps.
neq; duos filios. sed dñm & hominem unum filium.

Quod ppter eam & in genitum dicimus manente
indueb; substantia. sicut ei naturā ueritas con
tulit. **N**on confusis naturis neq; mixtis. sicut
timotian uolunt. sed societas unitis. **D**icit ergo ho
minem adsumpsit. homo in dñm trānsiit. non na
ture ueritas. sic costi apollinensis te dicunt.
sed dignatione. **U**t nō dñs meritor & in huma
nam substantiam adsumendo hominem. nec homo
indiuinā gloriā ficatur in dñm. **Q**uia in ueritate uer
sibilitate nature. & determinatione & resolutione
substantia facit. **N**ec tū ergo di filius ex homine
nō hominem. id non ex ueritate sic ebon dicit. sed

Casus ex uirginis corpore trahens. **O**mni de celo secu
adferens. sic mercurio. originis. & eut. per ad firmi.
Nec in scientia id est abiq; casus sic ualentiā anis.
neq; **ΔΟΚΗCΙ**. id est partitue imaginatum. sed corpus
ueritas. **N**on tamen casum & casus. sicut mercurio.
sed ueritas & diuinitate. & ueritas homo ex casus.
unus filius. indiuitate uerbu pater. & dñs in ho
mine anima & casus. **A**nima non absq; sensu & ra
tione ut apollinensis. neq; casus absq; anima ut
anomis. **S**ed anima cū ratione sua & casus cū tē

Non pater coeternum adsumpsit neq; sps ser. sed filius tē
num. **U**t quierat indiuitate pater filius. ipse fi
us & in homine hominis filius. Ne filii nomen ad al
terum trānsit & quia none & natiuitate di filius.

Quod ergo filius. factus est hominis filius. naturā scdm
uēritatem nature. ex dō di filius. **U**t ueritas genit
non cooptione non appellatione. sed in ueritate. nati
uitate filii nomen nascendo habet & **E**t esse dicitur
dñs & ueritas homo. unus filius. **N**on ergo duos xps.
neq; duos filios. sed dñm & hominem unum filium.

* Ceterum unobis qd sine confessione communiter dicitur sine sapientia dicitur.

reputat p[er] y[es]u[m] vel t[em]p[or]e exmofit[ur]. q[ui]a mofit[ur] h[ab]et in m[ut]atione deponit n[on] mofit[ur]. Quod li-
bet quis ad quietat[ur] modo non e[st] h[er]etic[us] nisi cont[ra]
t[em]p[or]e h[er]etic[us] fiat. Sufficit eni[m] in ecc[lesi]e legem

viii. **Q**uod c[on]cedimus in fym[bo]lo in ead[em] t[em]p[or]e d[omi]ni uiuos
iudic[er]e. sicut d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s signifi[ca]t p[er] p[er]p[et]ua[m]. sed uiuos
eos qui in c[on]f[ess]io[n]e inueniendi sunt dicit. Quia adhuc
mofit[ur]i credunt[ur] ut in m[ut]atione sic alii uolunt t[em]p[or]e
fufcit[ur] ut y[es]u[m] format[ur] c[um] ante mofit[ur] iudicent[ur].

viii. **P**ost y[es]u[m] r[es]ur[re]ctio[n]e[m] & iudiciu[m] non credim[us] y[es]u[m] r[es]ur[re]ctio[n]em futu-
r[um] que[m] onigenis d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. Ut demon[us] ut impii homines post t[em]p[or]e[m] quasi supplicis
expurgati. Vel illi in angelicis quia c[on]f[ess]i sunt y[es]u[m]
deunt dignitatem. ut isti iustorum soci[et]ate do-
nentur. Et quod hoc diuine conueniat p[er] d[omi]n[u]m. ne
quid ex r[ati]onabilib[us] p[er]eat c[on]f[ess]i sunt. sed quolibet
modo saluentur. Nos credimus ipsi iudici omniu[m].
& y[es]u[m] r[es]ur[re]ctio[n]e[m] iusto quid dixit. Ibunt impii in sup-
plicium & y[es]u[m] iusti autem in uitam & y[es]u[m] ut percipiant
fructum operum suorum.

x. **I**n principio creauit d[omi]n[u]s celu[m] & terram & aqua[m] ex nihilo.
Et cum ad huc tenebr[ae] ipse aqua[m] occultasset.
& aqua terra abscondere[m] fuit t[em]p[or]e[m] angeli. & om[n]i-
celestes uirtutes. Et non esset op[er]a diuina bonitatis. sed
habere[m] in quib[us] p[er] mult[um] uite spatia bonitatis su-
am ostenderet. Et ita hic uisibilis mundus ex his
que creata fuerant factus est & ornatus.

xi. **N**ihil in corporeum & inuisibile natura credendum
nisi solu[m] d[omi]n[u]m. id est patrem & filiu[m] & sp[iritu]m s[an]ctu]m. Qui
ex eo in corporeum creditur quod ubiq[ue] e[st]. & omnia
impl[et] atq[ue] constringit. ideo in uisibilis omnibus
creaturis quod in corpore uis est.

xii. **C**reatura omnis corporee angeli & omnes cele-
stes uirtutes corporee licet in c[on]f[ess]io[n]e subsistant. Ex
eo cu[m] corpore esse credimus in tell[ur]e & celest[em] natu-
ras q[ui]a locu[m] ter[re] circa se habent. Sicut & anima hu-
mana que c[on]f[ess]io[n]e dicitur & demon[us] qui p[er] sub-
stentia[m] angelice nature sunt.

xiii. **I**mmortalis esse credimus in tell[ur]e & celest[em] naturas
quia c[on]f[ess]io[n]e c[on]f[ess]io[n]e nec habent quod cedat ut y[es]u[m]
r[es]ur[re]ctio[n]em egant post r[es]ur[re]ctio[n]em.

xiiii. **A**nima hominu[m] non esse ab initio in tell[ur]e & celest[em] in tel-
lest[em] uel naturas. nec in semel creata[m] sic onigenis
fingit. Neq[ue] cu[m] corporib[us] p[er] coitu[m] seminant. sicut luci-
feriani & erillur & alii qui luctu[m] in o[mn]i[u]m. quasina-
ture consequentia seruente. Sed dicimus cor-
p[us] uel t[em]p[or]e p[er] coniugii copulac[i]o[n]e feminam. Et c[on]f[ess]io[n]e iu-
dicio coagulac[i]o[n]e in uelua & conp[er]gi atq[ue] formis.

Et creatura[m] uel anima[m] solu[m] c[on]f[ess]io[n]e omniu[m] n[on] esse.

xv. **A** reformato uel corpore animam c[on]f[ess]io[n]e & in fundi-
ut uiuat in t[em]p[or]e. Homo ex anima constat & corpore.

xv. **N**eq[ue] duas animas esse dicimus in uno homine sicut iaco-
bus & iudei syderu[m] scribunt. Vnde animal[is] quatuor
metur corpus & in mixta[m] sanguini. Et taliter
sp[iritu]alem que ratione ministrat. Sed dicimus
unam esse eandemq[ue] animam in homine. Quae cor-
pus sua soci[et]ate uiuificat. & semel & ipse sua ratio-
ne disponat. Habent in se libertatem arbitrii.
ut in sua substantia elegat cogitatione quod uult.

xvi. **S**olum hominem credimus habere animam substan-
tiam que beata corpore uiuit. & in suis suis atq[ue] in-
genia uiuaciter tenet. Neq[ue] cum corpore mofit[ur] sic
arab[us] c[on]f[ess]io[n]e. neq[ue] post modicum interuallu[m] sicut
zenon. quia substantia cetera uiuit.

xvii. **A**nimalium uel anima[m] non sunt substantia[m] sed c[on]f[ess]io[n]e
ipsa c[on]f[ess]io[n]e uiuacitate nascuntur. & cu[m] c[on]f[ess]io[n]e
mofit[ur] finiuntur. Et ideo nec ratione regunt sicut
placit[ur] & d[e]x[ter]a putent. sed de omnia natura[m]
mei tementa ducuntur.

xviii. **A**nima humana non cum c[on]f[ess]io[n]e mofit[ur]. quia nec cum
c[on]f[ess]io[n]e ut superius diximus seminat. Sed reformato
in uelua matris corpore di iudicio c[on]f[ess]io[n]e & in fundi-
ut uiuat homo in t[em]p[or]e. & sic procedit nati-
uitate in mundo.

xviii. **D**uas substantias constat homo. anima uel anima &
c[on]f[ess]io[n]e. Anima cum ratione sua. & c[on]f[ess]io[n]e cu[m] sensibus
suis. Quos tamen sensus absq[ue] anima soci[et]ate n[on] mo-
uel c[on]f[ess]io[n]e. Anima uel anima & sine c[on]f[ess]io[n]e r[ati]o[n]em suam
integritate tenet.

xix. **N**on testatur in substantia hominis sp[iritu]s ut didimi con-
tendit. sed sp[iritu]s ipse est anima p[er] sp[iritu]alem natura[m].
Uel pro eo quod sp[iritu]s in corpore. sp[iritu]s expellitur.
Anima uel anima & eo uocari q[ui]a c[on]f[ess]io[n]e uel anima at c[on]f[ess]io[n]e
candum anima & corpus. Testatur anima quia c[on]f[ess]io[n]e p[er]to-
locu[m] anima & corpore inducitur sp[iritu]s gratie sui sp[iritu]s
et in tellegimus. Quo[m]o[do] orat apostolus ut integro
p[er]seueret in nobis. nec in uelua aut in uelua ut fugerit

xx. **L**ibere arbitrii sui commissus e[st] homo statim in p[ri]-
ma conditione mundi. Et salua uel anima uel anima mofit[ur]
annitente & uel anima p[er]cepti custodit p[er]seuerat &
si uel anima in id quod creatus fuerat p[er]manere. Post
qua[m] uel anima sed uel anima se p[er]p[et]ua[m] p[er]cau[m] cecidit. in t[em]p[or]e
y[es]u[m] p[er]didit. p[er]c[on]f[ess]io[n]e & uel anima arbitrii. n[on] t[em]p[or]e
el[ect]io[n]em. Neq[ue] esset suum q[ui]a t[em]p[or]e c[on]f[ess]io[n]e p[er]cau[m]
t[em]p[or]e. nec mofit[ur] indulget & uel anima quod non arbitrii lib[er]-
u[el] uel anima. Manet itaq[ue] c[on]f[ess]io[n]e c[on]f[ess]io[n]e t[em]p[or]e arbitrii lib[er]-
tas. non t[em]p[or]e c[on]f[ess]io[n]e t[em]p[or]e sine illa quinquaginta

fieri inuenit. Qui pulscantibus cepit. qui p[ro]lenti
bur donat. Sicut ergo initium salutis n[ost]re d[omi]ni
rante & inspirante habere nos credimus. Itc arbi
trium nature n[ost]re sequitur et sedium in inspiratione
libere confitemur. Igitur ut non labamur abono
ut natura ut meriti solitudine n[ost]re est & celestis
peniter adiutorii ut labamur potestatis n[ost]re & lig

Baptismate unum. sed in ecclesia ubi una & necne
fidei ubi in nomine patris & filii & spiritus sancti dicitur.
Et si qui apud illos hereticos baptizati sunt. qui
in seipsum trinitatis confessione baptizati sunt & ueni
unt ad nos. Recipientur quidem quocumque baptizati.
nec se trinitatis inuocatio ut confessio adnullet.
Sed doceantur ante & instruantur. quo sensu seip
sum trinitatis mysterium in ecclesia teneatur. Et si con
sentiant credere. ut ad quiescunt confiteri. pur
gationem fidei integritate confirmant. nec in im
positione. Si uero peccata ualida sunt ut ebrietas quidolatri
nam accipiunt. respondere illis quicquid offer
unt iuxta moysen baptizandi. Et si manus inpositio
ne & oratione communiti. eucharistie mysterii
admittuntur. Illi cum in seipsum trinitatis inuocatio
ne apud hereticos baptizati sunt & ueniunt ad nos
baptizari debent. prout nuntiatur. & baptizari.
Neque enim credendum est eos. baptizatos qui non in no
mine patris & filii & spiritus sancti iuxta regulam ad no
stram trinitatem sunt. Ut sunt paulonitae. pedicani.
borbanitae. sifonitae. montani & manicher.
uicariata impietatis gestina. Vel ceterorum
origines siue ordinis p[ro]p[ri]os. que duo principia sibi
ignota in se inducunt. ut heretici. & marcion. Ut
contraria ut in uicariis. ut testia ut setianus & the
odorius. ut multa ut ualentinus. Ut xpm hominem
fuisse ab seipso. ut coenitae. aebion. aethemon. & so
tinus. Existis inquam qui ad nos ueniunt. non sequi
endum ab eis ut baptizati sint. Sed hoc
tantum si credant & ecclesie fidem. & baptizentur
ecclesie quoque baptismate.

Cotidie eucharistie communionem percipere. nec
aliquid necesse est. Omnibus tamen dominicis
diebus communicandum hostia. si tamen mens in
affectu peccandi sit. Nam habentem adhuc uolum
tatem peccandi. graue est magis dico eucharistie
receptione que purificatio. Et ideo quamuis quis pec
cato mordetur. peccandi non habeat delectationem
uoluntatem. & communetur ut satisfaciatur lacrimis
& orationibus. Et confidens de d[omi]ni misericordie. qui
confessione peccata pro donat. non sicut. acce
dit ad eucharistiam in tepidum & securum. Sed hoc
de illis dico. que eucharistia & mostelia peccata non

grauant. Nec quomodo mostelia & crimina p[ro]ceptis
commissa preueniunt. hostia prius publica peniten
tia sitis facere. Et ita sacerdotis iudicio reconcilia
tum communicationi sociis. si uult non ad iudicium
& condemnationem sui & christianum percipere. Sed
secretae satisfactione. solum mostelia & crimina non
grauant. Sed mutato prius seculorum habitu. & con
fesso & legionis studio parte correctione. Et u
gimmo p[ro]p[ri]o luctu miserante deo. ita dicitur. ^{ut uis conseruatur.}
& contraria prohibet que penitentia non agat. Et eu
charystiam omnibus omnibus dominicis supplex
summissus usque ad mostem percipiat.

Penitentia uera est penitentie non committente.
& commissa deflexe. Satis factio penitentie est.
cuius peccatorum excedere. nec eorum suggestio
nibus creditum indulgere.

Indiuinis & promissionibus nihil terrena ut
transitorium expectemus. sic melitiam spernit.
Non nuptiarum copulem sic coenitae & mercedem de
lerant. Non quod cibum ut potum percipit. sicut
peccata aut ore percipiunt. & terullianus & laetian
tius ad quiescunt. Neque post mille annos post ye
surrexerunt xpi regnum in terra futurum. &
secum cum illo indelicis regnauerunt speremus. sic
ne pas docuit. qui phymam iustorum. & secun
dum impiorum confirmat. Et inter has mostuos
resurrexerunt. genter ignorantem d[omi]ni in uigulis
terrarum in aethere seruandis. Que post eam mille
annos regni in terra iustorum instigante diebulo
mouent desunt ad pugnam. Et contra iustos reg
nauerunt. & d[omi]no pro iustis pugnante. in hinc igneo
conpescendit. Atque ita mostuos cum coenitae impie
tate mostuis. ad hinc supplicia in incorrupti
licerne resurrexerunt dies. que suppositionem uoluntate

Nullum credimus ad salutem nisi deo in uoluntate ue
niente. nullum in uoluntate salute sine nisi deo auxiliante
operari. Nullum nisi orantem auxilium pro
mereri. nullum de uoluntate perire. Sed permissu
seipsum pro electione arbitrii. ne in genuitatis
libertatis atque potestatis semel homini ad tributa
ad seruilem cogatur. ^{ut uis} necessitatem.

Malum ut malitiam non esse ad deum creatum. sed ad abo
lo inuentam. qui & ipse bonus ad deum creatus. sed qua
libere arbitrio ut pote rationabilis creatura com
missus est. Et cogitandi. acceperat facultatem. sei
entiam boni uoluit ad malum. et multa cogit
do factus in uentor malis. Quod se perdidit. in u
dit malior. nec contentus solus perire. suasit alii.
Et qui esset super malitiam malior. fieri & de alior
auctor. Et ex hoc malum ut malitiam inuenit

Secum. melior est ratio ab illo excelsior.

Unde cognoscimus nihil esse natura immutabile. nisi solum dnm patrem & filium & spm scm qui mutari non potest ab uno. Quia natura possidet bonum.

Secum. nec potest aliud quid esse quam bonum.

Angeli uero qui in illa qua exeat sunt beatitudine perseuerant. non natura possident. ut in immutabentur cu dnm. sed arbitrio seruando bonam uoluntatem. Unde & bonum conditionis & fidem suo dno seruauerunt. propter quod & merito sci angeli uocantur. quod tenuerunt arbitrio sci tactum. nec sciorum exemplo deuiant.

Sec. **B**ona sunt nuptie causa filiorum. & conper ab uno.

Beconde fornicationis obtentu. melior est continentia. Sed non sibi sufficit ad beatitudinem. si p solo amoye pudicitie yertitur. Sed & sic hoc affectu causa uicendi dno eligitur. alioquin diuortiu magis coniugii uidebit esse. que appello castitatis.

Sec. **U**irginitas utriusque bono precelior est. quia & natura uincit & pugnat. naturam corporis integritate pugnat & castimonie pace.

Sec. **B**onum est in cibo cu gratia & altione sumere quicquid dno credendum preceptum. Abstineru cu aliquibus non quiesimalis. sed quiesi non necessarius. non malu.

Modestum uero castium utum p necessitate & te pore. proprie xpianorum est.

Sec. **M**elior dicitur nupties ut fornicationi comparandus aut stupris. cibos quoque exedey melior. uel melius causer exedey p cipiontibus non xpianorum sed longiorum et manicheorum.

Sec. **S**acrato dno uirginitatis nupties coequare aut p amoye castigandi corporis. abstinentibus uino ut castibus nihil exedey merito ced exedey. nec hoc xpiani sed iouenicis est.

Sec. **I**ntegra fide credendum beatam mariam di xpi matrem & uirginem genuisse. & p partu uirginem p mansisse. & blasphemie eluidi adquirendu quid dicit. uir go ante partum non uirgo post partum.

Sec. **E**lementa celum & terram non exedem abo elenda pigne. sed in melius comutanda figuram mundi. id est imagine n substantia transitura.

Sec. **B**onum est facultates cu dispensatione pauperibus. Besiguy. melius p mitione sequit dnm in se mel donare. & absolutu sollicitudine cu xpo exere.

Sec. **M**artium ducere post baptesimum matydnay cletricu non ordinandum. Neque u quom quidem. sed concubinam n matydnay habuit. Nec illum quicquid. an aut yepudittam ut moyes hanc immatymoniu sumpsit. Neque am quise m & ipu quolibet corporis sui membris. in indignatione aliqua ut iusta uel iniusto timore superatus truncatus.

Neque illum qui iuratus accepisse conuenit. aut in sebia la si se cognoscat. Neque cum qui publica pontificia mostiua crimina defla. Nec illum qui aliquando in furia uessur in se uirt. ut in flatione diaboli ueritate. Nec cum qui p ambitionem admittationem

xxxiiii. simonis magi pecuniam offest.

Sec. **S**cora corpora & precipue beatorum matydnay reliqui. sacri xpi membra sincerissime honoranda. & busile cascorum nomine appellatur. Quia loca eorum diuino cultui mancipata. affectu purissimo & deuotione fidelissima adendum. Siquis contrahere fontem an uent. n xpiani sed uigilantiam exelat & amonit.

Sec. **B**aptizatus tantum iter esse scilicet.

Sec. **N**ullo eorum cum in d que uis in bonis operibus defunctu. uirtus & ynam habere dicimus. excepto mactyrio u bitota beptissimi sacramenta complentur. Baptesizatus confitetur fidem suam coram sacerdote. & in testis gatur yrespondit. Hoc & mactyris coram psecutore facit. qui & confitetur fidem & in testis gatur y spondit. Ille post confessionem aspergit aqua uel intingitur. Ille in cenis in positione pontificis accepit spm scm. hic habitaculum officit spsci. du non ipse qui loquitur. sed sps pator qui loquitur in illo. Ille comunicat eucharistiam in comemoratione mosty dnm. ipse hic xpo comortur. Ille confitetur semundi altibus. yenuntiat uix. hic ipse yenuntiat uix.

Sec. **I**lli peccata omnia remittunt. in isto extingunt.

Sec. **I**n eucharistia non debet aqua pura offerri. ut quidam sobri & casti scilicet in imagine. sed unum cu aqua mixtum. Quia & unum fuit in yexemptione mro mysterio cum dicit. non bibem. modo de hoc genui ne uix. sed aqua mixtum quod post cenam dicit. Sed & delatose ei per fossime aqua cu sanguine manant. unum de uera castyris eius uirtas cum aqua ex pressum ostenditur.

Sec. **B**onum est castyris & ualde bona. ut pate ab uno & so ofienus. & patyrianus. Nec melius causer. ut docuit floyrus. nec ex modo & bono compalte. ut manicheus plac phom. at. Sed cum sit exatione bona caritate anime efficitur nobis bona ut mala non immutat substantie. sed executionis mercede. Ipse dicit que stabit ante thymal xpi in qua yest anima propria corporis. prout gessit sine bonu suum malu.

Sec. **I**n xpi yelatione & mosty uix. sexus forma n mutabitur. Sed uir mosty uix yersurgit in forma uiri & femina in femine. Castyris sexus uix haurit tantu conditione. non specie naturali. Non nisi uera yersurrectio. si non id yersurgit qd cadit.

Sec. **A**nte passionem dnm omnes sco st anime in m

...indivisa sicut supponitur in unito nomine divinita
tis demonstratur. **INT.** Narramini quo int
prelectur unitas. **R.** Quia una e patris & filii & sps
sci divinitas. **INT.** Quid intellegitur in hoc loca
tura. **R.** Hoc quod sentit dicitur ut substantia vel
plenitudo divinitatis. **INT.** Quid est una trinitas.

R. Quia una communis e in ipsa trinitate plenitudo.
M. Itaq; ut primo unitas communiter in trinitate consis
tere declaratur. & ipsa trinitas eadem quae per sin
gula nomina psonarum perfecte demonstratur.

A. Placeat quod dicitur. sed ad huc plenius edissera. & dicitur
timonius ueloy & noui testamenti con p d' bae.

M. Intellegatib; legelo quor. qui habet uerba uidentia uident.

INT. Cur significat pncipale mandatu di. eum tunc
baptizate om genit in nomine patris & filii & sps sci.

R. Audim hoc mirabile ac yegle decy elum. in quo om
ne sacra m tu indi tate trinitatis uniter continet
quia dixit in nomine euident unadi tate trinitate
consistete declarauit. & qui psecutus e patris & filii
& sps sci p singula nomina singular psonis in esse dicitur.

A. Lucidissimu d' declarasti testimoniu noui testamti.
sed quia iudei & eoys & similes heretici uelut tantu xci
piunt testamtu. Ideo ydgo ut mihi de illo subiciet testu

M. Profer quetionem & nos ced hae y respon monia.
dimus. pro ut locus donet interro gantur.

INT. Primis quoy d' ate. utrum d' trinitas sit. & quib;
testimonius ueloy legit hoc ad pber nosse de i de y d.

R. Pncipium geneseos euidenter hoc ostendit ut
enim. In principio fecit d' celum & terra. quae aliu
pncipium intellegendum putamus nisi filiu. Ipse
enim dese in te y d' gantibus iudeis quis esset & y respon
dit. pncipiu quia & loquor uobis. Ergo pncipiu
filius. & p filium fecit d' pater celum & terram.
Omnia p ipsum facta sunt. sic euangelistae iohannes
narrat. & sine ipso factum e nihil. Pysculdubio in
di nomine patris in pncipio nomine filii intellegi
dise. profecto cum dixisset. in pncipio fecit d'
celum & terram. Subsecutus adiunxit. & sps di se
yebatur sup acquit. qui testis e in trinitate per
sona. Ecce habet quod quoe sit.

INT. Sidr unus est ut sacra scriptura testatur. quo
modo alter in persona pater. alter filius. alter
sps sci. et non unce personae sicut unus d'.

R. Tres personas ut sepe dixim scdm scripturas scas in
tellegimus. Id est alium esse patre. qui uoy egenu
e filium. Alium filium qui uoy genitus e ab eo.
Alium spm scm paraclitum qui in pte costen in
apostolor effusus e. Et non aliud. quam substantia
unusunt. Personas distinguim n d' tate sepramus.
Quia unum e in pte y d' mediu y d' s. & ideo uned'.

INT. Filius di natura filius est. con cecoptione.

R. Natura uidelicet. sic enim scriptum e. & cetero s' con
luciferum genuit. Non quia d' pater uoy x habet
sic & nos. aut eo y d' pater uoy x habet. Sed pater un
substantiam intellegi uoluit de qua natura e filius
que e natura diuinitatis. Genuit au pat quod est.
id d' d' m. lux lucem. ideo nec turec filius.

INT. De personarum distinctione ut de genit filii pso
na scis factum mihi arbitror. Nunc quoy d' quid uoy d'
de spu sco. ut x & ipse in genitus sit con genitus.

AUG. Spm scm neq; genitum neq; ingentiu fides cetero
declarat. Quia si diximus ingentiu duos patres
ad firm. ye uidebimur. Si au genitum duos filios
cyedete culpamur. Sed qd cetera fides tenet n' n' e inge
tus n' genitus sed ab utroq; pcedens. id e x pater & filio

INT. Cur r' est i patrem ingentiu. filiu genitum. spm
scm p d' cedentem & eum bobur. & eorum esse
spm. Nunc postulo ut ced p d' ber hoc testimonis.
quia ambo x est sps. & eorum que procedens;

R. Audi ipsum dnm discipulos suos docente. Cu uene
yt inquit paraclitus que ego mit ta uobis. a patre
spm uoy tatis. qui a patre pcedit. ille testimoniu
p hibe d' me. Et rursum ipse d' n' p' x' r' relatione
sue ut ostendete & cetero p d' cedete spm scm sic a patre
insufflunt in discipulos suos. ut. accipite spm scm.
Ecce habet ex utrisq; procedente. Igitur quia pater
sit sps. ipse d' n' discipulis suis dixit. non enim uos estis
qui loquimini. sed sps patris uoy qui loquit in uobis.
Et quod idem filius sit. paulus apostolus testis est.
Si quis autem inquit spm xpi non habet hie e aut.

INT. Omnia ut postulau lucide declarasti. Nunc uoy d'
scire cupio. si filius sit d'. aut si sps sci sit d'. Vel ut x sit
una substantia. h' x' x' u' ut essentia qd g' x' omouion

R. Intende animo & uoye que temouebit lib' m' dicunt.
ut demonstrabo. Beatus paulus apostolus qd filius
sit d' ad y d' m' con' s' y b' n' t. quoy pater inquit ex quib;
xpi scdm aythom. que sup omnia d' benedictus m' d' a.
Spm uoy d' scm aliu apostoloy aptissime docent.
Anania inquit p' b' r' u' cur temptauit fatenas cor tu
um mentis te spm sco. Et infra adiunxit. non est m
titus hominib; sed d' o. De tyum psonay d' tate una
substantia diuina scriptura tibi dicit. Audiuist d' n' d' r'
tatis d' unuse. Ac hoc si non dicim tyes deos n' e tyes
essentias. Itae n' e tyes sapientias n' e tyes sps. N' e m' t'
y d' g' at' de singulis psonis. si pater sit sapientia. uel
filius. ut sps sci. Respondimus. pater sapientia. filius
sapientia. sps sapientia. Non tyes sapientias n' e
tyes sps. sed una sapientia & unus sps. sicut unus est
substantia & una essentia. Quic hoc e illi esse quod
sapientem esse. aut spm esse.

INT. Et si equaliter sunt pater & filius. quomodo ipse filius dicitur
pater maior mee. Et non ueni uoluntate mea factus
coelestis. sed uoluntate patris eius qui meminit. Et mecum
dolor non est meus sed eius qui meminit.

R. Itaque omnia & cetera similia que uoluntate sunt. secundum
formam serui quam adsumpsit dicitur. Ideo se
cundum hominem quidem coelestem per uirginem per uiam salutem
adsumptus est filius dei sic euangelista iohannes ter
tetur. Et uerbum coelestem factum est & habitauit in nobis.
Et uerbum coelestem factum dicimus. non in coelestem
mutatum ut non desit tunc esse quod erat sed coe
pit esse quod non erat. Adsumpsit enim coelestem in
se conuersit in coelestem istam apertam totum hominem
intellegimus. id est coelestem & animam rationabilem.

U. sicut primus homo & coelestem & animam mortuus fuerit
ita oportuit & uiam ut per medietatem dei & hominum.
hominem in se ipso & coelestem & animam uiuam coelestem.
Ergo ut supra diximus secundum adsumptionem
hominis dicitur est. pater maior me est.

INT. Video te dum de uero filio dei inquereris. duos in te
duces uoluntate. ut dicitur filium dei filium hominis.

R. Non sunt duo filii sed unus. quia ille qui erat dei filius
factus est hominis filius in unitate persone. Quasi anima
& caro unum est homo. ita uerbum & homo unum est Christus.

INT. Si dicitur substantias accipimus in uno filio dei.

R. Certe dicitur unum dei uerbum altera humanitas non
duas personas. Si dixerimus duas esse personas in se ducimus
duos filios. & tunc dicitur non est trinitas sed quatuor uerba.

INT. Dicitur uerbumque substantiarum propriam dicitur.

R. Profecto enim per id quod dicitur equaliter semper patri ubi
que presentis & in celo & in terra totus. & in nullo totus
loco per id quod homo est. Et per se & mortuus & uolens
uolens. & descendit in celum. sed & que cecidit ex terra
patris. Et sic ueni & cecidit in celum uiuus & mortuus
quem admodum est in uerbo in celo in aduam forma
coelestem atque substantia. Cui per se factum in morte
libertatem dedit naturam non obstruit.

INT. Si uero substantia est patris & filii & spiritus sancti. quo
modo filius sine patre & spiritu sancto coelestem suscepit.

R. Neque persona patris neque spiritus sancti. sed sola filii persona
suscepit coelestem. Et tunc hęc intellegitur comparatio
ne uerborum. ut & creatura intellegitur creatorem. Cer
tem anima est ratio. & cum sint unum. aliud anima a
git aliud ratio. anima uiuimus. rationes sapimus.
Ita pater & filius & spiritus sancti. cum sit una substantia
totam trinitatem operatur in hominem quem coelestem
sit. non tota trinitas sed sola filii personae.

INT. Voluntate genuit pater filium. uoluntate.

R. Nec necessitate nec uoluntate. quia nec essentia in deo
non est. & uoluntate sapientiam non potest

127
quia filius sapientie patris est. Igitur per uerbum ratio
nabiliter seipsum quam rationabiliter uelle. Nam qui
deus nos tunc cum interrogasset & hoc dicitur uerbum
lenis annolens genuit pater filium laudabiliter re
spondisse fertur. Dic inquit & tu heu & cetera. O pater
necessitate dicitur. uoluntate. Quod si dixisset necesse
fuitate. sequeret & uerbum grandis obsurditas. Si uoluntate
uoluntate responderet & uerbum illi. ergo uoluntate est deus.
non natura. Et in loquendo quem uoluntate ponere ipse
incidit. & uoluntate se uerbum obmutat.

INT. Quomodo illud intellegendum est quod legitur.
Sicut pater habet uitam in semet ipso sic dedit
& filio uitam habere in semet ipso.

R. Scimus filium dei esse ipso non esse sed a patre genitum
esse. patrem uerbum conullo genitum esse. a nullo ui
tam accepisse. Dedit pater filio uitam gignendo. non
quod per se fuerit filius sine uita & postea accepit.

Sicut nos qui per peccatum amissimus uitam. & per gratiam
saluatoris recipimus. Ideo dicitur accepit uitam
quia non est a se & ipso genitus non existendo dedit

INT. Quo & ratione & testimonio sed gignendo.
per se sit tibi de subiectione filii quod non sit se
cundum substantiam dicitur minor. sed secundum for
mam serui quam adsumpsit. Ideo quae de missi
one spiritus sancti sentias de se deo. Numquid non &
ipso hominem adsumpsit. ut missus esse dicitur.

R. Sicut secundum substantiam diuinitatis seu missus si
ue minor non est filius. ita nec spiritus sanctus. postremo sicut
ille per hominem minor aut missus. ita iste per columbam
columbam ut igne missus dicitur. Scilicet quia in ea
substantia qua coequaliter patri coepit. sed ut
dicitur per subiectionem creaturam. Non enim sic filius
hominem adsumpsit ut in se ipsum permaneat. sic spiritus
sanctus columbam uel ignem. Sed factam illi uisionem
per subiectionem creaturam ad manifestandum spiritum
sanctum esse postea desinit. Numquam illa in conp
hensibilis immutabilisque diuinitas quod est tri
nitatis deus oculis coelestem uideri potest ut
dicitur est. nisi per in ferioyem creaturam.

INT. Filius coelestem sic de patre quomodo natus in quo
modo dicitur. Spiritus sanctus sic de patre & filio quomodo
datus non quomodo natus. Ideo quae quid sit
in natura filii & per passionem spiritus sancti.

R. Filius coelestem solus patris est filius. non spiritus sanctus. Spiritus sanctus
amboque spiritus. id est patris & filii. Quod si spiritus sanctus
filius dicitur & uerbum duorum filius dicitur. Nullus
autem filius nisi duorum patris & matris. quod absit inter
deum patrem & filium tunc aliquid suspicemur. Quia
nec filius hominis simul & patre procedit & ex ma
tre. Quia cum procedit ex patre non tunc procedit ex

matye. Et cum p[ro]cedit ex matye in hanc lucem. non tunc p[ro]cedit ex matye. S[ed] p[ro]cedit non de matye p[ro]cedit in filium. & de filio p[ro]cedit ad sci[ent]iam di[sc]ipulorum. sed simul de utroque p[ro]cedit.

INI Quomodo intellegendum est illud quod iohannes euangelistae de spu[rit]o dicit. quod non loquitur a se ipso. sic enim ait. Non enim loquitur a se ipso. sed quae cum q[ui] audit loquitur.

R Non loquitur a se ipso. quia non est a se ipso. Pater enim a nullo enatus. filius a patre est genitus. S[ed] p[er] a patre & filio procedens. Ideo non loquitur a se ipso sed quae cum q[ui] audit loquitur. Audite illi esse esse. non enim a se ipso. sed a patre. Ideo q[ui] cum q[ui] audit loquitur.

A Quae superius sic strictim tetigisti. rogo ut paulo locutus mihi expones.

M Illa quae tibi difficiliora uidentur p[ro]fer ad aperienda.

INI Cur omnipotentem d[omi]n[u]m patrem indicamus.
R Quia omnipotentem d[omi]n[u]m quilibet ipse in natura genuit filium sic scriptum in u[er]bo. quod & qui fuit & qui u[er]b[us] u[er]s[us] est omnipotens. Uideri omnipotentem esse deum filium in natura sic & patrem. Ideo nihil denique accessit in unitate diuinitate sempiternae omnipotentis patris & filio. si enim nec omnipotentis deo sp[irit]u s[an]c[t]o aliquid accessisse cognoscitur. quod de unitate omnipotentis substantiae. Quia si natura nec u[er]b[us] aliquid nec de h[uius]modi patitur.

INI Quid est sempiternitas patris aut filii aut sp[irit]u s[an]c[t]i.
R Utrique sempiternitas patris filius est. quia de ipso inenarrabiliter sine initio natus est. Et seip[er]nitatis filii patris est. quia ipse cum u[er]bo cum facta secula in co[m]p[ar]atione genuit. Si uero sempiternitas sp[irit]u s[an]c[t]i paracl[et]i unita ei dicitur est quae facta non est. sicut filius de eo testatur. a patre p[ro]cedit & de meo acci[pi]t.

INI Unitu[m] dicitur nomen in quo t[ri]p[er]sona[m] ex p[ar]te & p[er] natura[m] ut in primo capitulo p[ro]misisti edicere.

R An ignoras quia pater unus d[omi]n[u]s est. & filius unus d[omi]n[u]s. & sp[irit]u s[an]c[t]us unus d[omi]n[u]s est. Nonne unus d[omi]n[u]s est dum sit unitu[m] nomen in natura. In te[m]p[or]e ad u[er]b[us] te[n]im[us] d[omi]n[u]m ad moysen dicentem. Ego sum d[omi]n[u]s abraham. d[omi]n[u]s isaac & d[omi]n[u]s iacob. Num quid in hoc d[omi]n[u]o t[ri]p[er]sonas deos designauit. eo q[uo]d unum nomen ter indicauit absit.

Unde quam uis t[ri]plex sit dicitur unitu[m] nomen in dicitur t[ri]nitatis tenet nomen indicium. Et ideo ubi p[er]sonae requiruntur propria nomina p[er] haec distinguuntur. Ubi uero dicitur posset unitu[m] nomen in his indicatur. Quod multi ferre in scripturis inueniunt dicitur.

INI Quare ad dediti multi ferre in scripturis dicitur.

R Quia in u[er]bo unitu[m] nomen diuinitatis unitu[m]. ut multi ferre dicitur equaliter in t[ri]nitate

consistere ut est superioris gloria seu dicitur gloria. Aut summitas aut dominatio aut electio aut maiestas aut imperium aut potestas aut sempiternitas. Nonne haec multi ferre quae uis sunt dicitur nec dicitur dicitur in conp[ar]abilem patris & filii & sp[irit]u s[an]c[t]i. unitu[m] sunt d[omi]n[u]m dicitur. Aut pater quos significatio nes dicitur ad gloriam dicitur. totidemq[ue] sint & sp[irit]u s[an]c[t]i diuinitatis. Absit. D[omi]n[u]m h[uius]modi u[er]b[us] ad unitu[m] diuinitatis substantiam dicitur referuntur.

INI Unitas t[ri]nitatis in uoluntate est in natura.

R Unitatem non tantu[m] in uoluntate credimus sed in in diuinitate. Ac per hoc unitas non concordia tantu[m] sed communis est in natura.

INI Nunc per singula nomina p[er]sonarum ut nomen dicitur mihi expones p[ro]tulo.

R Filius in nomine patris uenit. numquid ipse pater qui ait. ego ueni in nomine patris mei. dum nom[en] patris dicitur. In quo nomine filius uenit manifeste. Ac p[ro] hoc sic in unitate natura unitu[m] nom[en] e[st] eorundem.

A Pro hoc ex diuina scriptura.

M Audi patrem de filio quod in suo nomine uenit ad legistatorem moysen dicentem. Adtende illi & ne fuerit in obediens. nomen enim m[eu]m est in illo. Et ad h[uius]modi pater dicitur dauid. benedictus qui uenit in nomine d[omi]ni. Nam & paracl[et]us sp[irit]u s[an]c[t]i in nomine filii uenit ut ait. quom[od]o t[er]m[in]o in nomine meo. Numquid & ipse filius sit dicitur. cum sine dubio nomen filii dicitur sit in u[er]bo patris q[ui] natura. In hoc ergo nomine euidenter pater dicitur uenit. Ideo p[er] singulas p[er]sonas scdm naturam t[ri]nitatis unitu[m] nomen tribuitur p[er] pagatum. Et sic haec probant. descendit sp[irit]u s[an]c[t]o & deducit eos sicut eduxisti populum tuu[m] facere t[ri]nomen glorie. Uide ergo unitu[m] nomen hunc patris & filii esse sp[irit]u s[an]c[t]i sem[per] q[ui] eduxit filios ista dicitur.

INI Si unitu[m] nomen est in t[ri]nitate. Quare p[er]sonae cur unusquisq[ue] in suo nomine sonuerunt.

R Memento nomina propria esse. & dicitur t[ri]p[er]sonis. Quia pater & filius & sp[irit]u s[an]c[t]us scdm singula nomina p[er]sonarum p[er]fecto dicitur t[ri]nguntur. In natura uero diuinitatis. nomen patris dicitur. hoc & filii & sp[irit]u s[an]c[t]i. Nam uis scire cum in diuinitate p[er]sonae nomen id est d[omi]n[u]s aut d[omi]n[u]s aut sp[irit]u s[an]c[t]i nomen commune. Id est pater & filius & sp[irit]u s[an]c[t]i. Quia in substantia non dicitur pater filius a patre. nec sp[irit]u s[an]c[t]us ab utroque. Et ideo unitu[m] eis est in maiestate nec t[ri]p[er]sonae diuinae plenitudinis.

INI Cur in suo nomine p[ro]prie quod est naturae h[uius]modi ipse filius non uenit aut sp[irit]u s[an]c[t]us pater dicitur.

R Quia si in p[ro]prio nomine suo p[er]sonae tantu[m] uenit sed filius aut sp[irit]u s[an]c[t]us. & nomen commune

& non est timabitur ab ipso. Qui uiderit omnem
 uicē sciēt q̄. & dedit eum iacob puerū suo. & ierit
 dicitur suo. Post hęc intem̄t uisus ē & cum homini
 bus conuersatus est. **V**enit prudēt puer daniel
 elētur dicit de xp̄o quod nouit. Cū uenit inquit
 ser̄ scōrum cessabit unctio. **E**t tōx. uidi p̄ccisū
 lapidem demonte sinem anibus; id est naturā xp̄i
 de uirgine sinem anibus; complectōrum. **D**ic & tu
 moysēs legislator & ductor populi isrl. dic testi
 monium xp̄o. **P**rophētā uobis excitabit dī de
 fratribus ur̄is. omnis anima que non audierit p̄d
 phētā illum. exsternabitur de populo suo. ✕
Accedat & uicē dauid ser̄ testis fidelis. & cū uisus
 ne p̄cessit ipse. cū lex & p̄d phētā testimonia
 reddunt. dicit & ipse de xp̄o. **Q**uare inquit tumul
 tuate sunt gentes. & populi meditantur inania.
Adstrerunt seges terre. & principes conubner̄
 munum aduersus dñm & aduersus xp̄m eius.
Veniat & alius testis. dic & tu abacuc p̄phētā ter
 timonium xp̄o. **D**ñe inquit audiui. auditum tuū
 & timui. considerauis opera tua & ex p̄caui. **Q**uare
 opera dī istemiratur ex p̄caui. num quid defecit
 mundi absit. **S**ed audi ad quid expecit. in medio
 inquit duorū animalium cognoscent. **N**isi aut in me
 diū duorū testum entorū. aut in mediū duorū
 latydnū. aut in medio moysi & elise. cū eo in monte
 loquentiam. **S**imeon em sem̄ illum senem in me
 dio inty dūcam. qui meruit tenes decyepitur in
 ha luce. quo usq; uideret ueram lucem. **I**ste sem̄
 ammonitus. abs p̄ scō quod non antea moyses & elise
 quā uideret xp̄m dī natū. **Q**uē cognoscent per ier̄
 in templum. ubi eum postuēr in matris manibus; uidit
 & diuinam infansiam p̄ia sen & tur agnouit. **T**ulit
 infancem in manibus; suis benedicens dñm & ait. **N**e
 dimitte seruum tuū dñe scdm̄ uerbum tuū impa
 ce. quia uiderem t̄ oculis meis salutē te tuam. **A**c
 charyas & elisabēth p̄p̄ter iohannem iuener̄.
 fteret in senētia fecundū dicunt & uicē testimo
 nium xp̄o. **D**icant quid sentiunt & testem idone
 um xp̄o enutiant. **A**unt enim paruulo suo nato.
Tu puer p̄d phētā altissimi uocaber̄. p̄hiber̄
 enim ante faciem dñi p̄ccare uices eius. **I**psius q;
 mat̄ & uirgini elisabēth ait. **U**ndem̄ hoc inquit
 ut uideret m̄. ut dñi mei ad me. **E**cce enim ut facta
 ē uox salutationis tuę manibus; meis. exaltauit in
 fens in uicē dī meo. **I**ntellegens enim iohannes ma
 tyem dñi sui uonisse ad mat̄em suam. **I**nter ipsos an
 gustias uterq; adhuc postuēr motu salutauit quem
 uoce non poterat. **I**pse iohannes p̄cedat in mediū
 p̄ccisus & amicus humilis & fidelis simus seruus

✕ **Q**uod dicitur de iohanne p̄cedente. non inquit p̄phētā sicut iohannes in imp̄p̄tate.

testis idoneus. factus tanto maior. in n̄. atq; multo
 quanto existimabitur quod non erat. **X**p̄m enim
 uideri eum esse excedebant. sed ille non esse dicitur
 dicent. **Q**uē me suspicemini esse non sum ego. sed
 ecce uenit post me. decuius pedibus; non sū dignus sol
 uere com̄gram calciamenti ei. **E**t uenit hęc ante
 quam xp̄m uideret. sed qualem testimoniū p̄tule
 rit post quam xp̄m uidit audi. **E**cce agnū dī. ecce
 qui tollit p̄ccata mundi. **S**ufficiunt testes ex le
 ge de xp̄o. sed & uicē demonst̄abo tibi testimoni
 um xp̄o de gentibus fuisse p̄lectum. quō ueritas non
 tacuit clamando & uicē p̄linguar̄ inimicorū suorū.
Nonne quendo ille p̄dēc fidei uicē uirgibus
 inter sua cecymina sic dicebat. **I**tem noua p̄dēc
 mittitur ab atq; xp̄o p̄hibebat testimoniū.
Dic nabucodonosor quid in fornace. quando t̄er
 uisus iustus iniuste miseris uidit. dic quid fuerit
 reuelatum tibi. **N**onne t̄er uisus inquit miseris
 in fornacem ligatos. aiunt ei. uer̄e x̄. **E**cce inquit
 ego uideo quat tuor uisus solutos. & deambulā
 ter in medio ignis. & corruptio nulla ē in illis & aspe
 tus quēsti similitudo ē fili dī. **O** alienigena un
 de hoc tibi quis tibi adnantiā uicē filium dī quēst̄.
 qui p̄d phētā nondum mundo nascitur. & similitu
 do nascentis ate cognoscitur. nisi quate sic dicitur
 ignis intus in lumināt. **Q**uid sybilla uaticinan
 do & uicē de xp̄o clamauit in medio p̄feramus.
 ut ex uno lapide uty dūq; sy d̄nter p̄cutyōe possit
 iudicorū scilicet atq; p̄genorū ut de suo gladio sicut
 golias om̄ xp̄i p̄cutiantur inimici in cōlora sicut.
Ccelo x̄e adueniēt. per secla futurus. **S**cilicet ut
 cecyōe p̄sens. ut iudicet orbem. **U**nde deum cōm̄t
 in excelsis atq; fidelis. **C**el sur cū sanctis cū uon
 te ymine imp̄to. **I**n manus inquit infidelium p̄a
 uenit. **D**abant autem deo alapis manibus; in ceteris.
Ecce hecber testes p̄t̄archas & p̄phētā hęc
 ber & uicē ex gentibus; testes. **S**ed & uicē dicamur
 quomodo supra tot testium p̄clara uoces in
 sup suo c̄t̄tori uniuersa c̄t̄tura testimoniū
 p̄clamat. **N**onne celum testimoniū dixit.
 quando nouum sidus in noua hominis p̄genie uelut
 lingua & d̄gito quo potuit natum dñm hominib;
 gentibus demonstrauit. **N**onne mare testimo
 nium quando oblitus quodammodo natura sui
 liquidus humor soliditate suscepta sui dñi por
 tavit in p̄fissa uestigia. **U**mplor & uicē qd̄ dicitur
 est. in mare uicē & sem̄te tuę in aquis multis.
Nonne terra testimoniū dixit. quando eius
 conspersa salua ex c̄c̄m̄t̄e oculos inanguar̄
 lumen non uidēt̄ p̄st̄ruit. **E**t sub hoc qd̄ m̄m̄

R. Xpi scilicet nomen excellit quo cetera in pydiphe
cedit. Unde testatur oleo laticis pydiphe
feytib; suis. **N**on enim uerbi natura iustice est
que confor... sedm se habere non potuit. Unde
cepit... quod homo factus est postime
unctionis id est xpi uocabulum. Sed quia te p
unctionem utiq; nature unum diuinitatis
humanitatisq; ei uocabulum. Et ideo uerba

INI. Quid proprium cepit nri. q. xpi in suo corpore
proprio. aut quid pydiprium in membris eius
quod nos sumus. aut commune eius & nostru.

R. Quantum anim aduestere poterimus paginas
scilicet. in modis xpi nominat cu pydicatur.
Sive p legem & prophetas. sive p epistolas & apos
toloru. sive p fidem yerum gestarum quatin
euanglio cognoscimus. **U**nus modus sedm dnm &
illum diuinam patris coequalem. atq; colesnam
ante adsumptione cecinit. **A**lter modus e quod
cedsum pta cecine iam idem dr qui & homo. & idem
homo quid. **S**ecundum quandam sua excellente
pprietatem. quonon ceteris coequat hominib;
sed e mediator di & hominum & cepit & ceteris
& legitur & intellegitur. **T**ertius modus e cum
quodam modis totu xpi plenitudine & ceteris
id cepit & corpus sedm plenitudinem pfecti cu
iusdem uiri. & ceteris; predicatur & pruden
tib; agnoscibilis of fectur. **E**tenim cepit & corpus
unus xpi. **N**on quia sine corpore non e integer. cor
pus ueris sine illo omnino integer esse non potest
& hoc prophum nri e. Sed quia ipse nobiscum in
teger esse dignatus e. qui & sine nobis semper in
teger. **N**on solum meo quod uerbum e unigenitus
filius equelis pecty. sed & ipse homo in quo simul dr
& homo e. **U**erum tamen frater quomodo cor
pus eius nos in nobiscum unus xpi exhibe
ergo uos dignum corpus tali cepto / sublimem.

INI. Quid sit in xpo honorb; sublimatu aut quid neguit.
R. Credimus & fideliter tenemus. quia nra natura
que pronobis filius di suscepisse & linea moy dig
natus e honorb; eguit sublimem. **D**iuina au qua
equalis e do pecty non habuit unde pfectibus uel
honorib; dignitatis sublimem aut augere potuit
scilicet. **S**ed humanitati eiusdem filius obmentum pr
sionis & moftis adlata sunt quecumq; scriptura co
memorat quia filius di accepit. **U**nde apofolus ait
propit quod & dr illum exaltauit & donauit nom
qf est sup omne nomen. **D**e templo au hoc dicit
quod e corpus eius. non solum excolitur exaltatur. sed
cey d' excelsi. & ceteris excelsi donauit nom quod est

sup omne nomen. **H**oc enim uerbum di p gratiam
non accepit ut uocet elur dr. sed ceteris que cetero de
ficata est. **U**nde ipse dicit post passionis uictoriam
ad pydiprios uenitns apofolus ait. **D**ata enim huius
nisi potest in celo & in terra; **Q**uia hanc potesta
tem accepit. ex tyn secus uidelicet templum
precipua pulchritudine dr.

INI. Quomodo intellegendum e apofolus de uiderat.
sic cognouit sent nūquā dnm maiestatis crucifixum.

R. Plene hoc dicit hoc sentimus salua impossibilitate
di tectis. **D**icit enim impossibilis semp sine ambi
guitate persistit. **S**icut enim legitur. dnm maier
tatis xpi. sic utiq; legitur. & com filius hominis.
Itaq; & dnm maiestatis filius hominis e & homo e.
Et filius hominis dr est maiestatis & homo dr e.
Et que quid deitatis est habet & filius hominis. &
quicquid humanitatis e habet & dnm maiestatis.

M. **H**ecce tibi pauca de plumb; filii konytine sufficiant
expositio. hinc enim sepe lctur. tuum & alioy potest
erudire uenimur. **Q**uic ceteris quic p dicit & im
y dicit. in doctyne pro ut potuit uer exemplar
scōnum meoz tyrum. Athanasii. Cyrilli. Gregori
n. Zenoni. iohannis of uer. hieronimi. Augustini.
eucherii. tue dilectioni yspensionol de bract obtu
ly. **I**taq; in his deuotum & pydiprium lctoyen esse
desidero. **U**t p h & cetera maiora ascendens. ipse of tho
doxorum pulcherrimos thesauris scindendo ingre
diens. & eligendo xpi in ergo tates fidam te possidet.

Quia scilicet rusticitas ut hieronimus. ut. solum tibi p
dest. **E**t quantum edificat & ceteram xpi ex moxto
uite. tunc tum nocet si contra dicentibus catholice
fidei non ysis tect. **I**deoq; konytatem tuam immo
neo. ut sis semp sollicitus seruare & intellegere
legem ceteroy tu. **N**il amplius amare. nilq; ma
ioris tibi sit cure. quam audire & scire eloqui ad
tui ad faciendum uoluntatem eius. **O**bsecro cum
diebus ac nobis. & cum scō claud ygo & pydiphe
tic dicit. dno reuelo oculos meos. & considerabom
yrebilia de lege tua. **U**t possit postea cum ipso ygo
fiducialiter ceteris & dicit. declinare uine milig
ni & seruabor mandata di mei. **F**INIT.

[Faint, mostly illegible text at the bottom of the page, likely bleed-through or a second column.]

AD HIERONIMUM QUAM AD

ROJUM IMPERATORIAM DATA

Quedam scilicet trinitatem. id est patrem & filium
 & spiritum sanctum. Unum deum omnipotentem. unius substantie
 unius essentie. unius potestatis. Quod totum
 omnium exerciturus. a quo omnia. per quem omnia
 in quo omnia. Patrem a seipso non ab alio. filium
 a patre genitum. Deum uerum de deo. lumen uerum
 de lumine uero. Non tamen duolumina. sed uerum
 unum lumen. Spiritum sanctum a patre & filio equaliter
 procedentem. Consubstantialem. coeternam pa-
 tri & filio. Pater plenus deus in se. Filius plenus deus
 a patre genitus. Spiritus sanctus plenus deus a patre & filio pro-
 cedens. Non tamen tres deos dicimus. sed unum deum
 omnipotentem. Aeternum. inuisibilem. incommu-
 tabilem. Qui totus ubique. totus. ubique presentis.
 Non per partes diuisus. sed totus in omnibus. Non
 localiter sed potestualiter. Qui sine commutatione
 sui mutabilis. creauit. & creata gubernat. Semp-
 manens quod est. cui nihil accidens esse potest. Qui
 simpliciter diuinitatis nature nil addi ut minus potest.
 Quia semper quod est. cuius proprium est. cuius semper natura
 est. Cuius est esse uiuere & intelligere. Omnia
 tria unum deum. & unum deum haec tria. Idem deus & deus ue-
 ra & sempiterna trinitas in personis. Vera & semper
 unitas in substantia. Quia una est substantia pa-
 tris & filii & spiritus sancti. Nec uero scilicet trinitas. nil
 maius est in tribus personis simul nominatis. quam una
 quaelibet persona semel dicta. Quia una quaeque
 persona plenae substantiae in se. non tamen sub-
 stantie sed unum deum. Una substantia. una potentia.
 una essentia. una & essentia. una magnitudo. una bo-
 nitas. pater & filius & spiritus sanctus. Nec aliud est pater in
 natura quam filius ut spiritus sanctus. Nec aliud filius & spir-
 itus sanctus quam pater in natura. quibus est una natura. Sed
 alius pater in persona. alius filius in persona. alius spir-
 itus sanctus in persona. In patre & filio & spiritu sancto equalitas.
 in spiritu sancto & filio. per equalitatem quoque conuenio. Unum
 omnium in substantia & essentia omni potentia & des-
 tinate. Sicut enim eadem scilicet trinitas inseparabi-
 liter est in substantia. Ita inseparabiliter in personis.
 Quae uero quaedam operatio quibus diuina personis speci-
 aliter conueniunt. Sicut patris uox illa quae de celo
 sonauit super Iherosolimam. & ad filium personam
 humanitatis uentum modo per genitum & susceptum. Et spir-
 itus sanctus proprie congruit illi columba. In cuius
 specie idem spiritus sanctus descendit super eundem filium de se-
 cundum hominem baptizatum. Tamen abique om-
 ni dubitatione illa uocem & illa columba. & spi-

humanitatem totae scilicet trinitatis operatio cuius o-
 peratio inseparabilis sunt. Quod eundem filium
 unum uerbum deum. & essentia naturam de patre con-
 substantialem patri ponimus. Temporaliter nati
 de spiritu sancto. & uirgine semper uirgine. Dicitur habente
 naturam. unam ex patre & filio. alteram ex
 matre temporalis. Quod eundem filium de se
 conceptione conceptum. & de se conceptione
 naturae. Deum uero confitemur conceptum. & uerum
 unum natum. Eundem uerum deum. & uerum homi-
 nem. uerum christum. Unum filium deum unigenitum pro-
 prium & perfectum. Indubitanter. in unum personam
 singularitatem. In passibilem & impassibilem. mor-
 talem. & immortalis. Cruci fixum in infir-
 mitate nostra. Eundem quoque semper uiuentem in uita
 uera. Qui mortuus est & sepultus. & sepultus.
 Atque ab inferis diuinitate. & spoliato principis totius
 us iniquitatis rediens. tertia die resurrexit. Atque
 cum triumpho glorie uidentibus discipulis celum
 ascendit. Sedens in dextera patris. id est maiestate
 diuinitatis. Inde iam uenturus iudicare uiuos &
 mortuos. Quem impii uidebunt iudicante in afor-
 ma quae cruci fixus est. Non in ecclesiastica quam
 iuste iudicatus. sed in ecclesiastica qua iuste iudi-
 caturus mundum. Cuius uisio & essentia omnium
 sanctorum beatitudo & gloria. Gratia & pax a deo patre
 & filio & ihesu christo domino nostro. sicut & confitemur in omnia
 seculorum seculorum. amen.

ITEM AD HIERONIMUM QUAM AD FRIDERICUM DE IDE

Quod considerantur in primo filio fridiegisio. albinus salute.
 Plecent prudentiae uere fili scilicet. aliquas
 proponere mihi ad soluendum de scilicet trinitate quae-
 stiones. quibus fortassis. alii uere. a ueris sapientie mag-
 istris peruenimus. Nec ulla tenetur conditionem uerum.
 & in catholica fide puritatem. nisi aliquid in talibus
 intellexisse ueris. Dum maxime diuina operante
 gratia. ab inuente ueris ueris sensus. & cum hoc
 est. Ut ueris ueris predicator. & in superabilis doctor.
 in fide scilicet trinitatis esse ueris. Cui non deesse
 iuxta apostolicam contradictionem. per prophetam
 olim prius. & nunc in presentibus habemus. tem peris.
 Sed sic bene suscipio quicquid est de huiusmodi ueris.
 in tenentur & de quoniam. sed magis laudo haec per ueris
 dicentis in tenentur. Quia per ueris per deum condidit
 ueris. sine docendistudio. iuxta sententiam salomonis.
 Thesaurus inuisus & sapientia abscondita. quae in
 tenentur. Quo circa tota debet esse cura bene in-
 tellegentis in docenda. ne frustra laborat & in dissen-
 do. Quasi in prophetia. quibus multos erudunt. sic
 firmam de in presentibus fulgebunt dicentis. HINC IPIS.

INI. Quomodo dicitur sic unitas & uere trinitas.
RP. Unitas in substantia trinitas in personis.
INI. Quid sit proprium uniuscuiusque personae in trinitate.
RP. Proprium patris quod solus pater. & quod ab alio non est
 genitus. Proprium filii quod a patre genitus. solus uero
 coeternus & consubstantialis genitor. Proprium est
 spiritus sancti quod non genitus nec genitus. sed coeque
 & filio aequaliter procedens.

INI. Quare spiritus sanctus non dicitur genitus uel genitus dicitur.
RP. Quia si genitus dicitur & sic pater duo patres
 si genitus duo filii est tamen possunt in trinitate.

INI. Utrum solus pater aut solus filius aut solus spiritus sanctus per
 se plenus dicitur & perfectus dicitur debet.
RP. Utrumque pater pater plenus dicitur similiter & filius plenus
 dicitur si solus nominatur. & spiritus sanctus plenus dicitur creditur.

INI. Si unaqueque persona per se plenus dicitur dicitur potest. quare
 non tres deos dicimus patrem & filium & spiritum sanctum.
RP. Quia unce substantia est pater & filius & spiritus sanctus.
 non tres substantiae. proinde unitas substantiae
 tres deos prohibet dicere uel credere.

INI. Dum tres personae dicimus patrem & filium & spiritum
 sanctum. quare non tres deos. nec tres omnipotentem.
 nec tres magnos. nec tres bonos dicere fas est.
RP. Quia dicitur & omnipotens & magnus & bonus & eternus
 substantia alia nomina sunt & ad se dicuntur. Ideo non
 licet ea plurali numero dicere sed singulari. Et om-
 ne nomen quod substantia dicitur ut essentia significat se
 per singularem numerum per se uel dicitur. Pater & filius &
 spiritus sanctus uel dicitur sunt nomina. & ideo tres personae uel
 dicuntur.

INI. Quomodo uel dicitur : — dicuntur
RP. Secundum diuersam uel dicitur quomodo nomina sunt. quae
 ad aliud aliquid referunt. sicut dominus ad seruum &
 seruus ad dominum. Pater ad filium & filius ad patrem.
 Propter hoc dicitur patrem filium significo. quia non est pa-
 ter nisi filius sit cuius sit pater. Item non est filius
 nisi sit pater cuius sit filius.

INI. Utrum spiritus sanctus uel dicitur ut substantia dicitur.
RP. Utrumque uel dicitur quia spiritus alius spiritus est. sed non sicut
 pater & filius uel dicitur uel regulae tenentur in eo.

INI. Quare aequalem non habet uel dicitur uel regulae
 spiritus sanctus sicut pater et filius.
RP. Quia circum fere potest pater & filii nomen admi-
 rum. ut dicitur. pater filii pater. & filius patris fili-
 us. Non ita duplicem uel dicitur uel regulae uel dicitur
 in nomine sui spiritus inueniri potest. sicut uel dicitur.

INI. Quare necessitate accidit. ut ita non circum fere possit spiritus
RP. Recte dicere possumus spiritum sanctum patrem & filium spiritum. sed
 conuerso ordine non possumus dicere patrem spiritus sancti.
 sic dicimus patrem filium. nec duo filii in trinitate. est tamen
 uel dicitur. Item possumus dicere filium spiritus sancti. sic dicimus

filium patris. nec duo patres in trinitate intellegi
 uel dicitur. Dicimus itaque spiritum sanctum patrem & filium sine
 reciproca uel dicitur uel dicitur uel dicitur.

INI. Utrum in separabilia sunt opera sanctae trinitatis.
RP. Utrumque quicquid dicitur operatur. totum sanctae trinitatis in separa-
 biliter. haec eadem operatur opera. quia una est sanctae tri-
 nitatis operatio. sicut una est substantia essentia & duo

INI. Utrum sanctae trinitatis in personis separa-
 biliter siue in sepeccabiliter dicitur dicitur. dum alius est
 pater alius filius alius spiritus sanctus.
RP. Uel dicitur alius est pater quia filius in persona. sic filius alius
 est in persona quia pater. & spiritus sanctus alius est in persona quia
 pater & filius. Non tamen aliud ille & ille inna-
 turam uel inditatem aut in essentia. Nec enim pater
 potest dicere nisi filium intellegat. nec filium dicere
 nisi patrem intellegat. nec spiritum sanctum nisi intellegat
 cuius spiritus sit. Quocirca omnimodis in sepeccabiliter
 est sanctae trinitatis. sic in operibus sic & in personis dicende

INI. Sicut solam patris personam postulat quod dicitur
 dicitur. qui facit mirabilia in coelis & in terra. Et ap-
 tolus. qui solus habet & immortalitatem.
RP. Nullatenus ad solam patris personam postulat dicitur
 dicitur solus dicitur siue in nouo siue in ueteri testamentis.
 Et quod dicitur solus siue hoc siue illud habeat ut faciat
 sed ad totam sanctam trinitatem quae est unus deus omnipotens
 omnia faciens quae sunt in caelo & in terra.

INI. Quomodo beatus iohannes euangelista dicit. deum
 nemo uidit umquam. Et ipse dicit in alio articulo.
 Beati in uero corde quo ipse deum uidebunt. Et a-
 postolus inuisibilem deum dicit.
RP. Uideri enim potest dicitur. id est intellegi secundum
 suadonum gratia siue ab angelis siue ab animabus
 sanctorum. Plenus uel dicitur diuinitatis naturam. nec
 angelus quislibet nec sanctus alius perfectum intel-
 legere potest. ideo in comprehensibilis dicitur dicitur.

INI. Quod sancti summum premium. ad
 n. ad iusio aequaliter uidebunt ut intellegunt.
RP. Nullatenus equaliter omnes ut angelus ut anime
 sanctorum deum. nec nunc uident. ut post uel dicitur uel dicitur
 nem uidebunt. Sed secundum donatoris dispensa-
 tionem. & meritorum qualitatem. Unusquisque uel dicitur
 sufficientem in eius uisione suis meritis habe-
 bit beatitudinem. Nec plus queret quae habet
 nec seminus habere quam uolet dicitur.

INI. Aliquid dicitur in deo esse uiuere intellegere posse
RP. Nullatenus aliud in deo esse aliud uiuere ut aliud
 intellegere ut aliud posse. Quia dicitur eo ipso quo
 uiuit. & eo quo uiuit intellegit potest. & eo quo po-
 test est. Quia simplex est trinitatis natura unum habet
 est uiuit intellegit & omnipotens. Non tamen

dim aliud e mtra natura uiuere aliud in tollogere aliud posse. In dō uerō hęc omnia unum atq; idem sunt.

Quam dicitur filio sic dicitur lumen delumine. dr dē dō. potest dīa omnipotētia de omnipotētia. bonus de bono. magnus de magno & cetera talia.

Regulariter utiq; tenere debemus: quod omnia natura nomina que equaliter de filio dici possunt sic de patre quod omnia possunt dici illud de illo. Ideo sic dicitur dr dē dō. lumen delumine. ita dicendum ē. omnipotens de omnipotētia. bonus de bono. magnus de magno. sed non ita in relecturis.

Sed quomodo in relecturis nominibus dicendum est? Non possumus dicere uerbum de uerbo. quia relectur uim nomen ē uerbum. quod solus ē filius. sic dicitur dīa dē dō. qđ non ē solus filius. nec imagine de imagine quia solus ē filius imago. sic dicitur lumen delumine. qđ nō ē solus filius quia substantiale nomen ē lumen.

Numquid aliud lumen pater & aliud filius. Nequaquam aliud scilicet lumen est pater & filius. sicut una substantia. Ideo & ita dicitur lumen delumine sic dr dē dō. sicut ē dīa pater & filius. ita unum lumen ē.

Legimus apostolum dicentem xp̄m dī esse uisitum & dī sapientiam. hic intellegimus in dī nomine patrem & in xp̄i nomine filium. sicut semper num quid pater non habet in se sapientiam ut uisitum nisi in filio. que apostolus sapientiam dī & uisitum dī nominauit.

Plurimi tūc assenauit destruant impietatem. dicentes impium esse cyde se unquam dī patrem esse sine sua sapientia aut sine sua uisitate. Sed melius emtellegere patrem esse sapientiam & uisitum. sicut filium sapientiam & uisitum. Immo & sp̄m sc̄m sapientiam & uisitum. Non tamen t̄er uisitates nec t̄er sapientias. quia sapientia substantiale nomen est sicut uisita. Nec aliud ē in dō esse aliud sapere aliud posse. sed unum ē dō esse sapere posse.

Utrum ad solam sc̄i sp̄m per sonam pertineat dum apostolus dicit dr caritas est. quid dicitur pater & filius esse legitur.

Nulla tenet ita sp̄m sc̄m caritas intellegitur quāsi sit pater & filius caritas. sicut sp̄m sc̄m ē caritas. ita & pater est caritas & filius ē caritas. non tamen t̄er caritatis sed una caritas. Sed quia sp̄m sc̄m donū dī proprie dicitur. & nullum dī donum caritate maius. Immo sine eo nullum donum ad perpetuum hominem ducere potest beatitudinem. proinde sp̄m sc̄m proprie dicitur caritas.

Numquid impii doni dī habent?

Habent itaq; per eum qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. In quo enim sumi mouemur & uiuimus. Bonasunt enim doni dī.

qui bene utuntur illis. Ideo caritas singulariter est in se donum. in qua filii dī discor nuntur. & filii impietatis.

Interrogatio: Quare sicut totus ubique est in celo dicitur magis habere terre quam interire.

Responsum: Quia maior cognitio in se in angelis animabus que scorum diuinitatis cum sint apud dī in celis que interire. Sicut enim in hoc mortali corpore. quidam enim maius intellegunt diuinā substantiā quidam minus. Ita & in celo magis dicit dī esse que interire. Quia plenus eiusdem substantiā intellegitur ab habitatoribus cali quam terrae incolis.

Interrogatio: Si una substantia est pater & filius & sp̄m sc̄m. quare solus filius incarnatus dicitur.

Responsum: Quia alia est persona filii. alia patris alia sp̄m sc̄i. & sola quidem persona filii incarnata est. Operante tamen eadem incarnatōnem tota sc̄i trinitate cuius operesunt inseparabilia.

Interrogatio: Dum in simbolo catholico contrahit solus dī filium de sp̄m sc̄o & maria uirgine incarnatum. quare non dicitur filius sp̄m sc̄i sicut dicitur beate uirginis.

Responsum: Non itaq; sic de illo sicut & de illa natura est filius dī. De illa siquidem id est sc̄a uirgine natura est filius dī sicut de matre. non de illo id est sp̄m sc̄o sicut de patre. nec duo patres dicerentur in sc̄a trinitate.

Interrogatio: Si una natura ē patris & filii. & filius incarnatus plenus dr & p̄fectus. quomodo nō pater incarnatus ē.

Responsum: Filius plenus dr & p̄fectus qui solus incarnatus ē & homo factus est. Nam ignis una ē substantia. sed aliud in igne facit calor aliud lux. lux illuminat calor calidificat. una tamen ignis natura utriusq; facit & et calorem et lumen.

Interrogatio: Utrum diuinitas cum carne concepta sit nate passiva & cetera que humanitatis pp̄ria esse noscuntur.

Responsum: Utrumque diuinitas sup̄ carnis conceptione concepta ē & nate trinitate nate sensitq; passiva participatione humani effectus. mox tamen quam sponte susceperat non natura sue potentiam perdens. per que cuncta uiuificat. ipse auctor & opus auctoris. Idem auctor qui sponte natus ē sponte peccatus est. Idem opus qui creatus ē: unus libi non ex alio cogente solus tamen ipse per peccat. sed uia diuinitatis impassibilitate.

Interrogatio: Ex quo natura dicit. potestatem habeo ponendi diuinitatem meam.

Responsum: Omnium que in xp̄o gestasunt operum. auctoritate ex diuinitate ē. tamen carnis conuenit dicere. potestatem habeo ponendi animam meam non diuinitatem. Diuinitas non dimisit animam post que adsumpsit carnem ut dicitur uirginis. carnis dimisit dū omisit in carne sp̄m sc̄m.

FINI INTERROGATIO FRIDIGISI ET RESPONSIIO ALBANI.

HANC UNIV. AD PR. ASTUM EIM.

DISIGNIFICATIONIBUS DIVINAE ESSENTIAE.

Quot modis divina significatur essentia.
Quobus principaliter & consequenter. **Δ** Principa-
M lter quibus: **M**. Octo. Dicitur enim. aut dr. aut
 dr. aut simul dr. dr. aut odena. aut sabaoth. aut heli.
 aut holom ut est. **Δ** Nihil aliud quem dō hęc uer-
 bic significant. **M** Duo uentum non nūquam & declinat
 aliue dicunt dr & dr. Teste pecculo. quadi maty & dñi
 maty. & dñi est dr & filii excelsi omnes. Reliqua uer-
 bic numquam nisi dē dō dicuntur. **Δ** Quid dē dō hęc uer-
 bic significant **M**. Non quid est. sed qui est. quidē
 sic dr conprehendi non potest. **Δ** Quibus modis dr conse-
 quenter significatur. **M** Cum psona. aut operatione.
 aut conlationem eius ad deitatem exponit. Nam &
 cum nominat patrem licet p̄m̄us uel dicitur p̄m̄erem
 tem significat consequenter tamen intellegim̄ dñm.
 Similiter & quando nominat filium ut sp̄m̄ s̄m̄. &
 cum dicit omnipotens licet operationem ei p̄m̄i ser-
 mo denuntiet. consequenter tamen intellegim̄ dñm.
 Et cum dicit inuisibilem licet eum qui uideri amofa-
 libus nequeat. tamen principaliter sonat. Et ex colla-
 tione nr̄a id quod non sum̄ ei qui nos fecit ad signet.
 consequenter tamen intellegim̄ dñm.

Quot modis personae siue substantiae diuinitate
 scriptura significat.
M Similiter duobus. principaliter & consequenter.
 Principaliter ut cum pater & filius & sp̄s s̄c̄s. Conse-
 quenter p̄c̄ quibus significat essentia. aut operatio
 aut ad deitatem collatio. Nam & cum dico dr quod
 ad essentiam. & cum dico omnipotens qd ad operatio-
 nem p̄m̄i. Et cū dico inmutabilem quod ad excolle-
 ctione ad deitatem dicitur. licet aliud primus audi-
 tur sentiat. tamen patrem & filium & sp̄m̄ s̄m̄
 ut simul uel singulos consequenter dñm intellego.

Quot modis pater significatur.
M Patris nomine unam psonam intellego. sed n̄ uno
 modo. Ad filium enim p̄p̄rie dicitur. ad deitatem
 communiter. In mixtura ueritate. hic gratie boni-
 tate. **Δ** Hoc uno modo pater significatur. **M**
 Principaliter hoc. Nam consequenter & ex his que
 essent uel dicitur aut operationem aut collatione
 ad deitatem quolibet modo significant. Insuper
 & ex filii uocabulo consequenter intellegit̄ p̄t̄ & s̄c̄i
 sp̄s nomine. ipse scilicet pater cuius est sp̄s submol-
 legatur. **Δ** In ipse t̄m̄ t̄m̄o nulli alie p̄sonae uoca-
 bulum patris adscribitur. **M** Legitur de filio dic-
 tum. pater futuri sc̄i. sed hoc sc̄m̄ c̄c̄m̄ dicitur
 est & non proprio & significatio. Et ostendetur

ipse cecū & genitor bonitatis nr̄e qui p̄c̄m̄
 surrectionem humana natura fecit amuram &
 sperare incipit & sumere.

Quot modis filius significatur.
M Quinq; Nam uel ut sola nonnumquam dicitur eius
 significatur. & non sequenter intellegit̄ c̄c̄m̄ ad
 sumptio. ut eū unigenitus filius quom̄ in sinu patris.
 Nonnumquam uer̄ solus homo c̄c̄o susceptus. & dicit̄
 consequenter. ut eū nouissime locutus ē nobis in filio.
 Nonnumquam simul ut x̄q; ut eū hoc sententia uobis
 quod & in x̄p̄o h̄u. quicū in forma dī esset non rapina
 arbitrat̄us ē esse equalē dō. sed sem̄ & ip̄s ex inuicē
 forma s̄c̄i accipiunt. Nonnumquam & c̄c̄o c̄c̄o uident̄
 tur dicit̄ que c̄c̄o dī t̄c̄m̄ sunt p̄ncipalit̄ referenda
 ut eū filius hominis quidē in c̄lo. Rur̄ diuinitatē
 nūquam uident̄ ad s̄c̄p̄t̄. que sp̄c̄ dī referunt̄
 ad c̄c̄m̄. ut eū si enim cognouissent numquā enim
 dñm glorie cruci fixissent. **Δ** Quot uer̄ quinq; mo-
 dis loquit̄ scriptura de filio. **M** Distincto quidem
 ideo sc̄m̄ natura loquit̄. ut inconfusus c̄c̄s prop̄e-
 tatis ostendat. Communiter ideo ut asserat unitate.
 Ut x̄p̄o uer̄ humana diuinitate & diuina humanis.
 ut x̄q; unius p̄sonae indiuisumq; monstretur.

Quot modis solus & filii significare personae.
M Duobus. Et ip̄s principaliter quidem significatur
 cū x̄p̄ dicitur absolute. Nam cū alii x̄p̄i uocant̄ alii
 quidem dicit̄ ut x̄p̄ dñi. aut x̄p̄ meus solus. aut dr.
 naturaliter dr filius x̄p̄ absolute dicitur. Unde &
 hoc solus esset propriū declarat. consequenter uer̄ dñm
 intellegit̄ p̄sona filii. Et ex illis t̄m̄; quibus & p̄t̄ &
 ex ip̄o patris uocabulo. & ex x̄p̄o sc̄o. quicū & sp̄s dī
 citur pater & filii.

Quot modis significatur personae sp̄s s̄c̄i.
M Principaliter uno ut legit̄. Et ob t̄m̄ t̄m̄o om̄
 genter in nomine patris & filii & sp̄s s̄c̄i. Et c̄c̄o
 Templū en̄ est sp̄s s̄c̄i. Consequenter uer̄ & gra-
 tie qui ip̄s legit̄. que & ip̄s similiter sp̄s s̄c̄i dicit̄.
 ut est sp̄s s̄c̄i sup̄uenibilem̄. & accipit sp̄m̄ s̄m̄.
 Similiter & ex his quibus diuina significat essentia
 ut operatio. ut ad deitatem collatio. sic & de filio
 diximus. Sed & patris filiiq; p̄sona sp̄m̄ s̄m̄ signi-
 ficat consequenter. Quia quid horū dicimus. licet
 p̄sona s̄c̄i sp̄s aut cooperat̄ionem aut consubstan-
 tialē intellegimus consequenter.

Quid habent comune ut p̄p̄riū p̄sonae singule t̄m̄
M Quod p̄c̄ nūquā dicit̄ filius. Nec conuincit̄ s̄c̄o
 mb; sp̄s s̄c̄i licet dicit̄ & sp̄s dī possit & s̄c̄i. & filii
 ut pater proprio dici potest. Aut conuincit̄ uer̄
 sp̄s s̄c̄i. & rur̄ s̄c̄o sp̄s patris aut filii non aut s̄c̄i
Δ Quot sunt in p̄sonis communia. **M**. Omnia quod

significacionem aut essentiae aut operationis aut
cedere a tunc collationis p[er]tinetie noscuntur. Unde
et constat unitatem unius esse substantialem.

A Patris filii & spiritus sancti uocantur quia in his personis sig-
nificatur. **M.** Non quod sunt. nec quid sunt ut
supra de deo diximus. sed quia non potest explicari.

Per quot species diuinitatis efficientia siue ope-
ratione designat quae generis energiam nuncupant.
Quae tuor. aut executione aut prouidentia circa
executionem aut futurorum circa preparationes.
aut pro peccatorum exitum uel euentum. **A. D.**

ad operationem pertinentia. **M.** Ut cum dicit
bonus ex eo maxime quod quae non erant esse fecit
ac fecit & sapienter eo quod tam mirabiliter ab eo
mirabiliter conueniunt ab eo ordinata & fortis eorum
potuit quae tam bene & sapienter uoluit adimplere.

Andō haece essentia sunt a uoluntate. **M.** De simple
est necesse in eo aliud essentia quod uoluntate. unde
et omnia nomina operationis eius. licet inter se defi-
nitionibus deficiant apud ipsum tamen nullae differe-
ntiae ut diuersitates inueniuntur. Itaque & essentia ut
natura fecit. quia ei nihil accedens est. & tamen
etiam uoluntatem quia nihil necessitate efficit.

aut coactur. Non enim sicut ignis naturam necessitate
urit. aut per naturam necessitate facit coram
ut telus ardeat. Itaque & uoluntatem operatur. Sed de ideo
natura ut essentia facere dicitur. ne uoluntas in eo
quasi aliud aliquid demonstratur. Et ideo uolun-
tatem qui a nil operari compellitur. sed essentialiter
uult & uoluntate subsistit. **A.** De specialiter ad
executionem pertinentia. **M.** Ut cum dicitur factus
est deus creator & similis. quomodo dicitur & fa-
cere praeponere ut est fecit salutem in maiori
re. sed tunc secundum speciem prouidentiae dicitur.

A De quo ad prouidentiam specialiter pertinent.
M. Ut cum dicitur uia & spes & refugium & similia.

A De aduentum pro peccatorum prouidentia.
M. Ut cum dicitur exultatio gaudium. & cetera simili-
lia. Omnia autem ad operationem pertinentia non omni-
bus tantum. sed etiam in uerbis uel reuelationibus
similibus cognoscuntur. **A.** His tantum modis diu-
ni operatio declaratur. **M.** Est alius figuratus
modus ei ex humanis operatio diuina signatur.

A Quot modis fit. **M.** Duobus. cum autem quae ad diuinitatem
non pertinent figurate dicuntur modo. ut est furor
& ira & cetera. & penitentia autem quae ad corpus ut
pro corpus tractantur. ut est pedes manuum digiti. ali-
quando enim & humane operationes transferun-
tur ad diuinitatem ut cum dicitur. adprehendens manum & scutum.

omnia tamen haec predicta quae tuor species sunt.

operationis presentia & qualitate iungendae.
A. Quot modis & collatione ad executionem. ut deo significat.
M. Quobus. confessione & negatione. Confessione
quidem cum eadem dicitur deo. quae iuxta eundem mo-
dum nullae executionis conueniunt. ut est simplex. & u-
t istud dicitur. & contra omnia. & spiritus id est in se ip-
so. & primus & nouissimus & similia. Haec enim
omnia ideo deo dicuntur. quia nullae executionis eius
confectione conueniunt. Per negationem autem con-
tra fit cum praepositione priuatiua eadem modo negantur
quae in executione sunt. ut est ingenitum in corpore in
executione in corpore inuisibilis inuisibilis inuisibilis & si-
milis. **A.** Quid ergo haec uerba namquam de execu-
ra dicuntur. **M.** Dicuntur quidem sed non secundum ean-
dem rationem. nec cum homo dicitur simplex. non quia
compositus non est. solus enim deus est esse essentia
simplicem. sed simplex homo dicitur. quia non habet
doli duplicem. Sic & cum dicitur aliquid inuisibile.
non quia a nullo in quantum est uideri potest. hoc enim
solus deus est. sed quia aliquos locos & similes & cetera.

A Quae sunt conlectua quae deo sic dicuntur ut de execu-
tura dicitur possunt. **M.** Quae in eo summa sunt &
singuliera. ut ingenitum semper est sine initio.
& similia. sicut.

INCORUNTSIMILITUDINIS PRO POTESTI XIANUS FIRMITER IN DIM CATHOLICAM CREDERE HICOGNOSCERE

Eius dicitur patet ex quo omnia. & unus in se ipso pro quo omnia
& unus spiritus sanctus in quo omnia. unus deus. & tres personae. Un-
quisque christus in se habet. ex quibus facilius crede-
re potest in unitate. Id est memoriae. ingenium. & in-
tellectum. Memoriae de praeteritis. ingenium de praesentibus.
intellectum de futuris. Memoriae de malis siue de bonis
quae sustinuit. Ingenium est discere inter bonum & malum. In-
tellectum dicitur pro quo credimus in deum. & pro more spontem.

Et alia similitudo de igne. Unus est ignis. & tres in
se continet. Id est illuminat & urit & caecum facit. Quomo-
do in separabilem lumen & calorem & fortitudinem unde urit.
sic in separabilem substantiam unitatem. Alia similitudo
de ligno. Unus est lignum. & tres in se habet. Id est radice & cor-
ticem & fructum. & haec tria unum sunt. Per quae similitudinem
corpoream in se habent. in se in se firmius & solidius
in fide credere possit. Alia similitudo de patre & filio
quomodo unum. Ut si duos oculos habet. unum lumen praesentat.
Duos autem habet. & unum auditum. Dues autem habet. & unum
odorem praesentat. Id est credere in patrem & filium dicitur pro
nec. & unum deo spiritus sanctus in se ipso. quae habet
patrem in filio & filium in patre. Proprie spiritus sanctus patrem & fi-
lium coeternum. Patet ergo habet filium. filius ergo habet patrem.

Et sic unum in se ipso & filium in se ipso & unum in se ipso & unum in se ipso.

132.

INTERROTORIO DE HIDEOTHOICA

Quoniam pater & filius & spiritus sanctus unus est deus. **RP.** Unus quicquid propter illum non est deus. **INT.** Ergo quid dicit ipse est pater qui & filius ipse & spiritus sanctus benedicit annon. **RP.** Non benedicit qui dicit. **INT.** Quare. **RP.** Dico & pater integer dicitur & filius integer dicitur & spiritus sanctus integer dicitur. Sed tamen qui pater est non est filius qui filius est non est pater qui spiritus sanctus est non est nec pater nec filius. Et ut cepisse intellegas. Pater dixit fecerimus hominem ex dimine & similitudinem nostram. Et ad filium hoc dixit & ex dimine sem non filius neque spiritus sanctus ad patrem. Pater misit filium suum ad redimendum mundum non filius paterem. Et filius redemit mundum non pater neque spiritus sanctus. Quia filius dei descendit in uirginis uterum non pater neque spiritus sanctus. Et spiritus sanctus descendit in columbe specie super iherosolimam in iordane & super apostolos in linguis igneis nam non pater nec filius. **INT.** Siqui pater est non est filius siqui filius est non est pater siqui spiritus sanctus non est nec pater nec filius quomodo ergo non sunt tres dii sed unus deus. **RP.** Quia equaliter sunt & non possunt ab invicem sepeccari ideo non sunt tres dii sed unus. Quia uerba unicequaque per se nec propriam nomen habet & propriam naturam. Ideo unusquisque per se est in persona & simul sunt in una diuinitate substantia. Dum modo est illis una uoluntas una & essentia una dominatio & unice operatio. **INT.** Quomodo una operatio dum modo pater dixit fecerimus hominem & non filius & filius adsumpsit carnem ex magna uirgine uel redemit mundum non pater nec spiritus sanctus & spiritus sanctus descendit in specie columbe in iordanem uel super cepos tolos in igne & non pater nec filius. **RP.** Quando pater ait fecerimus hominem filius fecit cum patre hominem & spiritus sanctus inspirauit in faciem eius spiraculum uitae. Ecce unice operatio quando pater dicitur filius creauit spiritus sanctus uiuificauit. Et quando filius dicitur in mundum ad redimendum & adsumpsit carnem ex uirgine maria. Pater misit filium & spiritus sanctus dedit fecunditatem uirgini ut possit concipere. Et filius descendit in aluam uirginis & adsumpsit carnem ex uirgine matre dicente angelo ad meriam. Spiritus sanctus superueniet in te & uisus altissimi id est patris in te obrumbrabit tibi & quod natus eris ex te sem uocabitur filius dei. Veniente ergo per operationem patris spiritus sancto ut dicitur fecunditatem uirgini ut possit concipere. Pater quoque uisus cum spiritu sancto descen-

dit. Et sicut dudum super iherosolimam stetit & super faciem eius attendit mox integra similitudo tuice obrumbrata formatur in eam. Et descendente spiritu sancto fecunditate uirgineo corpori patre desuper obrumbrante similis per omnice patre & spiritu sancto. Filius descendit in uirginis aluam & adsumpsit ueram carnem de matre sine conuersione uirili. Ecce una operatio. Dum pater filium misit spiritus sanctus uirginem fecundauit filius carnem adsumpsit. Quando uerba christi uo hanc beati zebatur in iordane uide unice operationem sepe trinitatis. Dum di filius descendit in carnem in fluuio spiritus sanctus super cepos christi in columbe modum. Tunc pater dicitur ait de celo dicens hic est filius meus dilectus in quo mihi bene placuit. Uox autem ista conplacuit signat patrem non solitatem gaudium esse sed commune esse gaudium patris & filii & spiritus sancti. Item uerba quando in linguis igneis super apostolos spiritus sanctus descendit quia unitas sit operatio trinitatis. Spiritus sanctus audiens centum. Pater dicitur autem spiritus sanctus quem pater & pater in nomine meo ille uos docebit omnia. Uide ergo similitudinem trinitatis unice in corporalibus rebus qui portionem facere bene uult sic temperat ut equaliter sit sepe pigmenti melis & uini. Ecce ergo portione nec mel deuenit unum aut pigmentum nec pigmentum deuenit mel aut unum nec unum deuenit mel aut pigmentum sed unusquisque propriam tenet naturam. Et tunc sunt in unum permixti ut nullus superior aut inferior ullomodo possunt ab invicem sepeccari. Sed unice sit in his tribus rebus & sapientia turis & dignitas pectoris & felicitas sumentis. Sic pater & filius & spiritus sanctus ita sunt in trinitate ut nec pater sit filius nec filius pater nec spiritus sanctus pater aut filius. Et ita sunt in unice diuinitate conuincti unum quem possunt ab invicem sepeccari. Sed una sit in his tribus personis operatio unice potest unice deitate equalis gloria. Et est pater & filius & spiritus sanctus non tres dii sed unus deus & deus benedicitur in seculum amen.

Pasche ut dominice sepe dicitur sollemnitatis uocatur quia in diebus equinoctii & spiritus sanctus in unum non potest esse color eodem tamen in se uocatur.

Propterea nouellus legis accipit quibus unum tantum ad imaginem operantur ut quia dicitur spiritus sanctus in unum sepe potest esse color eodem tamen in se uocatur.